

JANVĀRA HRONIKA

January Chronicles

Barikāžu laika preses relīzes
Press Releases from the Barricades

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMA

Janvāra hronika

Latvijas Republikas Augstākās padomes
barikāžu laika preses relīzes

January Chronicles

Press Releases Issued by the Supreme Council
of the Republic of Latvia, 1991

Rīga 2016

Grāmata izdota ar Latvijas Republikas Saeimas Prezidija atbalstu, atzīmējot 1991. gada janvāra barikāžu 25. gadadienu.

In honour of the 25th anniversary of the January 1991 barricades, this book is published with the support of the Presidium of the Saeima of the Republic of Latvia.

Sastādītājs / Compiled by Aleksandrs Mirlins

Izdevumā publicētas LR AP Preses centra preses relīzes angļu valodā, kuras glabājas Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīvā. Preses relīzes tulkotas latviski. Atsevišķos gadījumos tulkojuma vietā publicēts dokumenta oriģinālais teksts, kas izmantots preses relīzes sagatavošanā. Grāmatas elektroniskā versija papildināta ar atbildēm uz AP priekšsēdētāja Anatolija Gorbunova 1990. gada 7. maija vēstuli, kurā tika paziņots par Augstākās padomes 4. maijā pieņemto deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu".

Izdevums satur arī sarunu protokolus ar ASV Senāta un Kongresa delegāciju, Zviedrijas parlamenta un valdības, kā arī Ziemeļu padomes delegācijām, kas Latvijas parlamentu apmeklēja 1991. gada barikāžu laikā.

This publication contains press releases written in English by the Press Centre of the Supreme Council of the Republic of Latvia, which are stored at the State Archive of Latvia of the National Archives of Latvia.

The press releases have been translated into Latvian. In some cases, translations have been substituted with the original document on which the press release is based. The digital edition includes reactions to the letter that Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, sent out on 7 May 1990 announcing the adoption of the Declaration on the Restoration of Independence of Latvia on 4 May. This edition also contains minutes of the meetings with the delegations that visited the Latvian Parliament during the Barricades in 1991: from the US Senate and Congress, the Swedish parliament and government, as well as the Nordic Council.

Vāka foto – Tauta apsargā Latvijas Republikas Augstāko padomi barikāžu pirmajās dienās. Nezināma autora foto. Publicēts no 2006. gada barikādēm veltītā fotoalbuma "Domā par Latviju. Piemini barikādes".

Cover photo – Civilians guard the building of the Supreme Council of Latvia during the first days of the barricades. Author unknown. Published from photo album dedicated to the 1991 barricades "Think About Latvia. Remember the Barricades." (2006).

Ārvalstu žurnālisti pie Augstākās padomes intervē barikāžu dalībnieci.

Barikāžu dalībnieka J. I. Straumes foto. Latvijas Kara muzeja krājums. LKM 6-129(12)-FT/p

Foreign journalists interview a woman guarding the barricades at the building of the Supreme Council.

Photo by J. I. Straume. Latvian War Museum collection. LKM 6-129(12)-FT/p

Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētājs Ināras Mūrnieces ievadvārdi

1991. gada janvāra Barikāžu laiks bija pierādījums mūsu tautas spējai nevardarbīgi pretoties bruņotiem ienaidniekiem. Pretošanās vērtējama kā fenomens ne tikai Latvijas, bet arī visas pasaules vēsturē. Tautas nelokāmā apņēmība nosargāt savu neatkarību apturēja okupētājvalsti – PSRS – vērst masveida represijas pret Latvijas Republikas iedzīvotājiem, sava parlamenta, valdības un svarīgu infrastruktūras objektu aizstāvjiem. Kremļa impēriskie plāni paredzēja likvidēt valsts varas institūcijas un ieviest tiešu PSRS prezidenta pārvaldi. Ja ļaunie plāni būtu izdekušies, mums nebūtu bijusi sava Augstākā padome, valdība un galu galā – arī 1991. gada 21. augusta konstitucionālais likums “Par Latvijas Republikas valstisko statusu”, ar kuru Latvijas valsts juridiski sarāva visas saites ar Padomju Savienību.

PSRS agresijas apvaldīšanu Baltijā 1991. gada janvārī sekmēja arī starptautiskās sabiedrības un Rietumvalstu reakcija, kas barikāžu aizstāvjiem bija labvēlīga. Lai gan tobrīd pasaulē pirmās ziņas bija par uzliesmojošo Persijas līča karu, arī notikumi Baltijā tika pamanīti. Tiem sekoja līdzīgi miljoni. Jura Podnieka grupas kinodokumentālisti pasaulei bija parādījuši padomju militāristu noziegumu pret civiliedzīvotājiem Lietuvā 13. janvārī. Emocionālie kadri vēstīja par traģēdiju, kas nevarēja neuzrunāt. Milzīga nozīme bija arī tām preses relizēm, kuras ārvalstīm sniedza Latvijas Republikas Augstākā padome. Aptuveni tūkstotis ārvalstu žurnālistu, kuri 1991. gada janvārī bija akreditēti Augstākās padomes Preses centrā, kāri tās tvēra un nodeva tālāk savai auditorijai visā pasaulē. Un mēs tikām sadzirdēti. Kā atceras toreizējais Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Dainis Īvāns: “21. janvāra rītā pēc traģiskajiem notikumiem Rīgā pie Iekšlietu ministrijas, pēc pirmajiem upuriem, man bija jāuzstājas

Valsts radio Vašingtonā. Pēc šī brīža es fiziski sajutu, kā pasaule raugās uz mūsu barikādēm, kā mainās pasaules attieksme šajā sakarā. Man zvanīja vienkārši amerikāņi, kuri teica – mēs jūs atbalstām. Sāka mainīties arī lielvalstu politiķu attieksme Latvijas brīvības jautājumā. Un ne jau pašu vēlmes dēļ, bet tāpēc, ka to prasīja viņu sabiedrība. Vēl dienu pirms apšaudes, pēc manas tikšanās ar Kanādas ārlietu ministru, Kanāda pārtrauca PSRS kuģu kravu izkraušanu savās ostās. Ne jau mani vārdi ietekmēja viņus. Viņus ietekmēja barikādes, cilvēku gaišās, pārlicīgās un drosmīgās sejas uz šīm barikādēm. Mēs bijām brīvības cīnītāju etalons. To pasaule attiecīgi novērtēja, saprazdama, cik svarīga ir latviešu cīņa Rīgā 1991. gada janvāra dienās...” Un, lai gan PSRS ar militāru spēku varēja barikādes likvidēt, ieņemt Latvijas parlamentu un valdību, starptautiskās rezonanses dēļ impēristi to neuzdrošinājās. Rīgas barikāžu aizstāvju upuru asinis pasaule Kremlim vairs nepiedotu.

Milzīgs nopelns starptautiskās sabiedrības domas ietekmēšanā bija Augstākās padomes Preses centra darbiniekiem, ikvienam Latvijas valstsvīram, kuri spēja uzrunāt ārvalstu auditoriju, Latvijas un ārvalstu žurnālistiem, kuri par Barikāžu laiku vēstīja pasaulei.

Lai šī grāmata, kurā apkopotas Latvijas Republikas Augstākās padomes preses rezolūcijas Rietumu medijiem, pārstāvēniecībām un vēstniecībām, ir kā pieminēklis Barikāžu laika varoņiem.

*Ināra Mūrniece,
12. Saeimas priekšsēdētāja*

**Foreword by Ināra Mūrniece,
Speaker of the Saeima of the Republic of Latvia**

The Barricades of January 1991 were a demonstration of our nation's ability to stand up to an armed enemy without violence. This resistance constitutes a unique phenomenon not only in the history of Latvia, but also the world. The unwavering commitment of our people to defend their independence stopped the occupying power – the USSR – from inflicting mass punishment upon the inhabitants of the Republic of Latvia, who stood guard at their parliament, government and other important buildings. The imperialistic plans of the Kremlin envisaged the abolishment of government institutions and introduction of direct presidential rule of the USSR. Had these diabolic plans been enacted, we would not have had our Supreme Council, government, nor in the end – the Law on the Statehood of the Republic of Latvia, which was adopted on 21 August 1991 and severed all legal ties between the state of Latvia and the Soviet Union.

Soviet aggression in the Baltics in January 1991 was also curtailed by reactions of the international community and Western countries, which favoured the defenders of the barricades. Although the Gulf War made the front page news at the time, events in the Baltics did not go unnoticed. Millions were watching. The documentary filmmakers headed by Juris Podnieks had shown the world the crimes against civilians perpetrated by the Soviet army in Lithuania on 13 January. The emotional footage portrayed a tragedy that could not be ignored. The press releases distributed to foreign media by the Supreme Council of the Republic of Latvia also had a major impact. About one thousand foreign journalists were accredited by the Press Centre of the Supreme Council in January 1991; they hungrily awaited every new bit of information and passed it on to their audiences around the world. We were heard. As Dainis Īvāns, then First Deputy Chairman of the Supreme Council, recalls: "I had to talk on national radio in Washington on the morning of 21 January, immediately

after the tragic events at the Ministry of the Interior in Riga where the first victims were killed. Very soon I could physically feel the world watching our barricades and the international opinion changing. I received calls from ordinary Americans who told me that they support us. Politicians throughout the world were also beginning to change their attitude on the issue of Latvia's independence – not by choice, but because their societies demanded so. After I had met with the Minister of Foreign Affairs of Canada – just a day before the shooting – Canada banned unloading of Soviet cargo ships in their ports. That was not achieved by what I had said; it was accomplished by the barricades, by the bright, confident and brave faces of the people guarding them. We were a perfect example of freedom fighters. The world acknowledged it, having understood the importance of the battle Latvians were fighting in Riga in January 1991...” Even though the USSR could have crushed the barricades by military force and taken over the Latvian parliament and government buildings, the imperialists did not dare to do so for fear of international repercussions. The world would not forgive the Kremlin blood spilt on the barricades in Riga.

Immense credit for influencing the global public opinion goes to the staff of the Press Centre of the Supreme Council, each and every Latvian official that addressed the international audience, Latvian and foreign journalists who brought news from the Barricades to the world.

May this compilation of the press releases distributed by the Supreme Council of the Republic of Latvia to Western media, embassies and representations, serve as a memorial to the heroes of the Barricades.

Ināra Mūrniece,
Speaker of the 12th Saeima

Visas ziņas uz 21.01.11⁰⁰

MIRUŠI

1. Andris Slapiņš *(lielvaļņuma galvā) - 1949.g.*
2. Konovalovs - Proletāriešu raj.iekšlietu daļas milicis
3. ~~Gornovskis~~ ^{Hadins} milicijas leitnants
4. ~~...~~, Pulvertorni (?) *(izpūjams no Pārlostas) Edijs Rindāns, 17.g.v. Edijs, 65.v.u.*

2005
kermi

IEVAINOTI

1. Gvido Zvaigzne - kinooperators no Podnieka komandas, tiek operēts I.sl-cā, bojāts: aknas, nieras, zarnas, plaušas
2. Simanovičs - milicis, augšstilba bojājums (I.sl-ca)
3. Senčenko - milicis, vēdera dobuma orgānu bojājums, tiek operēts (?) I.sl-cā
4. Jasevičs Jānis 4I g., šauts kreisā apakšstilba, kreisās fibulas bojājums, tiek opeēts RTOI milicis no Bauskas, privātā (?)
5. Dmitrenko Boriss 1946.g., civiliedz., šautas kreisā apakšstilba brūce - atlaists mājās (RTOI)
6. Zelčs Jānis 1968 g., civiliedzīvotājs no Ludzas, kreisās ceļa locītavas rajona cauršauta brūce, atlaists mājās (RTOI)
7. Ozols Dagnis 1969.g., šautas brūces dibenā, kājās tiek operēts P.Stradiņa RKS *no Pārlostas*
8. ~~...~~ Janošs 1966.g., galvas ādas šauta brūce, P.Stradiņa RKS 30.nod.
9. ~~...~~ *CF "Agriņi"*
10. ~~...~~ *Zelčs - Bauskas milic. darbin.* (nav nokasolota elstānā ^{atkrasts} *vēlā Bauskā, ievainots ne nopietni, tāpat 12. Maris Šķarvins.*)
Papuduri bij mīts

- ~~...~~ *Markus*
 - ~~...~~ *...*
 - ~~...~~ *...*
 - ~~...~~ *...*
- no Bauskas - milicijas darbinieki*

11. *Domu kinooperatora - saopārtēts eluonis*
nav atrasties Diego Jorenmanis.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1044. l., 83. lp.
Pirmā informācija par bojā gājušajiem un ievainotajiem ne vienmēr bija precīza, tādēļ tajā minētais ne vienmēr atbilst vēlāk precizētai informācijai un uzvārdiem. Piemēram, minētie nošauto milīču uzvārdi Konovalovs un Butka nav pareizi; Jānis Yelcs ir Jānis Zelčs.

Asinīm rakstīta patiesība

Dažkārt par saistošiem laikmeta dokumentiem mēdz sacīt – tos var lasīt kā romānu! Latvijas Republikas Augstākās padomes Preses centra 1991. gada janvāra ziņojumi drīzāk būtu salīdzināmi ar varoņeposu – skaudru, patiesu, tiešu. Tā galvenais varonis ir tauta, bet galvenie ideāli, kuru dēļ varonis gatavs ziedot pašu dārgāko, – Brīvība un Patiesība.

Preses centra ziņojumi no notikumu epicentra rakstīti – gandrīz burtiskā nozīmē – ar asinīm. Ko nozīmē tikai viena vien šeit redzamā 20. janvāra naktī traģisko notikumu laikā Preses centrā tapusī lapa ar mirušo un ievainoto sarakstu, kas ik pa brīdim bija jālabo, jāpapildina līdz pat 21. janvāra rītam pulksten. 11.00! Šī lapa ir pirmais piemiņklis mūsu upuriem. Pirmā starptautiskā apsūdzība slepkavām. Apliecinājums tam, ka baltieši, upurēdamies uz brīvības altāra, nav izlējuši nevienu sava ienaidnieka asins lāsi, bet drosmīgi turpina nevardarbīgo Baltijas brīvības ceļu. Ne velti 24. janvāra rītā *The New York Times* ievadrakstā publicists un rakstnieks Viljams Sefairs, atsaukdamies uz Tomasa Džefersona līdzību par Brīvības koku, kas ik pa brīdim jāaplaista “ar brīvības cīnītāju vai tirānu asinīm”, atgādināja, ka naktī no 20. janvāra uz 21. janvāri par pasaules brīvības koka veldzi parūpējušies barikāžu sargi Rīgā, Latvijā.

PSRS Valsts drošības komiteja, PSRS armijas virsvadība un komunisti 1991. gada janvārī jau bija nopietni sagatavojušies gāzt likumīgi ievēlēto, bet Maskavai nepaklausīgo Latvijas Republikas Augstāko padomi un valdību. Komunistu hibrīdkara plānos ietilpa gan nekārtību izraisīšana, gan “tautas sacelšanās” inscenējumi, gan nevēlamu personu aresti un iznīcināšana. Varas pārņemšanai PSRS VDK izveidoja tā saucamo Vislatvijas sabiedrības glābšanas komiteju, kurā pirmo vijoli spēlēja konservatīvie komunisti, armijnieki, vissavienības pakļautības rūpnīcu direktori. Ar slepenu rīkojumu tika paplašināta un nostiprināta Baltijas kara apgabala štāba Propagandas un informācijas nodaļa. No turienes kāda sieviete, kuras sirdsapziņa vairs neizturēja, zvanija uz Augstāko padomi un atklāja, ka armijnieki gatavojas vērienīgai specoperācijai. Bez papildu desanta divīziju ievēšanas, ko paredzēja PSRS aizsardzības ministra Dmitrija Jazova 1991. gada 7. janvāra pavēle, Kremlis pret Latviju sāka izvērst vērienīgu informācijas, pareizāk sakot, dezinformācijas karu. Tas sākās līdz ar Preses nama sagrābšanu un demokrātiskās

preses izdošanas apturēšanu 2. janvārī, bet kulminēja 9.–11. janvārī, kad Baltijas jūras valstu parlamentu asamblejā Helsinkos PSRS delegācija centās panākt Latvijas, Lietuvas un Igaunijas deputātu izraidīšanu un tās vadītājs Jurijs Kalmikovs savējos instruēja: “Nepieļaujiet baltiešu uzstāšanos šeit, bet par to, lai informācija no Baltijas neizkļūtu uz Rietumiem, parūpēsies mūsu dienesti...”

Naktī uz 21. janvāri minētie “dienesti” noslepkavoja kinooperatorus Andri Slapiņu un Gvido Zvaigzni. Tomēr nogalināt patiesību viņi nespēja. Patiesība bija mūsu pusē. Tā laužās cauri informācijas un fiziskajai blokādei arī ar Augstākās padomes Preses centra palīdzību. Tautas apziņošanu un mobilizēšanu atjaunotajā neatkarīgajā valstī pietiekami labi nodrošināja vēl neieņemtais Latvijas Radio un Latvijas Televīzija, kā arī cilvēki, kas nodeva informāciju no mutes mutē. Par Augstākās padomes Preses centra misiju kļuva patiesības novadīšana līdz Rietumu sabiedrībai. Informatīvā kara, padomijas spiediena apstākļos Latvijas parlamenta Preses centrs būtībā kļuva par ziņu aģentūru, un tā ziņojumi angļu valodā ar miera laikā neiedomājamu intensitāti aplidoja pasauli tikai ar dažu stundu, bet reizēm pat dažu minūšu intervālu. Tūlītēju informatīvo un tulkošanas atbalstu Preses centram sniedza Amerikas Latviešu apvienības un Pasaules Brīvo latviešu apvienības informācijas centri, kas tolaik arī strādāja diennakts režīmā.

1991. gada janvārī Augstākās padomes Preses centra paspārnē darbojās arī Latvijas vēsturē rekordliela akreditēto Rietumu žurnālistu “armija”. Nav noslēpums, ka līdz janvāra notikumiem Baltijā liela daļa ārvalstu līderu un politiķu vairāk atbalstīja PSRS prezidentu Mihailu Gorbačovu nekā Baltijas valstu neatkarības cīņu. Mūsu uzdevums bija panākt lūzumu šajā attieksmē, un to mēs arī panācām. Ar Latviju sāka sarunāties kā ar neatkarīgu vai vismaz tādu valsti, kas pēc piecām minūtēm kļūs neatkarīga.

Par spīti oficiālās Maskavas neapmierinātībai Rīgā ieradās ASV politiķu, Zviedrijas Riksdāga, Norvēģijas parlamenta, Eiropas Parlamenta un citas delegācijas. Jau 21. janvārī pēc Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmā vietnieka īsas sarunas ar Kanādas ārlietu ministru Džo Klārku Otavā Kanāda pieņēma lēmumu par ekonomiskajām sankcijām pret PSRS. Drīz pēc tam par atbalstu Baltijai nosvērās ASV Senāts un Kongress. Janvāra beigās prestižajā Davosas forumā runu teica Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs. Savukārt Zviedrijas ārlietu ministra vietnieks Pjērs Šorī, kurš vēl 1989. gada aprīlī Latvijas Tautas frontes vadībai bija izteicis šaubas par Latvijas neatkarības atgūšanas iespējamību un nepieciešamību, 1991. gada 24. janvārī Rīgā, tiekoties ar Anatoliju Gorbunovu, mums piedāvāja pilnīgu Zviedrijas atbalstu. Vēl vairāk – Pjērs Šorī atzina: “Pasaules doma ir šizofrēnijas līmenī, daudzas valstis vēl dod priekšroku Gorbačovam, nevis jūsu neatkarībai, jo baidās, ka tad, ja viņš zaudēs, var sākties bezgalīga migrācija uz Rietumiem...”

Vēl viens no stratēģiskajiem Preses centra ziņojumu tematiem ir Augstākās padomes Tautas frontes frakcijas un mazākuma frakcijas “Lidztiesība” – kuru daži Rietumos dēvēja par opozīciju – attiecības. Saasinātas, delikātas, rezervētas. Te gan būtu svarīgi

atcerēties, ka frakcija “Līdztiesība” toreizējos apstākļos bija bruņota opozīcija. Daudzi šīs frakcijas pārstāvji nēsāja PSRS armijas vai VDK ģenerāļa vai pulkveža formas tērpu un “demokrātisko diskusiju” laikā neaizmirsu atgādināt, kādi spēki stāv aiz viņiem. Janvāra apvērsuma rīkotāji frakciju “Līdztiesība” centās izmantot kā savu galveno kārti. Tās deputāti taču arī esot demokrātiski ievēlēti, tikai, tā sacīt, nacionālistu vairākuma apspiesti! Tieši viņiem “sacēlusies tauta” pēc ekstrēmistu patriekšanas varēšot uzticēt padomju varas atjaunošanu Latvijā un tā tālāk.

Zīmīgi, ka traģiskās apšaudes nakts priekšvakarā “Līdztiesība” demonstratīvi pameta Augstākās padomes namu Jēkaba ielā un gluži kā alternatīvs parlaments sapulcējās toreizējā Politiskās izglītības namā, kas tajās dienās pārvērtās par visīstāko komunistu un interfrontiešu midzeni. Par spīti visam Preses centrs nevirijās arī no viņu paziņojumu tulkošanas un nodošanas pasaules medijiem. Acīmredzot ticība mūsu pusē esošajam patiesības spēkam bija tik liela, ka mēs nebaidījāmies pat no visneķītrākajiem pretinieka meliem – Rietumiem bija jāzina arī par tiem!

Mūsu sabiedrotie PSRS impērijā jau bija ne tikai kaimiņi lietuvieši un igauņi, bet arī citas, savas pretenzijas uz neatkarības ceļu pieteikušās republikas, Krievijas Federāciju ieskaitot. Solidaritāte, draudzība ar Krievijas demokrātiem un Borisu Jeļcinu kā kaimiņvalstī valdījušā agresīvā režīma alternatīvu caurauž visu 1991. gada janvāra stāstu.

Kopumā preses reližu teksti rada priekšstatu par lielāku tautas un tās ievēlētās varas tuvību, vienotību nekā jebkad pirms vai pēc tam, par īstu tautvaldību, kuru nesam sasnieguši vēl tagad, pēc 25 gadiem.

Šajā grāmatā apkopotā Latvijas likteņgriežu hronika pārsteidz ar svaigumu, lakoniskos teikumos ietvertu tēlainību, valodas īstumu un dzīvīgumu. Katra relīze stilistiski un saturiski iederas burtiski vai mūsu pašu asinīm rakstītajā patiesības epā, kaut arī katrai no tām bijis savs autors, tulkotājs, redaktors, korektors. Visi kopā viņi ir 11 Augstākās padomes Preses centra darbinieki: Aleksandrs Mirļins, Alda Sprūdža, Anta Buša, Inese Birzniece, Ilmārs Pilinieks, Tija Kārklis, Vita Tērauda, Kaija Gertnere-Ozola, Pauls Dzintars Kalniņš, Kārlis Freibergs, Rolands Blezūrs. Viņu veikums kļuvis par daļu no Latvijas esības. Viss, ko viņi ir dokumentējuši, pieder nākotnes Latvijai.

Dainis Īvāns,

*Latvijas Republikas Augstākās padomes
priekšsēdētāja pirmais vietnieks*

Truth written in blood

It is sometimes said of compelling historical documents that they can be read as if they were a novel. The reports sent out by the Press Centre of the Supreme Council of the Republic of Latvia in January 1991 are rather more like an epos – sharp, honest and direct. The hero is the nation, and Freedom and Truth are the ideals for which the hero is willing to pay the ultimate price.

The reports from the Press Centre at the epicentre of events were almost literally written in blood. What immense value lies within a single piece of paper, typed in the Press Centre in the midst of the tragic night of 20 January listing the names of the injured and killed, which had to be constantly corrected and updated up to 11 AM on 21 January! This piece of paper is the first monument to our fallen, the first international accusation against the murderers. It is a testimony that, in sacrificing themselves on the altar of freedom, the Baltic nations have not spilled a single drop of the enemy's blood, but bravely stayed on the non-violent road to Baltic freedom. In his op-ed article in *The New York Times* on the morning of 24 January, columnist and writer William Safire cited Thomas Jefferson's allegory of the tree of liberty, which must be refreshed "with the blood of patriots and tyrants", stating that on the night of 20-21 January the defenders of the barricades in Riga, Latvia had refreshed the world's tree of liberty.

In January 1991, the KGB, the supreme command of the Soviet army and the Communists were seriously preparing to overthrow the Supreme Council and government of the Republic of Latvia, which had been legally elected, but did not obey orders from Moscow. The Communists schemed to evoke insurgence, instigate civil unrest, detain and eliminate inconvenient individuals. With the aim of seizing power the Soviet KGB created the so-called All-Latvia National Salvation Committee, led by conservative communists, army officers and directors of USSR level factories. A secret order was issued to expand and reinforce the Propaganda and Information Department at the HQ of the Baltic military district. From there, a woman whose conscience could take no more, called the Supreme Council and revealed the army's plans of a massive special operation. Along with bringing in additional military units upon the 7 January 1991 order by Dmitry Yazov, Minister of Defence of the USSR, the Kremlin

also commenced heavy information, or rather – misinformation, warfare. It began with the seizure of the Press Building, which stopped publishing democratic newspapers on 2 January, and culminated on 9-11 January, when the Soviet delegation tried to get the Latvian, Lithuanian and Estonian delegates to be expelled from the Baltic Sea Parliamentary Conference in Helsinki. Yuri Kalmykov, Head of the USSR delegation, instructed his team, saying: “Do not let the Baltic delegates take the floor here. Our agencies will make sure that information from the Baltics does not reach the West...”

On the night of 21 January these “agencies” killed two cameramen – Andris Slapiņš and Gvido Zvaigzne. But they could not slay the truth. The truth was on our side. It broke through the information and physical blockades with the help of the Press Centre of the Supreme Council as well. The people of the restored independent state were informed and mobilised through the as of yet uncaptured Latvian Radio and Latvian Television, as well as by word of mouth. Bringing the truth to the Western public came to be the primary mission of the Press Centre of the Supreme Council. In the information war and tensions created by the USSR, the Press Centre of the parliament of Latvia basically became a news agency. Its English-language reports issued at a rate unimaginable in peace time – by the hour and sometimes even by the minute – swept around the world. Information centres of the American Latvian Association and the World Association of Free Latvians were working non-stop and provided the Press Centre with information and translation support.

In January 1991 the Press Centre was also home to, in the history of Latvia, a record-size “army” of accredited Western journalists. It is no secret that up to that January most foreign leaders and politicians were siding with Mikhail Gorbachev, President of the USSR, rather than the freedom struggle of the Baltic States. We had to break this attitude and we did exactly that. The world began to see Latvia as an independent state – or at least as one that is just a step away from independence.

Despite the official Moscow disapproval, delegations of politicians from the USA, Sweden, Norway, the European Parliament and elsewhere arrived in Riga. Already on 21 January, soon after the First Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia briefly met with Joe Clark, Minister of Foreign Affairs of Canada, in Ottawa, Canada introduced economic sanctions against the USSR. Soon after that, the US Senate and Congress also turned in support of the Baltics. At the end of January Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, gave a speech at the prestigious Davos Forum. Pierre Schori, Deputy Minister of Foreign Affairs of Sweden, who only in April 1989 had told the Latvian Popular Front that he doubted the possibility and necessity of Latvian independence, met with Anatolijs Gorbunovs on 24 January 1991 to offer total Swedish support. Moreover, Pierre Schori admitted: “The world holds a schizophrenic opinion; many countries prefer Gorbachev over your independence, fearing that his demise will set off an endless Western-bound migration...”

Another strategic topic covered in the Press Centre reports was the tense, delicate and reserved relationship in the Supreme Council between the Popular Front parliamentary group and the minority parliamentary group “Equal Rights”, considered to be the opposition by some Western observers. It must be noted, however, that at the time the “Equal Rights” parliamentary group was an armed opposition. Many of its members were uniformed generals or colonels of the Soviet army and the KGB, and during “democratic debates” they never forgot to emphasise the powers they represented. The instigators of the August Putsch attempted to use the “Equal Rights” parliamentary group as their main pawn; they claimed that these were democratically elected MPs who were being oppressed by the nationalistic majority, that the “insurgent nation” would dispel the extremists and entrust “Equal Rights” MPs with the restoration of soviet rule in Latvia, and so on.

Notably, on the night before the tragic shootings, the “Equal Rights” parliamentary group demonstratively left the Supreme Council building at Jēkaba Street to convene as an alternative parliament of sorts at the House of Political Education, which became a snakepit of Communists and the Interfront. Despite it all, the Press Centre did not shirk from translating and disseminating worldwide also the statements issued by these entities. We must have been so sure that the strength of the truth was on our side, that we did not fear even the most obscene enemy lies – the West had to hear it all!

Our allies within the Soviet empire were not only our neighbours – the Lithuanians and Estonians – but also other republics that had announced aspirations to independence, including the Russian Federation. Solidarity and friendship with Russian democrats and Boris Yeltsin as the alternative to the aggressive regime constitute an integral part of the narrative of January 1991.

Overall the texts of these press releases illustrate a closeness between the people and their elected government, a unity, if you will, an equivalent of which has not been witnessed before or after; a true rule of the people that we have yet to repeat even today – 25 years later.

The chronicles of change in Latvia, compiled in this publication, are surprising in the imagery, honest language and liveliness contained in laconic sentences. Even though each document has a different author, translator, editor and proof reader, all of these press releases, in their style and content, form the epic tale of truth written in our blood. The Press Centre of the Supreme Council consisted of 11 staff members: Aleksandrs Mirļins, Alda Sprūdža, Anta Buša, Inese Birzniece, Ilmārs Pilinieks, Tija Kārkls, Vita Tērauda, Kaija Gertnere-Ozola, Pauls Dzintars Kalniņš, Kārlis Freibergs, Rolands Blezūrs. Their work has become a part of Latvia itself. Everything they documented belongs to the Latvia of tomorrow.

Dainis Īvāns,

*First Deputy Chairman of the Supreme Council
of the Republic of Latvia*

**Rietumvalstu vadītāju un diplomātu atbildes vēstules
uz Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja
Anatolija Gorbunova 1990. gada 7. maija vēstuli,
kurā tika paziņots par Augstākās padomes 4. maijā
pieņemto deklarāciju “Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”**

**Responses of the Western leaders and diplomats to the letter that
Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the
Republic of Latvia, sent out on 7 May 1990 announcing the adoption of
the Declaration on the Restoration of Independence of Latvia on 4 May**

United States Senate

OFFICE OF THE REPUBLICAN LEADER
WASHINGTON, DC 20510-7020

May 9, 1990

His Excellency Ivars Godmanis
Prime Minister

His Excellency Anatolijs Gorbunovs
President, Supreme Council

Republic of Latvia
Riga

Your Excellencies:

I would like to extend my warm personal congratulations to you and the members of your Government, as you assume leadership of the Republic of Latvia.

Your declaration of May 4 to restore Latvia's independence was a moment of great hope and joy to me and the tens of millions of other Americans who have long endorsed your aspirations for true independence and freedom for the Latvian people.

You and the Latvian people have demonstrated great courage, determination and wisdom in the clear and responsible course you have chosen. I will continue to do everything I can to support your peaceful quest for democracy in the challenging days ahead.

Once again, my congratulations and best wishes.

Sincerely yours,

BOB DOLE
United States Senate

1990. gada 9. maijā

Viņa Ekselencei Ministru prezidentam
Ivaram Godmanim

Viņa Ekselencei Augstākās padomes priekšsēdētājam
Anatolijam Gorbunovam

Rīgā, Latvijas Republikā

Sirsnīgi sveicu Jūs un Jūsu valdības locekļus ar to, ka esat uzņēmušies Latvijas Republikas vadību.

Jūsu 4. maija Latvijas neatkarības atjaunošanas deklarācijas pieņemšana bija lielisks cerību piepildījuma un prieka brīdis gan man, gan desmitiem miljoniem amerikāņu, kas ilgstoši atbalstījuši jūsu centienus atjaunot patiesu Latvijas tautas neatkarību un brīvību.

Latvijas tauta un Jūs personīgi esat apliecinājuši milzu drosmi, apņēmību un gudrību, izvēloties šo skaidro un atbildīgo nostāju. Es turpināšu darīt visu, kas būs manos spēkos, lai atbalstītu jūsu miermīlīgo cīņu par demokrātiju izaicinošajās dienās, kas jums vēl stāv priekšā.

Vēlreiz sveicu un vēlu visu to labāko.

Ar cieņu
[paraksts]
Bobs Douls
ASV Senāts

DONALD W. RIEGLE, JR.
MICHIGAN

COMMITTEES:
BANKING, HOUSING, AND
URBAN AFFAIRS: Chairman
FINANCE
BUDGET

United States Senate

WASHINGTON, DC 20510

May 9, 1990

The Honorable Anatolijs Gorbunovs
President of the Supreme Soviet
Republic of Latvia

The Honorable Ivars Godmanis
Prime Minister
Republic of Latvia

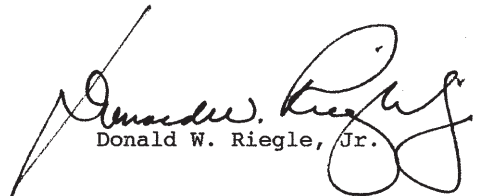
Dear Sirs:

I would like to extend my most heart-felt congratulations to the new Latvian parliament on its May 4 declaration reestablishing Latvia's independence from the USSR, and to you on your election as leaders of the Republic of Latvia.

The thoughtful, disciplined, and nonviolent struggle of the Latvian people -- and of their Baltic neighbors -- to regain their rightful independence has been a source of great inspiration for lovers of freedom throughout America and the world. I hope that your historic declaration will herald the final stage of this struggle, and pave the way to a prompt and peaceful ending of the Soviet occupation of Latvia.

With you, I look forward to the day when the American flag that I sent to the people of Latvia last August will fly over the new United States embassy in Riga!

Sincerely,

Donald W. Riegle, Jr.

MICHIGAN REGIONAL OFFICES

WAYNE-MONROE
1850 McNamara Federal Bldg.
477 Michigan Ave.
Detroit, MI 48226

SOUTHEASTERN
Century Center Bldg., 3d Floor
30800 Van Dyke
Warren, MI 48093

EASTERN
Sabuco Bldg., Suite 910
352 S. Seginaw Street
Flint, MI 48502

CENTRAL
700 Washington Square Bldg.
109 W. Michigan Ave.
Lansing, MI 48933

WESTERN
Suite 716 Federal Bldg.
110 Michigan Ave., N.W.
Grand Rapids, MI 49503

NORTHERN-LOWER
308 Front Street
Traverse City, MI 49685

UPPER PENINSULA
Room 323, P.O. Bldg.
200 W. Washington
Marquette, MI 49855

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1111. l., 1. lp.

1990. gada 9. maijā

Godātajam
Latvijas Republikas
Augstākās padomes priekšsēdētājam
Anatolijam Gorbunovam

Godātajam
Latvijas Republikas
Ministru prezidentam
Ivaram Godmanim

Godātie kungi!

Sirsnīgi sveicu jauno Latvijas parlamentu sakarā ar tā 4. maija deklarāciju, ar kuru tiek atjaunota Latvijas neatkarība no PSRS, kā arī Jūs personīgi sakarā ar ievēlēšanu par Latvijas Republikas vadītājiem.

Latvijas tautas un tās kaimiņu – pārējo Baltijas tautu – pārdomātā, disciplinētā un nevardarbīgā cīņā ar mērķi atjaunot savu neatkarību, uz ko tām ir pilnas tiesības, patiesi iedvesmojusi visus, kas mīl brīvību, gan Amerikā, gan visā pasaulē. Ceru, ka jūsu vēsturiskā deklarācija iezvanīs šīs cīņas pēdējo posmu un bruģēs ceļu uz ātru un mierīgu padomju okupācijas varas izbeigšanu Latvijā.

Kopā ar jums gaidu dienu, kad Amerikas karogs, kuru pērnā gada augustā nosūtīju Latvijas tautai, plīvos virs ASV vēstniecības Rīgā!

Ar cieņu
[paraksts]
Donalds V. Rīgls, jaunākais

Mr. A. Gorbunov,
Chairman of the Supreme Council,
Latvia.

Dear Mr. Chairman,

Thank you very much for your telegramme of 7th May 1990.
You can be assured that the people of Iceland have followed
with great sympathy and understanding the recent developments in
your country.

As you are aware, the President of Iceland is elected by
universal suffrage, and executive power is vested in the
Government, headed by Prime Minister Steingrímur Hermannsson.
The Government of Iceland continues to follow closely the
developments in Latvia.

I convey to you my sincere wishes for peace and prosperity
for the Latvian people.

Yours sincerely,
Þiqdís Fimboqadóttis

May 15th 1990 .

Islandes Prezidenta^{ab} vēstule A. Gorbunova kungam,
Latvijas Augstākās Padomes Priekšsēdētājam:

A. Gorbunova kungam
Augstākās Padomes Priekšsēdētājam
Latvijā

Godātais Priekšsēdētāja kungs!

Liels paldies par Jūsu 1990. gada 7. maija telegramu.

Varu Jums apliecināt, ka Islandes tauta ir sekojusi
neseniem notikumiem Jūsu zemē ar lielām simpatijām un
saprāšanu.

Kā Jūs zināt, Islandes Prezidentu ievēl vispārējā tautas
nobalsošanā un izpildvara pieder valdībai, kuru patlaban
vada Premjerministrs Steingrimurs Hermansons
(Steingrimur Hermannsson). Islandes valdība turpina
uzmanīgi sekot notikumu attīstībai Latvijā.

Es Jums nododu savus patiesos miera un labklājības
vēlējumus Latvijas tautai.

Patiesā cieņā,

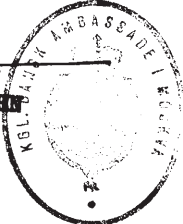
Vigdis Finbogadotir (Vigdis Finnbogadottir)
1990. gada 15. maijā

ROYAL DANISH EMBASSY

Королевское посольство Дании в СССР свидетельствует свое уважение Постпредству Латвийской Республики и имеет честь настоящим просить Постпредство передать прилагаемое письмо от премьер-министра Дании господина Поуля ШЛЮТЕРА Председателю Верховного Совета Латвийской Республики господину А. ГОРБУНОВУ.

Посольство пользуется случаем возобновить Постпредству уверения в своем высоком уважении.

Москва, 30 мая 1990 года.

S. Boje Madsen
S. BOJE MADSEN

ПОСТПРЕДСТВО ЛАТВИЙСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
Ул. Чаплыгина, 3

The Royal Danish Embassy in the USSR pays its respects to the Permanent Representation of the Republic of Latvia and has the honour to kindly ask the Permanent Representation to forward the enclosed letter by Poul SCHLÜTER, Prime Minister of Denmark, to Anatolijs GORBUNOVŠ, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia.

The Embassy avails itself of this opportunity to renew to the Permanent Representation the assurances of its highest consideration.

Moscow, 30 May 1990

[signature]

S. BOJE MADSEN

Permanent Representation of the Republic of Latvia
ul. Chaplygina 3

Dānijas Karalistes vēstniecība

Dānijas Karalistes vēstniecība Padomju Savienībā apliecina savu cieņu Latvijas Republikas pastāvīgajai pārstāvniecībai, un vēstniecībai ir tas gods lūgt pastāvīgo pārstāvniecību nodot Dānijas premjerministra Paula Šļūtera vēstuli Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājam A. Gorbunova kungam.

Vēstniecība izmanto gadījumu, lai vēlreiz apliecinātu pastāvīgajai pārstāvniecībai savu visaugstāko cieņu.

Maskavā 1990. gada 30. maijā

[paraksts]

S. Boje Madsens

Latvijas Republikas pastāvīgā pārstāvniecība
Čaplīgina ielā 3

THE PRIME MINISTER

Copenhagen, May 17. 1990.

Mr. Chairman,

I have received your letter dated May 7, 1990, informing me of the official Latvian views regarding the situation of your republic after the declaration of independence adopted by the Supreme Soviet of Latvia on May 4, 1990.

As you are no doubt aware, the Danish government has welcomed with great satisfaction the process of democratization which has taken place in Latvia, Lithuania and Estonia having thereby made possible the holding of free elections in the three Baltic Republics.

It is with great sympathy that we have taken cognizance of the Declaration of May 4, 1990, of the Supreme Soviet of the Latvian SSR on the renewal of the independence of the Republic of Latvia. As you will know, Denmark recognized Latvia as an independent state already in 1921 and has never de jure recognized the incorporation of Latvia into the Soviet Union in 1940.

The Danish government strongly supports the opening of negotiations on an equal basis between the USSR and Latvia in order to achieve a mutually acceptable settlement lending full reality to the formal independent status of Latvia.

PREMJERMINISTRIS

Preses centrs vadīt.
J. Flenšer

Kopenhāgenā, 1990. g. 17. maijā

Priekšsēdētāja kungs!

Esmu saņēmis Jūsu, 7. maijā rarkstīto vēstuli, kura informēja mani par oficiālo Latvijas viedokli attiecībā uz situāciju Jūsu republikā pēc Latvijas Augstākās Padomes 4. maija Neatkarības Deklarācijas pieņemšanas.

Kā jūs jau bez šaubām zināt, Dānijas valdība ar lielu gandarījumu apsveica Latvijas, Lietuvas un Igaunijas demokratizēšanās procesu, kurš radīja iespēju noturēt brīvas vēlēšanas trijās Baltijas Republikās.

Mēs ar lielām simpātijām pievērsāmies Latvijas PSR Augstākās Padomes 4. maija deklarācijai par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu. Kā jūs jau zināt, Dānijas valdība jau 1921. g. atzina Latviju kā neatkarīgu valsti un nekad de jure nav atzinusi Latvijas inkorporāciju Padomju Savienībā 1940. g.

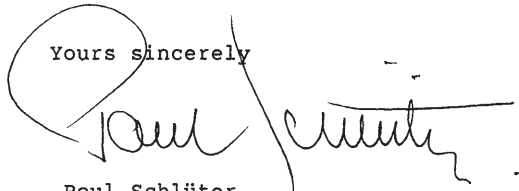
Dānijas valdība stingri atbalsta sarunu sākšanu uz līdztiesīga pamata starp PSRS un Latviju, lai panāktu abpusēji pieņemamu risinājumu, kurš ar realitāti piepildītu Latvijas neatkarības oficiālo statusu.

Dāņu valdības un tautas vārdā es gribu nodot jums un Latvijas tautai manus sirsnīgākos sveicienus un manus vislabākās veiksmes vēlējumus jūsu pasākumos.

On behalf of the Danish government and people I wish to convey to you and the people of Latvia my warmest greetings and my best wishes for success in your endeavours.

We look forward to beginning and extending fruitful and mutually beneficial cooperation between Danmark and Latvia.

Yours sincerely

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Poul Schlüter', written in black ink. The signature is fluid and somewhat stylized, with a large loop at the beginning and a long horizontal stroke at the end.

Poul Schlüter
Prime Minister of Denmark

Mr. A Gorbunovs
Chairman of the Supreme Council
of the Republic of Latvia
Latvia.

Dāņu valdības un tautas vārdā es gribu nodot jums un Latvijas tautai manus sirsnīgākos sveicienus un manus vislabākās veiksmes vēlējumus jūsu pasākumos.

Mēs ceram drīzumā uzsākt un vairot auglīgu un abpusēji izdevīgu sadarbību starp Dāniju un Latviju.

Ar sirsnīgiem sveicieniem

Pols Šlīters (Poul Schlüter)
Dānijas Premjerministrs

LETTRE DU PRESIDENT DE LA REPUBLIQUE

A MONSIEUR GORBUNOV.

Début de citation :

"Monsieur le Président,

Je vous remercie du message que vous m'avez adressé. Comme vous le savez, la France n'a jamais reconnu la validité de l'annexion d'août 1940. Le droit de la Lettonie à l'indépendance ne saurait être contesté.

Cependant l'histoire a créé une situation complexe, faite de liens multiples qui ne peuvent, sans risques pour tous, être dénoués brutalement. C'est pourquoi un processus de négociations parait seul susceptible de régler les multiples problèmes juridiques, économiques, politiques qui se posent. La France l'a préconisé pour la Lituanie. Elle le fait aussi, et de la même façon, pour votre pays. J'ai d'ailleurs noté avec intérêt dans votre message que vous souhaitez que soient entamées des négociations avec le Gouvernement d'Union Soviétique.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Président, l'expression de ma haute considération et transmettre mes meilleurs voeux à vos compatriotes.

Signé : François MITTERRAND"

Fin de citation.

Francijas Republikas Prezidenta vēstule

A.Gorbunova kungam

Prezidenta kungs!

Es Jums pateicos par man adresēto vēstījumu. Kā Jums zināms, Francija nekad nav atzinusi 1940. gada augusta aneksiju par spēkā esošu. Latvijas tiesības uz neatkarību nebūtu apstrīdamas.

Un tomēr vēsturiski izveidojusies sarežģīta situācija, radušās daudzas saiknes, kuras bez riska visiem nevar tikt brutāli pārirstas. Tādēļ sarunu process liekas vienīgais pieņemamais ceļš, lai nokārtotu daudzās aktuālās juridiska, ekonomiska un politiska rakstura problēmas. Francija to ieteikusi Lietuvai, kas to dara, un tādā pašā veidā būtu jārikojas arī Jūsu zemei. Es, starp citu, ar interesi atzīmēju Jūsu vēstījumā, ka Jūs vēlētos sarunu sākšanos ar Padomju Savienības valdību.

Lūdzu Jūs, Prezidenta kungs, pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus un nodot manus labākos novēlējumus Jūsu līdzpilsoniem.

Fransuā Miterāns

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1111. l., 16. lp.

Letter from the President of France

To Mr. Gorbunovs

Dear Mr. President,

Thank you for your letter. As you know, France never recognised the annexation of 1940. Latvia's right to independence is non-negotiable.

However, historically, a complicated situation has developed, creating many ties that cannot be severed without risks to all the parties involved. Therefore, a negotiation process seems to be the only acceptable road to solving the many current legal, economic and political challenges. France has suggested this to Lithuania, which is already doing it, and your country should follow suit. By the way, in your letter, I noted with interest your statement that you would prefer to begin negotiations with the government of the Soviet Union.

Mr. President, please accept the assurances of my highest consideration and convey my best wishes to your fellow compatriots.

Francois Mitterrand

Viņa Ekselencei Anatolija Gorbunova kungam
Latvijas Socialistiskās Padomju Republikas (tā tekstā)
Augstākās Padomes Priekšsēdētājam
Rīgā

Jūsu Ekselense!

Liels paldies Jums par Jūsu 1990 gada 7. maija sūtījumu, kas satur Jūsu vēstuli Prezidentam Kolleram (Koller), kā arī Latvijas PSR Augstākās Padomes Deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu".

Mēs esam pārliecināti, ka visu tautu pamattiesību uz pašnoteikšanos realizācija, kā arī Latvijas attīstība uz pluralistisku demokrātiju, atbilst Helsinku Nobeiguma akta principiem.

Mēs uzskatām, ka vēl nepastāv vajadzīgie priekšnoteikumi, kas, atbilstot starptautiskajām tiesībām, ļautu atzīt Latvijas neatkarību.

Mēs patiesi ceram, ka sarunu process starp Jūsu valdību un PSRS centrāliem varas orgāniem, ievērojot pašnoteikšanās principu, ļaus nākt pie apmierinoša risinājuma. Spiediens, vai tas ir militārs vai ekonomisks, noteikti būtu pretrunā ar šo mērķi, jo tas neizbēgami novestu pie saspīlējuma saasināšanos.

Jūs varat būt drošs, ka Šveices varas orgāni vērsīs visu pušu, ieskaitot PSRS varas orgānu, uzmanību uz to, ka ir ārkārtīgi svarīgi Latvijas neatkarības strīdīgo jautājumu atrisināt ātri un mierīgi.

Patiesā cieņā,

Sūtnis Jeno Štēhelins (Jenoe Staehelin)
Politiskā direktorāta vadītāja vietnieks
Šveices Ārlietu Ministrija

H.E. Anatolijs Gorbunovs
Chairman of the Supreme Council
Of the Latvian Soviet Socialist Republic [sic]
Riga

Your Excellency,

Thank you for your letter of 7 May 1990 to President Koller, as well as the enclosed Declaration on the Restoration of Independence of the Republic of Latvia, adopted by the Supreme Council of the Latvian Soviet Socialist Republic.

We firmly believe that by realising their fundamental right to self-determination all nations, including Latvia, which is now on the path of pluralistic democracy, embody the underlying principles of the Helsinki Final Act.

We are convinced that, as of now, not all preconditions are in place to recognise Latvia's independence according to the international law.

We truly hope that the negotiations between your government and the central government of the USSR will be based on the principle of self-determination and allow to come to a satisfactory outcome. Pressure, either military or economic, would definitely undermine this objective, since it would inevitably escalate the tensions.

Please be assured that the Swiss public authorities will take steps to communicate to all the involved parties, including the authorities of the USSR, the importance of finding a swift and peaceful solution to the controversial issue of Latvia's independence.

Yours truly,

Jenoe Staehelin
Ambassador
Deputy Head of the Directorate of Political Affairs
Swiss Ministry of Foreign Affairs

10 DOWNING STREET
LONDON SW1A 2AA

THE PRIME MINISTER

29 May 1990

Dear Mr. Gorbunov,

Thank you for your telex of 7 May.

As you know, we have never recognised the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union as legal. As I made clear in the House of Commons on 27 March, we acknowledge the wish of the Latvian people to determine their own future.

In practical terms, however, there is no doubt that achievement of effective and lasting Baltic independence will depend on agreement with the Soviet Union. Dialogue is in my view essential for further progress. I therefore welcome the commitment of the Latvian leadership to negotiations on 'political, economic and legal relations'. We very much hope that it will be possible for talks with the Soviet leadership to go ahead in the near future, leading to a solution acceptable to all concerned.

Yours sincerely
Margaret Thatcher

Mr. A. Gorbunovs

Col. D. Irony

10 DOWNING STREET
LONDON SW1A2AA

PREMJERMINISTRE
1990. gada 29. maijā

Dārgais Gorbunova kungs!

Pateicos par Jūsu teleksu 7. maijā.

Kā Jūs jau zināt, mēs nekad neesam atzinuši kā legālu Baltijas valstu inkorporāciju Padomju Savienībā. Kā es 27. martā izskaidroju Parlamenta Apakšpalātai (House of Commons), mēs atzīstam latviešu tautas gribu pašai noteikt savu nākotni.

Tomēr praktiski nav šaubu, ka efektīvā un ilgstošā Baltijas neatkarība būs atkarīga no līguma ar Padomju Savienību. Manuprāt, dialogs ir nepieciešams turpmākajam progresam. Tādēļ es apsveicu Latvijas vadības gribu iesaistīties sarunās par "politiskām, ekonomiskām un juridiskām attiecībām". Mēs ļoti ceram, ka sarunas ar Padomju vadību, kas novestu līdz visām ieinteresētajām pusēm pieņemam risinājumam, būs iespējamās tuvākajā nākotnē.

*Ar sirsnīgu sveicienu
Margerita Tečere*

The White House
Office of the Press Secretary
For Immediate Release
June 14, 1990

Baltic Freedom Day, 1990

By the President of the United States of America
A Proclamation

The struggle for Baltic freedom has entered a new era of great promise and hope. The 50-year-long effort by the peoples of Lithuania, Latvia and Estonia to regain freedom and democracy has begun to bear fruit.

The international community has long decried the dark summer of 1940 when, as a result of a self-serving agreement made earlier by Hitler and Stalin in the Molotov-Ribbentrop Pact, the Baltic States were denied their independent status. During that fateful summer, Soviet troops invaded and occupied the Baltic States. The rigged elections that followed put an end to Baltic self-determination.

These events, however, did not end the desire of the Baltic peoples for freedom and independence. During the past year, they have taken major steps toward achieving self-determination. Generally free and fair elections based on a vigorous multiparty political system produced popular legislatures. In decisions reflecting the will of the Baltic peoples, Lithuania, Estonia and Latvia have asserted their intention to restore their independence. The representatives of the Baltic peoples have taken a nonviolent path and have consistently appealed for dialogue with Moscow.

For 50 years the United States has refused to recognize the forced incorporation of the Baltic States into the Soviet Union. As I assured the Prime Minister of Lithuania during her recent visit, the United States will remain faithful to this policy. We support self-determination for the Baltic peoples, and we call upon the Soviet Union to enter a good-faith dialogue with representatives of the Baltic governments who received popular mandates in free and fair elections. We are encouraged by recent steps in that direction and hope that a full and productive dialogue will materialize.

Baltais nams
Preses sekretāra birojs
1990. g. 14. jūnijā

BALTIJAS BRĪVĪBAS DIENA AMERIKAS SAVIENOTO VALSTU PREZIDENTA PAZIŅOJUMS

Cinā par Baltijas brīvību ir iestājies jauns, daudzsološs un lielu cerību pilns laikmets. Lietuvas, Latvijas un Igaunijas tautu piecdesmit gadu ilgie centieni atgūt brīvību un demokrātiju ir sākuši nest augļus.

Starptautiskā sabiedrība jau sen nosodījusi drūmo 1940. gada vasaru, kad savtīgās Hitlera un Staļina vienošanās - Molotova-Ribentropa pakta - dēļ Baltijas valstīm tika liegts neatkarīgs statuss. Tajā liktenīgajā vasarā Padomju karaspēks iebruka un okupēja Baltijas valstis. Ar vēlēšanām, kuras sekoja un kuru rezultāti bija jau agrāk noteikti, izbeidzās Baltijas valstu pašnoteikšanās.

Tomēr šie notikumi neiznīcināja baltiešu tautu tiekšanos pēc brīvības un neatkarības. Pēdējā gada laikā tās ir spērušas svarīgus soļus pašnoteikšanās sasniegšanas virzienā. Pārsvārā brīvas un taisnīgas vēlēšanas, kuras balstījās uz spēcīgu daudzpartiju politisko sistēmu, radīja populārus likumdošanas orgānus. Lēmumos, kuri atspoguļoja baltijas tautu gribu, Lietuva, Igaunija un Latvija apstiprināja nodomu atjaunot savu neatkarību. Baltijas tautu pārstāvji ir iesākuši nevardarbīgu ceļu un konsekventi lūguši dialogu ar Maskavu.

Amerikas Savienotās Valstis jau piecdesmit gadus atteikušās atzīt Baltijas valstu piespiedu inkorporāciju

The right to liberty and self-determination, free and fair elections, a better life for themselves and for their children -- these are the just aspirations of the people of Estonia, Latvia and Lithuania. On this Baltic Freedom Day, we reaffirm our support for them.

The Congress, by Senate Joint Resolution 251, has designated June 14, 1990, as Baltic Freedom Day and has authorized and requested the President to issue a Proclamation in observance of this event.

Now therefore, I, George Bush, President of the United States of America, do hereby proclaim June 14, 1990, as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate remembrances and ceremonies to reaffirm their commitment to principles of freedom and liberty for all oppressed people.

In witness thereof, I have hereunto set my hand this Fourteenth day of June, in the Year of Our Lord Nineteen Hundred and Ninety, and of the Independence of the United States of America the Hundred and Fourteenth.

George Bush

Padomju Savienībā. Kā es apliecināju Lietuvas Premjerministrei viņas nesēnā apmeklējuma laikā, Amerikas Savienotās Valstis paliks uzticīgas šai politikai. Mēs atbalstām Baltijas tautu pašnoteikšanos un aicinām Padomju Savienību iesaistīties godīgā dialogā ar brīvās un taisnīgās vēlēšanās tautas madātu saņēmušo Baltijas valdību pārstāvjiem. Mūs iepriecina nesenie soļi šajā virzienā un mēs ceram, ka īstenosies pilns un produktīvs dialogs.

Tiesības uz brīvību un pašnoteikšanos, brīvas un taisnīgas vēlēšanas, labāka dzīve sev un saviem bērniem - šīs ir Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tautu taisnīgās vēlmes. Šīnī Baltijas brīvības dienā, mēs atkal apliecinām mūsu atbalstu tām.

Kopējā rezolūcijā Nr. 251 Kongress un Senāts noteikuši 1990. gada 14. jūniju kā "Baltijas brīvības dienu," kā arī pilnvarojuši un lūguši Prezidentu izdot paziņojumu, atzīmējot šo notikumu.

Tāpēc tagad es, Džordžs Bušs, Amerikas Savienoto Valstu Prezidents, pasludinu, ka 1990. g. 14. jūnijs ir "Baltijas brīvības diena." Es aicinu Amerikas Savienoto Valstu tautu atzīmēt šo dienu ar piemērotiem piemiņas brīžiem un ceremonijām, lai atkal apstiprinātu savu atbalstu visu apspiesto tautu brīvībai.

To apstiprinu, parakstot pats ar savu roku, šajā četrpadsmitajā jūnijā, tūkstoš deviņi simti deviņdesmitajā gadā kopš Kristus dzimšanas un divi simti četrpadsmitajā Amerikas Savienoto Valstu neatkarības gadā.

Džordžs Bušs

1991. gada janvāra preses relīzes

Press releases January 1991

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

REPUBLIC OF LATVIA - SUPREME COUNCIL DECREE

ABOUT THE USSR INTERIOR MINISTRY ARMED FORCES'
INVASION OF THE PUBLISHING HOUSE

The Supreme Council of the Republic of Latvia ascertains that the illegal January 2, 1991 seizure of the Republic of Latvia newspaper and magazine Publishing House by the USSR Interior Ministry armed forces, which has interrupted the printing of Latvia's and USSR newspapers and magazines and has created direct threats to the lives and health of the Publishing House employees and to the property of the editorial boards and journalists, illegally limits their freedom. The Supreme Council of the Republic of Latvia considers that the above-mentioned actions of the USSR Interior Ministry armed forces are previously-planned actions of the Latvia Communist Party Central Committee to destabilize the situation in Latvia.

By openly refusing to obey the laws of the Republic of Latvia and setting themselves in opposition to the legally-elected Supreme Council and the government of the Republic of Latvia, the Latvia Communist Party has begun to grab power with armed force.

The Supreme Council of the Republic of Latvia thereby decides:

1. To condemn the Latvia Communist Party Central Committee's organized invasion of the Publishing House by the USSR Interior Ministry armed forces and to demand that all armed units be immediately removed.
2. To assign the Republic of Latvia Council of Ministers to ensure alternative opportunities for publishing newspapers and magazines until the USSR Interior Ministry armed forces are removed from the Publishing House.
3. The Republic of Latvia Council of Ministers to ensure that Publishing House employee wages be paid from government funds for their forced inability to work as a result of the USSR Interior Ministry armed forces' violent actions.

A. Gorbunovs, Chairman, Supreme Council, Republic of Latvia

I. Daudiss, Secretary, Supreme Council, Republic of Latvia

Riga, Latvia
January 2, 1991

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES LĒMUMS Par PSRS iekšējā karaspēka bruņoto iebrukumu Preses namā

Latvijas Republikas Augstākā padome konstatē, ka 1991. gada 2. janvārī PSRS iekšējais karaspēks nelikumīgi sagrābis Latvijas Republikas laikrakstu un žurnālu izdevniecību, pārtraucot Latvijas Republikas un PSRS laikrakstu un žurnālu izdošanu, radot tiešus draudus Preses nama darbinieku dzīvībai un veselībai, kā arī redakciju un žurnālistu īpašumam, nelikumīgi ierobežojot viņu brīvību. Latvijas Republikas Augstākā padome uzskata, ka minētā PSRS iekšējā karaspēka rīcība ir LKP CK iepriekš sagatavota akcija, lai destabilizētu situāciju Latvijas Republikā.

Klaji nepakļaujoties Latvijas Republikas likumiem, pretstatot sevi likumīgi ievēlētajai Latvijas Republikas Augstākajai padomei un valdībai, LKP ir uzsākusi varas sagrābšanu ar bruņotu spēku.

Latvijas Republikas Augstākā padome nolemj:

1. Nosodīt LKP CK organizēto PSRS iekšējā karaspēka bruņoto iebrukumu Preses namā un pieprasīt nekavējoties izvest visus bruņotos formējumus.
2. Uzdot Latvijas Republikas Ministru padomei līdz PSRS iekšējā karaspēka izvešanai no Preses nama nodrošināt alternatīvas laikrakstu un žurnālu izdošanas iespējas.
3. Latvijas Republikas Ministru padomei no valsts līdzekļiem nodrošināt darba samaksu Preses nama darbiniekiem par darba piespiedu kavējumu, kas radies PSRS iekšējā karaspēka vardarbīgās rīcības rezultātā.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs A. Gorbunovs

Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs I. Daudišs

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 2. janvārī

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11. Jekaba St., 226811, Riga, Latvia.

Tel. (007 013 2) 326093, 323322

Telex 161148 LR AP SU

Fax (007 013 2) 211611

For more information, contact Inese Birzniece

NO NEWSPAPERS PRINTED IN LATVIA--ARMED OCCUPATION OF PUBLISHING HOUSE CONTINUES

RIGA, LATVIA, JANUARY 3, 1991--Basically, nothing has changed

dramatically regarding yesterday's armed seizure of the Latvia Publishing House by the USSR Minister of Interior Special Forces unit (OMON or the so-called "black berets"). No newspapers or magazines were published today including 22,000 copies of Pravda (printed for the Baltic region) or Izvestia or other Central press or Latvia publications.

Employees were allowed into the Publishing House with their identification cards, but some employees informed us that their building pass cards were taken away after they entered the building on the pretext that their cards had expired at the end of 1990.

The employees of several Latvia Communist Party publications were working today (Cina, Sovetskaya Latvija and Novosti Rigi), but the typographical employees who work with linotype setting and the printing presses refused to work today.

Over 30,000 printed copies of Baltiskaya Vremya, the Russian language newspaper of the Popular Front of Latvia, sat in the Publishing House, even though it was printed on December 28. The editor stated that he could get these copies only if he agreed to sign a new contract with the Latvia Communist Party Publishing House which would entitle the Party to a certain percentage of the newspaper's receipts.

The Latvia Supreme Council sent telegrams today with the Russian language text of yesterday's Supreme Council decree condemning this illegal seizure to President Gorbachev, the leadership of the USSR Supreme Soviet and the USSR republics' Supreme Soviets and government leadership. Dainis Ivans, 1st Deputy Chairman of Latvia's Supreme Council, stated in the cover letter that it would be shortsighted not to see this seizure as the beginning of an armed takeover or overthrow not just in Latvia, but in all republics which have adopted some type of sovereignty decree.

Arnold Ruutel, Chairman of Estonia's Supreme Council, called Ivans this morning to inform him that Estonia's parliament fully supported Latvia's parliamentary decision and condemned this seizure. He also offered to send assistance, including militia, to help guard strategically important locations in Latvia.

Four representatives of the USSR Interior Ministry met with Aloizis Vaznis, Latvia's Interior Minister, today and showed him a decoded telegram from General Savin, the Northwest region commander of OMON/the "black berets", sent to local OMON commanders. The telegram stated that the Latvia Interior Ministry was allegedly preparing to attack the OMON units in Latvia and to disarm them. The telegram further authorized OMON to shoot any armed person approaching OMON positions, especially Latvia militia personnel.

more on page 2

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1065. l., 7. lp.

LATVIJĀ APTURĒTA LAIKKRAKSTU IZDOŠANA – TURPINĀS PRESES NAMA BRUŅOTA IEŅĒMŠANA

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 3. janvārī – Dienu pēc PSRS Iekšlietu ministrijas īpašo uzdevumu vienības (OMON jeb “melno berešu”) iebrukuma Latvijas Preses namā situācija nav būtiski mainījusies. Šodien nav izdots neviens laikraksts vai žurnāls, nav iespiesti pat laikraksta “Pravda” 22 000 eksemplāru (kas paredzēti visam Baltijas reģionam), tāpat apturēta laikraksta “Izvestija” un citu centrālo un Latvijas preses izdevumu klajā laišana.

Darbinieki ar caurlaidēm esot ielaisti Preses namā, tomēr daži darbinieki mums ziņo, ka pēc ieiešanas Preses namā viņiem caurlaide atņemta ar ieganstu, ka tās derīguma termiņš beidzies 1990. gada nogalē.

Vairāku Latvijas Komunistiskās partijas izdevumu (“Cīņa”, “Sovetskaja Latvija” un “Novosti Rigi”) sagatavošanā iesaistītie Preses nama darbinieki šodien strādājuši, tomēr mašīnburtliči un citi tipogrāfijas darbinieki šodien strādāt atteikušies.

Vairāk nekā 30 000 Latvijas Tautas frontes krievu valodā izdotā laikraksta “Baltijskoje Vremja” eksemplāru joprojām atrodas Preses namā, lai gan tika iespiesti jau 28. decembrī. Redaktors ziņoja, ka tikt pie šiem laikrakstiem viņš varēsot vienīgi tad, ja piekritīšot parakstīt ar Latvijas Komunistiskās partijas izdevniecību jaunu līgumu, atbilstoši kuram daļa ieņēmumu tiks novirzīta partijai.

Šodien Latvijas Augstākā padome sagatavoja sava vakar apstiprinātā pretlikumīgo Preses nama ieņemšanu nosodošā dekrēta tulkojumu krievu valodā un to telegrāfiski nosūtīja prezidentam Gorbačovam, PSRS Augstākās padomes vadībai, PSRS republiku augstākajām padomēm un valdību vadītājiem. Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Dainis Īvāns pavadvēstulē norāda – būtu tuvredzīgi ignorēt faktu, ka ar šo incidentu tiek uzsākts bruņots apvērsums ne tikai Latvijā, bet arī visās pārējās republikās, kuras pieņēmušas jēlcāda veida dekrētu par suverenitāti.

Igaunijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Arnolds Rītels šorīt piezvanīja Īvānam un apliecināja, ka Igaunijas parlaments pilnībā atbalsta Latvijas parlamenta lēmumu un nosoda bruņoto iebrukumu Preses namā. Turklāt Rītels piedāvāja nosūtīt uz Latviju papildspēkus, tostarp milicijas darbiniekus, kas palīdzētu apsargāt stratēģiskas nozīmes objektus.

Šodien četri PSRS Iekšlietu ministrijas pārstāvji tikās ar Latvijas iekšlietu ministru Aloizu Vazni un parādīja viņam Ziemeļrietumu apgabala OMON jeb “melno berešu” komandiera ģenerāļa Savina telegrammas atšifrējumu. Telegramma adresēta vietējiem OMON komandieriem, un tajā teikts, ka Latvijas Iekšlietu ministrija plānojot uzbrukt Latvijā izvietotajām OMON vienībām un tās atbruņot. Ar šo telegrammu OMON tiek

January 3, 1991
PAGE 2

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

.PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

At 3 p.m. about 300 people, including many pensioners, attended a rally at the Publishing House organized by Interfront to state their support of the ~~Latvian~~ Latvia Communist Party view that the Publishing House is rightfully and legally their property. About six buses had transported many of those people to the rally.

Leaders of Latvia's government and Supreme Council had several meetings in Moscow today: At 4 p.m. (Moscow time), Anatolijs Gorbunovs, Chairman of Latvia's Supreme Council, along with Ivars Godmanis, Latvia's Council of Ministers Chairman, and Ilmars Bisers, 1st Deputy Chairman of the Council of Ministers, met with General Moiseyev, Chairman of the General Staff of the USSR Defense Ministry; Bisers met with Boris Pugo, USSR Interior Ministry; Bisers and Talavs Jundzis, Chair of the Supreme Council Defense and Internal Affairs Commission, met with members of the USSR Communist Party Central Committee administration to discuss the Communist Party's property in Latvia.

Godmanis alone met with President Gorbachev at 3 p.m. and then attended the Federation Council scheduled for today.

Sources also stated that the delegation from the USSR Congress of Peoples' Deputies authorized to review the current status and situation of the USSR Armed Forces in Latvia has left Moscow for Riga today.

-30-

dota atļauja atklāt uguni pret jebkuru bruņotu personu, kas tuvojas OMON pozīcijām, īpaši, ja tā ir Latvijas milicijas darbinieks.

Pulksten 15.00 aptuveni 300 cilvēku, tostarp daudz pensionāru, piedalījās Interfrontes organizētajā demonstrācijā pie Preses nama, lai paustu atbalstu Latvijas Komunistiskās partijas nostājai, proti, tam, ka Preses nams ir likumīgs partijas īpašums. Vairums demonstrācijas dalībnieku uz pasākuma vietu tika atvesti ar pieciem sešiem autobusiem.

Latvijas valdības un Augstākās padomes vadītājiem šodien bija vairākas tikšanās Maskavā: pulksten 16.00 (pēc Maskavas laika) Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs, Latvijas Ministru padomes priekšsēdētājs Ivars Godmanis un Ministru padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Ilmārs Bišers tikās ar PSRS Aizsardzības ministrijas ģenerālštāba priekšnieku Moisejevu; Bišers tikās ar PSRS iekšlietu ministru Borisu Pugo; Bišers un Augstākās padomes Aizsardzības un iekšlietu komisijas priekšsēdētājs Tālavs Jundzis tikās ar PSRS Komunistiskās partijas Centrālās komitejas vadību, lai apspriestu ar Komunistiskās partijas īpašumiem Latvijā saistītus jautājumus.

Pulksten 15.00 Godmanis viens pats tikās ar prezidentu Gorbačovu un pēc tam piedalījās šodien sasauktajā Federācijas padomes sēdē.

Tāpat avoti norāda, ka PSRS Tautas deputātu kongresa delegācija, kas pilnvarota izskatīt PSRS Bruņoto spēku statusu un situāciju Latvijā, šodien devusies no Maskavas uz Rīgu.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11 Jekaba St., 226811. Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

GORBUNOV MEETS WITH KUZMIN & VERIFIES PARATROOPERS BEING SENT TO
BALTICS

RIGA, LATVIA--JANUARY 7, 1991, 19:45--Late this afternoon, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of Latvia's Supreme Council, met with General Colonel Feodor Kuzmin, Commander of the Baltic Military District, to verify Kuzmin's earlier phone call to Latvia's Prime Minister, Ivars Godmanis, today about the introduction of additional USSR Army paratroopers into the Baltic. At this meeting between Gorbunovs and Kuzmin, Gorbunovs was able to verify the fact from Kuzmin that a brigade of USSR Army paratroopers was being flown into Latvia with the assignment to forcibly effect the military induction of youths from Latvia and the Baltics into the Soviet Army. (A brigade is estimated to be about 5,000-6,000 soldiers.)

At this meeting, Gorbunovs reached a verbal agreement with Kuzmin that 1) no actions would be undertaken by the Army until January 13, and 2) that the Alternate Service Commissions and local government councils in Latvia had until ~~January 13~~ January 13 to clarify who was simultaneously avoiding alternate service and USSR military service and to decide their further fate. They also agreed that the issue needs to be resolved with the local military draft commissions in each region, since the military draft commissions (and not the local government councils) have lists of those youth who were scheduled to be drafted during Fall 1990 (along with their names and addresses) and lists of those youth who actually entered the Soviet Army during Fall 1990.

Last Fall 1990 military draft in Latvia was scheduled to induct 4,000 youth from Latvia into the Soviet Army, but only an estimated 25% (or about 1,000) actually entered military service with the USSR Army from Latvia. The remaining 3,000 either went into Latvia's alternate service or are avoiding Latvia's alternate service and the Soviet Army draft completely.

Kuzmin apparently gave this same information to Lithuania's Prime Minister Prunskiene, but as of 18:00 (local time), Estonian sources had no such official information.

The Popular Front of Latvia Parliamentary faction discussed this information ~~in~~ at its regularly-scheduled meeting this afternoon. The Latvia Supreme Council is scheduled to discuss this development at its regularly-scheduled plenary meeting tomorrow, January 8, at 10:00 a.m. Tonight, at 9 PMS, Gorbunovs is scheduled to make a statement about this development on the national Latvia news ~~show~~ show.

FOR MORE INFORMATION CONTACT INESE BIRZNIENEC OR ALEXANDER MERLING
OR ALDA SPRUDZA OR ANTA BUSA

WITH COMPLIMENTS ANDRIS

8-095-200 0411

GORBUNOVS TIEKAS AR KUZMINU – TIEK APSTIPRINĀTAS ZIŅAS PAR DESANTA VIENĪBU NOSŪTĪŠANU UZ BALTIJU

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 7. janvārī pulksten 19.45. Šodien pievakarē Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs tikās ar PSRS Bruņoto spēku Baltijas kara apgabala pavēlnieku ģenerālpulkvedi Fjodoru Kuzminu, lai pārbaudītu iepriekš telefonsarunā Latvijas premjerministram Ivaram Godmanim Kuzmina sniegto paziņojumu par papildu PSRS Bruņoto spēku desanta vienību ieviešanu Baltijā. Tikšanās laikā Gorbunovs saņēma apstiprinājumu tam, ka PSRS desanta vienības tiek ievestas Latvijā, lai piespiedu kārtā veiktu Latvijas un pārējo Baltijas valstu jauniešu mobilizāciju Padomju armijā (aptuvenais desantnieku skaits ir 5000–6000).

Tikšanās laikā Gorbunovs ar Kuzminu panāca mutvārdu vienošanos par to, ka 1) PSRS Bruņotie spēki nekādas darbības neuzsāks līdz 13. janvārim un 2) alternatīvā dienesta komisijām un Latvijas pašvaldībām līdz 13. janvārim ir jāapzina personas, kuras izvairās gan no iesaukšanas alternatīvajā dienestā, gan no iesaukšanas PSRS armijā, un jālemj par to turpmāko likteni. Tāpat tika panākta vienošanās par to, ka šā jautājuma risināšanā iesaistāmi rajonu kara komisariāti, jo tieši komisariātu, nevis pašvaldību rīcībā ir to jauniešu saraksti (ar vārdiem un adresēm), kuri bija pakļauti iesaukumam 1990. gada rudenī, kā arī to jauniešu saraksti, kuri 1990. gada rudenī tika iesaukti PSRS militārajā dienestā.

1990. gada rudenī Padomju armijā bija paredzēts iesaukt 4000 jauniešu no Latvijas, bet tika iesaukti vien 25 % no šī skaita jeb aptuveni 1000 jauniešu. Pārējie 3000 jauniešu vai nu dien Latvijas alternatīvajā dienestā, vai arī izvairās no iesaukšanas gan alternatīvajā dienestā, gan PSRS militārajā dienestā.

Kuzmins identisku informāciju ir sniedzis Lietuvas premjerministrei Prunskienei, savukārt Igaunija līdz pulksten 18.00 (pēc vietējā laika) šādu informāciju vēl nebija saņēmusi.

Šopēcpusdien Latvijas Tautas frontes frakcija šo informāciju apsprieda savā kārtējā sēdē. Savukārt Latvijas Augstākā padome to plāno apspriest savā kārtējā sēdē rīt, 8. janvārī, pulksten 10.00. Šovakar pulksten 21.00 Latvijas Televīzijas vakara ziņu izlaidumā Gorbunovs sniegs informāciju par pašreizējo situāciju.

LAI IEGŪTU PAPILDU INFORMĀCIJU, LŪDZAM SAZINĀTIES AR INESI BIRZNIECI, ALEKSANDRU MIRŅINU, ALDU SPRŪDŽU VAI ANTU BUŠU.

Ar sveicieniem, Andris

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611 *or 323968*

YAZOV ORDERS SEVERAL DIVISIONS OF PARATROOPERS TO BALTICS

RIGA, LATVIA--JANUARY 7, 1991--About 12 noon today (Riga time), General Colonel Feodor Kuzmin, Commander of the Baltic Military District, telephoned Latvia's Prime Minister, Ivars Godmanis, to inform him that under orders of USSR Defense Minister Marshall Dmitri Yazov, several divisions of USSR Army paratroopers were being flown into the Baltics, in order to ensure the military draft in the Baltics. One division consists of 10,000 soldiers. Godmanis is currently holding meetings with other Latvian government and parliamentary officials to discuss the current situation.

FOR MORE INFORMATION, CONTACT INESE BIRZNIECE OR ALEXANDER MERLING OR ANTA BUSA OR ALDA SPRUDZA.

JAZOVS SŪTA UZ BALTIJU VAIRĀKAS DESANTNIEKU DIVĪZIJAS

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 7. janvārī ap pulksten 12.00 (Rīgas laiks). Šodien PSRS Bruņoto spēku Baltijas kara apgabala pavēlnieks ģenerālpulkvedis Fjodors Kuzmins telefoniski informēja Latvijas premjerministru Ivaru Godmani par to, ka saskaņā ar PSRS aizsardzības ministra Dmitrija Jazova pavēlēm vairākas PSRS armijas desantnieku divīzijas tiek nogādātas Baltijas valstīs, lai nodrošinātu piespiedu mobilizāciju PSRS militārajā dienestā. Vienā divīzijā ir aptuveni 10 000 kareivju. Šobrīd Godmanis ar citiem Latvijas valdības un parlamenta pārstāvjiem apspriež izveidojušos situāciju.

LAI IEGŪTU PAPILDU INFORMĀCIJU, LŪDZAM SAZINĀTIES AR INESI BIRZNIECI, ALEKSANDRU MIRĻINU, ALDU SPRŪDŽU VAI ANTU BUŠU.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611 *or 323969*

RESOLUTION OF THE SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

On the unlawful introduction of special military paratrooper units of the USSR Armed Forces into the territory of the Republic of Latvia

Being aware of the fact, that the USSR Armed Forces leadership, by carrying out the illegal order of USSR Defense Minister D. Yazov as to the Armed Forces' involvement with the forcible conscription into the Armed Forces, creates direct threats of violence to the Republic of Latvia and its inhabitants,

The Supreme Council of the Republic of Latvia resolves:

1. To reiterate that the Republic of Latvia law "On Alternative (Labor) Service" is in effect in the territory of the Republic of Latvia and in relation to its residents. To request that the Republic of Latvia government utilize all existing resources at its disposal to ensure the operation of this law and the protection of the lives and security of those Latvia residents who are fulfilling alternative service requirements.
2. To consider all absences from the alternative service workplaces by those residents fulfilling alternative service requirements as excused absences from the moment that this resolution is adopted until any further special resolution of the Supreme Council of the Republic of Latvia.
3. All enterprises, offices, organizations, officials and inhabitants within the Republic of Latvia should refrain from any collaboration with those USSR military registration and enlistment commissions, those USSR Armed Forces formations and those USSR establishments, which are taking part in the forcible conscription of Latvia's inhabitants into the USSR Armed Forces.
4. This resolution takes effect as of the moment of its adoption.

Chairman of the Supreme Council, Republic of Latvia
A. Gorbunovs

Secretary of the Supreme Council, Republic of Latvia
I. Daudiss

Riga, Latvia
January 8, 1991

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES LĒMUMS Par PSRS Bruņoto spēku speciālo vienību nelikumīgu ieviešanu Latvijas Republikas teritorijā

Latvijas Republikas Augstākā padome, apzinādamās, ka PSRS Bruņoto spēku vadība, realizējot PSRS aizsardzības ministra D. Jazova prettiesisko pavēli par Bruņoto spēku iesaistīšanu piespiedu mobilizācijā Bruņotajos spēkos, rada tiešas vardarbības draudus Latvijas Republikai un tās iedzīvotājiem, nolemj:

1. Atkārtoti atgādināt, ka Latvijas Republikas teritorijā un attiecībā uz tās iedzīvotājiem ir spēkā Latvijas Republikas likums “Par alternatīvo (darba) dienestu”. Uzdot Latvijas Republikas valdībai izmantot visus tās rīcībā esošos līdzekļus šā likuma darbības nodrošināšanai un alternatīvo (darba) dienestu pildošo un tam pakļauto Latvijas iedzīvotāju dzīvības un drošības aizsardzībai.

2. Uzskatīt par attaisnotiem visus alternatīvo (darba) dienestu pildošo iedzīvotāju darba kavējumus no šā lēmuma spēkā stāšanās brīža līdz īpašam Latvijas Republikas Augstākās padomes lēmumam.

3. Visiem Latvijas Republikas uzņēmumiem, iestādēm, organizācijām, amatpersonām un iedzīvotājiem atturēties no jebkādas sadarbības ar tiem kara komisariātiem, PSRS Bruņoto spēku formējumiem un PSRS iestādēm, kuras piedalās Latvijas iedzīvotāju piespiedu mobilizācijā.

4. Latvijas Republikas Augstākā padome līdz speciālo karaspēka vienību ieviešanai Latvijas teritorijā ierosina Baltijas kara apgabala pavēlniecībai kopīgi izstrādāt kārtību, kādā kara komisariāti un vietējās padomes realizē Latvijas Republikas likumu “Par alternatīvo (darba) dienestu”, paredzot saukt pie atbildības personas, kuras izvairās pildīt likumus par alternatīvo dienestu un karadienestu, kā arī noteikt kārtību, kādā izskatāmas sūdzības un iesniegumi no karavīriem, kuri iesaukti dienestā no Latvijas un atstājuši dienesta vietu nepanesamo apstākļu dēļ.

5. Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs A. Gorbunovs

Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs I. Daudišs

Rīgā 1991. gada 8. janvārī

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

7 1

Tel. (007 013 2) 326093, 323322

Telex 161148 LR AP SU

Fax (007 013 2) 211611 *nr 323968*

COMMUNIQUE OF THE SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

On January 7, 1991, the Supreme Council and the Government of the Republic of Latvia were given notice about an unprecedented action undertaken by the USSR Defense Minister--the introduction of a special military paratrooper division into the territory of Latvia, with the assignment, as it was announced, to forcibly effect the induction of youths into the USSR Armed Forces.

The same emergency step was taken against the Republic of Lithuania, the Republic of Estonia, the Republic of Armenia, the Republic of Georgia, as well as some other republics of the USSR.

In connection with the fact that the invasion of Special military units has already begun, the Supreme Council of the Republic of Latvia declares:

1. The above-said action of the USSR Defense Ministry which was undertaken without any coordination with the Government and the Supreme Council of the Republic of Latvia, has severely violated the state independence of the Republic of Latvia and is an act of direct aggression.

2. The announced goal of this invasion is only a pretext to start a large-scale attack of the democratic institutions of Latvia and its purpose is to oppress the democratic processes of the Republic of Latvia to re-establish its independence. This action puts an end to all promises of the USSR government to use only political means in solving all problems and can be only qualified as an attempt to accomplish an overthrow by force.

3. Such an action was not discussed by the Supreme Soviet of the USSR.

4. This invasion is a blow to the recent consultations between the leadership of the Republic of Latvia and the Chief of the General Staff of the USSR Armed Forces about the regulation of relations with the USSR Armed Forces in the territory of the Republic of Latvia, during which the above-said action was not ever mentioned.

The above-said action of the USSR Defense Ministry puts an end to any possibility of further consultations, which had previously been agreed to.

The Government of the Republic of Latvia controls the situation in Latvia. In Latvia, the law "On the Alternative (Labor) Service" is still in effect. Similar laws exist in many other republics of the USSR. In the nearest future, the draft of a similar law will be discussed at the USSR Supreme Soviet. The Government of Latvia is able to cope with all violations of its laws, if such should occur.

Until the introduction of special military units into Latvia's territory, the Supreme Council of the Republic of Latvia proposes to the Baltic Military District Command to jointly work out the sequence in which the military draft commissions and the local government councils fulfill the Republic of Latvia law "On Alternative (Labor) Service" and foresee appropriate accountability

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1065. l., 9. lp.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PAZIŅOJUMS

1991. gada 7. janvārī Latvijas Republikas Augstākajai padomei un valdībai tika paziņots par bezprecedenta akciju, ko uzsācis PSRS aizsardzības ministrs, – par gaisa desanta karaspēka ieviešanu Latvijā, lai, kā tika paziņots, veiktu “piespiedu mobilizāciju PSRS Bruņotajos spēkos”. Tādi paši ārkārtas pasākumi lietoti pret Lietuvas Republiku, Igaunijas Republiku, Armēnijas Republiku, Gruzijas Republiku un vairākām citām PSRS republikām.

Sakarā ar jau sāktu papildu speciālo karaspēka formējumu iebrukumu Latvijas Republikas Augstākā padome paziņo:

1. PSRS Aizsardzības ministrijas akcija notiek bez jebkādas vienošanās ar Latvijas Republikas valdību un Augstāko padomi un ir rupjš valstiskās neatkarības pārkāpums, tiešas agresijas akts.

2. Pasludinātais iebrukuma mērķis kalpo tikai par ieganstu sāktajam plaša mēroga uzbrukumam Latvijas demokrātiskajiem institūtiem ar nolūku ar spēku apspiest Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas demokrātiskos procesus. Akcija pārsvītro PSRS vadības solījumus problēmu noregulēšanai izmantot tikai politiskus līdzekļus un kvalificējama kā vardarbīga apvērsuma mēģinājums.

3. Tāda veida darbība nav apspriesta PSRS Augstākajā padomē.

4. Iebrukums dod triecienu tikko notikušajām Latvijas Republikas konsultācijām ar PSRS Bruņoto spēku ģenerālštābu par Latvijas Republikas teritorijā izvietoto PSRS Bruņoto spēku attiecību noregulēšanu, kuru laikā nekādā veidā nefigurēja pasludinātais pasākums. PSRS Aizsardzības ministrijas akcija pārvelk svītru turpmāko konsultāciju iespējām, par kurām vienošanās jau bija panākta.

5. Latvijas Republikas valdība kontrolē situāciju Latvijas teritorijā. Latvijā darbojas likums par alternatīvo (darba) dienestu. Līdzīgi likumi darbojas daudzās Savienības republikās. Analogisks projekts tuvākajā laikā tiks apspriests arī PSRS Augstākajā padomē. Latvijas valdība pašas spēkiem var tikt galā ar savas likumdošanas pārkāpšanas gadījumiem, ja tādi rodas.

6. Speciālā karaspēka ieviešanas akcija krasi destabilizē situāciju Latvijas Republikā, neatgriezeniski pastiprina antiarmijas noskaņojumu un pavisam sagrauj Latvijas iedzīvotāju uzticību PSRS prezidentam.

7. Latvijas Republikas Augstākā padome oficiāli griežas PSRS Augstākajā padomē ar prasību sarīkot sesijas ārkārtas sēdi par speciālā karaspēka ieviešanas aktu un pārtraukt PSRS Aizsardzības ministrijas agresiju.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611 or 323968

as to those individuals who have avoided fulfilling the laws about alternative service and military service, as well as determine the sequence in which appeals and complaints by soldiers, who have been inducted into military service from Latvia and who have left their place of military service due to intolerable conditions, are reviewed.

6. The above-mentioned introduction of special paratrooper units severely destabilizes the situation in the Republic, permanently intensifies the public mood against the army, and completely shakes the faith of Latvia's population in the USSR President.

Regardless of the tragic events in Tbilisi, the Army is once again being placed in opposition to the people and the Army is being asked to illegally execute untypical assignments against the civilian population.

7. The Supreme Council of the Republic of Latvia officially appeals to the USSR Supreme Soviet with a demand to hold an extraordinary session and meeting about the action to introduce special military paratrooper units and to stop the aggression of the USSR Defense Ministry.

8. The Supreme Council of the Republic of Latvia appeals to all parliaments and governments of the democratic states of the world to express a firm and categorical protest to the USSR President and government in connection with an armed attempt to stop the process of re-establishing the state independence of democratic Latvia.

9. In connection with threats to the further work of the democratic institutions of the Republic of Latvia which have been created, the Supreme Council of the Republic of Latvia authorizes the First Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, Dainis Ivans, to represent the interests of the Republic of Latvia in dealing with the governments and parliaments of the world.

A. Gorbunovs
Chairman, Supreme Council, Republic of Latvia

I. Daudiss
Secretary, Supreme Council, Republic of Latvia

Riga, Latvia
January 8, 1991

8. Latvijas Republikas Augstākā padome aicina visas pasaules demokrātisko valstu parlamentus un valdības izteikt kategorisku protestu PSRS prezidentam un valdībai sakarā ar bruņotu mēģinājumu pārtraukt Latvijas neatkarības atjaunošanas demokrātisko procesu.

9. Sakarā ar radušamies draudiem Latvijas demokrātisko institūtu turpmākajai darbībai Latvijas Republikas Augstākā padome pilnvaro Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmo vietnieku Daini Īvānu pārstāvēt Latvijas Republikas intereses pasaules valstu valdībās un parlamentos.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs A. Gorbunovs

Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs I. Daudišs

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 8. janvārī

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611 *or 323968*

RESOLUTION OF THE SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

On the delegation of authority to the First Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, **Dainis Ivans**

In connection with the threats which have arisen to the further activity of Latvia's democratic institutions, the Supreme Council of the Republic of Latvia resolves:

1. To authorize the First Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, **Dainis Ivans**, to represent the interests of the Republic of Latvia in his dealings with the governments and parliaments of the world.

2. This resolution takes effect as of the moment of its adoption.

A. Gorbunovs
Chairman, Supreme Council, Republic of Latvia

I. Daudiss
Secretary, Supreme Council, Republic of Latvia

Riga, Latvia
January 8, 1991

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES LĒMUMS
Par Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja
pirmā vietnieka Daini Īvāna pilnvarām

Sakarā ar draudiem, kas radušies Latvijas demokrātisko institūtu turpmākajai darbībai, Latvijas Republikas Augstākā padome nolemj:

1. Pilnvarot Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmo vietnieku Daini Īvānu pārstāvēt Latvijas Republikas intereses pasaules valstu valdībās un parlamentos.

2. Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs A. Gorbunovs
Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs I. Daudišs

Rīgā 1991. gada 8. janvārī

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611 or 323968

SOVIET ARMY APPREHENDS FIVE YOUTHS IN LATVIA, 3 ARE RELEASED

RIGA, LATVIA--January 8, 1991--In Talsi, a city in western Latvia, local Army units apprehended five youths and took them by their military vehicles to the local Soviet Army unit. Eyewitnesses to this event noted the license numbers of the military vehicles which were traced to units which had recently returned from Germany. Later, three of these five youths were released because they were under 18 years of age. One of these three youths was apprehended a second time and again released. The fate of the remaining two youths is unknown as of late this evening. When elected Talsu region government deputies and the prosecutor met with the local Army unit to clarify this situation, the Army representatives claimed to have no knowledge of any such incident or of any such youths. Sources state that these two missing youths were fulfilling alternative service obligations under Latvia's alternative service law. This information was reported on Latvia's national TV news show at 9 p.m. and was confirmed by the head of the Latvia Women's League, Anita Stankevica.

--Inese Birzniece

FAX 323968

PADOMJU ARMIJA AIZTUR PIECUS LATVIEŠU JAUNIEŠUS, TRĪS NO VIŅIEM ATBRĪVOTI

Rīgā, Latvijā – 1991. gada 8. janvārī – Rietumlatvijas pilsētā Talsos vietējās armijas vienības aizturējušas piecus jauniešus, ievietojušas viņus militārajos transportlīdzekļos un aizvedušas uz vietējo Padomju armijas bāzi. Notikuma aculiecinieki fiksējuši militāro transportlīdzekļu reģistrācijas numurus, tādējādi bijis iespējams noskaidrot, ka tie atrodas nesen no Vācijas atgriezušos vienību rīcībā. Vēlāk trīs no aizturētajiem jauniešiem atbrīvoti, jo esot nepilngadīgi. Viens no trim atbrīvotajiem jauniešiem ticis vēlreiz aizturēts un atkal atbrīvots. Šovakar divu aizturēto jauniešu liktenis vēl ir miglā tīts. Talsu rajona padomes deputāti un prokurors tikās ar vietējās armijas vienības pārstāvjiem, lai noskaidrotu situāciju, tomēr armijas pārstāvji apgalvoja, ka viņiem neesot nekādas informācijas par šādu starpgadījumu, nedz arī par aizturētiem jauniešiem. Avoti liecina, ka divi aizturētie jaunieši pildījuši alternatīvā dienesta pienākumus atbilstoši Latvijas Alternatīvā dienesta likumam. Šādu informāciju sniedza Latvijas valsts televīzija ziņu raidījumā pulksten 21.00. To apstiprina arī Latvijas Sieviešu līgas priekšsēdētāja Anita Stankeviča.

-Inese Birzniece-

[Rokrakstā: Fakss 323968]

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

THREATS TO STORM COUNCIL OF MINISTERS & SUPREME COUNCIL TODAY

RIGA, LATVIA, JANUARY 9, 1991---Noon Briefing (updated information through 1.30p.m.)

Interfront has threatened to strike today in the Riga harbor and large all-Union Ministry-controlled factories against the January 3 price increases for meat, bread and dairy products instituted by Latvia's Council of Ministers, headed by Prime Minister Ivars Godmanis.

Interfront has also threatened to storm the Latvia Council of Ministers and Supreme Council buildings in Riga at 3 p.m. today as well as break windows in protest. Additional guards and other protective measures have been enacted, including preparation for live radio and TV broadcast from the Supreme Council.

Today, at 5 p.m., the Latvia Communist party is holding a discussion with war and work veterans at the Party's political education center, to discuss the current situation and decide future actions. Members of the Moscow commission "Army and People" will also attend.

Today, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, and a group of Latvia Supreme Council deputies from the Defense and Internal Affairs Commission are scheduled to meet with the leadership of the USSR military draft commission in Latvia. The purpose of this meeting is to reach some agreement about issues regarding Latvia's alternative service law and Soviet military service requirements.

This morning, at 11:10 a.m., a USSR Supreme Soviet delegation arrived at Riga's airport with the assignment to review the facts as to the Soviet Army's relations and living conditions in Latvia. The delegation was formed during the last few days of the recently-held USSR Congress of Peoples' Deputies session. Ilmars Bisers, Deputy Chairman of Latvia's Council of Ministers, will be meeting with this delegation.

Yesterday, on January 8, a group of Latvia deputies to the USSR Supreme Soviet were in Moscow to ask for a clarification of the reasons for the introduction of additional Army paratroopers in Latvia and the Baltics. The USSR Supreme Soviet leadership (Lukhyanov) refused to add this issue to the Supreme Soviet's agenda and did not allow any debate on this issue.

This morning, at 10 a.m., the Latvia Supreme Council met in its regularly-scheduled plenary session. The minority opposition "Equal Rights" faction submitted a proposal to immediately discuss the issue of repealing the January 3 price increases. From about 10.30 a.m. until 12.15 p.m., the Supreme Council held separate parliamentary faction meetings to discuss today's possible agenda.

← more on page 20

ŠODIEN DRAUD IEBRUKT MINISTRU PADOMĒ UN AUGSTĀKAJĀ PADOMĒ

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 9. janvārī – Situācija pusdienlaikā (notikumi līdz pulksten 13.30)

Interfronte ir draudējusi šodien rīkot streiku Rīgas ostā un lielajās vissavienības ministriju uzraudzītajās rūpnīcās, protestējot pret premjerministra Ivara Godmaņa vadītās Ministru padomes noteikto cenu paaugstināšanu gaļai, maizei un piena produktiem no 3. janvāra.

Tāpat Interfronte ir draudējusi šodien pulksten 15.00 ieņemt Latvijas Ministru padomes un Augstākās padomes ēkas un paust protestu, izsitot tām logus. Ir piesaistīti papildu aizsardzības spēki un veikti ēku drošības pastiprināšanas pasākumi, tostarp televīzijas un radio tiešraidei no Augstākās padomes nepieciešamie priekšdarbi.

Šodien pulksten 17.00 Latvijas Komunistiskā partija paredzējusi savā politiskās izglītības centrā tikties ar kara un darba veterāniem, lai apspriestu aktuālos notikumus un turpmāko rīcību. Diskusijā piedalīsies arī Maskavas komisijas “Armija un tauta” pārstāvji.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs un grupa Augstākās padomes deputātu, Aizsardzības un iekšlietu komisijas pārstāvji, šodien plāno tikties ar Latvijā funkcionējošā PSRS kara komisariāta vadību. Tikšanās mērķis ir panākt vienošanos attiecībā uz Latvijas Alternatīvā dienesta likumu un padomju militārā dienesta prasībām.

Šorīt pulksten 11.10 Rīgas lidostā ieradās PSRS Augstākās padomes delegācija, kurai uzdots noskaidrot faktus par Padomju armijas attiecībām ar iedzīvotājiem un dzīves apstākļiem Latvijā. Delegācija tika izveidota pirms pāris dienām PSRS Tautas deputātu kongresa sesijas laikā. Ar šo delegāciju tiksies Latvijas Ministru padomes priekšsēdētāja vietnieks Ilmārs Bišers.

Vakar, 8. janvārī, grupa Latvijā ievēlēto PSRS Augstākās padomes deputātu bija ieradusies Maskavā, lai lūgtu izskaidrot iemeslus, kuru dēļ Latvijā un pārējās Baltijas valstīs tiek ievestas papildu desanta vienības. PSRS Augstākās padomes vadība (Lukjanovs) atteicās iekļaut šo jautājumu Augstākās padomes darba kārtībā un nepieļāva debates par šo tematu.

Šorīt pulksten 10.00 Latvijas Augstākā padome sanāca uz kārtējo plenārsēdi. Mazākuma, t.i., opozīcijas frakcija “Līdztiesība” iesniedza priekšlikumu steidzamības kārtā izskatīt jautājumu par 3. janvāra lēmuma par cenu paaugstināšanu atcelšanu. No aptuveni 10.30 līdz 12.15 Augstākajā padomē notika atsevišķas frakciju sēdes, kurās tika apspriesta šodienas plenārsēdes darba kārtība.

January 9, 1991
noon briefing
page 2

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

At 12.15 p.m., the Supreme Council again reconvened and voted to adopt the Popular Front of Latvia faction's proposal: to include the issue of the January 3 price increases and accompanying compensation program on next week's Supreme Council agenda, but the Economics and Trade Commissions will jointly meet to review the issue. All other parliamentary commissions are to review the price increases and make suggestions.

Two other proposals were defeated: one from the minority opposition 'Equal Rights' faction (to discuss the immediate suspension of the price increases and create a commission consisting of equal number of Popular Front and Equal Rights deputies) and one from deputy Anatolijs Alexejevs (to freeze prices at the old January 2 levels and to hold a no-confidence vote about the Godmanis' government).

After the Supreme Council lunch recess (1.30-3 p.m.), the Council will again hold parliamentary faction meetings from 3-4 p.m. and will reconvene at 4 p.m.

The Women's League of Latvia is organizing a large protest meeting of the women of Latvia on Friday, January 11, at 2 p.m., in Riga, at the Rainis statue to protest the recent Yazov order to fly in additional Army paratrooper units into Latvia and institute forcible conscription of youth in Latvia.

At the 2 p.m. Riga Radio newscast, it was reported that the Interfront secretary had called to protest the earlier reports that Interfront was calling protest meetings at the Council of Ministers and the Supreme Council buildings, stating there were no such plans.

--Inese Birzniece--

Pulksten 12.15 Augstākā padome atsāka darbu plenārsēdē un balsoja par Latvijas Tautas frontes frakcijas priekšlikumu iekļaut jautājumu par cenu paaugstināšanu no 3. janvāra un attiecīgu kompensāciju programmu Augstākās padomes nākamās nedēļas darba kārtībā, lai to iepriekš kopīgi izskatītu Ekonomikas komisija un Tirdzniecības komisija. Arī pārējās parlamenta komisijas sagatavos savus priekšlikumus attiecībā uz cenu paaugstināšanu.

Savukārt divi citi priekšlikumi tika noraidīti: mazākuma, t.i., opozīcijas frakcijas “Līdztiesība” priekšlikums (apspriet jautājumu par tūlītēju lēmuma par cenu paaugstināšanu atcelšanu un šim nolūkam izveidot komisiju, kurā vienādā skaitā būtu pārstāvēta gan Tautas fronte, gan “Līdztiesība”) un deputāta Anatolija Aleksejeva priekšlikums (iesaldēt cenas 2. janvāra līmenī un balsot par neuzticības izteikšanu Godmaņa valdībai).

Pēc pusdienu pārtraukuma (13.30–15.00) vēlreiz tiks sasauktas frakciju sēdes (15.00–16.00), un pulksten 16.00 Augstākā padome atsāks plenārsēdi.

Piektdien, 11. janvārī, pulksten 14.00 Rīgā pie Raiņa pieminekļa Latvijas Sieviešu līga rīkos Latvijas sieviešu mītiņu protestam pret neseno Jazova pavēli ievest Latvijā papildu desantnieku vienības, lai nodrošinātu Latvijas jauniešu piespiedu iesaukšanu armijā.

Pulksten 14.00 Rīgas Radio ziņu pārraidē tika sniegta informācija, ka Interfrontes sekretārs ir telefoniski noliedzis iepriekš izplatītās ziņas par to, ka Interfronte aicinot iedzīvotājus uz protesta mītiņiem pie Ministru padomes un Augstākās padomes ēkām, un norādījis, ka šādi pasākumi netiekot plānoti.

-Inese Birzniece-

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

RIGA, LATVIA, JANUARY 9, 1991--Evening Briefing (updated information through 11 p.m.)
Around 6 p.m. 'this evening, a woman speaking in Russian, who refused to give her name, called the Press Center and claimed to work at the Baltic Military District in the Communications Dept. She claimed to have learned that the Army in the Baltic Military District had been given the "zero phase" status, the highest level of preparation before any military operation and that the Army was allegedly to start operations on January 10, around 6 or 7 a.m. We have no way of confirming this, but we thought it important to report, just in case.

Today, at about 16.15, Elita Veidemane, Editor-in-chief of ATMODA, the newspaper of the Popular Front of Latvia, with other staff saw a long column of Army vehicles by the Deglava bridge in Riga. This column drove by at full speed and about 3-4 minutes went by before the column had driven by. It consisted of 4 BTR (armored personnel carrier) vehicles, several (about 3-4) busses full with Army personnel, about 5 trucks and 15 jeeps. By the time these eyewitnesses reached the Baltic Military District headquarters in the center of Riga, only one BTR vehicle remained with the others apparently being left at other locations. A phone call to the Baltic Military District headquarters was answered with information that these personnel were returning from training exercises. This was the first sizable Army vehicle movement reported recently in Riga.

Today, at 5 p.m., at the former Political Education Center, the Latvia Communist Party, Interfront, the United Workers' Collective Of Latvia SSR, the All-Latvia Committee to Save Society, and the Military and Work Veterans'/Armed Forces and Soldiers Internationalist Republican Council held a packed meeting. Also in attendance were Alfreds Rubiks (1st Secretary of the Latvia Communist Party), S. Dimanis (leader of the minority opposition "Equal Rights" faction in Parliament), other Supreme Council deputies, deputies from Soyuz, and members of All-Union Ministry factories and labor unions. Over 1200 people were in attendance. A strong sentiment for the resignation of the Godmanis government was expressed. Rubiks stated that he would like to see the Latvia Supreme Council released except for the "Equal Rights" faction deputies. Invitations to strikes were voiced. People were invited to a demonstration at the Council of Ministers building at 11 a.m. at which the organizers there will be over 50,000 protesters. VEF employees (the largest manufacturer in Latvia, specializing in telephones, radio and electronics) were invited to strike on January 14 and protest. Another invitation was made for a January 15 meeting in the Dome square next to the Doma Cathedral. Rubiks also claimed that 217 Press House employees were ready to work with the Latvia Communist Party. The major focus of the meeting was against the Godmanis government and the recent January 3 price increases and the Press House property ownership issue.

(MORE)

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1065. l., 19. lp.

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 9. janvārī – Situācija vakarā (notikumi līdz pulksten 23.00)

Šovakar ap pulksten 18.00 kāda krieviski runājoša sieviete, kas atteicās nosaukt savu vārdu, piezvanīja Preses centram un apgalvoja, ka esot Baltijas kara apgabala Sa-
karu daļas darbiniece. Viņa apgalvoja, ka viņas rīcībā esot informācija par to, ka Balti-
jas kara apgabala armijā izsludināts augstākā līmeņa gatavības stāvoklis un armija gata-
vojoties sākt kaujas operācijas 10. janvārī pulksten 6 vai 7 no rīta. Mums nav iespējams
apstiprināt šīs informācijas patiesumu, tomēr drošības labad nolēmām par to ziņot.

Šodien aptuveni pulksten 16.15 Latvijas Tautas frontes laikraksta ATMODA
galvenā redaktore Elita Veidemane un viņas kolēģi Rīgā pie Deglava tilta novēroja
armijas transportlīdzekļu kolonnu. Lai gan šie transportlīdzekļi pārvietojušies pilnā
ātrumā, kolonna bijusi tik liela, ka garām novērotājiem virzījusies apmēram 3–4 minū-
tes. Kolonnu veidojuši 4 BTR (bruņutransportieri), vairāki (3–4) autobusi, pilni ar ka-
reivjiem, aptuveni 5 kravas automobiļi un 15 džipi. Aculiecinieki vēsta, ka līdz Baltijas
kara apgabala štābam Rīgas centrā aizbraucis tikai viens bruņutransportieris, tātad jā-
domā, ka pārējie palikuši citviet. Telefoniski sazinoties ar Baltijas kara apgabala štābu,
tika saņemta informācija, ka karavīri esot atgriezušies no mācībām. Šī ir pēdējā laikā
pirmā reize, kad Rīgā novērota skaitliskā ziņā tik plaša militārā transporta kustība.

Šodien pulksten 17.00 bijušajā Politiskās izglītības centrā Latvijas Komunistiskā
partija, Interfronte, Latvijas PSR Darba kolektīvu apvienotā padome, Vislatvijas sa-
biedrības glābšanas komiteja, Kara un darba veterānu un bruņoto spēku un karavīru
internacionālistu republikāniskā padome rīkoja plaši apmeklētu sanākumi. To apmek-
lēja arī Alfrēds Rubiks (Latvijas Komunistiskās partijas pirmais sekretārs), S. Dīmanis
(parlamenta mazākuma – opozīcijas frakcijas “Līdztiesība” vadītājs), citi Augstākās
padomes deputāti, “Sojuz” deputāti un vissavienības ministriju pārraudzīto rūpnīcu
un arodbiedrību pārstāvji. Kopumā pasākumā piedalījās vairāk nekā 1200 cilvēku. Sa-
nāksmē izskanēja stingra pārliecība, ka Godmaņa valdībai jāatkāpjas. Rubiks paziņoja,
ka Latvijas Augstākā padome ir atlaižama, atstājot vien frakcijas “Līdztiesība” deputā-
tus. Tāpat izskanēja aicinājumi rīkot streikus. Iedzīvotāji tika aicināti pulksten 11.00
piedalīties demonstrācijā pie Ministru padomes ēkas, kur organizētāji cerot sapulcēt
vairāk nekā 50 000 protestētāju. VEF (Latvijas lielākā rūpnīca, kas specializējusies tele-
fona aparātu, radiouztvērēju ražošanā un elektronikā) darbinieki tika aicināti 14. jan-
vārī streikot un protestēt. Tāpat tika izteikts aicinājums 15. janvārī ierasties uz mītiņu
Doma laukumā pie Doma baznīcas. Rubiks apgalvoja, ka 217 Preses nama darbinieku
esot izteikuši gatavību sadarboties ar Latvijas Komunistisko partiju. Sanāksmes galve-
nie temati bija protests pret Godmaņa valdību un cenu pieaugumu no 3. janvāra, kā arī
jautājums par Preses nama īpašumtiesībām.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Several meetings were held today between Latvia government officials and various USSR government representatives relating to issues about the Soviet Army and the Republic of Latvia:

1. Today, from 4-5 p.m. Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Latvia Supreme Council, met with the USSR Supreme Soviet delegation which is charged with ~~with~~ reviewing the facts as to the living conditions and the relationship of the Soviet Army with the Latvia population and government institutes. The delegation is head by Nikolai Sitchov, a USSR Supreme Soviet deputy and the president of the Moscow City Veterans' Council. Five other people are in the delegation including Navy Admiral Alexei Sorokin, an advisor and military inspector with the Soviet Defense Ministry. Also attending were Talavs Jundzis, the Chair of the Defense & Internal Affairs Commission of the Supreme Council of Latvia, and 3 deputies of the Latvia Supreme Council who are Army officers and members of the "Equal Rights" minority opposition faction. Sitchov termed the meeting as positive with the Supreme Council's information showing the constructive thought and work had begun to solve the Army's knotty problems. The delegation will remain in Latvia until Saturday.

Gorbunovs had described the Latvia Supreme Council's relations to the Army and repeated the issues discussed at last week's meeting in Moscow with Moiseyev. He especially emphasized the Alternative Service issue as a vehicle to substitute for Army service, especially in light of those who desert the Army due to intolerable conditions. Gorbunovs expressed disappointment about the upsetting Yazov order to fly in Army paratroopers into Latvia to enforce military induction, especially after the hopeful Moiseyev meeting. He stated that the status of the Army should be defined regardless of who is in control of the government in Latvia, because they must be fed and provided with public services. This was not possible to accomplish, if the number of Army personnel in Latvia remains unknown, especially since the Paris CSCE agreements foresee such data as accessible data.

2. Earlier in the day, Gorbunovs met with two representatives of the USSR military draft commission leadership in Latvia (including the Deputy Military Commissioner Teimers). The discussions focused on those draft-age youth in Latvia divided into 4 categories: those performing military service in the Soviet Army, those who have deserted from the Army, those who fulfill the Latvia Alternative Service requirements, and those who are neither in the Army or Alternative Service. The focus of the discussion was to enable the Latvia government to handle any violations of its law on alternative service. Further meetings will continue/the next one will be on January 10 at 2 p.m. in Gorbunov's office. Also attending were Latvia's General Prosecutor Skrastins, the Latvia government Alternative Service Commission representative Kauzens and Supreme Council deputies Kostins and Juris Dobelis.

~~Latvia's Supreme Council does not have a regularly-scheduled plenary session on January 10, but will be holding separate commission meetings. Usually, the Supreme Council Presidium meeting is held on Thursdays at 4 p.m. (the Presidium consists of the Chairman and Deputy chairs and the Chairs of each Supreme Council commission)§~~

-Inese BIRZNIECE-

Šodien Latvijas valdības pārstāvji vairākkārt tikušies ar PSRS valdības pārstāvjiem. Šo tikšanos laikā pārrunāti dažādi ar Padomju armiju un Latvijas Republiku saistīti jautājumi:

1. Šodien no pulksten 16.00 līdz 17.00 Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs tikās ar PSRS Augstākās padomes delegāciju, kurai uzdots noskaidrot faktus par Padomju armijas dzīves apstākļiem Latvijā un attiecībām ar Latvijas iedzīvotājiem un valsts pārvaldes iestādēm. Delegāciju vada PSRS Augstākās padomes deputāts un Maskavas Veterānu padomes prezidents Nikolajs Sičovs. Delegācijā ir vēl pieci locekļi, viens no tiem – Jūras spēku admirālis Aleksejs Sorokins, kurš ir arī padomju Aizsardzības ministrijas padomdevējs un militārais inspektors. Pasākumā piedalījās Latvijas Augstākās padomes Aizsardzības un iekšlietu komisijas priekšsēdētājs Tālavš Jundzis, kā arī trīs Latvijas Augstākās padomes deputāti, armijas virsnieki un mazākuma – opozīcijas frakcijas “Līdztiesība” pārstāvji. Sičovs tikšanos vērtēja pozitīvi, norādot, ka Augstākās padomes sniegtā informācija par konstruktīvo darbu ir labs sākums armijas problēmu risināšanai. Delegācija Latvijā uzturēsies līdz sestdienai.

Gorbunovs raksturoja Latvijas Augstākās padomes attiecības ar armiju un pievērsa uzmanību jau pagājušajā nedēļā Maskavā ar Moisejevu pārrunātajiem jautājumiem. Viņš uzsvēra jautājumu par alternatīvo dienestu, kas varētu aizstāt militāro dienestu, īpaši ņemot vērā daudzus ar neizturamiem dienesta apstākļiem saistītos dezertēšanas gadījumus. Gorbunovs pauda nožēlu par Jazova pavēli ievest Latvijā desantniekus, lai sekmētu jauniešu iesaukšanu armijā, – īpaši pēc tik cerīgās tikšanās ar Moisejevu. Gorbunovs norādīja, ka armijas statuss ir jānosaka neatkarīgi no tā, kas vada Latvijas valdību, jo karavīri jebkurā gadījumā ir jābaro un jānodrošina ar sabiedriskajiem pakalpojumiem. Tas nav iespējams, ja Latvijā izvietoto karavīru skaits joprojām nav zināms, turklāt vajadzētu ņemt vērā to, ka Parīzē noslēgtās Eiropas Drošības un sadarbības apspriedes vienošanās prasa nodrošināt piekļuvi šādiem datiem.

2. Šajā pašā dienā jau iepriekš Gorbunovs tikās ar diviem Latvijas kara komisariāta vadības pārstāvjiem (viens no viņiem – kara komisāra vietnieks Teimers). Galvenokārt tika apspriests jautājums par Latvijas jauniešiem iesaukuma vecumā, kuri iedalāmi četrās kategorijās: Padomju armijā dienšie, no armijas dezertējušie, Latvijas alternatīvajā dienestā dienšie un tie, kuri nedienē ne armijā, ne alternatīvajā dienestā. Sarunās īpaša uzmanība tika veltīta tam, kā Latvijas valdība varētu novērst Alternatīvā dienesta likuma pārkāpumus. Sarunas tiks turpinātas – nākamā tikšanās paredzēta 10. janvārī pulksten 14.00 un notiks Gorbunova darba kabinetā. Sarunās piedalījās arī Latvijas ģenerālprokurors Skrastiņš, Latvijas valdības alternatīvā dienesta komisijas pārstāvis Kaužēns un Augstākās padomes deputāti Kostins un Juris Dobelis.

10. janvārī Latvijas Augstākā padome neplāno rīkot kārtējo plenārsēdi, tomēr notiks komisiju sēdes. Augstākās padomes Prezidija sēdes parasti tiek rīkotas ceturtdienās pulksten 16.00 (Prezidiju veido Augstākās padomes priekšsēdētājs un viņa vietnieki, kā arī Augstākās padomes komisiju priekšsēdētāji).

[Rokrakstā: –Inese Birzniece–]

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

GORBUNOV'S CANCELS PLANS TO MEET YAZOV ON JAN. 11/Bisera to
attend meeting/ Excerpts from Gorbunov's Press Conference

RIGA, LATVIA--JANUARY 10, 1991--Today, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council, Republic of Latvia, held a press conference with foreign journalists about the current situation in Latvia. At this press conference, Gorbunovs handed the information about President Gorbachev's ultimatum to Lithuania's parliament to restore the USSR and Lithuanian SSR Constitutions and to repeal all contradictory laws.

After this press conference and due to Gorbachev's ultimatum to Lithuania, Gorbunovs cancelled his plans to leave for Moscow tonight for a scheduled meeting with USSR Defense Minister Dmitri Yazov to discuss his order to send in paratroopers into the Baltics and other issues concerning the Soviet Army in Latvia. Ilmars Bisera, 1st Deputy Chair of the Council of Ministers, and Juris Dobelis, vice-chair of the Supreme Council's Defense and Internal Affairs Commission, will meet with Yazov tomorrow morning.

Latvia's Prime Minister, Ivars Godmanis, is planning to attend the next Federation Council meeting on Saturday, January 12, which is to focus on the USSR budget and the proposed 1991 economic agreements between the USSR and the republics.

Statements and excerpts from Gorbunov's press conference:

About the protest rally request that the Godmanis' government resign due to the food price increases: There must be a basis for the resignation of a government; there is no such basis here in Latvia. This demand should be made in the parliament, if at all, not in the streets. I have not heard serious foundations for such a request from the opposition in parliament.

About the Soviet ARMY In Latvia: The problem of the Soviet Army in one of the most acute in Latvia and is an acute problem in all of the USSR. But the Army cannot induct enough people. I would discuss with Yazov that it is unrealistic in Latvia to have forcible conscription into the Army and that the Defense Ministry must respect Latvia's alternative service law. Latvia will not place any obstacles to anyone who voluntarily wishes to enter military service with the Soviet Army.

There is no army in Latvia, so that we can't oppose the paratroopers with military force. But it will be hard for the Defense Ministry to accomplish forcible conscription, because they don't have much experience with this. I believe it is important to keep a dialogue with the Baltic Military District and Yazov, to attempt to avoid any such operations in Latvia.

GORBUNOVS ATCEĻ 11. JANVĀRĪ PAREDZĒTO TIKŠANOS AR JAZOVU / uz tikšanos dosies Bišers / izvilkumi no Gorbunova preses konferences

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 10. janvārī – Šodien Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs rikoja preses konferenci, kurā informēja ārvalstu žurnālistus par situāciju Latvijā. Preses konferences laikā Gorbunovs saņēma informāciju, ka Lietuvas parlamentam iesniegts prezidenta Gorbačova ultimāts, pieprasot PSRS un Lietuvas PSR konstitūciju atjaunošanu un visu tām neatbilstošo likumu atcelšanu.

Pēc preses konferences, ņemot vērā Gorbačova ultimātu Lietuvai, Gorbunovs ir atcēlis savus plānus vakarā doties uz Maskavu, lai tur, kā paredzēts, tiktos ar PSRS aizsardzības ministru Dmitriju Jazovu un pārrunātu viņa izdoto pavēli par desanta vienību sūtīšanu uz Baltijas valstīm, kā arī citus jautājumus, kas saistīti ar Padomju armiju Latvijā. Rīt no rīta ar Jazovu tiksies Ministru padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Ilmārs Bišers un Augstākās padomes Aizsardzības un iekšlietu komisijas priekšsēdētāja vietnieks Juris Dobelis.

Latvijas premjerministrs Ivars Godmanis plāno apmeklēt nākamo Federācijas padomes sēdi, kura notiks sestdien, 12. janvārī, un kurā paredzēts apspriest PSRS budžetu, kā arī ierosinātos PSRS un republiku ekonomiskās sadarbības līgumus 1991. gadam.

Izvilkumi un fragmenti no Gorbunova preses konferences

Par protesta akcijām, kurās tiek pieprasīta Godmaņa valdības atkāpšanās sakarā ar pārtikas cenu celšanos

Lai valdība atkāptos, ir vajadzīgs pamatojums; šobrīd Latvijā šāda pamatojuma nav. Ja šāda prasība vispār tiek izteikta, tad tai jābūt izteiktai parlamentā, nevis uz ielas. No parlamenta opozīcijas nopietnu pamatojumu šādai prasībai neesmu dzirdējis.

Par Padomju armiju Latvijā. Padomju armijas problēma ir viena no akūtākajām problēmām Latvijā, un tikpat akūta tā ir visā Padomju Savienībā. Bet armija nespēj iesaukt pietiekami daudz cilvēku. Es labprāt runātu ar Jazovu par to, ka Latvijā piespiedu iesaukšana armijā nav iespējama un ka Aizsardzības ministrijai jārespektē Latvijas Alternatīvā dienesta likums. Latvija nekādus šķēršļus neliks tiem, kuri brīvprātīgi izvēlēties militāro dienestu Padomju armijā.

Latvijai nav armijas, tāpēc mēs nevaram desantniekiem pretoties ar militāru spēku. Taču Aizsardzības ministrijai būs grūti realizēt piespiedu iesaukšanu, jo šajā jomā tai nav lielas pieredzes. Es uzskatu, ka ir svarīgi uzturēt dialogu ar Baltijas kara apgabalu un Jazovu, tādējādi cenšoties novērst jebkādu šādu operāciju īstenošanu Latvijā.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Rīga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

What would Latvia do, if there is presidential rule?

If Gorbachev continues such a policy in the Baltics, then it can only be aimed at bringing presidential rule here. The Army is interested in presidential rule.

Additional comments from Janis Dinevics, leader of the Popular Front parliamentary faction: The local forces are also interested in presidential rule, especially the Latvia Communist party. This Yazov order is only one item in a longer chain with the goal to force the Baltic States to sign the All-Union treaty.

More comments from Gorbunovs: Gorbachev has no idea other than the unitary state. Lithuania with over 80% Lithuanians elected their own parliament which chose their own structure. The people of Latvia would react to having their rights taken away as occurred in 1940--their reaction would be very negative, but there would not be any military action, but civil disobedience.

Economic agreement (proposed) for 1991 with USSR--Dinevics' comments:

If we sign the economic agreement for Latvia which is currently proposed, then we must pay the center 2 billion rubles in 1991. Since we do not have any bank which issues money, then we would find ourselves again in a situation of economic dependence, even though we have created our own balanced budget. The government of Latvia has determined that it cannot pay the center more than 400 million rubles for 1991. There will be stormy discussion about the amount of this payment to the center.

Proposed Medical Assistance from Latvia for Persian Gulf:

(Gorbunovs) Although Latvia is not a wealthy country, we would like to assist the countries of the UN Security Council who would be participating in any Persian Gulf operation against Kuwait's occupier. We have felt the West's willingness to aid us, thus we would like to help them, if possible. The Latvia Doctors' Society is ready to assist in the medical arena where possible.

Ko Latvija darītu, ja tajā tiktu ieviesta prezidenta pārvalde?

Ja jau Gorbačovs turpina Baltijas valstīs īstenot šādu politiku, tā var būt vērsta tikai uz prezidenta pārvaldes ieviešanu. Armija ir ieinteresēta prezidenta pārvaldē.

Tautas frontes frakcijas vadītāja Jāņa Dineviča papildu komentārs. Prezidenta pārvaldes ieviešanā ir ieinteresēti arī vietējie spēki, īpaši Latvijas Komunistiskā partija. Šī Jazova pavēle ir tikai viens posms visu to pasākumu virtenē, kuru mērķis ir piespiest Baltijas valstis parakstīt Savienības līgumu.

Gorbunova papildu komentārs. Gorbačovam prātā ir tikai viena ideja – unitāra valsts. Lietuvā 80 % no kopējā iedzīvotāju skaita veido lietuvieši, viņi ievēlēja paši savu parlamentu, un tas izraudzījās savu paša struktūru. Latvijas iedzīvotāji uz viņu tiesību atņemšanu reaģētu apmēram tāpat kā 1940. gadā – šī reakcija būtu ļoti negatīva, bet militāras darbības netiktu veiktas; tā būtu pilsoniska nepakļaušanās.

Līgumi par ekonomisko sadarbību ar PSRS 1991. gadā – Dineviča komentāri

Ja mēs parakstītu Latvijai piedāvāto ekonomiskās sadarbības līgumu pašreizējā redakcijā, mums 1991. gadā nāktos centram samaksāt divus miljardus rubļu. Tā kā mums nav nevienas bankas, kas emitētu naudu, mēs atkal nonāktu ekonomiskā atkarībā, kaut arī paši esam izveidojuši savu, sabalansētu budžetu. Latvijas valdība ir aplēsusi, ka 1991. gadā Latvija centram nevar samaksāt vairāk par 400 miljoniem rubļu. Par šo maksājumu apmēru vēl notiks vētrainas diskusijas.

Par medicīnisko palīdzību, ko Latvija varētu sniegt Persijas līcī

Gorbunovs: lai arī Latvija nav bagāta valsts, mēs labprāt palīdzētu ANO Drošības padomes valstīm, kas piedalīsies Persijas līcī veicamajās operācijās pret Kuveitas okupētāju valsti. Mēs esam jutuši Rietumu vēlmi palīdzēt mums, tādēļ arī paši vēlamies iespēju robežās palīdzēt Rietumiem. Latvijas Ārstu biedrība ir gatava iespēju robežās sniegt atbalstu medicīniskās palīdzības jomā.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

POPULAR FRONT MASS RALLY ON JANUARY 13 PLANNED IN RIGA

GORBUNOV AND GODMANIS FLY TO MOSCOW--HOPE TO MEET GORBACHEV.
RIGA, LATVIA--JANUARY 11, 1991--The Popular Front of Latvia has called an all-Latvia mass rally in support of the Republic of Latvia Supreme Council and Council of Ministers this SUNDAY, JANUARY 13, at 2 PM, in Riga, at the banks of the Daugava River. The regional and local government council presidents, who had gathered at the Supreme Council this morning to meet with Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council, and Ivars Godmanis, Prime Minister, voiced their support of this rally and promised to provide all necessary support as to transportation and necessary logistics.

The following document was adopted by the local and regional government council this morning as an invitation to President Mikhail Gorbachev, which will be delivered by Godmanis and Gorbunovs, if they are able to meet with Gorbachev tomorrow, January 12:

To the President of the USSR, Mr. Gorbachev,

In this complex political and economic situation we, the chairmen of the local government councils who are elected by the people, turn to you as the President of the USSR, with an appeal to solve the problems, which exist objectively between the Republic of Latvia and the USSR, in a democratic way.

Acting as chairmen of the local government councils, we acknowledge that these problems have existed through many decades and they cannot be solved in a short time and moreover, cannot be solved by using force.

Latvia's Government objectively evaluates the current processes and has developed several measures to stabilize the economic situation. As far as we know, at the Federation Council's last meeting you yourself supported those principles of the price-setting mechanisms and compensation which have been developed by our government.

We would like to inform you that during the local government councils' sessions held at the end of last year, 74 per cent of all the local government councils of the Republic of Latvia adopted resolutions which expressed support of the Supreme Council and the Government of the Republic of Latvia.

We, the chairmen of regional and municipal government councils and executive committees, are aware of our responsibility before our electors and support the constructive proposals expressed by the leaders of our Republic, A. Gorbunovs and I. Godmanis, and we appeal to you to exercise your authority as the President of the USSR to solve all current problems and disagreements by means of dialogue and discussion.

Signed, on January 11, 1991, in Riga, Latvia

TAUTAS FRONTE PLĀNO 13. JANVĀRĪ RĪGĀ RĪKOT MASVEIDA MANIFESTĀCIJU

GORBUNOVS UN GODMANIS DODAS UZ MASKAVU – CER TIKTIES AR GORBAČOVU

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 11. janvārī – Latvijas Tautas fronte aicina piedalīties Vislatvijas manifestācijā Latvijas Republikas Augstākās padomes un Ministru padomes atbalstam svētdien, 13. janvārī, pulksten 14.00 Rīgā, Daugavas krastmalā.

Rajonu un vietējo pašvaldību padomju vadītāji, kas šorīt pulcējās pie Augstākās padomes, lai tiktos ar Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu un premjerministru Ivaru Godmani, pauda atbalstu plānotajam pasākumam un apsolīja sniegt visu nepieciešamo palīdzību transporta nodrošināšanā un organizatorisko jautājumu risināšanā.

Šorīt Rajonu un vietējo pašvaldību padome sagatavoja šādu aicinājumu prezidentam Mihailam Gorbačovam, ko viņam nogādās Godmanis un Gorbunovs, ja viņiem izdosies rītdien, 12. janvārī, ar Gorbačovu tikties.

PSRS prezidentam Gorbačovam

Šajā politiski un ekonomiski sarežģītajā situācijā mēs, tautas ievēlētie vietējo pašvaldību padomju priekšsēdētāji, vēršamies pie Jums, PSRS prezidenta, ar aicinājumu demokrātiskā veidā atrisināt objektīvās Latvijas Republikas un PSRS attiecību problēmas.

Mēs, vietējo pašvaldību padomju vadītāji, ļoti labi zinām, ka šīs problēmas ir pastāvējušas gadu desmitiem ilgi un nav atrisināmas īsā laikā. Vēl jo vairāk – nav atrisināmas, lietojot spēku.

Latvijas valdība ir objektīvi izvērtējusi notiekošos procesus un izstrādājusi vairākus ekonomikas stabilizēšanas pasākumus. Saskaņā ar mūsu rīcībā esošo informāciju pēdējā Federācijas padomes sēdē Jūs pats esat atbalstījis cenu noteikšanas un kompensāciju mehānismus, kurus izstrādājusi mūsu valdība.

Vēlamies Jūs informēt par to, ka pagājušā gada nogalē rīkotajās vietējo pašvaldību padomju sēdēs 74 procenti Latvijas Republikas vietējo pašvaldību apstiprināja rezolūcijas par atbalstu Latvijas Republikas Augstākajai padomei un valdībai.

Mēs, rajonu un vietējo pašvaldību padomju un izpildkomiteju priekšsēdētāji, apzināmies savu atbildību vēlētāju priekšā un atbalstām mūsu republikas vadītāju A. Gorbunova un I. Godmaņa konstruktīvos priekšlikumus. Mēs vēršamies pie Jums ar aicinājumu izmantot PSRS prezidenta pilnvaras, lai visas aktuālās problēmas un nesaskaņas tiktu atrisinātas dialoga un sarunu ceļā.

Parakstīts 1991. gada 11. janvārī Rīgā, Latvijā

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Rīga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

LATVIA GOVERNMENT REPRESENTATIVE MEET WITH DEFENSE MINISTER YAZOV

RIGA, LATVIA--JANUARY 11, 1991--Representatives of the Latvia government (Ilmars Bisers, 1st Deputy Prime Minister, and Juris Dobelis, vice-chairman of the Supreme Council's Defense and Internal Affairs Commission, met today with USSR Defense Minister Dmitri Yazov and 1st Deputy Defense Minister M. Moiseyev, to discuss issues about the Latvia government relations with the USSR Army in Latvia.

During the one-hour meeting, Yazov again repeated that the number of USSR Army troops in Latvia would NOT be increased and that all changes in this number would be coordinated with the Latvia government. He also stated that additional paratrooper units have not been brought into Latvia and that he was not preparing to do so.

Yazov also agreed to form a commission about the issue of renewing the Liepaja harbor for commercial purposes (it is currently all military) and a commission about the construction of housing for decommissioned army personnel and soldiers from the territory of Latvia. Both Yazov and Moiseyev agreed to assist in clarifying the fates of soldiers who have died in service.

Also attending this meeting was Janis Peters, the Latvia Government representative in Moscow, and his assistant, Andris Eizans.

LATVIJAS VALDĪBAS PĀRSTĀVJI TIEKAS AR AIZSARDZĪBAS MINISTRU JAZOVU

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 11. janvāris – Latvijas valdības pārstāvji (premjermiņistra pirmais vietnieks Ilmārs Bišers un Augstākās padomes Aizsardzības un iekšlietu komisijas priekšsēdētāja vietnieks Juris Dobelis) šodien tikās ar PSRS aizsardzības ministru Dmitriju Jazovu un aizsardzības ministra pirmo vietnieku M. Moisejevu, lai pārrunātu Latvijas valdības attiecības ar PSRS armiju Latvijā.

Stundu garās tikšanās laikā Jazovs atkārtoti apgalvoja, ka PSRS armijas kontingents Latvijā NETIKS palielināts un jebkādas tā skaitliskā sastāva izmaiņas tiks saskaņotas ar Latvijas valdību. Tāpat viņš norādīja, ka papildu desantnieku vienības Latvijā nav ievestas un viņš nemaz neesot plānojis to darīt.

Jazovs piekrita arī tam, ka varētu tikt izveidota komisija, kas izskatītu jautājumu par Liepājas ostas pielāgošanu tirdzniecības vajadzībām (šobrīd tā tiek izmantota vienīgi militāriem mērķiem), un komisija, kas lemtu par mājokļu būvniecību no Latvijas teritorijas izvestajam atvaļinātajam armijas personālam un karavīriem. Gan Jazovs, gan Moisejevs piekrita sniegt palīdzību dienesta laikā bojā gājušo karavīru nāves apstākļu noskaidrošanā.

Šīs tikšanās laikā bija klāt arī Latvijas valdības pārstāvis Maskavā Jānis Peters un viņa palīgs Andrejs Eizāns.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

INFORMATION RELAYED BY THE REPUBLIC OF LITHUANIA INFORMATION CENTER
AS OF 3:05 a.m., JANUARY 13, 1991

--PLEASE RELAY FURTHER TO ALL SOURCES--

The following was dictated to us in English over the phone
from the Lithuania Supreme Council Information Center:

DECLARATION OF HANS WILHELM STENFELDZ/NORWEGIAN BROADCASTING
CORPORATION--VILNIUS IN THE NIGHT OF JANUARY 13, 1991:

Around 2 a.m., I pursued a column of Soviet tanks. All of a sudden, Soviet military police in a jeep forced our taxi to stop. I presented myself as a permanently-accredited Moscow-based journalist with the Norwegian Broadcasting Corporation. At the point of a Kalashnikov machine pistol, the commanding officer forced me to give away my identification card and at another gunpoint forced away from my cameraman the whole equipment for our TV crew (a new BETA TV camera marked Norwegian Broadcasting Corporation and a TV bag with camera equipment). I tried to tell the commanding officer that we were officially working correspondents and I was simply told: "Don't you see, that we are pointing a gun at you." We plead that the authorities of Lithuania register our loss.

888

INFORMĀCIJA NO LIETUVAS REPUBLIKAS INFORMĀCIJAS CENTRA

saņemta 1991. gada 13. janvārī pulksten 3.05.

-LŪDZAM NODOT TĀLĀK VISIEM IESPĒJAMIEM ADRESĀTIEM-

Šī informācija no Lietuvas Augstākās padomes Informācijas centra tika mums nodiktēta pa telefonu angļu valodā.

NORVĒGIJAS RAIDORGANIZĀCIJAS PĀRSTĀVJA HANSA VILHELMA STENFELDA PAZIŅOJUMS VIĻŅĀ 1991. GADA 13. JANVĀRĪ

Aptuveni pulksten divos no rīta es sekoju padomju tanku kolonnai. Pēkšņi padomju militārās policijas darbinieki, kas pārvietojās džipā, lika mūsu taksometram apstāties. Es stādījos priekšā kā Norvēģijas raidorganizācijas žurnālists ar pastāvīgu akreditāciju un darba vietu Maskavā. Piedraudot ar Kalašņikova automātu, policijas komandieris atņēma man identifikācijas karti un tieši tāpat – draudot ar automātu – atņēma manam operatoram visu televīzijas filmēšanas aprīkojumu (jaunu BETA TV kameru, kas marķēta kā Norvēģijas raidorganizācijas īpašums, kā arī somu ar filmēšanas piederumiem). Es centos policijas komandierim paskaidrot, ka mēs esam korespondenti un pildām savus oficiālos darba pienākumus, bet saņēmu vienkāršu un nepārprotamu atbildi: “Kas, tu neredzi, ka ierocis ir notēmēts uz tevi?!” Mēs lūdzam Lietuvas atbildīgās iestādes reģistrēt šo mums nodarīto zaudējumu.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Shortened version

The Supreme Council of the Republic of Latvia

Dainis Īvāns, Deputy Chairman

appearance on Latvian TV

January 13, 9⁰⁰ AM

This has not been a good morning, having learned of the terror and horrors in Vilnius. The entire world has condemned these events, but there is no reaction from the Soviets. The Interior Ministry of Latvia reports, that the situation in the Republic is calm. Apparently, armed forces are necessary, to destabilize it.

The next step is scheduled to take place in Latvia, to intimidate people, install fear as in Lithuania. I have contacted B. Yeltsin in Moscow. There is reason to believe that one of the organizers of these events is the President of the Soviet Union. The only other possibility is if the government (in Moscow) is not able to control the situation or information.

A military commander has been installed in Vilnius, General Vladimir Pushalchik. There is a curfew from 10⁰⁰ PM until 6⁰⁰ AM, because tear gas and weapons were used against the working people. Infamous lies like that can only be compared to Saddam Hussein's Statements.

**Latvijas Republikas Augstākās padomes
priekšsēdētāja pirmā vietnieka
DAIŅA ĪVĀNA**

uzstāšanās Latvijas TV
13. janvārī pulksten 9.00

Šis nebija labs rīts, jo uzzinājām par briesmām un šausmām Viļņā. Šos notikumus nosoda visas pasaules sabiedrība, bet nav nekādas reakcijas no padomju varas iestādēm, Latvijas Iekšlietu ministrija ziņo, ka situācija republikā esot mierīga. Acīmredzot ir vajadzīgi Bruņotie spēki, lai stāvokli destabilizētu.

Latvijā ir paredzēts spert nākamo soli, lai iebiedētu cilvēkus, lai iedzītu šausmās kā Lietuvā. Es sazinājos ar Maskavu, ar B. Jeļcinu. Ir pamats domāt, ka viens no šo akciju organizētājiem ir PSRS prezidents. Ja nu vienīgi varbūt valdība nespēj kontrolēt situāciju vai informāciju.

Viļņā ir iecelts kara komandants ģenerālis Vladimirs Pushaļčiks*. No desmitiem vakarā līdz sešiem rītā noteikta komandanta stunda, jo pret darbaļaudīm esot lietotas asaru gāzes un ieroči. Tik neģēlīgus melus var salīdzināt tikai ar Sadama Huseina izteikumiem.

* Domāts ģenerālis Vladimirs Ushopčiks.

Citizens of Latvia are on their way to Riga, to participate in a demonstration of protest and solidarity. We must express our attitude towards violence, and if violence does occur, we will not be to blame. The situation in Vilnius, Lithuania, can be repeated here with us. Actions are being planned for Latvia, possibly, by tomorrow. Marine units are already in Riga and are ready to go out into the streets when ordered.

We must not succumb to panic, but remain organized. Most importantly, we must protect and save our children!

We still have hope, however minimal, that the world community will support us, although the military war machines work precisely and do not have a conscience.

I appeal to you, stay in your places! Let us work and remain calm, because despair will not help.

This morning at 10⁰⁰ the Presidium of the Supreme Council of Latvia will convene, and at 12⁰⁰ the Supreme Council will begin session. The deputies will be in the Supreme Council building, and will organize plans for resistance, if necessary, or talks.

Violence has reached the border of exhaustion, and that can only strengthen the people. E. Shevardnadze warned, that the empire could come to a bloody end. We must show our solidarity with Lithuania. If the radio in Kaunas is silenced, Latvian radio will broadcast in Lithuanian as well. Several foreign countries have also offered their help with radio communications.

There are over 100 injured in Lithuania (at 11⁰⁰AM there were 13 dead and 144 injured in Lithuania). They

are short of medical supplies. Apparently, weighted bullets were fired. Latvian physicians have been asked to offer any help possible.

I am enlightened to see bright faces in the Dom Square, to hear your support and the sympathy of the world. Even the Supreme Council of Russia supports us.

May we be strong and steadfast! We will overcome!

God bless Latvia!

Latvijas iedzīvotāji dodas uz Rīgu, lai piedalītos protesta un solidaritātes demonstrācijā. Mums jāparāda sava attieksme pret varmācību. Ja būs vardarbība, tā nebūs mūsu vaina. Situācija Viļņā, Lietuvā, var atkārtoties arī pie mums. Akcijas tiek gatavotas arī Latvijā, iespējams, rīt. Desanta daļas jau esot Rīgā un pēc pavēles var iziet ielās. Mēs nedrīkstam ļauties panikai. Būsim pietiekami organizēti.

Galvenais, glābsim un sargāsim savus bērnus!

Mums ir vēl necīga cerība uz atbalstu no pasaules sabiedrības, kaut gan militārā kara mašīna darbojas precīzi un sirdsapziņu nepazīst.

Aicinu jūs visus palikt savās vietās! Strādāsim, būsim mierīgi, jo izmisums mums nepalīdzēs.

Šorīt desmitos sāksies Latvijas Augstākās padomes Prezidija sēde, bet 12 sāksies AP sesija. Parlamentārieši atradīsies AP ēkā un organizēs pretestību, ja būs nepieciešams, vai sarunas. Varmācība ir izsmēlusi savas robežas. Tā var tikai stiprināt tautu.

E. Ševardnadze brīdināja no varbūtēja asiņaina impērijas gala. Apliecināsim savu solidaritāti ar Lietuvu. Latvijas Radio, ja apklusīs Kauņas radio, raidīs arī lietuviešu valodā. Gatavību palīdzēt ar radio sakariem izteikušas arī vairākas ārvalstis.

Lietuvā ir vairāk nekā 100 ievainoto (ap vienpadsmitiem Lietuvā bija 13 bojā gājušie un 144 ievainotie). Trūkst medikamentu. Esot šauts ar disbalansa lodēm. Latvijas mediķi tiek aicināti sniegt iespējamo palīdzību.

Man ir prieks redzēt gaišās sejas Doma laukumā, dzirdēt atbalstu, līdzjūtību no visas pasaules. Mūs atbalsta arī Krievijas Augstākā padome.

Būsim stipri, nelokāmi. Mēs uzvarēsim tik un tā!

Dievs, svētī Latviju!

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Latvia - Riga, - January 13, 1991

~~till 13.45~~

This morning, at 4.45 am, Dainis Īvāns, First Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, spoke live on Riga Radio to address the population of Latvia regarding the tragic events in Lithuania early this morning and the developing situation in Latvia. He spoke in Latvian and then in Russian and appealed to the people to immediately come to Doma Square next to the Doma Cathedral and the Riga Radio building in Riga and around the Supreme Council building (one block away), the Council of Ministers buildings and other strategically important locations. This instant rally was a prelude to the previously - announced Popular Front rally of all Latvia's inhabitants who support the elected Supreme Council and the Government of the Republic of Latvia (scheduled for January 13, at 2 pm, at the shores of the Daugava River). His appeal successfully filled the Doma Square and these locations with supporters who, at Īvāns' request are ready to remain at these locations for many days to block the access to these locations to Interfront, the Latvian Communist Party and other reactionary forces (who had proclaimed large threatening strikes on January 15 at 3 pm at these locations). This speech was repeated several times this morning.

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 13. janvārī līdz pulksten 13.45

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Dainis Īvāns šorīt pulksten 04.45 Rīgas Radio tiešraidē uzrunāja Latvijas iedzīvotājus un informēja par traģiskajiem šā rīta notikumiem Lietuvā, kā arī par notikumu attīstību Latvijā. Viņš runāja latviski un pēc tam savu uzrunu atkārtoja krieviski, aicinot iedzīvotājus nekavējoties doties uz Doma laukumu Rīgā un pulcēties pie Doma baznīcas un Rīgas Radio ēkas, kā arī ap Augstākās padomes ēku (viena kvartāla robežās), Ministru padomes ēkām un citiem stratēģiskas nozīmes objektiem. Šis ārkārtas aicinājums izskanēja tieši kā ievads iepriekš Tautas frontes izsludinātajai Vislatvijas manifestācijai, kurā tiks pausts atbalsts ievēlētajai Latvijas Republikas Augstākajai padomei un valdībai (pasākums plānots 13. janvārī pulksten 14.00 Daugavas krastmalā). Pēc šā aicinājuma Doma laukums un pārējās minētās vietas strauji pildās ar atbalstītājiem, kuri, pamatojoties uz Īvāna lūgumu, ir gatavi turpat palikt vairākas dienas, tādējādi noslēdzot Interfrontes, Latvijas Komunistiskās partijas un citu reakcionāro spēku pārstāvjiem (kuri iepriekš draudējuši ar masveida streikiem un mītiņiem, kas 15. janvārī pulksten 15.00 notikšot šajās vietās) iespēju piekļūt attiecīgajiem objektiem. Īvāna uzrunas ieraksts šorīt tika daudzkārt atkārtots.

Īvāns also spoke live on Latvia TV and was interviewed in Russian by Radio Free Europe, which played throughout the USSR. The democracy supporters (deputies of the USSR have replayed Īvāns' interview on various USSR radio stations.

At 10 am this morning, the Supreme Council Presidium (the Chairman, Deputy Chairman (and Chairmen of the Supreme Council commissions), led by Dainis Īvāns, First Deputy Chairman, met to discuss the tragic events in Lithuania and the current situation in Latvia and in the USSR. The Presidium assigned various organizational tasks such as housing and feeding out - of - town demonstrators, setting up a cultural program for the Doma Square rally, organizing any necessary medical care requirements. The Presidium decided debate a decree about holidays for schoolchildren and students and inviting people to keep children off the streets and even out of Riga. They discussed further strategy item at a closed session, including setting up a government - in- exile and to adopt an invitation to the people of Latvia to engage in a peaceful, civil disobedience campaign against any military and reactionary rule or dictatorship.

At 12 noon, the Supreme Council of the Republic of Latvia convened an extraordinary session of Parliament chaired by Anatolijs Gorbunovs, Chairman. Dainis Īvāns, First Deputy Chairman described Latvia's main task as giving the world the maximum information about events here. The minority faction, the so-called "Equal Rights" faction, questioned Īvāns as to what was threatening

Īvāns runāja arī Latvijas Televīzijas tiešraidē un radio “Brīvā Eiropa” sniedza interviju krievu valodā, kura tika pārraidīta visā PSRS teritorijā. Pateicoties demokrātijas atbalstītājiem (PSRS deputātiem), Īvāna intervijas ierakstu vairākkārt pārraidīja arī dažādas PSRS radiostacijas.

Šorīt pulksten 10.00 Augstākās padomes Prezidijs (priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieki un Augstākās padomes komisiju vadītāji) priekšsēdētāja pirmā vietnieka Daiņa Īvāna vadībā apsprieda traģiskos notikumus Lietuvā, pašreizējo situāciju Latvijā un Padomju Savienībā. Prezidijs deleģēja dažādus organizatoriskus pienākumus, piemēram, nodrošināt no citām apdzīvotām vietām ieradušos demonstrantu izmitināšanu un ēdināšanu, Doma laukumā īstenojamu kultūras programmu, medicīnisko pakalpojumu pieejamību. Tāpat Prezidijs ierosināja apspriest iespēju pieņemt lēmumu par brīvdienu noteikšanu skolēniem un studentiem, kā arī vecāku aicināšanu parūpēties par to, lai bērni neatrastos uz ielām un, vēlams, pat tiktu izvesti no Rīgas. Slēgtajā sēdes daļā tika apspriestas turpmākās rīcības stratēģijas, tostarp trimdas valdības izveide un aicinājums iedzīvotājiem iesaistīties pret jebkādu militāru un reakcionāru varu vai diktatūru vērstos nevardarbīgas pilsoniskās pretošanās pasākumos.

Pusdienlaikā, pulksten 12.00, Latvijas Republikas Augstākā padome sanāca ārkārtas sēdē. To vadīja Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs. Priekšsēdētāja pirmais vietnieks Dainis Īvāns norādīja, ka Latvijas galvenais uzdevums ir sniegt pasaulei pēc iespējas plašāku informāciju par to, kas šeit notiek. Mazākuma frakcija, tā saucamā “Līdztiesība”, uzdeva Īvānam jautājumu, kas tieši, viņaprāt, apdraudot Latvijas bērnus.

the children of Latvia.

"Equal Rights" submitted a document which demanded that 1) all laws passed after May 4, 1990, ^{which are} in conflict with the USSR Constitution and international human rights standards (especially versus the Army), 2) to repeal the January 3 price increases for meat, bread and dairy products, 3) to declare that all current inhabitants are citizens of Latvia, 4) to create a council to "harmonize society" with 50/50 representation of the Popular Front and "Equal Rights" factions, and 5) to create a new Council of Ministers which represents all spheres of society in Latvia.

Parliament rejected this proposal and adopted the Popular Front's invitation to the people of Latvia which stated that:

- 1) the elected Government councils are the only legitimate state institutions in Latvia;
- 2) any armed formation or other power entities which do not recognize the legitimate Latvia government;
- 3) invites all peoples in Latvia to obey only the laws of the Republic of Latvia;
- 4) to use all possible resources to paralyze the Communist party's activity;
- 5) to avoid any provocative clashes with the army, and
- 6) to document all crimes committed by the Army and the Communist Party.

“Līdztiesība” iesniedza dokumentu, kurā izteiktas šādas prasības:

1. Atcelt visus pēc 1990. gada 4. maija pieņemtos likumus, kuri ir pretrunā ar PSRS Konstitūciju un starptautiskajiem cilvēktiesību (īpaši armijā dienājo personu tiesību) standartiem.
2. Atcelt lēmumu par maizes, gaļas un piena produktu cenu paaugstināšanu no 3. janvāra.
3. Noteikt, ka visi republikas pastāvīgie iedzīvotāji ir Latvijas pilsoņi.
4. Izveidot sabiedriskās saskaņas padomi, kurā vienādās daļās būtu pārstāvētas abas frakcijas – Tautas frontes frakcija un “Līdztiesība”.
5. Izveidot jaunu Ministru padomi, kas aizstāvētu visu Latvijas iedzīvotāju slāņu intereses.

Parlaments šo priekšlikumu noraidīja un tā vietā pieņēma šādu Tautas frontes aicinājumu Latvijas iedzīvotājiem:

- 1) ievēlētās padomes ir vienīgās likumīgās valsts varas iestādes Latvijā;
- 2) jebkuri bruņoti formējumi un citas spēka struktūras, kas neatzīst Latvijas likumīgo valdību [...tiek pasludinātas ārpus likuma, to rīkojumi un pavēles nav pildāmi – *tulk. piez.*];
- 3) visi Latvijas iedzīvotāji tiek aicināti pildīt vienīgi Latvijas Republikas likumus;
- 4) visiem iespējamiem līdzekļiem paralizēt Komunistiskās partijas darbību;
- 5) izvairīties no provokatīvām sadursmēm ar armiju;
- 6) dokumentēt visus militāristu un Komunistiskās partijas noziegumus.

On January 12, Deputy Vladens Dozorcevs, a Supreme Council deputy in Latvia, met in Moscow with Boris Yeltsin. Yeltsin indicated that he would sign the proposed treaty between the Republic of Latvia and the Russian Republic by the end of this week. This treaty is similar to that signed between Estonia and Russia, recognizing each state's sovereignty/independence.

Dozorcevs also met with Gorbachev's press secretary Vitaly Ignatenko who stated that if Latvia made a proposal, he would pass it on quickly to Gorbachev's review and a possible meeting with Gorbachev.

These meetings were organized by Igor Yakovlev, editor of Moscow News.

This afternoon, before the Popular Front's rally at 2 pm, the Latvia Interior Minister Aloizs Vaznis confirmed that the traffic on two bridges leading into the center of Riga, the Deglava bridge and the Stahanoviešu bridge were being controlled by Soviet Army personnel.

The Popular Front rally began at 2 pm (Parliament called a one-hour recess in its session) with the banks of the Daugava river overflowing with people, the maroon - white - maroon flags of the Republic of Latvia and the flags of Lithuania and Estonia.

Today, at 4 pm, Alfreds Rubiks, 1st Secretary of the Latvia Communist Party, will be holding a Central Committee plenum.

Latvijas Augstākās padomes deputāts Vladlens Dozorcevs 12. janvārī Maskavā tikās ar Borisu Jeļcinu. Jeļcins tikšanās laikā norādīja, ka līdz nedēļas beigām parakstīs piedāvāto Latvijas Republikas un Krievijas Republikas līgumu. Tas ir līdzīgs jau parakstītajam Igaunijas un Krievijas līgumam, kurā abas valstis atzīst viena otras suverenitāti/neatkarību.

Dozorcevs tikās arī ar Gorbačova preses sekretāru Vitāliju Ignatenko, kurš norādīja, ka gadījumā, ja Latvija sagatavotu savu priekšlikumu, viņš to ātri nogādātu Gorbačovam izskatīšanai un, iespējams, sarunātu Latvijas pārstāvjiem tikšanos ar Gorbačovu.

Šīs tikšanās organizēja “Maskavas ziņu” redaktors Igors Jakovļevs*.

Šodien pēcpusdienā, pirms Tautas frontes rīkotās manifestācijas, kas sāksies pulksten 14.00, Latvijas iekšlietu ministrs Aloīzs Vaznis apstiprināja, ka uz diviem tiltiem, kuri ved uz Rīgas centru, – Deglava tilta un Stahanoviešu tilta – satiksmi kontrolē Padomju armijas karavīri.

Tautas frontes rīkotā manifestācija sākās pulksten 14.00 (parlaments izsludināja stundu garu sēdes pārtraukumu); Daugavas krastmalu pārpildījuši pasākuma dalībnieki ar Latvijas Republikas sarkanbaltsarkanajiem karogiem, kā arī Lietuvas un Igaunijas karogiem.

Latvijas Komunistiskās partijas pirmais sekretārs Alfrēds Rubiks šodien pulksten 16.00 vadīs Centrālās komitejas plēnumu.

* Domāts Jegors Jakovļevs

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11, Jékaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

PRESS RELEASE 3

Latvia - Riga

January 13, 1991

Around 700.000 people participated in the rally organized by the Popular Front of Latvia at the banks of the Daugava river. The Chairman of the Supreme Council A.Gorbunovs and the Chairman of the Council of Ministers I.Godmanis addressed the people. The deputies of the Supreme Council and the representatives of various political organizations gave speeches as well. The announcement to the nations of the world was accepted by the participants of the rally. The announcement uttered solidarity with the people of Lithuania and the resolution of the Latvian people not to surrender to the dictate of the invaders and willingness to go on with the fight for an independent and free Latvia. After the rally the demonstrators walked along the streets of Riga to the Monument of Freedom where flowers were laid. Thousands of people stayed to keep watch over the buildings of the Supreme Council, the Council of Ministers, Radio and Television. As it has been reported by the Ministry of Internal Affairs, no incidents had happened during the rally or afterwards. At 9 p.m. the situation in Riga was calm.

.....

After the rally the Supreme Council continued its work and adopted an appeal to the soldiers and officers of the Soviet Army to think over before acting out the commands and not to turn against civilians with force. Two appeals to the Secretary General of the United Nations were accepted. A complete text will follow in addition.

At 6 p.m. the members of the opposition fraction left the hall of the session.

~~PRESS RELEASE 3~~ +

Today the President of the Russia Republic Boris Jeltsin arrived to the session of the Supreme Council of the Republic of Estonia.

.....

Thousands of people are still gathering outside of the Supreme Council of the Republic of Lithuania. Intersections have been blocked by farming equipment and tractors and surrounding these are military tanks. The Ultimatum regarding the leaving of Premises has been extended until 6 a.m.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1065. l., 50. lp.

PRESES RELĪZE Nr. 3

Rīgā, Latvijā

1991. gada 13. janvārī

Latvijas Tautas frontes rīkotajā mītiņā Daugavmalā piedalījās apmēram 700 000 cilvēku. Augstākās padomes priekšsēdētājs A. Gorbunovs un Ministru padomes priekšsēdētājs I. Godmanis uzrunāja mītiņa dalībniekus. Runāja arī Augstākās padomes deputāti un dažādu politisko organizāciju pārstāvji. Mītiņa dalībnieki pieņēma paziņojumu pasaules tautām. Paziņojumā tika pausta solidaritāte ar Lietuvas tautu, kā arī Latvijas tautas apņēmība nepadoties iebrucēju diktātam un turpināt cīņu par brīvu un neatkarīgu Latviju. Pēc mītiņa tā dalībnieki pa Rīgas ielām devās nolikt ziedus pie Brīvības pieminekļa. Tūkstošiem cilvēku palika sargāt Augstākās padomes, Ministru padomes, radio un televīzijas ēkas. Iekšlietu ministrija ziņo, ka nedz mītiņa laikā, nedz arī pēc tā nekādi incidenti nav notikuši. Pulksten 21.00 situācija Rīgā bija mierīga.

Pēc mītiņa Augstākā padome atsāka darbu un pieņēma aicinājumu Padomju armijas karavīriem un virsniekiem padomāt pirms pavēļu izpildes un nevērsties pret civiliedzīvotājiem ar spēku. Tika apstiprināti divi Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra aicinājumi. Pilns teksts tiks nosūtīts vēlāk.

Pulksten 18.00 opozīcijas frakcijas locekļi pameta plenārsēžu zāli.

Šodien Krievijas Republikas prezidents Boriss Jeļcins ieradās uz Igaunijas Augstākās padomes plenārsēdi.

Tūkstošiem cilvēku vēl aizvien pulcējas pie Lietuvas Augstākās padomes. Krustojumi ir nobloķēti ar lauksaimniecības tehniku un traktoriem, un tos ielenc armijas tanki. Ultimāts par telpu pamešanu ir pagarināts līdz pulksten 6.00.

14.01

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11. Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LP AP SU
Fax (007 013 2) 211611

RIGA, LATVIA - JANUARY 14, 1991 - at today's

11 am round-table conference of Latvia's organizations Ojars Potreki, Ideology Secretary of the Latvia Communist Party - Central Committee and member of the pro-Moscow Committee of National Salvation announced last night's LCP central Committee plenum's decisions. The round-table conference was organized by Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council, Republic of Latvia, for all organizations to discuss solution to the present situation in Latvia.

- Potreki spoke in the name of the presidium of the Committee for National Salvation, the All - Union Factory Concern RKL directors, and the LCP Control Committee

- Workers collectives have formed a Strike Committee consisting of 31 people, of whom allegedly only 3 people are Communist Party members. Thus, Potreki claimed that the Communist Party is not directing the Strike Committee.

- The Strike Committee will make several political demands. It will start its demonstration at noon tomorrow and has asked him to direct this demonstration. Allegedly several hundred-thousands will participate.

- Their political demands (and demands at Jan.13 LCP Central Committee plenum)

1) The Supreme Council must understand that a must look for compromises and must take into account the interests of all

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 14. janvārī

Šodien pulksten 11.00 sarīkotajā Latvijas organizāciju apaļā galda konferencē Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas ideoloģiskais sekretārs un promaskaviskās Sabiedrības glābšanas komitejas biedrs Ojārs Potreki sniedza informāciju par LKP Centrālās komitejas plēnuma lēmumiem.

Apaļā galda konferenci organizēja Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs, lai visas organizācijas sanāktu vienviet un apspriestu iespējamās patlaban Latvijā izveidojušās situācijas risinājumus.

– Potreki runāja sabiedrības glābšanas komitejas prezidija, vissavienības rūpnīcu koncerna RKL direktoru un LKP Kontroles komitejas vārdā.

– Strādnieku kolektīvi esot izveidojuši streika komiteju, tās sastāvā esot 31 cilvēks, bet tikai trīs Komunistiskās partijas biedri. Līdz ar to Potreki apgalvo, ka streika komiteju nevadot Komunistiskā partija.

– Streika komiteja izvirzīšot vairākas politiskas prasības. Rīt pusdienlaikā tā uzsāksot demonstrāciju, un Potreki esot aicināts vadīt šo pasākumu, kurā piedalīšoties vairāki simti tūkstoši cilvēku.

– Viņu politiskās prasības (kā arī LKP Centrālās komitejas 13. janvāra plēnuma prasības) esot šādas:

1) Augstākajai padomei esot jāsaprot, ka nepieciešams rast kompromisus, ņemot vērā visu Latvijā dzīvojošo tautību, kā arī armijas intereses. “Mēs beidzot esam sākuši domāt par to, kā veidot patiesi brīvu un suverēnu Latviju.”

Jan 14, 1991
2

nationalities and the army in Latvia, "We have finally begun to think about how to truly form a free, sovereign Latvia."

2) Demand to dismiss the Supreme Council of the Republic of Latvia and all local level government councils

3) Repeal the Latvia Council of Ministers decree about price increases.

4) "If the Supreme Council and Local Government councils aren't dismissed, then the Committee for National Liberation Undertakes responsibility for the establishment of new governments."

5) Presidential decrees must be fulfilled.

6) 50% of the radio and television broadcast time must be guaranteed to the Committee for National Solvatin.

7) They are not specifically asking for the dismissal of Ivars Godmanis as Prime Minister, but the reorganization of the mononational government and its reformation from all nationality and social interests in Latvia.

- 2) Atlaist Augstāko padomi un visas pašvaldību padomes.
- 3) Atcelt Latvijas Ministru padomes lēmumu par cenu paaugstināšanu.
- 4) “Ja Augstākā padome un pašvaldību padomes netiks atlaistas, atbildību par jaunu valsts pārvaldes iestāžu veidošanu uzņemsies sabiedrības glābšanas komiteja.”
- 5) Ir jāpilda prezidenta rīkojumi.
- 6) Sabiedrības glābšanas komitejai jābūt garantētiem 50 % no radio un televīzijas raidlaika.
- 7) Tiek pieprasīta nevis tieši premjerministra Ivara Godmaņa demisija, bet gan mononacionālās valdības reorganizēšana visu Latvijā dzīvojošo tautību un sociālo grupu interesēs.

14 01

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

SUPREME COUNCIL RATIFIES LATVIA-RUSSIA TREATY

RIGA? LATVIA--JANUARY 14, 1991--9:20 p.m.

The Supreme Council of the Republic of Latvia ratified the political treaty between Latvia and the Russian Republic tonight with a minimum amount of questions and no debates. The issue had been extensively debated during the Popular Front parliamentary faction's 3 p.m. meeting today. This ~~meeting~~ treaty had been signed yesterday, January 13, in Tallinn by Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of Latvia, and ~~Boris~~ Boris Yeltsin, Chairman of the Russian Supreme Soviet. The vote was 105 in favor, against with 2 abstentions of 115 deputies in attendance.

The "Equal Rights" minority opposition faction did not attend tonight's session, although its leaders, Sergejs Dimanis, had promised to attend. Dimanis had called just before 9 p.m., to state that the "Equal Rights" faction did not attend because the people on the old Riga streets in front of the Parliament and the heavy vehicles and other barricades placed "moral pressure" on these deputies, so as to be concerned for their safety. Andrejs Krastins, Deputy Chairman of the Supreme Council, flatly stated that every deputy would be ensured the right to enter the Supreme Council building with security.

The major elements of this treaty are as follows:

1. Russia and Latvia recognize each other as sovereign states and subjects of international rights.
2. They recognize that Russia and Latvia each possess all necessary legislative, executive and court power in their territory.
3. Both republics guarantee its citizens equal rights and freedoms irregardless of their nationality and citizens have the right to choose their citizenship in accordance with the laws of each republic and the treaty.
4. Recognize each states's rights and territorial integrity per Europe CSCE agreements.
5. ~~Treaty prohibits~~ each state (per its legislation) to prohibit the establishment of organization and groups whose purpose is to eliminate the other state's independence and sovereignty by force or violence.
6. Both states will exchange representatives.
7. Mutual economic relations will be on a most-favored favored-nation status.
8. The terms of the treaty is 10 years, and is automatically renewed if no state annuls it.

The Republic of Latvia and the Russian Republic had extensively negotiated a draft political treaty in August 1990, but it was never signed ~~in~~ due to the current politics of the USSR-Russia at that time.

The Supreme Council ended its session tonight at 9:30 p.m., but the deputies will remain in the building all night for a possible emergency session. The next scheduled session will be on January 15 at 9 a.m. Parliament voted to stay working in the building and advise no children in the streets and advise

advise women and elderly to not be in the streets near Parliament and the Dome square at 3p.m. on January 15, the time of the strike committee's demonstration and probable attack on Parliament.

AUGSTĀKĀ PADOME RATIFICĒ LATVIJAS UN KRIEVIJAS LĪGUMU

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 14. janvārī pulksten 21.20

Latvijas Republikas Augstākā padome šovakar bez debatēm pēc tikai dažu aspektu noskaidrošanas ratificēja Latvijas Republikas un Krievijas Republikas politisko līgumu. Jautājums par šā līguma ratificēšanu tika pamatīgi apspriests šodien pulksten 15.00 sasauktajā Tautas frontes frakcijas sēdē. Vakar, 13. janvārī, Tallinā šo līgumu parakstīja Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs un Krievijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Boriss Jeļcins. No 115 reģistrētajiem deputātiem “par” balsoja 105, “pret” [nav izlasāms] un 2 deputāti atturējās.

Mazākuma – opozīcijas frakcija “Līdztiesība” vakara sēdē nepiedalījās, lai gan tās līderis Sergejs Dīmanis tika solījis, ka frakcija sēdē piedalīšoties. Neilgi pirms 21.00 Dīmanis telefoniski informēja, ka “Līdztiesība” sēdē nepiedaloties tādēļ, ka cilvēki Vecrīgas ielās parlamenta ēkas priekšā un arī smagā tehnika un barikādes uz frakcijas deputātiem izdarot “morālu spiedienu” un radot viņiem bažas par savu drošību. Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks Andrejs Krastiņš skaidri norādīja, ka ikvienam deputātam ir garantēta droša iekļūšana Augstākās padomes ēkā.

Līguma būtiskākie noteikumi ir šādi:

1. Krievija un Latvija viena otru atzīst par suverēnu starptautisko tiesību subjektu.
2. Abas puses atzīst, ka gan Krievijai, gan Latvijai savā teritorijā ir visa nepieciešamā likumdošanas, izpildu un tiesu vara.
3. Abas republikas saviem pilsoņiem neatkarīgi no viņu tautības garantē vienlīdzīgas tiesības un brīvības, un pilsoņiem ir tiesības izvēlēties pilsonību atbilstoši katras republikas likumiem un saskaņā ar šo līgumu.
4. Abas valstis atzīst viena otras tiesības un teritorijas vienotību atbilstoši Eiropas Drošības un sadarbības apspriedes nolīgumiem.
5. Abas valstis (atbilstoši saviem likumiem) aizliedz tādu organizāciju un grupu dibināšanu, kuru mērķis ir ar vardarbību vai spēku apdraudēt otras līgumslēdzējas valsts neatkarību vai suverenitāti.
6. Valstis viena otrā iecels savus pārstāvjus.
7. Savstarpējo ekonomisko attiecību pamatā būs augstākās labvēlības statuss.
8. Līguma termiņš ir 10 gadi, un tas tiek automātiski pagarināts, ja neviena no pusēm nav līgumu anulējusi.

Latvijas Republika un Krievijas Republika politiskā līguma projektu intensīvi apsprieda jau 1990. gada augustā, tomēr tad tas netika parakstīts PSRS/Krievijas iekšējo politisko apstākļu dēļ.

Augstākās padomes sēde beidzas pulksten 21.30, tomēr deputāti visu nakti paliks parlamenta ēkā, lai varētu sasaukt ārkārtas sēdi, ja tā būs nepieciešama. Nākamā kārtējā sēde notiks 15. janvārī pulksten 09.00. Parlaments nobalsoja par to, ka turpinās darbu savā ēkā, tomēr ieteica bērniem, sievietēm un vecāka gadagājuma iedzīvotājiem 15. janvārī neuzturēties ielās pie parlamenta un Doma laukumā no pulksten 15.00, kad plānota streika komitejas demonstrācija un iespējams uzbrukums parlamentam.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11. Jekaba St., 226811. Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

rel. № 2

DESPITE THE EXTREMELY TENSE SITUATION IN RIGA TODAYXX
JANUARY 15X, 1991, THE GOVERNMENT OF LATVIA MANAGES TO
AVOID CONFLICTS AND MAINTAIN CONTROL

that the government's price increases are necessary in the development of economics towards the principles of a market economy. At 8:00 PM Prime Minister Ivars Godmanis appeared on television and informed viewers that the situation has relaxed considerably, and therefore hopes that this night will pass without incidents.

Riga, Latvia - January 15, 1991 -- Just as January 13 was ~~the day~~ the day for the pro-independence movement to express its support of the elected government and parliament, January 15th was the day for the Interfront, the National Salvation Committee and other opposition groups to express their opinion for the removal of the existing elected government.

In a telephone call by Latvian President Anatoly Gorbunov to the Baltic Military District Commandeer General Fjodor Kuzmin, Kuzmin promised that the army would not participate in any events today.

Gorbunovs asked all of Latvia's inhabitants to refrain from any acts of provocation towards the alternative manifest at which 8-10,000 people were in attendance. Supreme Council deputy Father Aleksej ~~evs~~ ~~Za~~ (Aleksej ~~evs~~ Zotovs) spoke at the meeting and attempted to calm the already aggressive mood of the meetings' organizers and participants. He stressed that the current situation was complicated enough.

January 16th has been declared a national day of mourning in Latvia, in remembrance of the lives lost in Lithuania.

While the National Salvation Committee held its demonstration and organized strikes, the President of the Latvia Supreme Council Gorbunovs met three times with foreign diplomats - the Swedish General Consul in Riga Magnus Engelbrehson, the US Consul Robert Patterson and Deputy Consul General Jon Furnell from the American Consulate in Leningrad, and the British Extraordinary Ambassador ~~Mr~~ David Logan. The British Ambassador said, that he is aware of the Latvian Parliament delegation's upcoming visit to Britain and assured, that the Prime Minister of Britain has ~~not~~ expressed his wish to meet personally with Anatolijs Gorbunovs (January 23). During discussions with the Supreme Council President, the foreign diplomats stressed, that conflict situations can only be solved through talks. The countries the diplomats represent will also continue their attempts to convince the Soviet President not to allow the use of force in the Baltics.

Today, the Supreme Council of Latvia after long discussions ~~we~~ adopted a resolution regarding the politics of price increases and the mechanisms of compensation, which broaden and redefine the already adopted resolutions. Its content: payment of compensation must be insured to all inhabitants of the Republic in January; because of the increases of prices the planned compensation for the workers of 66 roubles will not be taxed; the resolution foresees the government preparing a resolution project for the indexation of wages within one month's time and will be worked out in conjunction with enterprises and trade unions; the government has formed specialist groups to study the questions regarding the reduction of prices for cafeterias in enterprises and schools. At the same time, the resolution admits

LAI GAN ŠODIEN, 1991. GADA 15. JANVĀRĪ, SITUĀCIJA RĪGĀ IR ĀRKĀRTĪGI SASPRINGTA, LATVIJAS VALDĪBAI IZDODAS IZVAIRĪTIES NO KONFLIKTIEM UN SAGLABĀT KONTROLI

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 15. janvārī

13. janvārī neatkarības kustības aizstāvji pauda savu atbalstu ievēlējai valdībai un parlamentam, bet šodien, 15. janvārī, Interfronte, Sabiedrības glābšanas komiteja un citas opozīcijas grupas pauda savu viedokli – ka ievēlētā valdība ir jāgāž.

Latvijas parlamenta priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs telefonsarunā ar Baltijas kara apgabala virspavēlnieku ģenerāli Fjodoru Kuzminu saņēma solījumu, ka armija šodienas pasākumos nepiedalīsies.

Gorbunovs aicināja visus Latvijas iedzīvotājus atturēties no jebkādām provokācijām pret opozīcijas manifestāciju, kurā piedalījās 8–10 tūkstoši cilvēku. Augstākās padomes deputāts tēvs Aleksejs (Aleksejs Zotovs), runādams mītiņā, centās nomierināt agresīvi noskaņotos tā organizētājus un dalībniekus. Viņš uzsvēra, ka situācija jau tā ir pietiekami sarežģīta.

16. janvāris ir pasludināts par sēru dienu, godinot Lietuvā dzīvību zaudējušo cilvēku piemiņu.

Kamēr sabiedrības glābšanas komiteja rīkoja demonstrāciju un organizēja streikus, Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājam Gorbunovam bija sarīkotas trīs tikšanās ar ārvalstu diplomātiem – Zviedrijas ģenerālkonsulu Rīgā Magnusu Engelbrektsonu, ASV konsulu Robertu Patersonu un Amerikas konsulāta Ļeņingradā ģenerālkonsula vietnieku Džonu Pernelu, kā arī Lielbritānijas ārkārtējo vēstnieku Deividu Loganu*. Lielbritānijas vēstnieks norādīja, ka ir informēts par plānoto Latvijas parlamenta delegācijas vizīti Lielbritānijā, un apstiprināja, ka Lielbritānijas premjerministrs izteicis vēlmi personīgi tikties ar Anatoliju Gorbunovu (23. janvārī). Ārvalstu diplomāti sarunās ar Augstākās padomes priekšsēdētāju uzsvēra, ka konflikta situācijas var tikt atrisinātas vienīgi sarunu ceļā. Diplomātu pārstāvētās valstis turpinās savus centienus pārliecināt PSRS prezidentu par to, ka spēka pielietošana Baltijā nav pieļaujama.

Augstākā padome šodien pēc ilgām debatēm pieņēma lēmumu par cenu paaugstināšanas politiku un attiecīgiem kompensācijas mehānismiem, tādējādi papildinot un grozot līdz šim pieņemtos lēmumus. Minētajā lēmumā noteikts, ka kompensācijas visiem Latvijas iedzīvotājiem izmaksājamas janvārī; ņemot vērā cenu paaugstināšanu, plānotā kompensācija 66 rubļu apmērā netiks aplikta ar nodokļiem; valdība mēneša laikā sagatavos lēmuma par algu indeksāciju projektu un tas tiks izstrādāts kopā ar uzņēmumiem un arodbiedrībām; valdība ir izveidojusi speciālistu darba grupas, kas pētīs iespējas samazināt cenas uzņēmumu un skolu ēdnīcās. Tajā pašā lēmumā atzīts, ka valdības noteiktais cenu pieaugums ir nepieciešams, lai nodrošinātu tautsaimniecības pārorientēšanos uz tirgus ekonomikas principiem.

Pulksten 20.00 premjerministrs Ivars Godmanis bija televīzijā un informēja skatītājus, ka šobrīd spriedze valstī ir ievērojami mazinājusies un tas ļauj cerēt, ka naktī nekādi īpaši incidenti nenotiks.

* Rīgā viesojās Zviedrijas ģenerālkonsuls Ļeņingradā Dāgs Ālanders un viņa vietnieks Magnuss Engelbrektsons. Deivids Logans bija Lielbritānijas vēstnieka vietnieks Padomju Savienībā.

1/15/91 APRESS CENTER 12:25

GORBUNOV-KUZMIN CONVERSATION

- KUZMIN PROMISED THAT THE ARMY WILL TAKE NO MILITARY ACTION TODAY. THIS DOES NOT INCLUDE THE BLACK BERETS OR ARMY PERSONNEL IN CIVILIAN CLOTHING ACTING OF THEIR OWN ACCORD. BECAUSE THEY ARE NOT UNDER HIS JURISDICTION.
- GUARANTEE OF ALL ROADS AND BRIDGES LEADING TO THE SIGHT OF THE INTERFRONT MEETING BE CLEAR OF ANY BLOCKADES SO THAT PARTICIPANTS HAVE EASY ACCESS.
- GORBUNOV'S ANNOUNCED THIS OVER THE RADIO AND T.V.. HE ASKED THAT PEOPLE REFRAIN FROM ANY FORMS OF OPPOSITION TOWARDS THE INTERFRONT AND ITS DEMONSTRATION, BY MEANS OF BLOCKADES OR SHOUTING SLOGANS.. GORBUNOV'S SAID, "THE SMALLEST PROVOCATION COULD END TRAGICALLY."

GORBUNOVA PĀRRUNAS AR KUZMINU

- Kuzmins apsolīja, ka armija šodien militāras darbības neveiks. Taču tas neattiecoties uz “melnajām beretēm” un militārpersonām civilā apgērbā, kuras rīkojoties pēc saviem ieskatiem, jo par šo cilvēku darbībām viņš neatbildot.
- Interfrontes mītiņa dalībniekiem vajagot būt garantētai brīvai piekļuvei mītiņa vietai, proti, uz ceļiem un tiltiem nedrīkstot būt nekādu barikāžu.
- Gorbunovs par šo prasību ziņoja gan televīzijā, gan radio. Viņš aicināja iedzīvotājus atturēties no jebkādām pret Interfronti un tās rīkoto demonstrāciju vērstām darbībām, tostarp no barikāžu celšanas un saukļu izkliegšanas, jo “vismazākā provokācija var beigties traģiski”.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Rel. N°3

Anatolijs Gorbunovs, Chariman
Supreme Council of the Republic of Latvia
Address to the people of Latvia
January 15, 1991 13:20

Summary

The Latvian President met today with the Baltic Military District Commander Fjodor Kuzmin. Both agreed that "the situation in Latvia is tense. However, the involvement of the Army in its normalization is not required," said Gorbunovs. *Kuzmin promised that the Army would not use force today.*

Dialogue between the Supreme Council and the Army has not ceased. "The Supreme Council ~~and~~ is attempting to constructively regulate the problem of the Army" in Latvia.

Gorbunovs asked the population not to interfere with the Interfront demonstration set for 15:00 this afternoon at the army stadium, about 2 kilometers from Old Town Riga. "The slightest provocation could end dramatically", said Gorbunovs.

Parliament is continuing to search for a way out of the present crisis, added the President.

President Gorbunovs thanked the people for having remained calm ~~x~~ during this period.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA ANATOLIJA GORBUNOVA UZRUNA LATVIJAS IEDZĪVOTĀJIEM

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 15. janvārī pulksten 13.20

Kopsavilkums

Latvijas parlamenta priekšsēdētājs šodien tikās ar Baltijas kara apgabala virspavēlnieku Fjodoru Kuzminu. Abi bija vienisprātis, ka situācija Latvijā ir saspringta. Tomēr Gorbunovs norādīja, ka armijas iejaukšanās situācijas normalizēšanai nav nepieciešama. [*Rokrakstā*: Kuzmins apsoliņa, ka armija šodien nepielietos spēku.]

Augstākās padomes un armijas savstarpējais dialogs nav pārtraukts. “Augstākā padome cenšas konstruktīvi noregulēt problēmas ar armiju” Latvijā.

Gorbunovs aicināja iedzīvotājus neiejaukties Interfrontes rīkotajā demonstrācijā, kas plānota šodien pulksten 15.00 armijas stadionā aptuveni divu kilometru attālumā no Vecrīgas.

“Vismazākā provokācija var beigties ar traģēdiju,” norādīja Gorbunovs, piebilstot, ka parlaments turpina meklēt izeju no pašreizējās krīzes.

Parlamenta priekšsēdētājs Gorbunovs pateicās iedzīvotājiem par miera saglabāšanu šajā trauksmainajā laikā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. FROM JAN. 16 "PANORAMA" TV NEWS SHOW ON LATVIA TV 19__ g. <__>

OMON UNITS SHOOT AND FATALLY INJURE FIRST VICTIM IN RIGA
INTERIOR MINISTER VAZNIS WARNS OF POTENTIAL BOMBING CAMPAIGN
DURING NEXT 10 DAYS
MINOR EXPLOSION AT COMMUNIST PARTY BUILDING IN RIGA

RIGA, LATVIA--JANUARY 16, 1991--11 p.m.--Today, at 17.05, Roberts Murnieks, age 39, was brought to Riga's Hospital No. 1--intensive care unit for emergency treatment. He was the chaffeur to the Republic of Latvia Transportation Minister and lived in Riga at Zentene Street 24 in a communal dormitory.

Dr. Lange of the intensive care unit made his diagnosis-- a gunshot wound at the back of Murnieks' head. At 18.50, Murnieks died from these wounds. The x-rays of Murnieks' skull revealed a 5.6 mm bullet, divided into 2 parts, in the middle of his brain. This meant that the bullet had been fired from an army battle automatic weapon.

Roberts Murnieks had been brought from the Brasa Bridge, northeast of the center of Riga, where the car he had been driving had been shot at and bloodied. Eyewitnesses reported that at 16.45, OMON units in two militia vehicles and one light vehicle attacked Murnieks at the Brasa Bridge. With their automatic weapons, they shot out the tires of the trucks which were parked on the Brasa connecting bridged (poised to block the road).

After this incident, the OMON with ~~BT~~ BTRs (armored personnel carriers) attempted to force the trucks parked on the bridge off this bridge. The trucks were damaged.

Later, the OMON attempted to stop vehicles passing by and shot at the automobile driven by Roberts Murnieks and at one minibus (van) which had 5 passengers (including 2 small girls). The front window and rear tires of the minibus were shot out and the behicle caught fire and burned. The driver and passengers jumped out and ran to safety where other people drove them away from the scene.

One bullet through the automobile's roof gravely injured Roberts Murnieks.

Aloizs Vaznis, Latvia's Interior Minister, discussed these events on the TV newshow tonight. He stated that on January 15, the Latvia Interior Ministry had sent telegrams in the name of Latvia's Government to Moscow with a request to state who orders--commands these OMON units in Riga, To date, no answer has been received.

Vaznis warned inhabitants about potential provocations which would consist of bombs in Riga and Daugavpils in public places (such as train and bus stations, soldier's apartments and military unit locations) during the next 10 days. The purpose of these explosions was to create many casualties so as to necessitate a call to institute direct presidential rule in Latvia. This evening, at 20.45, we received information that an explosion had occurred at the Latvia Communist Party's Community Center (formerly political education center) which resulted in only blackening some walls.

[Rokrakstā: No 16. janvāra Latvijas Televīzijas ziņu raidījuma "Panorāma".]

OMON VIENĪBAS SAŠAUJ UN NĀVĒJOŠI IEVAINO PIRMO UPURI RĪGĀ IEKŠLIETU MINISTRS VAZNIS BRĪDINA PAR IESPĒJAMU SPRIDZINĀŠANU TURPMĀKO 10 DIENU LAIKĀ KOMUNISTISKĀS PARTIJAS ĒKĀ RĪGĀ NOTICIS NELIELS SPRĀDZIENS

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 16. janvārī pulksten 23.00 – Šodien pulksten 17.05 39 gadus vecais Roberts Mūrnieks tika nogādāts Rīgas 1. slimnīcas reanimācijas nodaļā, lai viņam tiktu sniegta neatliekamā medicīniskā palīdzība. Viņš bija Latvijas Republikas satiksmes ministra šoferis, dzīvoja Rīgā, komunālajā dzīvoklī Zentenes ielā 24.

Reanimācijas nodaļas ārsts Lange noteica diagnozi – šauta brūce pakausī. Pulksten 18.50 Mūrnieks no gūtā ievainojuma mira. Galvaskausa rentgena uzņēmumos redzama divās daļās sašķēlusies un smadzeņu centrālajā daļā iestrēgusi 5,6 mm lode. Tas apstiprina, ka lode izšauta no armijas automātiskā kaujas ieroča.

Roberts Mūrnieks slimnīcā tika nogādāts no *Brasas tilta**, kas atrodas uz ziemeļaustrumiem no Rīgas centra. Tieši tur viņa vadītā automašīna tika apšaudīta. Aculiecinieki ziņo, ka pulksten 16.45 OMON vienības divās milicijas automašīnās un vienā vieglajā automašīnā uz Brasas tilta uzbruka Mūrniekam. Omonieši ar automātiskajiem ieročiem sašāva uz tilta ceļa bloķēšanas nolūkā novietoto kravas automašīnu riepas.

Pēc šī incidenta OMON mēģināja uz tilta novietotās kravas automašīnas ar BTR (bruņutransportieriem) nostumt no tilta. Rezultātā kravas automašīnas tika bojātas.

Vēlāk OMON centās apturēt arī garām braucošos transportlīdzekļus un šāva uz Roberta Mūrnieka vadīto automašīnu, kā arī mikroautobusu, kurā bija pieci pasažieri (tostarp divas mazas meitenes). Tika sašauts mikroautobusa vājstikls un aizmugurējās riepas, transportlīdzeklis aizdegās un pilnībā sadega. Mikroautobusa vadītājs un pasažieri paguva to pamest un steidzās nokļūt drošībā. Netālu esošie iedzīvotāji palīdzēja viņiem tikt prom no notikuma vietas.

Viena lode, kas caururba transportlīdzekļa jumtu, smagi ievainoja Robertu Mūrnieku.

Šovakar Latvijas iekšlietu ministrs Aloīzs Vaznis par šiem notikumiem runāja televīzijas ziņu raidījumā. Viņš informēja, ka 15. janvārī Latvijas Iekšlietu ministrija Latvijas valdības vārdā nosūtījusi telegrammas uz Maskavu, lai noskaidrotu, kas devis pavēles Rīgā izvietotajām OMON vienībām. Līdz šim brīdim atbilde nav saņemta.

Vaznis brīdināja iedzīvotājus par turpmāko 10 dienu laikā iespējamām provokācijām, tostarp spridzekļiem, kas var tikt izvietoti sabiedriskās vietās Rīgā un Daugavpilī (piemēram, dzelzceļa stacijās, autobusu pieturās, karavīru dzīvokļos un armijas vienību bāzēs). Šo provokāciju mērķis ir izraisīt daudzus nāves un ievainojumu gadījumus, tādējādi sagādājot pamatojumu tiešas prezidenta pārvaldes nodibināšanai Latvijā. Šovakar pulksten 20.45 mēs saņēmām informāciju par Latvijas Komunistiskās partijas kultūras namā (agrākajā Politiskās izglītības namā) notikušu sprādzienu, kura rezultātā vien apkvēpušas dažas sienas.

* Pirmā informācija par notikumiem uz Brasas tilta bija neprecīza. Robertu Mūrnieku nogalināja uz Vecmilgrāvja tilta. Sk. arī 111. lpp.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

PRESS CENTER BRIEFING--JANUARY 16, 1991--1 PM

The main issue being discussed by the Supreme Council deputies today is whether or not to take down the barricades around the key government buildings and other important locations. Ivars Godmanis, Prime Minister, and Anatolājs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council and other deputies expressed their viewpoints on this issue.

Currently, joint consultation meetings about this topic are being held by the Government and the Supreme Council in Mr. Gorbunovs' office with Godmanis, Gorbunovs and some Supreme Council deputies.

The defense concept advocates keeping the barricades currently because the plans of Alfreds Rubiks, the Latvia Communist Party, the Soviet Army and Interfront are not known, especially taking into consideration President Gorbachev's speech last night to the USSR Supreme Soviet and shown on Vremya.

The main arguments for taking down the barricades is the fact that continuing a barricade city in the Riga center leads to prolonged tension of the people and upsets them further, and the idea that taking down the barricades shows that the Latvia Government and Supreme Council control the situation and are the lawful, legitimate government of Latvia.

~~NOTICE OF POTENTIAL PRESS CONFERENCE~~

~~At 3 PM today,~~ the Press Center will know whether we will be holding a PRESS CONFERENCE WITH IVARS GODMANIS AND ANATOLIJS GORBUNOVS at 5PM today in the Press Center main hall.

PRESES CENTRA PAZIŅOJUMS 1991. GADA 16. JANVĀRĪ PULKSTEN 13.00

Augstākās padomes deputāti šodien spriež par to, vai nepieciešams saglabāt barikādes ap svarīgākajām valdības ēkām un citiem nozīmīgiem objektiem. Premjerministrs Ivars Godmanis, Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs un citi deputāti pauda savu viedokli šajā jautājumā.

Šobrīd valdība un Augstākā padome par šo jautājumu apspriežas Gorbunova kabinetā. Apspriedē piedalās Godmanis, Gorbunovs un daži Augstākās padomes deputāti.

Pašreizējā aizsardzības koncepcija paredz pagaidām saglabāt barikādes, jo Latvijas Komunistiskās partijas līdera Alfrēda Rubika, Padomju armijas un Interfrontes plāni nav skaidri, īpaši pēc vakar vakarā izskanējušās un ziņu programmā "Vremja" pārraidītās Gorbačova runas PSRS Augstākajā padomē.

Galvenais arguments, kas tiek minēts par labu barikāžu novākšanai, ir tas, ka barikādes pilsētas centrā jau vairākas dienas tur iedzīvotājus satraukuma un spriedzes stāvoklī, turklāt barikāžu novākšana skaidri norādītu uz to, ka Latvijas valdība un Augstākā padome kontrolē situāciju un turpina darboties kā likumīgas, leģitīmas valsts pārvaldes iestādes.

PAZIŅOJUMS PAR IESPĒJAMO PRESES KONFERENCI

~~Šodien plkst. 15.00~~ Preses centram būs zināms, vai pulksten 17.00 tā galvenajā telpā tiks rīkota preses konference ar Ivara Godmaņa un Anatolija Gorbunova piedalīšanos.

ENGLISH SUMMARY:

Godmanis and Gorbunovs telegram to Gorbachev Jan. 17, 1991

TO: USSR President Gorbachev, Prime Minister Pavlov, Interior Minister Pugo

~~xxx~~ A telegram was sent to you on the 17. of January, 1991 in which we informed you of the acts of banditry of the OMAN unit no. 3404.

Since April~~y~~ of 1990 we have been investigating the criminal acts of this unit.

In particular:

- 1) On 15.01.91 OMON stopped a truck in Skaistkalne, Bauskas region. They beat up the driver and demolished the truck..
- 2) 16.01.91 11 AM. OMON troops shot at seven trucks with automatic weapons on Vecmilgravis bridge.
- 3) 16.01.91 4 PM. Three OMAN units arrived with automatic weapons and fired shots in the air as well as at cars. They forced forty people to lie on the ground, five of which were women.. They roughed up and frisked these people and also shot at an electric train.
- 4) @ 16.01.91. Riga mazor Inkulis arrived at the site of the aforementioned event, OMAN units searched him, confiscated and then destroyed his identification documents.
- 5) January 16th, 1991 4:30 pm. On Vecmilgravis bridge, an ~~xxxx~~ armored military vehicle (no B-22) armed with "Hollow points" shot at five cars, set a van aflame, and then shot at a passing ambulance, which was carrying a sick woman and two children.
- 6) OMON units shot at the Transport Minister's car, shooting and killing his chauffer Roberts Mūrnieks. He died in the hospital at 19:40 pm, 16. 01.91. Other cars were also shot at.

We want to remind you once again that you are responsible for the acts of this Interior Ministry force. In Latvia the above mentioned unit is a group of bandits out of control. If you ~~xxx~~ do not decide to disband this unit then we will have to pass a resolution ourselves to ~~xxx~~ disarm this unit because we must provide for the safety of the Latvian people.

We do not want to be forced into such a step, but your inaction forces us into action. In accordance with our Constitution, we must protect the safety of the Latvian people.

//signed by President Gorbunovs and Prime Minister Godmanis//

Kopsavilkums angļu valodā:

GODMAŅA UN GORBUNOVA 1991. GADA 17. JANVĀRA TELEGRAMMA GORBAČOVAM

PSRS prezidentam Gorbačovam, premjerministram Pavlovam, iekšlietu ministram Pugo

1991. gada 17. janvārī mēs nosūtījām jums telegrammu, kurā informējām par OMON vienības Nr. 3404 bandītiskajām darbībām. Šīs vienības noziedzīgie nodarījumi tiek izmeklēti kopš 1990. gada aprīļa.

Notikumu hronoloģija:

- 1) 15.01.91. Skaistkalnē, Bauskas rajonā, OMON apturēja kravas automašīnu, piekāva tās vadītāju un izdemolēja transportlīdzekli.
- 2) 16.01.91. pulksten 11.00 uz Vecmīlgrāvja tilta OMON ar automatiskajiem šaujamoieročiem atklāja uguni uz septiņām kravas automašīnām.
- 3) 16.01.91. pulksten 16.00 ieradās trīs ar automatiskajiem šaujamoieročiem bruņotas OMON vienības, tās šāva gan gaisā, gan arī uz transportlīdzekļiem. Kaujinieki lika 40 cilvēkiem, tostarp piecām sievietēm, nogulties uz zemes. Šie cilvēki tika iekaustīti un izkratīti. Tika raidīti šāvieni uz elektrovilcienu.
- 4) 16.01.91. iepriekš aprakstīto notikumu vietā ieradās Rīgas mērs Inkulis. OMON vienības viņu izkratīja, viņa personu apliecinošos dokumentus konfiscēja un vēlāk iznīcināja.
- 5) 16.01.91. pulksten 16.30 uz Vecmīlgrāvja tilta no bruņutransportiera (Nr. B-22) ar ekspansīvajām lodēm tika apšaudītas piecas automašīnas, rezultātā tika aizdedzināts mikroautobuss. Vēlāk tika apšaudīta arī garām braucoša neatliekamās medicīniskās palīdzības automašīna, kurā tobrīd atradās slima sieviete un divi bērni.
- 6) OMON vienības apšaudīja satiksmes ministra automašīnu un nogalināja ministra šoferi Robertu Mūrnieku. Viņš mira slimnīcā 16.01.91. pulksten 19.40*. Tika apšaudīti arī citi transportlīdzekļi.

Vēlamies vēlreiz atgādināt, ka jūs esat atbildīgi par šīs Iekšlietu ministrijas vienības darbībām. Šī vienība Latvijā izrīkojas kā nekontrolējama bandītu grupa. Ja jūs nelemsiet par šīs vienības izformēšanu, mums pašiem nāksies pieņemt lēmumu par tās atbrūnošanu, jo mums jā rūpējas par Latvijas iedzīvotāju drošību.

Mēs nevēlamies nonākt tādā situācijā, ka būtu spiesti to darīt, tomēr jūsu bezdarbība liek mums rīkoties. Saskaņā ar mūsu konstitūciju mūsu pienākums ir gādāt par Latvijas iedzīvotāju drošību.

//parlamenta priekšsēdētāja Gorbunova un premjerministra Godmaņa paraksti//

* Roberta Mūrnieka nāves iestāšanās 1. slimnīcā tika konstatēta pulksten 18.50 (sk. arī preses relīzi 107. lpp.).

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Riga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» January 17, 1991

RIGA, LATVIA--JANUARY 17, 1991--00.10

A new day has begun in Riga, but the joint meeting of the Supreme Council Presidium--Republic of Latvia and several members of Latvia's Government has been discussing the current situation in Latvia for over two hours. The meeting began at 22.00 on January 16.

Before the most recent crisis concerning direct threats to overthrow the Supreme Council and the Council of Ministers of Latvia, Latvia TV did NOT broadcast on a 24-hour basis. Now, Latvia TV has been broadcasting 24 hours a day and including many announcements and programs in Russian about Latvia and its current issues. On January 16, interview programs were broadcast which showed non-Latvians expressing support of Latvia's Supreme Council and Council of Ministers.

Riga Radio is also broadcasting on a 24-hour-basis and ~~xxxxx~~including much more material in Russian. This schedule began in mid-December after several bombs exploded in Latvia and Riga.

The Liepaja Popular Front chapter undertook an unscientific survey of its Russian resident population. 100 Russians were contacted by telephone (selected from the telephone subscription list) and asked the question: "Do you think it necessary for Latvia's Supreme Council and the Council of ~~Min~~ Ministers to resign?"

The results were: 63% - under no condition
18% - they should resign
19% - uncertain or don't know

On January 16, the Supreme Council of the Republic of Latvia adopted several documents:

- 1) An invitation to all people of good will in the USSR (in Russian).--This thanks people for their support in various actions of solidarity against terror and dictatorship and describes the Communist Party and Army as creating a detailed programmed scenario to crush democracy.
- 2) Announcement--Thanking those who volunteered to protect the Supreme Council, Council of Minister and other important buildings. The documents also points out that Latvia residents of many different nationalities expressed support for the Parliament and Government of Latvia, refuting the false allegations of a rift between nationalities.

(MORE)

Nr. 1

1991. gada 17. janvārī

Rīgā, Latvijā 1991. gada 17. janvārī, pulksten 00.10

Rīgā ir jau sākusies jauna diena, bet Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidija un vairāku valdības locekļu kopīgā sēde turpinās jau vairāk nekā divas stundas. Tiek apspriesti pašreizējie apstākļi, kādos atrodas Latvijas valsts. Sēde sākās 16. janvārī pulksten. 22.00.

Pirms šīs krīzes un tiešu Augstākās padomes, kā arī Ministru padomes gāšanas draudu izteikšanas Latvijas Televīzija neraidīja diennakts režīmā. Savukārt tagad Latvijas Televīzija darbojas diennakts režīmā – ir pārraidīti neskaitāmi paziņojumi un demonstrēti raidījumi krievu valodā, kuros tiek runāts par pašreizējo situāciju valstī. 16. janvārī tika pārraidītas valsts iedzīvotāju intervijas, kurās nelatvieši pauda atbalstu Latvijas Republikas Augstākās padomes un Ministru padomes darbam.

Arī Rīgas Radio šobrīd strādā diennakts režīmā, pārraidot neskaitāmas programmas krievu valodā. Radio pārgāja uz šādu darba režīmu decembra vidū pēc vairākiem Rīgā un citviet Latvijā nograndušiem sprādzieniem.

Tautas frontes nodaļa Liepājā ir veikusi neoficiālu pilsētā dzīvojošo krievvalodīgo iedzīvotāju aptauju. Telefonaptaujā, kuras respondenti tika atlasīti no telefonu grāmatas, tika uzrunāti 100 krievvalodīgi iedzīvotāji. Viņiem tika uzdots jautājums – vai jūs uzskatāt, ka Latvijas Augstākajai padomei un Ministru padomei būtu jāatkāpjas?

Tika saņemtas šādas atbildes: 63 % – nekādā gadījumā

18 % – jāatkāpjas

19 % – neesmu pārliecināts vai nezinu

16. janvārī Latvijas Republikas Augstākā padome pieņēma vairākus dokumentus:

- 1) aicinājumu (krievu valodā) labas gribas cilvēkiem visā PSRS. Minētajā dokumentā izteikta pateicība visiem, kas solidārā kārtā atbalsta vēršanos pret represijām un totalitāro varu, kā arī norādīts, ka Komunistiskā partija un Padomju armija izstrādā detalizētu plānu demokrātijas sagraušanai;
- 2) paziņojumu, kurā izteikta pateicība visiem, kas brīvprātīgi piedalījās Augstākās padomes, Ministru padomes un citu svarīgu sabiedrisko objektu aizstāvēšanā. Dokumentā tāpat ir minēts, ka dažādu tautību Latvijas iedzīvotāji ir pauduši savu atbalstu Latvijas Republikas parlamenta un valdības darbam, kļiedējot nepatiesos apgalvojumus, ka dažādu tautību iedzīvotāju starpā valda domstarpības.

[Rokrakstā – Vairāk.]

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. _____

19__ g. «_____» _____

The Supreme Council also created a delegation of its deputies which would be meeting with the newly-created USSR ~~Supreme~~ Supreme Soviet delegation which will be arriving in Latvia tomorrow (on January 17) on a fact-finding mission. The members of Latvia's Supreme Council delegation are Anatolijs Gorbunovs, Vladens Dozorcevs, Mikhail Stepicevs, Imants Ziedonis Alberts Bels, Juris Bojars, Ilma Brinke,

The USSR Supreme Soviet delegation will meet with the leadership of Latvia and the political powers in Latvia. The group is headed by Anatolijs Aleksejevic Denisovs, ~~Chairman~~ Chairman of the USSR Supreme Soviet Deputy Ethics Commission (from Leningrad), Jons Pantelejevics Druce, a writer from Moldavia, Vilens Amtjunovics Martirosjans, leader of the USSR Supreme Soviet Soldier-internationalist matters Commission, Sergejs Gavrilovics Suvalovs, a deputy from the Communist Party of the Soviet Union, Anatolijs Vladimirovics Borodulins, from locksmith brigade, "Constructive Cooperation Group" member, Jurijs Ivanovics Gninenko, "Soyuz" members, and Julija Jurijenna Sokolova, "Life" group members. The delegation will leave Moscow on January 17, at 10:45 a.m.

We do not know what may happen during the night, but if all goes well, then the Supreme Council will be meeting on January 17 at 10 a.m. Many deputies are spending the nights in the Supreme Council buildings.

Augstākā padome izveidojusi deputātu delegāciju, kas tiksies ar jaunizveidoto PSRS Augstākās padomes delegāciju, kura rīt (17. janvārī) ieradīsies Latvijā iepazīties ar situāciju. Latvijas Augstākās padomes delegācijas locekļi ir Anatolijs Gorbunovs, Vladlens Dozorcevs, Mihails Stepičevs, Imants Ziedonis, Alberts Bels, Juris Bojārs un Ilma Briņķe.

PSRS Augstākās padomes delegācija tiksies ar Latvijas politiskajiem līderiem un politisko partiju vadību. Delegāciju vada PSRS Augstākās padomes Ētikas komisijas priekšsēdētājs Anatolijs Aleksejevičs Deņisovs (no Ļeņingradas). Delegācijas locekļi: Jons Panteļejevičs Druce, moldāvu rakstnieks; Vilens Artjunovičs Martirosjans, PSRS Augstākās padomes komisijas (kura nodarbojas ar karavīru internacionālistu problēmām) vadītājs; Sergejs Gavrilovičs Šuvalovs, deputāts, Padomju Savienības Komunistiskās partijas pārstāvis; Anatolijs Vladimirovičs Boroduļins, t.s. atslēdznieku brigādes un Konstruktīvās sadarbības grupas biedrs; Jurijs Ivanovičs Griņenko, "Sojuz" biedrs, un Jūlija Jurjevna Sokolova, grupas "Dzīvība" biedre. Delegācija no Maskavas izbrauks 17. janvārī pulksten 10.45.

Mēs nezinām, kas notiks naktī, bet, ja viss būs labi, Augstākās padomes sēde notiks 17. janvārī pulksten 10.00. Daudzi deputāti nakti pavadīs Augstākās padomes ēkās.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

19__ g. «___» _____

PRESS CENTER STATUS REPORT--NIGHT OF JANUARY 16-17, 1991

RIGA, LATVIA--JANUARY 17, 1991-9 a.m.

-Last night passed without incident.

-The Supreme Council's Defense Commission has decided that all vehicles currently parked near and on bridges in Riga for potential blockades will be reparked so as to minimize any disruption to traffic.

-The only information about possible "shooting" incidents is as follows:

-At about 4:30p.m., in the ~~Purvciema~~ Purvciema neighborhood of Riga, a drunken person who had been shooting into the air had been apprehended by authorities.

-At Dzirnava street 106 (location of the Telephone coordination headquarters) there were no conflicts, but the militia apprehended potential criminals (who, according to other sources, were prostitutes).

Nr. 2

**PRESES CENTRA ZIŅOJUMS PAR SITUĀCIJU NAKTĪ
NO 1991. GADA 16. JANVĀRA UZ 17. JANVĀRI**

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 17. janvārī pulksten 09.00

- Nakts ir pagājusi bez incidentiem.
- Augstākās padomes Aizsardzības komisija nolēmusi, ka visi transportlīdzekļi, kas šobrīd novietoti uz Rīgas tiltiem vai to tuvumā, lai, ja tas būtu nepieciešams, bloķētu tiltus, tiks pārvietoti, lai pēc iespējas mazāk traucētu satiksmi.
- Vienīgā informācija par, iespējams, notikušiem incidentiem jeb “apšaudēm” ir šāda:
 - aptuveni pulksten 16.20 Rīgā, Purvciema mikrorajonā atbildīgās iestādes aizturējušas iereibušu personu, kas šāvusi gaisā;
 - Dzirnau ielā 106 (pie telefonu centrāles ēkas) konflikti neesot novēroti, tomēr milicija aizturējusi par likumpārkāpumiem aizdomās turētas personas (kā norāda citi avoti – prostitūtas).

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3 19__ g. «____» _____
JANUARY 17, 1991--10.50--RIGA, LATVIA

UPDATE ON PARLIAMENTARY WORK OF SUPREME COUNCIL

Today, the Supreme Council of the Republic of Latvia opened its plenary session at 10 a.m. with a moment of silence for Roberts Murnieks, who was the first victim of OMON shooting in Latvia.. Further information about the events of January 16 OMON shootings were given to the Supreme Council deputies.

The plenary session adjourned so that the deputies can work in their parliamentary commissions and to prepare documents for later deliberation by the Supreme Council.

Nr. 3

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 17. janvārī pulksten 10.50

AKTUĀLA INFORMĀCIJA PAR AUGSTĀKĀS PADOMES PARLAMENTĀRO DARBU

Šodien pulksten 10.00 Latvijas Republikas Augstākā padome savu kārtējo plenārsēdi atklāja ar klusuma brīdi, godinot Roberta Mūrnieka – Latvijā pirmā OMON apšaudes upura – piemiņu. Sēdes laikā Augstākās padomes deputātiem tika sniegta papildu informācija par 16. janvārī OMON veiktajām apšaudēm.

Plenārsēdē tika izsludināts pārtraukums, lai deputāti varētu parlamenta komisijās sagatavot dokumentus, ko Augstākā padome plāno izskatīt.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

19__ g. «___» _____

JANUARY 17, 1991--11.30--RIGA, LATVIA
BAL TIC MILITARY COMMAND DISTRICT SETS UP PRESS CENTER

The January 17, 1991 issue of the Latvia Communist Party newspaper stated that the Baltic Military District of the USSR Armed Forces has established a press center as of January 16. The Baltic Military District Political Board Colonel, F. Pogelnickis, and the Deputy Latvian SSR Military Draft Commissioner, V. Teimers, participated at the press center's first press conference. They referred to the information printed in the press as to the division of paratroopers from Vitebska which had been relocated to Latvia, and stated that this paratrooper division has been relocated to a location near Moscow.

In response to a question as to how the Baltic Military District commanders will react, if the Committee to Save Latvia Society requests the army's assistance, The press conference participants stated that they would not begin anything without coordinating it with Moscow.

Nr. 4

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 17. janvārī pulksten 11.30

BALTIJAS KARA APGABALA VADĪBA IZVEIDO PRESES CENTRU

Latvijas Komunistiskās partijas laikraksta 1991. gada 17. janvāra numurā ziņots, ka PSRS Bruņoto spēku Baltijas kara apgabals 16. janvārī izveidojis preses centru. Pirmais preses centra rīkotajā preses konferencē piedalījies Baltijas kara apgabala Politpārvaldes darbinieks pulkvedis F. Pogelnickis* un Latvijas PSR kara komisāra vietnieks V. Teimers. Viņi noliedza presē publicēto informāciju par to, ka desantnieku vienības no Vitebskas esot pārvietotas uz Latviju, un apgalvoja, ka patiesībā šīs vienības esot izvietotas netālu no Maskavas.

Atbildot uz jautājumu par to, kā Baltijas kara apgabala vadība reaģētu uz sabiedrības glābšanas komitejas prasību pēc armijas palīdzības, preses konferences dalībnieki norādīja, ka viņi neko neuzsāktu bez saskaņošanas ar Maskavu.

* Domāts Jurijs Pudolņickis. Viņš pildīja Baltijas kara apgabala Preses centra vadītāja pienākumus.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 5

19__ g. «___» _____

RĪGA, LATVIA--JANUARY 17, 1991--12 noon

GORBUNOV'S SPEAKS WITH GORBACHEV BY PHONE ON JANUARY 16

The Latvia Supreme Council Press Center reports that late last night (January 16) Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Latvia Supreme Council, spoke by telephone with USSR President Mikhail Gorbachev. Gorbunovs informed him of the current political and economic situation in Latvia and of the steps taken by the Government and Parliament to stabilize the situation. Gorbunovs said, that during the past few days, the Government and the Parliament had paid special attention to the criticisms from inhabitants and social organizations about the shortcomings in effecting the price increases and the related compensation mechanism.

The second discussion theme was the tension created in Latvia's society by the USSR Interior Ministry Special Force units and about the crimes committed by the so-called OMON warriors committed yesterday. Gorbunovs stated his request to USSR President Gorbachev that the unlawful activities of these units be stopped. Gorbachev said that he was already informed about the fact, that the Republic of Latvia leaders were attempting to find a dialogue with all of the social and political forces in Latvia, and views such attempts as positive. He is also attempting to further this dialogue begun in Latvia and does not want the Armed Forces to be the destabilizing factor here.

USSR SUPREME SOVIET DELEGATION ARRIVES IN LATVIA

Today, the 8-person delegation from the USSR Supreme Soviet arrived in Latvia. At about 13.00, the delegation will meet with the Chairman of the Supreme Council, Republic of Latvia, to discuss its goals and assignment in Latvia.

Nr. 5

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 17. janvārī pulksten 12.00

16. JANVĀRĪ GORBUNOVS TELEFONISKI SAZINĀS AR GORBAČOVU

Latvijas Augstākās padomes Preses centrs ziņo, ka vakar (16. janvārī) vēlu vakarā Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs pa telefonu runāja ar PSRS prezidentu Mihailu Gorbačovu. Gorbunovs sarunbiedru informēja par pašreizējo politisko un ekonomisko situāciju Latvijā, kā arī par valdības un parlamenta veiktajiem situācijas stabilizēšanas pasākumiem. Gorbunovs norādīja, ka pēdējo dienu laikā valdība un parlaments īpašu uzmanību velta iedzīvotāju un sabiedrisko organizāciju izteiktajai kritikai par cenu paaugstināšanu un ar to saistīto kompensācijas mehānismu īstenošanas nepilnībām.

Otrs sarunas temats bija spriedze, ko Latvijas sabiedrībā rada PSRS Iekšlietu ministrijas īpašo uzdevumu vienības un tā saucamo OMON kaujinieku vakar pastādātie noziegumi. Gorbunovs pieprasīja, lai PSRS prezidents Gorbačovs nepieļauj turpmākas OMON vienību nelikumīgas darbības. Gorbačovs atbildēja, ka jau esot informēts par Latvijas Republikas vadības centieniem panākt dialogu ar visiem Latvijas sabiedriskajiem un politiskajiem spēkiem un šos centienus vērtējot atzinīgi. Tāpat viņš apliecināja, ka centīsies turpināt šo Latvijā aizsākto dialogu un nevēloties, lai Bruņotie spēki šeit būtu destabilizējošs faktors.

PSRS AUGSTĀKĀS PADOMES DELEGĀCIJA IERODAS LATVIJĀ

Šodien PSRS Augstākās padomes delegācija astoņu cilvēku sastāvā ieradās Latvijā. Aptuveni pulksten 13.00 delegācija tiksies ar Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāju un sniegs informāciju par saviem mērķiem un uzdevumiem Latvijā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 6

19__ g. «____» _____

LENINGRAD CITY COUNCIL SENDS OBSERVER DELEGATION TO LATVIA

Rīga, Latvia--January 17, 1991--14.00

On January 16, during a specially-called night session, the Leningrad City Council adopted a decree to send its own delegation to the Baltic states (6 deputies to Lithuania, and 3 each to Latvia and Estonia).

The Leningrad delegation arrived in Latvia on January 17, and consists of:

- Aleksander Sumgurov--member of the Presidium
- Margarita Vladimirovna Suhotskaya--deputy
- Aleksander Konstantinovich Trubin--deputy, also a colonel

The goals of the delegation are to clarify the situation in the Baltic states and to join in solidarity with the slogan "For your and our freedom". These goals brought forth the Leningrad City Council's decree about the observation of the situation in the Baltic states and the invitation to President M. Gorbachev.

Nr. 6

ĻEŅINGRADAS PILSĒTAS PADOME SŪTA UZ LATVIJU NOVĒROTĀJU DELEGĀCIJU

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 17. janvārī pulksten 14.00

16. janvāra vakarā Ļeņingradas pilsētas padome sasauca ārkārtas sēdi, kurā pieņēma lēmumu sūtīt delegāciju uz Baltijas valstīm (sešus deputātus uz Lietuvu un pa trim deputātiem uz Latviju un Igauniju).

Ļeņingradas padomes delegācija Latvijā ieradās 17. janvārī šādā sastāvā:

- Prezidija loceklis Aleksandrs Sungurovs,
- deputāte Margarita Vladimirovna Suhotska,
- deputāts pulkvedis Aleksandrs Konstantinovičs Trubins.

Delegācijas mērķi ir iepazīties ar situāciju Baltijas valstīs un apliecināt tām solidaritāti ar saukli "Par jūsu un mūsu brīvību". Šādi mērķi ir izvirzīti Ļeņingradas pilsētas padomes lēmumā par Baltijas valstīs izveidojušās situācijas novērošanu un prezidentam Gorbačovam adresētajā aicinājumā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

SUPREME COUNCIL ADOPTS DECISION RE "COMMITTEE TO SAVE LATVIA'S SOCIETY"

Rīga, Latvia - January 17, 1991-16.20.

During its afternoon plenary session, the Supreme Council of the Republic of Latvia first passed a decree which stated its sympathy to the relatives of Roberts Murnieks, who was murdered yesterday as a result of the bandit acts of the USSR Interior Ministry Special Force units and formed a commission to organize his funeral. This funeral commission is headed by Ojars Blumbergs, a Supreme Council deputy.

Later, the Supreme Council passed an announcement which stated:

"The Latvia Communist Party press published the so-called "committee to Save Latvia's Society" announcement about its takeover of power in the Republic of Latvia is directed to the disinformation of the population and the destabilization of the situation... This referenced "committee's" announcement and activity violates the constitutional norms currently in effect in Latvia and contains signs of a federal offense."

Based on the facts, the Prosecutor of the Republic of Latvia in reviewing this matter for possible criminal charges and has started its investigation.

AUGSTĀKĀ PADOME PIENĒM LĒMUMU PAR “SABIEDRĪBAS GLĀBŠANAS KOMITEJU”

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 17. janvārī pulksten 16.20

Latvijas Republikas Augstākā padome pēcpusdienas plenārsēdē pieņēma divus lēmumus. Vispirms tika nolemts izteikt līdzjūtību Roberta Mūrnieka piederīgajiem. Roberts Mūrnieks vakar tika nogalināts bandītiskā PSRS Iekšlietu ministrijas īpašo uzdevumu vienības uzbrukuma laikā. Ir izveidota bērņu organizēšanas komiteja, ko vada Augstākās padomes deputāts Ojārs Blumbergs.

Pēc tam Augstākā padome apstiprināja šādu paziņojumu:

“Latvijas Republikas Augstākā padome paziņo, ka LKP presē izplatītās tā saucamās Latvijas sabiedrības glābšanas komitejas paziņojums par varas pārņemšanu Latvijā ir vērst uz iedzīvotāju dezinformēšanu un situācijas destabilizēšanu. Visas Latvijas Republikas valsts un pārvaldes iestādes turpina darbu Latvijas Republikas likumu ietvaros. Minētās “komitejas” paziņojums un darbība pārkāpj Latvijā spēkā esošās konstitucionālās normas un satur valsts nozieguma pazīmes.”

Balstoties uz šiem faktiem, Latvijas Republikas ģenerālprokuroram uzdots izskatīt jautājumu par krimināllietas ierosināšanu.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» JANUARY 18, 1991

SUPREME COUNCIL REVIEWS CURRENT SITUATION
SEVERAL DELEGATIONS FROM USSR & OTHER COUNTRIES ARRIVING

At 10.00 this morning, the Supreme Council of the Republic of Latvia convened its plenary session. The "Equal Rights" minority opposition faction continues to NOT attend the Supreme Council sessions.

The Supreme Council reviewed the most current operative information about the political situation and concluded that nothing had changed regarding the political situation since yesterday. The operative situation about the situation in the rest of Latvia and in Riga does not lead to the conclusion that the situation had worsened.

Anatolijs Gorbunovs, the Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, suggested that the deputies go out into the streets of Riga during the next few hours, especially in Old Riga, and to go into organizations and enterprises, in order to think about and discuss together with the people who live and/or work in Old Riga about how to normalize work and life in Old Riga and the rest of Riga.

The second suggestion of Gorbunovs was that the deputies should actively participate in receiving the various parliamentary delegations who are arriving in Riga from the USSR and from other countries.

The Supreme Council supported his suggestions and decided to call a Popular Front faction meeting today at 12 noon, at which they will evaluate the situation in Old Riga and Riga and discuss how to return to normal life in stages, and how to ensure the work and activities of the institutions and organizations located in Old Riga and Riga. After that, the deputies will work in their parliamentary commissions to work on draft legislation and other documents.

Imants Daudiss, the Secretary of the Supreme Council of the Republic of Latvia, informed the plenary session, that at 9.30 a.m. this morning, the USSR Supreme Soviet delegation (here in Latvia on a fact-finding mission) was meeting with representative from the creative sector, with representatives from the Jewish and Armenian National Cultural Associations, the association "Zinatne", book societies, representatives from the Women's League of Latvia representatives and with the leaders of the joint-stock company "Preses nams" (the recently-formed corporation of the Latvia Government and the Latvia newspapers and magazines).

(MORE)"

Nr. 1

1991. gada 18. janvārī

AUGSTĀKĀ PADOME VĒRTĒ SITUĀCIJU VALSTĪ IERADUŠĀS VAIRĀKAS DELEGĀCIJAS NO PSRS UN CITĀM VALSTĪM

Šodien pulksten 10.00 Latvijas Republikas Augstākā padome sasauca plenārsēdi. Mazākuma – opozīcijas frakcija “Līdztiesība” joprojām neapmeklēja Augstākās padomes sēdes.

Augstākā padome izskatīja jaunāko operatīvo informāciju par politisko situāciju valstī un secināja, ka kopš vakardienas nekas nav mainījies. Operatīvā informācija par situāciju Rīgā un pārējā Latvijas teritorijā neliecina par pasliktināšanos.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs aicināja deputātus tuvākajās stundās iziet Rīgas, īpaši Vecrīgas, ielās, apmeklēt uzņēmumus un organizācijas un uzklaut Vecrīgā dzīvojošo un strādājošo cilvēku viedokļus par to, kā normalizēt darba apstākļus un sadzīvi gan Vecrīgā, gan visā Rīgā.

Tāpat Gorbunovs aicināja deputātus aktīvi piedalīties vairāku PSRS un citu valstu parlamentāro delegāciju uzņemšanā.

Augstākā padome atbalstīja šos priekšlikumus un nolēma šodien pulksten 12.00 sasaukt Tautas frontes frakcijas sēdi, lai novērtētu situāciju Vecrīgā un Rīgā, kā arī apspriestos par to, kā pakāpeniski atjaunot normālu dzīves ritmu un nodrošināt Rīgā un Vecrīgā izvietoto uzņēmumu un organizāciju ikdienas darbu. Pēc tam deputāti strādās parlamenta komisijās, sagatavojot likumprojektus un citus dokumentus.

Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs Imants Daudišs plenārsēdes laikā informēja par to, ka šorīt pulksten 9.30 PSRS Augstākās padomes delegācija (kas ieradusies, lai iepazītos ar situāciju Latvijā) tikās ar radošo nozaru, ebreju un armēņu kultūras biedrību, biedrības “Zinātne”, Grāmatu draugu biedrības, Latvijas Sieviešu līgas pārstāvjiem un akciju sabiedrības “Preses nams” vadību (“Preses nams” ir nesen izveidota Latvijas valsts laikrakstu un žurnālu izdevniecība).

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «__» _____

OTHER DELEGATIONS ARRIVING IN LATVIA

Today, at 9.50 a.m., a 7-person delegation from the Moscow City Council are arriving in Riga. Deputy Janis Freimanis from the Latvia Supreme Council and the Supreme Council Foreign Relations Commission will meet with and guide this delegation. The Moscow City Council delegation will plan to meet with deputies in the Supreme Council at about 11 a.m.

This evening, a delegation from Sweden will arrive in Riga. The highest-ranking person in the delegation is the Deputy Speaker from the Center Party.

The ~~Norway~~ Norway Stortinga delegation will be in Estonia and Latvia from January 19-24. The delegation is quite broad and consists of 7 deputies, 3 members of the Norwegian Helsinki Committee, 2 members of the Norway-Lithuania Commission and 10 journalists.

Tomorrow, on January 19, at 11 a.m., the Sweden Parliament delegation will meet with Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Latvia Supreme Council. The delegation consists of 3 deputies and translator Juris Kronbergs. After this meeting, a press conference will be held in the Red Hall (next to the Press Center).

The Poland Senat Marshall, Andyejs Stelmehovskis, has scheduled his visit to the Supreme Council of the Republic of Latvia for January 20.

The Supreme Council of the Republic of Latvia decided to send a condolence telegram to the Norwegian people in connection with the death of Norway's King Olaf V.

The Plenary session of the Supreme Council then ended, with the Popular Front faction meeting scheduled for 12 noon.

LATVIJĀ IERODAS ARĪ CITAS DELEGĀCIJAS

Šorīt pulksten 9.50 Rīgā ierodas septiņi Maskavas pilsētas padomes delegāti. Šo delegāciju uzņems Latvijas Augstākās padomes deputāts un Ārlietu komisijas loceklis Jānis Freimanis. Maskavas pilsētas padomes delegācija ar Augstākās padomes deputātiem plāno tikties aptuveni pulksten 11.00.

Šovakar Rīgā ieradīsies delegācija no Zviedrijas. Augstākā amatpersona tajā ir Zviedrijas parlamenta priekšsēdētāja vietnieks*, kas pārstāv Centra partiju.

Norvēģijas Stortinga delegācija Igaunijā un Latvijā uzturēsies no 19. janvāra līdz 24. janvārim. Delegācija ir diezgan plaša, tajā ir septiņi deputāti, trīs Norvēģijas Helsinku komitejas locekļi, divi Norvēģijas un Lietuvas sadarbības komisijas locekļi, kā arī 10 žurnālisti.

Rīt, 19. janvārī, pulksten 11.00 Zviedrijas parlamenta delegācija tiksies ar Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu. Šajā delegācijā ir trīs parlamenta deputāti un tulks Juris Kronbergs. Pēc šīs tikšanās Sarkanajā zālē (līdzās Preses centra telpām) notiks preses konference.

Savukārt 20. janvārī Latvijas Republikas Augstāko padomi apmeklēs Polijas Senāta maršals Andžejs Stelmahovskis.

Latvijas Republikas Augstākā padome nolēmusi nosūtīt norvēģu tautai telegrammu un izteikt līdzjūtību sakarā ar Norvēģijas karaļa Olafa V nāvi.

Augstākās padomes plenārsēde noslēdzās ar lēmumu pulksten 12.00 sasaukt Tautas frontes frakcijas sēdi.

* Minētais Zviedrijas parlamenta priekšsēdētāja vietnieks ir Bertils Fišesjē.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

1991 g. «18» January

17:00

DEPUTY BOJĀRS RETURNS FROM MOSCOW

RĪGA, LATVIA

Latvian Supreme Council and USSR Supreme Soviet Deputy Juris Bojārs informed journalists today of this week's events at the USSR Supreme Soviet plenary session meetings in Moscow.

Bojārs asked Soviet Interior Minister Boris Pugo to clarify his role in the shootings of unarmed civilians in Lithuania last Sunday, during a private meeting between the two men earlier this week. Pugo again asserted that he only learned of these incidents after their occurrence and referred Bojārs to Deputy Interior Minister Gromovs for further information. This did not satisfy Bojārs, who remains convinced that the events in Vilnius could not have occurred without the knowledge of Pugo, Defense Minister Yazov and President Gorbachev. "You cannot stage a coup (in the Soviet Union) without the consent of these people," said Bojārs.

Bojārs also claims that the USSR Supreme Soviet Speaker Yakovlev manipulated the agenda of the session in such a manner that minimal discussion time was devoted to the events in Lithuania, effectively muting public criticism and enquiry into the shootings there.

Bojārs believes that military actions were originally planned to take place in Latvia, but that the resignation of the Lithuanian government last week prompted Soviet armed forces to act there instead.

Asked about the possibility of an army coup in Latvia, Bojārs answered that it was not in the military's interests to use force in Latvia at the present time. Armed operations in Rīga would cause much material damage and cost even more civilian lives than in Lithuania. As Bojārs explained, "the Army officers like Rīga themselves, they like living here. They don't want to see the city in ruins." Furthermore, international condemnation of armed actions in Lithuania has diminished the probability of such actions occurring elsewhere in the Baltic.

DEPUTĀTS BOJĀRS ATGRIEŽAS NO MASKAVAS

Rīgā, Latvijā

Šodien Latvijas Augstākās padomes un PSRS Augstākās padomes deputāts Juris Bojārs informēja žurnālistus par šīs nedēļas aktualitātēm PSRS Augstākās padomes plenārsēdēs Maskavā.

Šonedēļ Bojārs tikās ar PSRS iekšlietu ministru Borisu Pugo un uzdeva jautājumu par ministra lomu pagājušajā svētdienā Lietuvā notikušajā neapbruņotu civiliedzīvotāju apšaudē. Pugo atkārtoti apgalvoja, ka par šiem incidentiem uzzinājis tikai pēc tam, kad tie bija notikuši, un Bojāram ieteica pēc papildu informācijas vērsties pie iekšlietu ministra vietnieka Gromova. Bojāru šāda atbilde neapmierināja – viņš joprojām ir pārliecināts, ka traģiskie notikumi Viļņā nevarēja notikt bez Pugo, aizsardzības ministra Jazova un prezidenta Gorbačova ziņas. “Nav iespējams sarīkot valsts apvērsumu (Padomju Savienībā), to nesaskaņojot ar šiem cilvēkiem,” teica Bojārs.

Tāpat Bojārs apgalvoja, ka PSRS Augstākās padomes priekšsēdētājs Jakovļevs* manipulējis ar plenārsēdes darba kārtību, līdz minimumam samazinot diskusijām par notikumiem Lietuvā atvēlēto laiku, tādējādi apslāpējot sabiedrības sašutumu par notikušo apšaudi un cenšoties nepieļaut tās padziļinātu izmeklēšanu.

Bojārs pauda pārliecību, ka sākotnēji bijis plānots militārās akcijas īstenot Latvijā, bet pēc Lietuvas valdības atkāpšanās pagājušajā nedēļā Padomju armija plānus mainījusi un akcijas uzsākusi tieši Lietuvā.

Atbildot uz jautājumu, vai militārs apvērsums iespējams arī Latvijā, Bojārs norādīja, ka šobrīd spēka pielietošana Latvijā neatbilst militāristu interesēm. Bruņotas operācijas Rīgā radītu milzīgus materiālos zaudējumus un prasītu vēl vairāk civiliedzīvotāju dzīvību nekā Lietuvā. Bojārs skaidroja, ka Padomju armijas virsniekiem patīk dzīvot Rīgā un viņi nevēlas izpostīt šo pilsētu. Turklāt starptautiskā sabiedrība ir nosodījusi bruņotās akcijas Lietuvā, tādējādi samazinot šādu incidentu atkārošanās varbūtību Baltijas valstīs.

* Domāts PSRS Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Lukjanovs, nevis Aleksandrs Jakovļevs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

19. g. «_____» _____

JANUARY 18, 1991 18:30

RELEASE NO. 4

FUNERAL FOR MŪRNIĒKS, FIRST CASUALTY OF OMON, TO BE HELD JAN. 19th

RIGA, LATVIA -- The funeral service and burial of Roberts Mūrnieks, age 39, the first casualty in Latvia from OMON/ "black berets" (USSR Interior Ministry Special Force Unit) shootings, will be held on Saturday, January 19. Mūrnieks was shot in the back of the head by OMON units who drove randomly through the streets of Riga.

Services will be held at the ^AAlbert Church in Riga, located in the Pārdaugava district on Liepāja street across from the Stradins Hospital.

The schedule is as follows:

10 - 12 noon	-	Public farewell
12 noon	-	Religious funeral services
13:15	-	Funeral procession along Liepāja street to Marupes street to Ojara Vaciesa street to Maza Altonava street to Arlava street to the Jurmala highway until Upesgrīva street and then Kantora street until the Marupe cemetery

There will be buses organized for pedestrians, but it is advisable for those with their own cars to park by Albert church on Zemaiča street.

14:30	-	A commemoration meeting will be held at the field next to the Marupe cemetery.
15:15	--	Burial services begin.

Background information about Roberts Mūrnieks: He was a chauffeur for the Latvia Transportation Minister. In accordance with chauffeur traditions, his colleagues wish to give their last farewell using their vehicle horns. Their farewell will occur between 9:30 and 10 am, when they will drive by Albert Church. Please do not confuse this with any other alarm signals.

The chauffeurs and drivers in Old Riga who are currently on volunteer guard and barricade duty at the designated government buildings, phone central and TV studio and tower also wish to give their last farewell to Mūrnieks. They are asked to ~~sound their~~ sound their horns simultaneously for one minute starting at 13 noon. Inhabitants are asked not to confuse this with any alarm signal. People are being asked to place black ribbons of mourning on transportation vehicles and equipment and for all pedestrians and drivers to stop for one minute in commemoration at 13:00.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1065. l., 90. lp.

Nr. 4

1991. gada 18. janvārī pulksten 18.30

Relīze Nr. 4

OMON PIRMĀ UPURA MŪRNIKA IZVADĪŠANA 19. JANVĀRĪ

Svētdien, 19. janvārī, notiks Roberta Mūrnieka izvadīšana un bērū ceremonija. Mūrnieks gāja bojā 39 gadu vecumā, kļūstot par pirmo OMON jeb “melno berešu” (PSRS Iekšlietu ministrijas īpašo uzdevu vienības) upuri Latvijā. OMON vienības, kas haotiski pārvietojās pa Rīgas ielām, sašāva Mūrnieku pakausī.

Dievkalpojums notiks Alberta baznīcā Pārdaugavā, Liepājas ielā, iepretim Straidiņa slimnīcai.

Pasākumu programma:

10.00 – 12.00 publiskā atvadīšanās

12.00 dievkalpojums

13.15 bērū procesija (maršruts: Liepājas iela – Ojāra Vācieša iela – Altonavas iela – Ārlavas iela – Jūrmalas šoseja – Upesgrīvas iela – Kantora iela – Mārupes kapi)

Kājāmgājējiem tiks nodrošināti autobusi, savukārt autobraucēji varēs automašīnas novietot pie Alberta baznīcas Zemaišu ielā.

14.30 piemiņas mītiņš laukumā pie Mārupes kapiem

15.15 bērū ceremonijas sākums

Roberts Mūrnieks bija Latvijas satiksmes ministra šoferis. Viņa kolēģi izteikuši vēlmi saskaņā ar šoferu kolektīva tradīciju pēdējo reizi no Mūrnieka atvadīties, skandinot automašīnu signāлтаures. Laikā no pulksten 9.30 līdz 10.00 šoferi kolonā dosies garām Alberta baznīcai ar ieslēgtiem automašīnu skaņas signāliem. Lūdzam apmeklētājus neuztraukties par signāliem un tos nesajaukt ar trauksmes vai ārkārtas situācijas sirēnām.

Arī Vecrīgā uz barikādēm brīvprātīgi dežurējošie šoferi un autovadītāji, kas apsgā valdības ēkas, telefoncentrāli, televīzijas ēku un televīzijas torni, izteikuši vēlmi Mūrnieka piemiņu godināt, pulksten 13.00 uz vienu minūti ieslēdzot automašīnu skaņas signālus. Iedzīvotāji tiek lūgti par signāliem neuztraukties un tos nesajaukt ar trauksmes vai ārkārtas situācijas sirēnām. Iedzīvotāji tiek aicināti transportlīdzekļus rotāt ar melnu sēru lenti, bet gan kājāmgājēji, gan autovadītāji pulksten 13.00 – apstāties un vienu minūti veltīt Mūrnieka piemiņai.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 7

1991 g. « 18 » January
14:00

MOSCOW CITY COUNCIL DELEGATION ARRIVES

RIGA, LATVIA -- An 8 member delegation from the Moscow City Council arrived today in Riga and participated in the Popular Front parliamentary faction meeting. This delegation travelled to Riga to observe with their own eyes how a people oppose the invitation~~s~~ of destructive forces to overthrow, with force, the democratically elect~~ed~~ Supreme Council of the Republic of Latvia and government versus the information available to them in Moscow.

They expressed great recognition of ~~our~~^{the} relentless efforts to restore our state's independence. On January 17, the Moscow City Council adopted a decree about the events in the Baltic states.

This decree:

- ~~they expressed great recognition of our relentless efforts to restore our state's independence. On January~~
- condemndd the use of weapons against peacejful residents
- expressed support of the January 12, 1991 decree of the Russian Republic Supreme Soviet
- invites the Russian Supreme Soviet and the Supreme Council of the Republic of Lithuania to adopt decrees which protect all nationality groups.

It also endorsed the necessity to form a Moscow City Council Commission regarding issues of war and martial law. The Moscow City Council also decided to organize a rally commemorating those ~~vā~~ Lithuanian victims of the Army actions in Vilnius. The delegation plans to remain here for several days.

The Popular Front faction considers that the arrival of many parliamentary delegations from several countires can become a guarantee ~~ff~~ the further development of the Republic of Latvia. independence.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1065. l., 94. lp.

Nr. 7

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 18. janvārī pulksten 14.00

RĪGĀ IERODAS MASKAVAS PILSĒTAS PADOMES DELEGĀCIJA

Šodien Rīgā ieradās un Tautas frontes frakcijas sēdē piedalījās astoņi Maskavas pilsētas padomes delegāti. Lai atspēkotu Maskavā izplatīto informāciju, delegācijas mērķis ir pārliecināties par to, ka iedzīvotāji pretojas destruktīvo spēku aicinājumiem ar spēku gāzt demokrātiski ievēlēto Latvijas Republikas Augstāko padomi un valdību.

Delegāti puda izpratni par pašizliedzīgajiem centieniem atjaunot mūsu valsts neatkarību. Vakar, 17. janvārī, Maskavas pilsētas padome apstiprināja paziņojumu par notikumiem Baltijas valstīs.

Paziņojuma satura kopsavilkums:

- ~~delegāti puda izpratni par pašizliedzīgajiem centieniem atjaunot mūsu valsts neatkarību. Janvārī~~ tiek nosodīta ieroču vēršana pret miermīlīgiem iedzīvotājiem;
- tiek pausts atbalsts Krievijas Republikas Augstākās padomes 1991. gada 12. janvāra paziņojumam;
- Krievijas Augstākā padome un Lietuvas Republikas Augstākā padome tiek aicinātas pieņemt lēmumus, kas paredz aizsargāt visu tautību iedzīvotājus.

Paziņojumā ierosināts izveidot Maskavas pilsētas padomes komisiju, kas izskatītu kara un karastāvokļa jautājumus. Maskavas pilsētas padome ir nolēmusi rīkot pasākumu par godu Padomju armijas upuriem Viļņā. Delegācija Rīgā uzturēsies vairākas dienas. Tautas frontes frakcija ir norādījusi, ka vairāku ārvalstu parlamentu delegāciju ierašanās var kalpot kā Latvijas Republikas neatkarības nostiprināšanas garantija.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Riga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 10

19__ g. « » JANUARY 18, 1991
19.30

SUPREME COUNCIL PASSES LEGISLATION CREATING GOVERNMENT
SELF-DEFENSE COMMISSION

RIGA, LATVIA-- During its afternoon plenary session, the Supreme Council of the Republic of Latvia reviewed and passed legislation about the formation of a unified government self-defense commission, due to the tense political situation. This commission will consist of Anatolijs Gorbunovs, Ivars Godmanis, Janis Dinevics, Romualdas ~~Raz~~ Razukas and Andrejs Inkulis.

Latvia's Council of Ministers is assigned the task to realize this new commission by using the current self-defense structures and forming the government self-defense department by February 1. However, until the normalization of the political situation, the government Self-Defense Commission must prepare and distribute daily official information about the situation within Latvia. Thus, the current Supreme Council Building Defense headquarters will report to this government commission.

This also means that within 2-3 days' time, the streets of Old Riga and the bridges of Riga will be freed in stages of the agricultural equipment and self-made barricades which now stand. Replacing them will be cement and steel constructions which are designed against actions by bands of terrorists and extremists or against disorderly crowds. However, they are not designed to be barriers against massive army or paratrooper attacks.

There is still no basis to be completely calm, because the political tension between the nationalities has not completely lessened, the domestic ~~xx~~ threats of an armed attack from OMON ('black beret') units.

Therefore, plans are being discussed to involve the youth, who are currently standing guard with conviction at the parliament building and other strategically important objects, to voluntarily join the professional militia, where there are currently at least 1000 vacancies.

However, the people's self-defense front which has been formed during these worried days must be preserved. Thus, in case of threats, this volunteer front can be again gathered, so that every "soldier" knows his/her place in the ranks of this democracy guard.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1065. l., 97. lp.

Nr. 10

Rīgā, Latvijā, 1991. gada 18. janvārī pulksten 19.30

AUGSTĀKĀ PADOME PIENĒM LĒMUMU PAR VALSTS PAŠAIZSARDZĪBAS KOMISIJAS IZVEIDI

Šodien pēcpusdienas plenārsēdē Latvijas Republikas Augstākā padome saistībā ar saspringto politisko situāciju izskatīja un pieņēma lēmumu izveidot vienotu valsts paš aizsardzības komisiju. Tās sastāvā ir Anatolijs Gorbunovs, Ivars Godmanis, Jānis Dinevičs, Romualds Ražuks un Andrejs Inkulis.

Latvijas Ministru padomei uzdots realizēt jaunizveidotās komisijas lēmumu izpildi, izmantojot esošās paš aizsardzības struktūras, un līdz 1. februārim izveidot valsts paš aizsardzības departamentu. Līdz politiskā stāvokļa normalizācijai valsts paš aizsardzības komisijai uzdots ik dienas sagatavot un izplatīt oficiālu informāciju par stāvokli valstī. Tāpat nolemts Latvijas Republikas Augstākās padomes aizsardzības štābu pakļaut valsts paš aizsardzības komisijai.

Tas nozīmē, ka tuvāko 2—3 dienu laikā Vecrīgas ielas un pilsētas tilti tiks pakāpeniski atbrīvoti no lauksaimniecības tehnikas un improvizētajām barikādēm. Tās tiks aizstātas ar betona un tērauda konstrukcijām, kas projektētas aizsardzībai pret teroristu vai ekstrēmistu bandām, kā arī nemiernieku pūļiem. Tomēr šīs konstrukcijas nav piemērotas masīvu armijas vienību vai desantnieku uzbrukumu apturēšanai.

Joprojām nav pamata justies pilnīgi drošiem, jo politiskā spriedze starp tautībām joprojām var pārāugt OMON jeb “melno berešu” vienību bruņotos uzbrukumos.

Tādēļ tiek apspriesti plāni par šobrīd pie parlamenta ēkas un citiem stratēģiskas nozīmes objektiem brīvprātīgi sardzē stāvošo jauniešu brīvprātīgu iekļaušanu profesionālās milicijas vienībās. Šobrīd tajās ir vismaz 1000 vakanču.

Tāpat ir jā saglabā šajās trauksmainajās dienās izveidotā tautas paš aizsardzības fronte. Apdraudējuma gadījumā ir jābūt iespējai šos brīvprātīgos mobilizēt demokrātijas sardzē, garantējot, ka katrs tautas “karavīrs” apzinās savu lomu kopējā darbā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. _____

19__ g. «_____» _____

JANUARY 18, 1991 20:00

PRESIDENT GORBUNOV'S ADDRESS? LATVIAN TV AND RADIO

Dear Latvian citizens! Today I must answer the question, do we have or do we not have an emergency situation in the republic. Yes, the tension in our society has not diminished. The parliament and government are doing everything in their power to reduce the tensions, and to solve the problems giving rise to these tensions. I in no way mean to say that everything is now all right, that we are no longer threatened, that the worst is already behind us. OMON, this internal military force of the USSR Ministry of Interior, is a very real and dangerous force, even though we are trying to open channels of communication even with them. If we cannot have a dialogue, perhaps at least a conversation.

Yesterday USSR deputy Martirosjan, who arrived from Moscow as a member of the delegation from the USSR parliament, which is charged with investigating the situation in Latvia, visited the OMON barracks. Latvian republic deputy Mihail Stepičevs also visited the barracks for several hours, answered hostile questions. It seems that individuals in these barracks do not have a very clear picture of facts. This discussion ended with no results, but at least this discussion took place. We have to ascertain, what it is that OMON is afraid of, where is the source of this anger, we need to find out who they take their orders from and why, because, as you know, neither Pūgo nor Gorbachev is hurrying to take responsibility for this OMON unit. On the other hand, this OMON unit will not simply disappear from Latvia, they are bound not only by their orders, but many of them have their homes and families here.

But to continue my train of thought about who is our real enemy here, who the real threat is coming from, I must honestly say, it is the economic crisis, that is being prepared by this All-Latvia Committee for the Salvation of Society. With their

1991. gada 18. janvārī pulksten. 20.00

AUGSTĀKĀS PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA GORBUNOVA UZRUNA LATVIJAS TELEVĪZIJĀ UN RADIO

Dārgie Latvijas pilsoņi! Šodien man ir jāatbild uz jautājumu, vai republikā ir vai nav ārkārtas stāvoklis. Jā, spriedze sabiedrībā nav mazinājusies. Parlaments un valdība dara visu, ko spēj, lai spriedzi mazinātu un risinātu problēmas, kas to izraisa. Es nekādā ziņā nemēģinu apgalvot, ka šobrīd viss ir kārtībā, ka mēs vairs neesam apdraudēti un ka ļaunākais jau ir aiz muguras. OMON, šis PSRS Iekšlietu ministrijas iekšzemes karaspēks, ir reāls un bīstams drauds, lai arī mēs cenšamies ar viņiem sākt sarunas. Ja neizdodas izveidot dialogu, vismaz varam veidot sarunu.

Vakar PSRS deputāts Martirosjans, kas ieradies no Maskavas un pārstāv PSRS parlamenta delegāciju, kurai uzdots izpētīt situāciju Latvijā, apmeklēja OMON kazarmas. Latvijas Republikas deputāts Mihails Stepičevs arī vairākas stundas uzturējās kazarmās, kur atbildēja uz naidīgiem jautājumiem. Rodas iespaids, ka personām, kas mitinās šajās kazarmās, nav īpašas skaidrības par faktiem. Saruna beidzās bez rezultāta, bet tā tomēr notika. Mums ir jāsaprot, no kā OMON baidās, kas ir izraisījis viņu dusmas; mums ir jāsaprot, no kā un kādēļ viņi saņem pavēles, jo, kā zināms, nedz Pugo, nedz Gorbačovs nesteidzas uzņemt atbildību par šo OMON vienību. No otras puses, šī OMON vienība no Latvijas tāpat vien nepazudīs; viņus saista ne vien pavēles, daudziem no viņiem šeit ir arī mājas un ģimenes.

Taču, turpinot domu par to, kas šobrīd ir mūsu patiesais ienaidnieks, kurš rada reālākos draudus, man godīgi jāteic, ka tā ir ekonomiskā krīze, ko gatavo Vislatvijas sabiedrības glābšanas komiteja ar saviem uzsaukumiem un aicinājumiem streikot un

invitations and calls for strikes, and with their disregard for the laws of the Latvian Republic. And so, this is the main destabilizing factor in Latvia. And that is why I ask you now to sit down at your workplaces with clear heads. I ask you to start your normal working days in your homes, factories and offices. And on their part, the Parliament and government will do everything in their power to stabilize our life and relationships within the republic. That includes also taking full responsibility for the security of citizens, organizations and enterprises in the republic. The Supreme Council of the republic of Latvia just adopted a resolution with regard to the tense political situation in the republic, to create a unified state self defense committee. Members of this committee are Anatolijs Gorbunovs, Ivars Godmanis, Janis Dinevics, ~~the~~ Romulds Ražuks and Andrejs Inkulis. The decisions of this committee will be implemented by the Council of Ministers, using the existing self defense structures. The Council of Ministers has been assigned ~~the~~ the task of forming a special department of self defense, as of February 1, 1991. Until the situation in the republic has normalized this department is charged with providing daily official information about the situation in the republic. With this new resolution, the existing Supreme Council self defense headquarters is now subordinated to this new department. This means that we are now moving from individual initiative to professional action. For example, improvised barricades and truck barriers will be exchanged for cement barriers, which are more reliable in defense against terrorist or armed bandit attacks. These structures will be put into place at the Supreme Council, Council of Ministers, TV and radio centers, and the central telephone and telegraph. In conjunction with this, supplementary militia will be stationed at these points. In light of the fact that these self defense questions are in the spotlight, we will do everything in our power to help draw new personnel into the professional defense force. The militia has many empty slots to fill. At the same time we will ~~be~~ transform our volunteer defense force into a civil defense unit. We are not naive, we do not think that ~~this~~ this will aid us in the case of a massive attack by the armed forces. I repeat again -- our self defense is aimed only at containing terrorist or bandit groups or angry masses, in order to preserve order in the republic. In the next few days the trucks and

necieņu pret Latvijas Republikas likumiem. Šis ir galvenais destabilizējošais faktors Latvijā. Un tādēļ es tagad aicinu jūs ar skaidru galvu apsēsties savā darba vietā, es lūdzu jūs uzsākt normālu darba dienu savās mājās, rūpnīcās un birojos. Savukārt parlaments un valdība darīs visu, lai stabilizētu mūsu dzīvi un attiecības republikā. Tas nozīmē, ka mēs uzņemamies pilnu atbildību par republikas pilsoņu, uzņēmumu un organizāciju drošību. Ņemot vērā politiskās spriedzes pastiprināšanos republikā, Latvijas Republikas Augstākā padome nupat pieņēma rezolūciju par vienotas valsts paš aizsardzības komisijas izveidi. Komisijas sastāvā iekļauts Anatolijs Gorbunovs, Ivars Godmanis, Jānis Dinevičs, Romualds Ražuks un Andrejs Inkulis. Šīs komisijas lēmumus izpildīs Ministru padome, izmantojot jau izveidotās aizsardzības struktūras. Ministru padomei ir uzdots līdz 1991. gada 1. februārim* izveidot īpašu aizsardzības departamentu. Līdz situācijas normalizācijai republikā šim departamentam ir uzdots katru dienu sniegt oficiālu informāciju par situāciju valstī. Līdz ar rezolūcijas pieņemšanu līdzšinējais Augstākās padomes paš aizsardzības štābs ir pakļauts jaunizveidotajam departamentam. Tas nozīmē, ka mēs no individuālas iniciatīvas pārejam uz profesionālu darbību. Piemēram, improvizētās barikādes un kravas automobiļu veidotās blokādes tiks aizstātas ar betona konstrukcijām, kas ir drošākas pret teroristu un bruņotu bandītu uzbrukumiem. Šīs konstrukcijas tiks izvietotas pie Augstākās padomes, Ministru padomes, televīzijas un radio ēkām, kā arī pie telefoncentrāles un telegrāfa. Tāpat saistībā ar drošības pasākumu pastiprināšanu šajos objektos tiks norīkotas papildu milicijas vienības. Ņemot vērā šo paš aizsardzības pasākumu steidzamību, mēs darīsim visu, kas mūsu spēkos, lai sekmētu iedzīvotāju piesaisti profesionālajiem paš aizsardzības spēkiem. Milicijā ir daudz neaizpildītu vakanču. Vienlaikus mēs veiksime pasākumus, lai brīvprātīgo sargu spēkus pārveidotu par civilās aizsardzības vienībām. Mēs neesam tik naivi, lai cerētu, ka šāda rīcība mūs pasargās no masveidīga bruņotu spēku uzbrukuma. Es atkārtoti – mūsu paš aizsardzības spēku uzdevums ir teroristu, bandītisku grupu vai trakojošā pūļa apturēšana, lai saglabātu kārtību valstī. Turpmāko dienu laikā kravas automašīnas un lauksaimniecības tehnika ir jāizved no Rīgas,

* Ministru padomes Sabiedriskās drošības departamentu izveido 1991. gada 24. janvārī.

agricultural equipment must be removed from Riga, so that normal work can resume in all offices and organizations, so that cafes, libraries, schools, churches and museums can return to normal operations. But we need to preserve our self-sacrificing guards, our wonderful people, who today can be viewed as a true popular front, we need to preserve this group, and some of the barricades as a symbol of our self-sacrificing and committed people. We need to preserve the networks and groups that developed in these days of terror, so that we can utilize this system in the future, so that we can sound one signal and everyone will be back in their proper places, with everyone knowing full well what to do. This human chain of self defense is still needed in parliament, and to guarantee the work of our government. You are our defenders, the defenders of the Latvian republic. Therefore, the main thing is not to lose these ties, which are so very strong between you and us. Everything that is happening now in Latvia is in the forefront of public attention in our neighbouring countries, in Moscow, in Leningrad, abroad. Right now, a delegation of USSR deputies is in Riga to assess the situation. The City Councils of Moscow and Leningrad have also sent friendly delegations. The foreign minister of Iceland Jon Baldwin Hanniballson is here. Some unforeseen circumstances have delayed the arrival of a group of Swedish parliamentarians, but we hope that they will receive their visas. Also we await the arrival of a group of Norwegian parliamentarians tomorrow. And on the 20th of January the Polish senator Marshal Andrej Stelmahovski has ~~xxx~~ promised to visit. Together with these guests we must discuss how to renew our independence in a nonviolent manner. We need to discuss the fact the renewal of independence for the Baltic states is necessary. In addition our problems have to be raised on an international level. We believe that for this purpose an international conference needs to be convened to discuss the Baltic question, because this is still a problem left over from World War II, it is an international problem. Nations of the West need to send international observers to the Baltic, taking into consideration the seriousness of the situation. We need to open our Information centers in Western countries, and open consular offices for Western countries in Latvia. Any humanitarian aid must be sent directly to the Latvian Republic.

As you know, tomorrow we will bury the first victim of terror in Latvia, chauffeur Roberts Murnieks. We need to do everything in our power to ensure that this will also be the last victim of violence in Latvia.

lai biroji, organizācijas, kafējnīcas, bibliotēkas, skolas, muzeji un baznīcas var atsākt normālu darbību. Tomēr mums ir jāturpina mūsu paš aizliedzīgo sardzes vienību un brīnišķīgo īstenas tautas frontes pārstāvju darbs, tāpat mums ir jā saglabā vismaz dažas no izveidotajām barikādēm, jo tās simbolizē mūsu paš aizliedzīgo tautiešu apņēmiību. Mums ir jā saglabā šajās šausmu pilnajās dienās izveidotie kontakti un grupas, lai šo sistēmu spētu izmantot arī nākotnē, lai pēc trauksmes signāla atskaņošanas visi atkal spētu atgriezties īstajās vietās un lai katrs zinātu, kas jādara. Lai nodrošinātu parlamenta un valdības darbību, mums joprojām ir nepieciešama tautas nodrošināta aizsardzība. Jūs esat mūsu aizstāvji, jūs esat Latvijas Republikas aizstāvji. Tādēļ ir īpaši svarīgi nezaudēt šo stipro saikni, kas vieno mūs visus.

Notikumi mūsu valstī izraisa milzīgu sabiedrības interesi kaimiņvalstī – Maskavā, Ļeņingradā – un ārvalstīs. Šobrīd Rīgā viesojas PSRS deputātu delegācija, lai iepazītos ar situāciju valstī. Tāpat mēs uzņemam atbalsta delegācijas no Maskavas un Ļeņingradas pilsētas padomēm. Latvijā uzturas arī Islandes ārlietu ministrs Jons Baldvins Hanibalsons. Neparedzētu apstākļu dēļ Latvijā vēl nav ieradusies Zviedrijas parlamentāriešu grupa, tomēr mēs ceram, ka vīzu jautājums tiks atrisināts. Tāpat mēs rītdien gatavojamies uzņemt Norvēģijas parlamenta deputātu delegāciju. Savukārt 20. janvārī Latviju solījis apmeklēt Polijas senators maršals Andžejs Stelmahovskis. Ar šiem viesiem mēs plānojam apspriest to, kā nevardarbīgi atjaunot mūsu neatkarību. Mums ir jārunā par nepieciešamību atjaunot Baltijas valstu neatkarību. Tāpat mums aktuālie jautājumi ir jāiekļauj starptautiskās sabiedrības darba kārtībā. Mēs esam pārliecināti, ka Baltijas jautājuma apspriešanai ir jāriko starptautiska konference, jo šis jautājums izriet no Otrā pasaules kara un ir skatāms starptautiskā kontekstā. Ņemot vērā šī jautājuma aktualitāti, Rietumvalstīm uz Baltiju būtu jānosūta starptautiskie novērotāji. Mums Rietumvalstīs ir jāizveido informācijas centri, kā arī jāatver Rietumvalstu konsulārās pārstāvniecības Latvijā. Humānās palīdzības sūtījumi ir piegādājami tieši uz Latvijas Republiku.

Kā jau jums zināms, rītdien mēs apglabāsim pirmo terora upuri Latvijā – šoferi Robertu Mūrnieku. Mums jādara viss, kas mūsu spēkos, lai šis būtu pēdējais vardarbības upuris Latvijā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESĒS CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba iela 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 11

19__ g. «___» JANUARY 18, 1991
20.00.

GORBUNOV'S INTERVIEW WITH SCANDINAVIAN JOURNALISTS

RIGA? LATVIA-- Today, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia held a press conference with the Scandinavian journalists currently in Riga. Several questions dealt with ~~the~~ topics relating to particular Scandinavian countries.

q--Gorbunovs stated that he will tentatively travel to Sweden on January 21, but would cancel travel plans, if the crisis situation worsens in Latvia. During his Sweden visit, he plans to express his viewpoint and analysis of the situation in Latvia and the possible means to stabilize the situation. He listed five ways how the West could assist Latvia:

- 1--Sweden and other Western states must remind Moscow, that the renewal of Baltic States' independence must be solved without violence or force
 - 2--The Baltic States' problem was not created today, but during World War II and is therefore an international issue. An international conference should be called to solve this issue.
 - 3--Western states should send an international commission as ~~such~~ observers to evaluate the seriousness of the situation.
 - 4--Western states should promote the formation of information centers in their country, even with financial support, and should open subsidiary consular offices in Latvia.
 - 5--Any possible humanitarian aid should be sent directly to the Republic of Latvia and the other Baltic States.
- Gorbunovs was asked whether he had received any reply to the telegram which he sent with Ivars Godmanis, Prime Minister of Latvia, to President Gorbachev. This telegram had been sent on January 17 and stated that, if Gorbachev is unable to control the violence of the USSR Interior Ministry Special Forces units (OMON or "black berets"), then the government of the Republic of Latvia would be forced to resolve this problem so as to protect the people of Latvia.
- Gorbunovs was asked about who controls these OMON units. He replied that the higher officials state that the OMON activities are undertaken as self-initiative, but the OMON units themselves usually state that their mission ~~is~~ is to realize Presidential decrees.
- Asked about Gorbachev's role in current Baltic events, Gorbunovs noted that Gorbachev is responsible for the work of the Latvia Communist party by his position as the General Secretary of the Soviet Union Communist Party, and is responsible for the action of the military, by being the Commander-in-Chief of the Soviet Army. He noted Gorbachev's emotional speech against Latvia earlier this week in the USSR Supreme Soviet and stated that Gorbachev has not been able to present any realistic constructive suggestion for solving his many problems.

GORBUNOVS SNIEDZ INTERVIJU SKANDINĀVIJAS ŽURNĀLISTIEM

Rīgā, Latvijā – Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs šodien preses konferencē tikās ar Skandināvijas žurnālistiem, kas ieradušies Rīgā. Viņi uzdeva vairākus jautājumus, kas attiecas uz konkrētām Skandināvijas valstīm.

Gorbunovs paziņoja par nodomu 21. janvārī apmeklēt Zviedriju, norādot, ka tad, ja situācija Latvijā pasliktināsies, vizīte tiks atcelta. Apmeklējot Zviedriju, Gorbunovs plāno paust savu viedokli par situāciju Latvijā, kā arī par iespējamiem risinājumiem tās stabilizēšanai. Viņš teica, ka Rietumi var palīdzēt Latvijai piecos veidos:

- 1) Zviedrijai un pārējām Rietumu valstīm ir jāatgādina Maskavai, ka Baltijas valstu neatkarības atjaunošana ir panākama bez spēka un vardarbības pielietošanas;
- 2) Baltijas valstu problēmas nav radušās šodien, bet gan Otrā pasaules kara laikā, tādēļ šis ir starptautiska mēroga jautājums. Lai to atrisinātu, ir jāorganizē starptautiska konference;
- 3) Rietumu valstīm uz Baltiju jānosūta starptautiska novērotāju komisija, kas novērtētu situācijas nopietnību;
- 4) Rietumu valstīm jāveicina informācijas centru atvēršana savā teritorijā, sniedzot tiem finansiālu atbalstu, kā arī jāatver konsulārās pārstāvniecības Latvijā;
- 5) humānās palīdzības sūtījumi būtu jāpiegādā tieši Latvijas Republikā vai pārējās Baltijas valstīs.

– Gorbunovam tika jautāts, vai ir saņemta atbilde uz viņa un premjerministra Ivara Godmaņa telegrammu Gorbačovam. Šī telegramma tika nosūtīta 17. janvārī, un tajā tika norādīts, ka gadījumā, ja Gorbačovs nespēj kontrolēt PSRS Iekšlietu ministrijas īpašo uzdevumu vienību (OMON jeb “melno berešu”) vardarbīgo rīcību, Latvijas Republikas valdība būs spiesta risināt šo jautājumu saviem spēkiem, lai pasargātu Latvijas iedzīvotājus.

– Uz jautājumu par to, kas kontrolē OMON vienību darbību, Gorbunovs atbildēja, ka augstākās amatpersonas apgalvo, ka OMON rīkojas pēc savas iniciatīvas, savukārt OMON pārstāvji parasti apgalvo, ka viņu uzdevums ir īstenot prezidenta lēmumus.

– Runājot par Gorbačova ietekmi uz notikumiem Baltijā, Gorbunovs norādīja, ka Gorbačovs kā Padomju Savienības Komunistiskās partijas ģenerālsēkretārs atbild par Latvijas Komunistiskās partijas darbību un kā Padomju armijas virspavēlnieks atbild arī par armijas darbību. Viņš pieminēja šonedēļ notikušo Gorbačova emocionālo uzstāšanos PSRS Augstākajā padomē, kuras laikā Gorbačovs vērsās pret Latviju, taču nespēja piedāvāt konstruktīvus un reālistiskus daudzo problēmu risinājumus.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

19 91g. « 19 » January

PRESS CONFERENCE WITH FOREIGN MINISTER OF ICELAND JON BALDWIN HANNIBALSSON? JANUARY 18, 1991 ~~XXXX~~ 21:30

RIGA? LATVIA-- At a press conference January 18, the Foreign Minister of Iceland Jon Baldwin Hannibalsson answered questions regarding his visit to the Baltic States. Hannibalsson said, that he has arrived here as a result of the so-called "Bloody Sunday". He also said, that he had personally received a letter from Landsbergis requesting support, through the Information Bureau in Oslo. In the past year, Iceland has been among the first and strongest supporters for Baltic independence, when others remained silent. "I have been asked to realize this invitation, however possible, and as soon as possible.", said the Foreign Minister.

When asked to express his ideas on the reasons for instability in the Baltic, Hannibalsson answered with many factors in the Soviet Union and the rest of the world. Among those were:

- efforts to eliminate the ideological monopoly of the Communist Party
 - President Gorbachev's signature under the Paris Charter
 - and the violation of this Charter so soon after signing.
- As a result, the hopes and aspirations of the past five years for a new united Europe are in danger.

If the Soviet Union agrees to the idea, that Iraq's annexation of Kuwait is a violation of international law, and the Kuwait issue must be solved peacefully and in adherence to the Helsinki and Paris Charters, then the Soviet Union must also admit, that the Baltic issue should be dealt with in accordance to international law as well.

The Foreign Minister of Iceland foresees a possible bilateral ~~and an official~~ treaty with the Baltic States, which would include the ~~official~~ official recognition of the independence of the Baltic States.

Mr. Hannibalsson leaves for Vilnius Saturday morning, January 19, 1991.

**PRESES KONFERENCE AR ISLANDES ĀRLIETU MINISTRU
JONU BALDVINU HANIBALSONU 1991. GADA 18. JANVĀRĪ
PULKSTEN 21.30**

Rīgā, Latvijā – Preses konferencē 18. janvārī Islandes ārlietu ministrs Jons Baldvins Hanibalsons atbildēja uz jautājumiem par savu vizīti Baltijas valstīs. Hanibalsons sacīja, ka šeit ieradies sakarā ar tā saukto asiņaino svētdienu. Viņš arī pastāstīja, ka ar Oslo informācijas biroja starpniecību personīgi saņēmis Landsberģa vēstuli ar lūgumu sniegt atbalstu. Pēdējā gada laikā Islande bijusi viena no pirmajām un stingrākajām Baltijas valstu neatkarības atbalstītājām, kamēr citi turpinājuši klusēt. “Mani lūdza šo uzaicinājumu pieņemt, kā un cik ātri vien iespējams,” ārlietu ministrs sacīja.

Aicināts izteikt savas domas par Baltijā vērojams nestabilitātes iemesliem, Hanibalsons norādīja uz dažādiem faktoriem Padomju Savienībā un visā pasaulē, tostarp uz:

- centieniem izbeigt Komunistiskās partijas ideoloģisko monopolu;
- prezidenta Gorbačova parakstīto Parīzes hartu
- un šīs hartas pārkāpšanu tik drīz pēc tās parakstīšanas.

Rezultātā pēdējo piecu gadu cerības un centieni veidot jaunu, vienotu Eiropu ir apdraudēti.

Ja Padomju Savienība atzīst, ka Irākas īstenotā Kuveitas aneksija ir starptautisko tiesību pārkāpums un Kuveitas jautājums ir risināms mierīgā ceļā saskaņā ar Helsinku vienošanos un Parīzes hartu, tad Padomju Savienībai jāatzīst arī tas, ka Baltijas jautājums ir risināms atbilstoši starptautiskajām tiesībām.

Islandes ārlietu ministrs paredz iespēju slēgt ar Baltijas valstīm divpusēju līgumu, kurā tiktu oficiāli atzīta Baltijas valstu neatkarība.

Hanibalsona kungs sestdien, 1991. gada 19. janvārī, no rīta dosies uz Viļņu.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

1991 g. « 19 » January

14:40

SITUATION ASSESSMENT BY THE STATE SELF DEFENSE COMMISSION

RIGA, LATVIA -- This morning, January 19, Latvian regional and city People's Deputies and executive committee Chairmen met with members of the State Self Defense Commission - Supreme Soviet Chairman Anatolijs Gorbunovs, Prime Minister Ivars Godmanis, Popular Front President Romualds Razuks, Popular Front faction leader Janis Dinoviss and the Riga City Executive Committee Chairman Andrejs Inkulis. The purpose of the meeting was to assess the political situation in the Republic and its regions, the mood of the people and social, political organizations, as well as the effects of the past several days on the local economy.

In several regions, there is evidence, that the destructive forces have refocused their activities from Riga to its peripheries. Regional Communist Party groups, on their part, are seeking cooperation with the army and local KGB. However, Gorbunovs said, that "there have been no civilian confrontations, and people have expressed their views only in the form of democratic protest and support meetings."

Afterwards, the State Self Defense Commission made decisions based on the information they had received. Among other things, it was decided to:

- partially replace the barricades of transport vehicles, tractors and other metal structures with a protective system, that is safe from attacks by terrorists, armed gangsters and angry masses.
- at the same time, local Riga residents and volunteers from other areas will continue to stand on guard Saturday and Sunday as planned
- peace and endurance must be maintained until it is possible to send the volunteers home and replace them with professionals.

The overall assessment - the situation remains complicated, therefore much depends on the organizational skills, discipline and the ability to coordinate defenses quickly at any given moment.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 4. lp.

VALSTS PAŠAIZSARDZĪBAS KOMITEJAS SNIEGTAIS SITUĀCIJAS NOVĒRTĒJUMS

Rīgā, Latvijā – Šorīt, 19. janvārī, Latvijas reģionu un pilsētu tautas deputāti un izpildkomiteju priekšsēdētāji tikās ar Valsts pašaizsardzības komitejas locekļiem – Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu, premjerministru Ivaru Godmani, Tautas frontes priekšsēdētāju Romualdu Ražuku, Tautas frontes frakcijas vadītāju Jāni Dineviču un Rīgas pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāju Andreju Inku-li. Sanāksmes mērķis bija izvērtēt politisko situāciju republikā un tās reģionos, iedzīvotāju, sabiedrisko un politisko organizāciju noskaņojumu, kā arī dažu pēdējo dienu notikumu ietekmi uz vietējo ekonomiku.

Vairākos reģionos ir vērojams, ka destruktīvie spēki savus centienus ir pārorientējuši no Rīgas uz perifēriju. Savukārt reģionālās Komunistiskās partijas grupas meklē iespējas sadarboties ar armiju un vietējo VDK. Taču, kā Gorbunovs sacīja, “civiliedzīvotāju sadursmes nav notikušas un cilvēki savu viedokli pauduši tikai demokrātisku protestu un atbalsta mītiņu veidā”.

Pēc tam, pamatojoties uz saņemto informāciju, Valsts pašaizsardzības komiteja pieņēma lēmumus, citastarp nolemjot, ka:

- transportlīdzekļu, traktoru un citu metāla konstrukciju barikādes daļēji jāaizstāj ar tādu aizsardzības sistēmu, kas būtu droša pret teroristu, bruņotu noziedznieku un saniknotu masu uzbrukumiem;
- tajā pašā laikā brīvprātīgajiem no Rīgas, kā arī tiem, kas ieradušies no citiem rajoniem, jāpaliek sardzē sestdien un svētdien, kā bija plānots;
- nepieciešams saglabāt mieru un izturību līdz brīdim, kad brīvprātīgos varēs sūtīt mājās un aizstāt ar profesionāļiem.

Kopējais novērtējums: situācija joprojām ir sarežģīta, tāpēc daudz kas ir atkarīgs no organizatoriskajām prasmēm, disciplīnas un spējas jebkurā brīdī ātri koordinēt aizsardzības spēkus.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKA PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

19. g. « » JANUARY 19, 1991

21.00

NOTICE OF THE CHAIRMAN OF THE SUPREME COUNCIL
OF THE REPUBLIC OF LATVIA

The Tass January 19, 1991 notice which quotes the so-called All-Latvia Committee for National Salvation January 15, 1991 political notice bears witness to the fact of disinformation by the USSR official information service.

The Supreme Council of the Republic of Latvia and the Council of Ministers continue their work and has sent the so-called All-Latvia Committee for National Salvation published documents to the Prosecutor of the Republic of Latvia for preliminary investigation.

The Supreme Council of the Republic of Latvia has already stated on January 17, 1991, that:

-The so-called All-Latvia Committee for National Salvation notice published by the press of the Latvia Communist Party is oriented to the disinformation of the residents and the destabilization of the situation.

-All of the government power in the Republic of Latvia and of the administrative institutions continue to work within the framework of the laws of the Republic of Latvia.

-The afore-mentioned "committees" notice and activity violates the constitutional norms currently in force in Latvia and contains signs of a federal crime.

-The prosecutor of the Republic of Latvia has been given this question about the instigation of criminal charges.

Rīga, Latvia
January 19, 1991

A. Gorbunovs
Chairman, Supreme Council, Republic of Latvia

Nr. 4

1991. gada 19. janvārī pulksten 21.00

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA PAZIŅOJUMS

TASS 1991. gada 19. janvāra paziņojums, kurā citēts tā saucamās Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejas 1991. gada 15. janvāra politiskais paziņojums, ir pierādījums tam, ka PSRS oficiālais informācijas dienests izplata dezinformāciju.

Latvijas Republikas Augstākā padome un Ministru padome turpina darbu un tā saucamās Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejas publicētos dokumentus ir nosūtījušas Latvijas Republikas prokuratūrai, lai tā uzsāktu izmeklēšanu.

Latvijas Republikas Augstākā padome jau 1991. gada 17. janvārī paziņoja, ka:

- tā saucamās Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejas paziņojums, kas publicēts Latvijas Komunistiskās partijas presē, ir vērsts uz iedzīvotāju dezinformēšanu un situācijas destabilizēšanu;
- visi Latvijas Republikas valdības orgāni un administratīvās iestādes turpina strādāt atbilstoši Latvijas Republikas likumiem;
- iepriekšminētās “komitejas” paziņojums un darbība pārkāpj Latvijā tagad spēkā esošās konstitucionālās normas un tajā ir saskatāmas federāla nozieguma pazīmes;
- Latvijas Republikas prokuratūrai ir uzdots jautājums par krimināllietas ierosināšanu.

Rīgā, Latvijā

1991. gada 19. janvārī

A. Gorbunovs,

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 5

19. g. « » _____

JANUARY 19, 1991 23:00

USSR PRESIDENTIAL COUNCIL MEMBER ALBERTS KAULS QUILTS COMMUNIST PARTY

USSR Presidential Council member, chairman of the Latvian agricultural firm "Ādaži", Alberts Kauls announced this evening that he is leaving the ranks of the Communist Party because of Kremlin policies in the Baltic. Kauls denounced these actions, saying "This could have caused a tragedy not only for the Latvian people but for all the inhabitants of Latvia."

Mr. Kauls is also a member of the All-Latvia Committee for National Salvation. He stated that this is a force in society that needs to be reckoned with. The Latvian government needs to adopt a more serious attitude towards social security, job security, prices and other problems of the working people. The solution to these problems does not lie in a simple change of government, but it is necessary to find ways to solve these conflicts through negotiations, stated Kauls. While Kauls did not explicitly state that he was leaving this committee, he inferred disagreement with its aims.

Yesterday in Moscow Kauls met with unnamed highly placed government officials. According to Kauls, these officials view any bloodshed in Latvia as completely unacceptable. If the people of Latvia are not able to find a way out of their current situation, Moscow is prepared to invite all parties to Moscow to aid in the problem-solving process, stated Kauls.

Alberts Kauls made his announcement and these comments on a taped interview on Latvian TV.

Nr. 5

1991. gada 19. janvārī pulksten 23.00

PSRS PREZIDENTA PADOMES LOCEKLIS ALBERTS KAULS IZSTĀJAS NO KOMUNISTISKĀS PARTIJAS

PSRS prezidenta padomes loceklis Latvijas agrofirmas “Ādaži” priekšsēdētājs Alberts Kauls šovakar paziņoja, ka izstājas no Komunistiskās partijas sakarā ar Kremļa politiku Baltijā. Kauls nosodīja pēdējā laika akcijas, norādot, ka “tās varēja novest ne tikai pie Latvijas tautas, bet visu Latvijas iedzīvotāju traģēdijas”.

Kaula kungs ir arī Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejas loceklis. Viņš paziņoja, ka tā esot spēks, ar ko jārēķinās. Latvijas valdībai vajadzētu nopietnāk izturēties pret sociālo drošību, darba drošību, cenām un citām strādājošo cilvēku problēmām. Kauls norādīja, ka šīs problēmas nav atrisināmas, gluži vienkārši nomainot valdību, bet konfliktu risinājums meklējams sarunu ceļā. Kauls gan atklāti nepaziņoja par izstāšanos no šīs komitejas, tomēr ļāva noprast, ka nepiekrīt tās mērķiem.

Vakar Maskavā Kauls esot ticis ar vārdā nenosauktām augstām valdības amatpersonām. Saskaņā ar Kaula sacīto šīs amatpersonas jebkādu asinsizliešanu Baltijā uzskata par absolūti nepieņemamu. Ja Latvijas tauta nespēsot rast izeju no pašreizējās situācijas, Maskava esot gatava uzaicināt visas iesaistītās puses pie sevis un sniegt palīdzību problēmu risināšanā, – tā apgalvo Kauls.

Alberts Kauls ar šo paziņojumu un komentāriem nāca klajā Latvijas Televīzijā ierakstītā intervijā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19 91 g. « 20 » January

US LENINGRAD GENERAL CONSUL MEETS LATVIAN PRESIDENT GORBUNOV

RIGA, LATVIA -- Yesterday morning, January 19, Richard Miles, the United States General Consul in Leningrad, met with Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia.

At the direction of US Secretary of State James Baker, he personally extended the support of the US government in this trying period and reminded Gorbunovs, that the US has never recognized the forcible incorporation of the Baltic States into the Soviet Union.

The United States has told Soviet President Gorbachev and Soviet Foreign Minister Bessmertnych about its deep unhappiness over the intimidation and violence which the Soviet government has employed in the Baltic States. The US has insisted that a political solution to the Baltic issue should be found, otherwise US-USSR relations "cannot help but be harmed". US allied and other European countries have been encouraged to give Gorbachev the same message.

Miles also told Gorbunovs about the US activities with the CSCE regarding the Baltic issue including a proposed January 18 special CSCE meeting in Vienna (vetoed by the USSR) and the proposal to grant Latvia, Lithuania and Estonia observer status in the CSCE.

Miles emphasized that if the USSR does not act to defuse the situation in Latvia and the other Baltic States and does not begin to seek a peaceful, political solution to the conflict between the USSR and Latvian governments, then the Soviet Union must be prepared to pay a very heavy cost in international goodwill and assistance. "We want you to achieve your independence, not just symbolically, not just rhetorically, but in reality.", stated Miles to Gorbunov.

Miles gave this message to Lithuania's Supreme Council Chairman Landsbergis on January 18 and to Estonia's Supreme Council Chairman Arnold Ruutel later on January 19.

Miles also attended the January 19 funeral in Riga for Roberts Murnieks, a 39-year old chauffeur, who died from a gunshot head wound incurred by OMON shootings on the streets of Riga Vecmilgravis ~~bridge~~ bridge.

Nr. 1

1991. gada 20. janvārī

ASV ĢENERĀLKONSULS ĻENINGRADĀ TIEKAS AR LATVIJAS PREZIDENTU GORBUNOVU

Rīgā, Latvijā – Vakar, 19. janvārī, no rīta Savienoto Valstu ģenerālkonsuls Ļeņingradā Ričards Mailzs tikās ar Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu.

Mailzs ASV valsts sekretāra Džeimsa Beikera uzdevumā personīgi Gorbunovam apliecināja ASV valdības atbalstu šajā grūtajā laikā un atgādināja, ka ASV nekad nav atzinušas Baltijas valstu vardarbīgo inkorporāciju Padomju Savienībā.

Savienotās Valstis ir paudušas Padomju Savienības prezidentam Gorbačovam un ārlietu ministram Bessmertniham savu dziļo sašutumu par iebiedēšanu un vardarbību, ko Padomju Savienība īstenojusi Baltijas valstīs. ASV ir pieprasījušas, lai Baltijas jautājumam tiktu rasts politisks risinājums, citādi ASV un PSRS attiecības “neizbēgami cietīs”. ASV sabiedrotie un citas Eiropas valstis ir aicinātas nodot Gorbačovam tādu pašu vēstījumu.

Mailzs Gorbunovam pastāstīja arī par ASV pasākumiem Eiropas Drošības un sadarbības konferencē saistībā ar Baltijas jautājumu, tostarp par ierosinājumu sasaukt 18. janvārī īpašu EDSA sanākumi Vīnē (to PSRS noraidīja, izmantojot veto tiesības) un ierosinājumu piešķirt Latvijai, Lietuvai un Igaunijai novērotāja statusu Eiropas Drošības un sadarbības konferencē.

Mailzs uzsvēra, ka tādā gadījumā, ja PSRS necentīsies atrisināt situāciju Latvijā un pārējās Baltijas valstīs un nesāks meklēt miermīlīgu, politisku PSRS un Latvijas valdību konflikta risinājumu, Padomju Savienībai jābūt gatavai maksāt ļoti augstu cenu starptautiskās labās gribas un palīdzības kontekstā. “Mēs vēlamies, lai jūs neatkarību iegūstat ne tikai simboliski, ne tikai retoriski, bet reāli,” Mailzs teica Gorbunovam.

Mailzs šo ziņu nodeva Lietuvas Augstākās padomes priekšsēdētājam Landsberģim 18. janvārī un Igaunijas Augstākās padomes priekšsēdētājam Arnoldam Rītelam vēlāk, 19. janvārī.

Mailzs arī piedalījās 19. janvārī Rīgā notikušajās Roberta Mūrnieka (39 gadus vecā šofera, kurš gāja bojā pēc tam, kad pie Vecmīlgrāvja tilta viņu ķēra OMON raidīts šāviens galvā) bērēs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

1991 g. «20» January
10:30

SHOTS FIRED AT THE PRESS BUILDING? INCIDENT TURNED OVER TO PROSECUTOR

RĪGA, LATVIA -- On ~~January~~ January 20, 1991, at 0:58 in the morning, shots were fired at the front doors of the Press Building at Balasta dambis 3, which were answered by shots from inside the building. At 1:03 the Supreme Council's internal militia arrived on the scene, and witnessed a white "Zigulis" car quickly driving away. Thirty meters from the front doors seven spent cartridges were found, model "Manarova" from the year 1965. The incident has been turned over to the LatvianSSR prosecutor for further investigation.

SECOND INCIDENT UNDER INVESTIGATION -- RĪGA, LATVIA -- At 4:20 this morning (January 20), the Riga City Internal Department received calls from 2 citizens, who claimed that gunfire was heard coming from the Vecmilgravis bridge area. The Popular Front observation post is also located at the bridge. Apparently shots had been fired into the air and the Popular Front guards had been asked to leave their posts. The Vecmilgravis local militia is investigating the incident.

AND ANOTHER MINOR INCIDENT? WHICH OCCURRED THE NIGHT BEFORE? JAN\$ 19

RĪGA, LATVIA -- On January 19, 1991 at 0:30 in the morning, a car believed to be a white "Zigulis", travelling along the Daugava river bank threw a smoke bomb which landed on a platform, traditionally used for big meetings and events, which created a potential fire hazard. Popular Front guards on the scene disposed of the bomb into the River Daugava.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 8. lp.

Nr. 2

1991. gada 20. janvārī pulksten 10.30

PIE PRESES NAMA SKAN ŠĀVIENI? PROKURATŪRA SĀK IZMEKLĒŠANU

Rīgā, Latvijā – 1991. gada 20. janvārī pulksten 0.58 pie Preses nama galvenās ieejas Balasta dambī 3 atskanēja šāvieni un no ēkas iekšpuses tika raidīti atbildes šāvieni. Pulksten 1.03 Augstākās padomes iekšējā milicija ieradās notikuma vietā, kur redzēja baltu žiguli aizbraucam lielā ātrumā. Trīsdesmit metrus no galvenās ieejas tika atrastas septiņas izlietotas 1965. gada izlaiduma Makarova markas patronas. Incidentu izmeklē Latvijas PSR prokuratūra.

TIEK IZMEKLĒTS OTRS INCIDENTS

Rīgā, Latvijā – Šorīt, 20. janvārī, pulksten 4.20 Rīgas pilsētas iekšlietu nodaļa saņēma zvanus no diviem pilsoņiem, kuri apgalvoja, ka Vecmīlgrāvja tilta rajonā dzirdēti šāvieni. Pie tilta atrodas arī Tautas frontes novērošanas postenis. Izrādījās, ka šāvieni raidīti gaisā un Tautas frontes pārstāvjiem likts pamest posteni. Incidentu izmeklē vietējā, Vecmīlgrāvja, milicija.

VĒL VIENS STARPGADĪJUMS? KAS NOTICIS NAKTĪ UZ 19. JANVĀRI

Rīgā, Latvijā – 1991. gada 19. janvārī pulksten 0.30 no automašīnas, kas tiek raksturota kā balts žigulis, tai braucot pa Daugavmalu, tika izmesta dūmu bumba, kas piezemējās uz platformas, kura tradicionāli tiek izmantota lielām sanāksmēm un pasākumiem, tādējādi radot potenciālus ugunsgrēka draudus. Uz vietas esošie Tautas frontes apsargi bumbu iemeta Daugavā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19⁹¹ g. « 20 » January
12:10

A VAN DISAPPEARS DURING AN INVESTIGATIVE ASSIGNMENT

RIGA, LATVIA -- A van, "Latvija" model, which the National Independence Movement of Latvia (LNNK) had lent to the Volunteer Team Headquarters, has been missing since early this morning. The van's number (licence plate) is 24-50JTD , and the driver's name is Aigars Tepers. The ~~van was~~ van contained five people when it left for an investigative assignment. The last message received between 3:30 and 3:35 was abruptly cut off. It is not certain how many people were in the car at that time.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 9. lp.

Nr. 3

1991. gada 20. janvārī pulksten 12.10

IZMEKLĒŠANAS LAIKĀ PAZŪD MIKROAUTOBUSS

Rīgā, Latvijā – Modeļa “Latvija” mikroautobuss, kuru Latvijas Nacionālās neatkarības kustība (LNNK) bija aizdevusi brīvprātīgo grupas vadībai, kopš agra rīta ir pazudis. Mikroautobusa reģistrācijas numurs ir 24-50ЛТД, un tā vadītāja vārds ir Aigars Tepers. Mikroautobusā bija pieci cilvēki, kad tas izbrauca izmeklēšanas uzdevumā. Pēdējais ziņojums tika saņemts starp pulksten 3.30 un 3.35, taču pēkšņi pārtraukts. Nav skaidrs, cik cilvēku tobrīd atradās autobusā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 461148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 4

19__ g. «___» JANUARY 20, 1991

GORBUNOVŠ POSTPONES WEST EUROPEAN TRIP, CITES CURRENT SITUATION

RIGA, LATVIA--The following is the English translation of the speech given by Anatolijs Gorbunovs on Riga Radi at 15.30 today in Latvian and Russian:

It is obviously no secret to you, especially since the world's mass media have already informed the world,.... that I have planned a trip to Sweden, Great Britain, France and Germany. It would have been a trip as an assignment of Parliament and I would have used the opportunity to meet with these country's leaders, who have stated a desire to meet with me as the Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia.

However, the situation in the world and also by us makes me realistically evaluate all factors for and against and taking into consideration the current situation with us in Latvia, I have decided to postpone this trip. What are the motives?

There is no doubt, that the guarantee of our path of democratic development is the Parliament of the Republic of Latvia. The current situation in our parliament and in all of Latvia's society is the major reason for postponing these foreign trips.

It is unnecessary to explain, that the work of the Republic of Latvia's parliament and its effectiveness is determined by the real existing forces in it, but specifically, the majority, that is the Popular Front faction, and also the "Equal Rights" faction. It is precisely the presence of deputies from both factions which is the power of our parliament., because only dialogue between a position and opposition creates the development of ideas and actions. In no way do I wish to assert, that this development has not been progressing in parliament's work. But the truth is such, that the "Equal Rights" faction has not appeared in the parliamentary hall for several days, and this situation I would call a particular crisis in parliament. But, if such a crisis exists in parliament, then its leader, that is me, does not have any moral rights to leave the republic and the Supreme Council, even for a few days as had been planned.

Here, I do not wish to analyse the causes, parliament will concern itself with this. But one thing is clear, that a cooperation/conciliation mechanism, based on parity principles and which could be in the form of an inter-factional commission, must be created. I know, that last week the leader of the Popular Front faction has turned to the opposition faction with an invitation to return to parliament, as well as "Equal Rights" positions and conditions, which are proof about their desire to renew joint work.

GORBUNOVS, ŅEMOT VĒRĀ PAŠREIZĒJO SITUĀCIJU, ATLIEK RIETUMEIROPAS BRAUCIENU

Rīgā, Latvijā – Turpmāk sniegtais ir šodien pulksten 15.30 Rīgas Radio latviešu un krievu valodā pārraidītās Anatolija Gorbunova runas tulkojums angļu valodā.

Jums acīmredzot nav noslēpums – it sevišķi tādēļ, ka pasaules mediji par to jau ir informējuši –, ka esmu ieklānojis braucienu uz Zviedriju, Lielbritāniju, Franciju un Vāciju.

Turp es būtu devies parlamenta uzdevumā un būtu izmantojis šo izdevību tikties ar minēto valstu vadītājiem, kuri pauduši vēlmi tikties ar mani kā Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāju.

Tomēr situācija pasaulē un arī pie mums ir likusi man reālistiski izvērtēt visus apsvērumus “par” un “pret” un es, ņemot vērā pašreizējo situāciju pie mums, Latvijā, esmu nolēmis atlikt šo braucienu. Kādēļ?

Nav šaubu, ka Latvijas Republikas parlaments ir mūsu demokrātiskās attīstības garants. Pašreizējā situācija mūsu parlamentā un Latvijas sabiedrībā kopumā ir galvenais šā ārzemju brauciena atlikšanas iemesls.

Nav jāskaidro, ka Latvijas Republikas parlamenta darbs un tā efektivitāte ir atkarīga no parlamentā esošajiem spēkiem, konkrētāk – no vairākuma, ko veido Tautas frontes frakcija, un no frakcijas “Līdztiesība”. Tieši abu šo frakciju deputātu līdzdalība ir mūsu parlamenta varas pamatā, jo tikai pozīcijas un opozīcijas dialoga ceļā iespējams attīstīt idejas un rīcību.

Un es nekādā ziņā nevēlos teikt, ka parlamenta darbībā šāda attīstība nebūtu notikusi. Taču lieta ir tāda, ka frakcija “Līdztiesība” jau vairākas dienas nav ieradies parlamenta sēžu zālē, un es šo situāciju varētu konkrēti nodēvēt par parlamentāro krīzi. Ja parlamentā ir šāda krīze, tad tā vadītājam, tas ir, man, nav nekādu morālo tiesību atstāt republiku un Augstāko padomi pat tikai uz dažām dienām, kā bija plānots.

Es šeit nevēlos analizēt cēloņus, to darīs parlaments. Tomēr viens ir skaidrs – ir nepieciešams sadarbības/samierināšanās mehānisms, kas būtu balstīts uz paritātes principu un ko varētu veidot starpfrakciju komisijas veidā. Zinu, ka aizvadītajā nedēļā Tautas frontes frakcijas vadītājs vērsās pie opozīcijas frakcijas ar aicinājumu atgriezties parlamentā, kā arī [solot ņemt vērā] frakcijas “Līdztiesība” nostāju un nosacījumus, kas pierāda vēlmi turpināt darbu kopā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jekaba iela 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. _____

19. g. «_____» _____

I invite the creation of such a coordination-conciliation commission without delay, so that the "Equal Rights" faction participates in next week's parliamentary session, which is scheduled for Monday, at 10.00 a.m. I will provide that the return by "Equal Rights" faction deputies to be free of any obstacles.

Yet, I feel that the Popular Front of Latvia faction must seriously review the opposition faction's suggestion as to how to continue work and maybe even jointly discuss the opposition's terms and their validity. This dialogue must be created. We have out contradictions which must be solved democratically and within our own home, that is, within our parliament building and not on the streets, in demonstrations or strike committees. The Popular Front faction, as the majority, must undertake all responsibility and therefore must ensure, that the decisions adopted in next week's plenary sessions be adequate as becomes the highest government body of power which represents the Latvian people--that is, parliament's viewpoint.

With the aforesaid, I do not wish to create the impression that this situation is something dramatic. For in reality, the "Equal Rights" faction, although they have not been in the parliamentary hall for several days, nevertheless has been together with us, has stated its viewpoint, and, although this viewpoint is also different from ours, it has not been oriented against the Republic of Latvia during its difficult days.

Perhaps you do not know, but, for example, deputy Yevgeny Jagupets very seriously participated in the discussion and signing of the reata between the Russian Republic and the Republic of Latvia which occurred in Tallinn. He also participated in the work on the other adopted four-party documents in Tallinn. He is one of those people who attempted to go in with his bare hands and talk with the armed OMON unit fighters within their bases. And, if deputy Vladimir Yatuliviter, already at a press conference at the Officers Club loudly declared, that in the event tanks truly appear near the Supreme Council of the Republic of Latvia, then he, without fear, would be the first to go towards the tanks. So, it seems to me, there is no basis to doubt the deputies' interest to work and fight against force.

I have already appeared several times on TV and radio, saying that during the past week, together with the people, we have gained a large moral victory, and it is difficult to find words to thank all of you for your faith and conviction, but now the main thing is to work and not allow a crisis to begin in the republic's economy. I hope, that within parliament also, the work will move forward and creative work with draft legislation will occur, which is our portfolio and which the government and all of you are expecting from us.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 11. lp.

Es aicinu nekavējoties izveidot šādu sadarbības/samierināšanās komisiju, lai frakcija "Līdztiesība" piedalītos parlamenta sēdē nākamo pirmdien pulksten 10.00. Es nodrošināšu, lai frakcijas "Līdztiesība" deputātu atgriešanās parlamentā notiek bez starpgadījumiem.

Tomēr es uzskatu, ka Latvijas Tautas frontes frakcijai ir nopietni jāizvērtē opozīcijas frakcijas priekšlikumi par to, kā turpināt darbu, un varbūt pat kopīgi jāpārrunā opozīcijas nosacījumi un to pamatotība. Ir jāveido šis dialogs. Mums ir zināmas nesaskaņas, kas jāatrisina demokrātiskā ceļā un pašu mājās, tas ir, parlamenta ēkā, nevis izejot ielās demonstrācijās vai streikos. Tautas frontes frakcijai kā vairākumam ir jāuzņemas visa atbildība un līdz ar to jānodrošina, ka nākamās nedēļas plenārsēdēs pieņemtie lēmumi ir atbilstoši augstākā Latvijas tautu pārstāvošā valsts varas orgāna, tas ir, parlamenta, viedoklim.

Nemot vērā iepriekš minēto, es tomēr nevēlos radīt tādu iespaidu, ka situācija būtu dramatiska. Reāli frakcija "Līdztiesība", kaut arī vairākas dienas nav ieradusies parlamenta sēžu zālē, tomēr ir bijusi kopā ar mums, tā ir paudusi savu viedokli, un, lai gan šis viedoklis atšķiras no mūsējā, tas nav bijis vērstis pret Latvijas Republiku šajā sarežģītajā laikā.

Iespējams, jūs nezināt, ka deputāts Jevgeņijs Jagupecs aktīvi piedalījās diskusijās par Krievijas Republikas un Latvijas Republikas paziņojumu, kā arī tā parakstīšanā Tallinā. Viņš piedalījās arī citu Tallinā pieņemto četru pušu parakstīto dokumentu izstrādē. Viņš ir viens no tiem cilvēkiem, kuri kailām rokām devās runāt ar bruņotiem OMON vienības kaujiniekiem viņu bāzēs. Savukārt deputāts Vladimirs Zatulivters preses konferencē Virsnieku klubā jau paziņoja: ja pie Latvijas Republikas Augstākās padomes tiešām parādīsies tanki, tad viņš būs pirmais, kas bez bailēm stāsies tiem pretī. Līdz ar to man šķiet, ka nav pamata apšaubīt deputātu vēlmi strādāt un cīnīties.

Esmu jau vairākkārt bijis televīzijā un radio, norādot, ka pēdējās nedēļas laikā kopā ar tautu esam guvuši ievērojamu morālo uzvaru, un ir grūti rast vārdus, lai pateiktos par jūsu uzticību un pārliecību, taču šobrīd galvenais ir strādāt un nepieļaut krīzes iestāšanos republikas ekonomikā. Es ceru, ka arī parlamentā darbs virzīsies uz priekšu, notiks radošs darbs ar likumprojektiem, kas ir mūsu darba kārtībā un ko valdība un jūs visi no mums arī gaidāt.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. <____> JANUARY 21, 1991,
00.00

SHOOTING AT LATVIA INTERIOR MINISTRY *9 INJURED, 4 KILLED

RIGA/LATVIA

JANUARY 20, 1991--Today, at about 9 p.m., an attack began on the Republic of Latvia Interior Ministry building. This area saw shooting for about 40 minutes. One camera operator for the USSR Central TV program, "Vzglad" was among the injured.

Among the eyewitnesses to the events at the Latvia Interior Ministry were Leningrad City Council deputies Alexander Sungurov and deputy Trubin, who were visiting Riga to express their City Council support for the Baltic States. They saw one colonel and 8 Latvia Interior Ministry troop members being marched out of the Interior Ministry Building. As a result of this attack, one Interior Ministry militia man was shot in the legs and another shot in the chest. Sungurov ran down the block to Voldemara street, where he saw a militia jeep. He told the militia about these events quickly, ~~but~~ but the militia told him that they would inform their commander. Eyewitnesses said that the militia jeep then drove away.

21.55

Talavs Jundzis, a Supreme Council deputy, informs from the Republic's Self-Defense Headquarters that they do not have any contacts with Deputy Interior Minister Z. Indrikovs.

22.15

The Self-Defense Headquarters announces that the Interior Ministry has informed them that the first and fifth floors of the Ministry building have been taken over.

The attackers has for additional forces using portable radios.

22.20

Film Director Juris Podnieks announces, that ~~film~~ film cameraman and director ANDRIS SLAPINS has been shot and killed and that film cameraman Gvido Zvaigzne has been shot (injured).

EVENTS AT ABOUT 22.00 at the Hotel Ridzene (across the street and the next building down)

- a automobile belonging to the Supreme Council's Trade and Service Commission burns.
- Shots are fired into the air in the lobby of the Hotel Ridzene.
- A Finnish journalist is beaten by the hotel, who swears that civilians were also shot at.

Nr. 1

1991. gada 21. janvārī pulksten 00.00

APŠAUDE PIE LATVIJAS IEKŠLIETU MINISTRIJAS 9 IEVAINOTIE, 4 BOJĀ GĀJUŠIE

Rīgā, Latvijā

1991. gada 20. janvārī – Šodien ap pulksten 21.00 sākās uzbrukums Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas ēkai. Apkārtējā zonā apmēram 40 minūtes notika apšaude. Ievainoto vidū ir PSRS centrālās televīzijas programmas “Vzglad” operators.

Notikumus pie Latvijas Iekšlietu ministrijas paši savām acīm redzēja arī Ļeņingradas pilsētas padomes deputāti Aleksandrs Sungurovs un deputāts Trubins, kuri ieradušies Rīgā, lai paustu savas pilsētas padomes atbalstu Baltijas valstīm. Viņi redzēja, kā no Iekšlietu ministrijas ēkas tiek izvests viens pulkvedis un astoņi Latvijas Iekšlietu ministrijas karavīri. Uzbrukuma laikā viens Iekšlietu ministrijas milicis tika sašauts kājā un vēl viens guva ievainojumu krūtīs. Sungurovs skrējās uz Valdemāra ielu, kur redzējis milicijas automašīnu. Viņš steidzies miličiem pastāstīt, kas notiek, bet miliči atbildējuši, ka informēs savu priekšniecību. Pēc aculiecinieku sniegtās informācijas, milicijas automašīna aizbraukusi prom.

Pulksten 21.55

Augstākās padomes deputāts Tālav Jundzis no republikas pašaizsardzības spēku štāba ziņo, ka neizdodas sazināties ar iekšlietu ministra vietnieku Z. Indrikovu.

Pulksten 22.15

Pašaizsardzības spēku štābs ziņo, ka saskaņā ar informāciju, kas saņemta no Iekšlietu ministrijas, ēkas pirmais un piektais stāvs esot ieņemts.

Uzbrucēji, sazinoties pa rāciju, izsaucot papildspēkus.

Pulksten 22.20

Kinorežisors Juris Podnieks paziņo, ka kinooperators un režisors ANDRIS SLAPIŅŠ ir nošauts un kinooperators Gvido Zvaižne sašauts (ievainots).

NOTIKUMI PIE VIESNĪCAS “RĪDZENE”

Ap pulksten 22.00 (pretējā ielas pusē un pie nākamās ēkas)

Deg Augstākās padomes Tirdzniecības un pakalpojumu komisijas automašīna.

No viesnīcas “Rīdzene” vestibila tiek raidīti šāvieni gaisā.

Pie viesnīcas tiek piekauts somu žurnālists, kurš apgalvo, ka tiek šauts arī uz civiliedzīvotājiem.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1
22.50

19 g. « »

Deputy Janis Dinevics, leader of the Popular Front faction in the Supreme Council, informs the residents of Latvia about events with a phone call to the TV news show in Riga.

Prime Minister Ivars Godmanis calls USSR Interior Ministry Boris Pugo by telephone, who promised to control this issue. Godmanis advises people to not go out into the streets.

~~22.55~~ 22.55

USSR Deputy to the Congress of Peoples' Deputies, Andrejs Cirulis informed the Latvia Legation in Washington D.C. and contacts Ojars Kalnins who immediately informs the US government about these events in Riga.

23.00

Deputy Interior Minister Y. Indrikovs holds discussions with those who have taken the Ministry building.

JANUARY 21, 1991

0.15

Television journalist Ojars Rubenis contacts Deputy Interior Minister Y. Indrikovs by telephone. Indrikovs states that his office is being broken into. After this, the conversation breaks off. The Council of Ministers Press Office announces that there is no doubt that the attackers are OMON unit members ("black berets").

00.20

Currently there are 9 injured and 4 dead. The injured include Dagnis Ozols (born in 1969 and placed into the P. Stradins Hospital), Fodors Janoss (born in 1966, Hungarian) also a student at the Latvia University, Gvido Zvaigzne (film camera operator for Juris Podnieks), Simanovics (a militiaman), Sencenko (a militiaman), Janis Jacevics (born in 1941). The last four wounded are located in the Riga Clinical Hospital No. 1. Besides Slapins, two militiamen are also killed--Konovalovs and Butka.

00.30

The Vice Chairman of the Latvia SSR State Security Committee (KGB), J. Trubins, announces that the KGB will execute the directions and orders of the Latvia Government.

SINCE 22.00, the Republic's Self-Defense Headquarters invite the Interior Ministry militia personnel from other cities and regions in Latvia to travel to Riga and report for duty in full uniforms, weapons and other combat-ready status.

* 21.50 PM - JANUARY 20 - DINEVICS calls USSR Defense Minister YAZOV about shootings, He stated he would not discuss the matter and that the USSR Supreme Soviet should deal with this matter.

Pulksten 22.50

Augstākās padomes Tautas frontes frakcijas vadītājs Jānis Dinevičs, telefoniski sazinoties ar televīzijas ziņu raidījumu Rīgā, informē Latvijas iedzīvotājus par to, kas notiek.

Premjerministrs Ivars Godmanis sazvānās ar PSRS iekšlietu ministru Borisu Pugo, kurš sola kontrolēt situāciju. Godmanis iesaka cilvēkiem neiziet no mājām.

Pulksten 22.55

PSRS Tautas deputātu kongresa deputāts Andrejs Cīrulis informē Latvijas sūtniecību Vašingtonā un sazinās ar Ojāru Kalniņu, kurš nekavējoties informē ASV valdību par notikumiem Rīgā.

Pulksten 23.00

Iekšlietu ministra vietnieks Z. Indrikovs uztur sarunas ar ministrijas ēkas ieņēmējiem.

1991. gada 21. janvāris

Pulksten 0.15

Televīzijas žurnālists Ojārs Rubenis telefoniski sazinās ar iekšlietu ministra vietnieku Z. Indrikovu. Indrikovs paziņo, ka uzbrucēji laužas iekšā viņa kabinetā. Pēc tam saruna pārtrūkst. Ministru padomes preses centrs paziņo – nav šaubu par to, ka uzbrucēji ir OMON vienības locekļi (“melnās beretes”).

Pulksten 00.20

Šobrīd ir 9 ievainotie un 4 bojā gājušie. Ievainoti ir Dainis Ozols (dzimis 1969. gadā, nogādāts P. Stradiņa slimnīcā), Janošs Fodors (dzimis 1966. gadā, ungārs, Latvijas Universitātes students), Gvido Zvaigzne (Jura Podnieka grupas kinooperators), Simanovičs (milicis), Senčenko (milicis), Jānis Jacevičs (dzimis 1941. gadā). Pēdējie četri ievainotie ir ievietoti Rīgas 1. klīniskajā slimnīcā. Papildus Slapiņam bojā gājuši arī divi miliči – Konovalovs un Butka.

Pulksten 00.30

Latvijas PSR Valsts drošības komitejas (VDK) priekšsēdētāja vietnieks J. Trubiņš paziņo, ka VDK pildīs Latvijas valdības norādījumus un pavēles.

Kopš pulksten 22.00 republikas paš aizsardzības spēku štābs aicina Iekšlietu ministrijas milicijas darbiniekus no citām Latvijas pilsētām un rajoniem braukt uz Rīgu un stāties pie saviem pienākumiem pilnā uniformā, bruņotiem un visādā ziņā kaujas gatavībā.

[*Rokrakstā.*] Pulksten 21.50 – 20. janvārī – Dinevičs sazvānās ar PSRS aizsardzības ministru Jazovu par apšaudi. Jazovs atsakās pārrunāt notikušo, jo šis jautājums esot jārisina PSRS Augstākajai padomei.

Pirmā informācija par bojā gājušajiem un ievainotajiem ne vienmēr bija precīza, tādēļ tajā minētais ne vienmēr atbilst vēlāk precizētai informācijai un uzvārdiem. Piemēram, minētie nošauto miliču uzvārdi Konovalovs un Butka nav pareizi; Jānis Yelcs ir Jānis Zelčs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

19__ g. «_____» JANUARY 21, 1991
4.05 a.m.

SHOOTING AT LATVIA INTERIOR MINISTRY ENDS ATTACKERS LEAVE INTERIOR MINISTRY BUILDING

RIGA, LATVIA--

JANUARY 21, 1991

1.55

- Latvia Interior Ministry Building occupied.
- Deputy Latvia Interior Minister Z. Indrikovs does not answer telephone calls.
- Latvia TV informs that a Deputy USSR Interior Minister (Kukushkins) is on his way to Riga.
- Latvia Prime Minister, Ivars Godmanis, reaches an agreement with OMON Commander Mlinniku, that the OMON fighters will leave to return to their base soon.

2.00

- Observers on the 23rd floor in the Hotel Latvija see three BTRs (armored personnel carriers) making their way to the incident down Brivibas Blvd, turning right on Rainis Blvd. and then to scene of the incident and then leave.

2.15

- BTRs make their way to the Interior Ministry Building, collect the OMON unit's personnel and then leave for the base.

2.30

- Supreme Council Popular Front faction meeting finishes (started ~~about~~ about 10pm). Facts of this attack and occupation of the Interior Ministry Building are reviewed and suggestions for the further work of the newly-formed State Self-Defense Department were discussed. Decree on this matter forthcoming at next session.

3.05

- OMON units have left the Interior Ministry Building.
- Deputy Interior Minister Z. Indrikovs is meeting with Prime Minister Godmanis.

NOTES:

- Eyewitnesses report that during the attack operation, shots were fired from the roof of the Latvian SSR Prosecutor's Headquarters (which is currently only used by the ~~Latvian~~ Latvian SSR Prosecutor (appointed by Moscow, but not recognized by Latvia's Supreme Council).
- After the operation, eyewitnesses report that the remaining unused ammunition was unpacked from the Latvian SSR Prosecutor's headquarters into various vehicles.
- About 15 vehicles and one BTR drive to and park at the Latvia Communist party Central Committee headquarters and then proceed to the shores of the Daugava River and then turn right heading in the direction of Vecmilgravis (their base).

LATEST CASUALTY FIGURES: 4 dead, 11 wounded.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 18. lp.

Nr. 2

1991. gada 21. janvārī pulksten 4.05

APŠAUDE PIE LATVIJAS IEKŠLIETU MINISTRIJAS BEIDZAS UZBRUCĒJI PAMET IEKŠLIETU MINISTRIJAS ĒKU

Rīgā, Latvijā

1991. gada 21. janvārī

Pulksten 1.55

- Latvijas Iekšlietu ministrijas ēka ir ieņemta.
- Latvijas iekšlietu ministra vietnieks Z. Indrikovs neatbild uz telefona zvaniem.
- Latvijas Televīzija informē, ka viens no PSRS iekšlietu ministra vietniekiem (Kukuškins) ir ceļā uz Rīgu.
- Latvijas premjerministrs Ivars Godmanis panāk vienošanos ar OMON komandieri Mliņņiku, ka OMON kaujinieki drīzumā pametīs ēku un atgriezīsies savā bāzē.

Pulksten 2.00

- Novērotāji no viesnīcas "Latvija" 23. stāva redz trīs BTR (bruņutransportierus) braucam incidenta vietas virzienā pa Brīvības bulvāri, nogriežamies pa labi uz Raiņa bulvāri, tad uz incidenta vietu un pēc tam aizbraucam.

Pulksten 2.15

- Bruņutransportieri piebrauc pie Iekšlietu ministrijas ēkas, savāc OMON vienības kaujiniekus un tad dodas uz bāzi.

Pulksten 2.30

- Beidzas Augstākās padomes Tautas frontes frakcijas sēde (sākās pulksten 22.00). Tiek izskatīti zināmie fakti par uzbrukumu Iekšlietu ministrijai un ēkas ieņemšanu un ierosinājumi par jaunizveidotās valsts pašaizsardzības vienības turpmāko darbību. Nākamajā sēdē tiks pieņemts lēmums šajā jautājumā.

Pulksten 3.05

- OMON vienības atstājušas Iekšlietu ministrijas ēku.
- Iekšlietu ministra vietnieks Z. Indrikovs tiekas ar premjerministru Ivaru Godmani.

PIEZĪMES

- Aculiecinieki ziņo, ka uzbrukuma laikā šāvieni tika raidīti no Latvijas PSR Prokuratūras galvenās ēkas (kuru šobrīd izmanto tikai Maskavas ieceltais, bet Latvijas Augstākās padomes neatzītais Latvijas PSR prokurors.
 - Pēc uzbrukuma aculiecinieki ziņo, ka pāri palikusī neizmantotā munīcija tiek iznesta no Latvijas PSR Prokuratūras ēkas un iekrauta vairākos transportlīdzekļos.
 - Apmēram 15 automašīnas un viens bruņutransportieris piebrauc un apstājas pie Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas ēkas, tad dodas uz Daugavmalu un pēc tam nogriežas pa labi Vecmīlgrāvja (savas bāzes) virzienā.
- JAUNĀKĀ STATISTIKA PAR UPURIEM: 4 bojā gājušie, 11 ievainotie.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19__ g. « » JANUARY 21, 1991
5 a.m.

GORBUNOV'S ESCAPES DANGER & RETURNS TO SUPREME COUNCIL

RIGA, LATVIA--Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council, returned to the Popular Front parliamentary faction at 4:20 a.m. He had just returned from discussions with Prime Minister Ivars Godmanis, Latvian SSR KGB Chief Edmunds Johannsons, and Deputy Interior Minister Z. Indrikovs.

Gorbunovs described the situation as he saw it, across the street in the Ridzene Hotel, where he was hosting the Polish delegation led by the Marshal of the Poland Senat, Andrzej Stemachowski, at an official dinner scheduled from 7-9 a.m. Gorbunovs left the Ridzene Hotel after being informed that his whereabouts had been broadcast by Radio Free Europe. He was forced to leave the hotel on foot into the immediate vicinity of ricocheting and streaming bullets.

Gorbunovs stated that early on January 21, USSR Deputy Interior Minister Kukushkin was expected in Riga along with a representative from the USSR Prosecutor's office in Moscow.

SUPREME COUNCIL TO DEBATE PROPOSAL TO EXPAND DEFENSE UNITS

This morning, at 5 a.m., the Supreme Council will convene, if they achieve the necessary quorum of 67 deputies, and will ~~start~~ start to consider a draft decree regarding how to staff the recently-created Self-Defense Department. It is clear to the deputies that action must be taken immediately to avoid the creation of self-made retaliation groups and/or chaotic, random incidents of violence. But the main problems are 1) how to arm these people when the Interior Ministry itself has only a small amount of weapons, and 2) whether to form this group as an individual organization or under the Interior Ministry.

LATEST CASUALTY FIGURES: 4 dead, 10 wounded, 3 missing.

Nr. 3

1991. gada 21. janvārī pulksten 5.00

GORBUNOVS IZBĒG NO BRIESMĀM UN ATGRIEŽAS AUGSTĀKAJĀ PADOMĒ

Rīgā, Latvijā – Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs pulksten 4.20 no rīta atgriezās Tautas frontes frakcijā – tūlīt pēc sarunām ar premjerministru Ivaru Godmani, Latvijas PSR VDK priekšnieku Edmundu Johansonu un iekšlietu ministra vietnieku Z. Indrikovu.

Gorbunovs raksturoja situāciju, kādu bija novērojis uz ielām pie viesnīcas “Rīdzene”, kur no pulksten 19.00 līdz 21.00 bija sarīkotas svinīgas vakariņas Polijas Senāta maršalam Andžejam Stelmahovskim un viņa vadītajai poļu delegācijai. Gorbunovs no viesnīcas “Rīdzene” devās prom pēc tam, kad tika informēts, ka radio “Brīvā Eiropa” ir izskanējusi ziņa par viņa atrašanās vietu. Doties prom no viesnīcas viņam nācās kājām un šķērsojot tieši apšaudes zonu, neraugoties uz trasējošajām un rikošētējošām lodēm.

Gorbunovs paziņoja, ka 21. janvārī agri no rīta Rīgā tiek gaidīts ierodamies PSRS iekšlietu ministra vietnieks Kukuškins, kā arī PSRS Prokuratūras pārstāvis no Maskavas.

AUGSTĀKĀ PADOME DISKUTĒS PAR IEROSINĀJUMU PAPLAŠINĀT AIZSARGSPĒKUS

Ja būs nepieciešamais 67 deputātu kvorums, tad šorīt pulksten 5.00 notiks Augstākās padomes sēde, lai varētu sākt izskatīt lēmumprojektu par nesen izveidotās pašaizsardzības vienības sastāva komplektēšanu. Deputātiem ir skaidrs, ka jārikojas nekavējoties, lai novērstu pašdarbniecisku atriebēju grupējumu veidošanos un/vai haotisku, nejaušu vardarbību. Tomēr galvenās problēmas ir šādas: 1) kā šos cilvēkus apbruņot, ja pašas Iekšlietu ministrijas rīcībā ir pārāk maz ieroču, un 2) vai pašaizsardzības vienība būs atsevišķa vai Iekšlietu ministrijai pakļauta militāra organizācija.

JAUNĀKĀ STATISTIKA PAR UPURIEM: 4 bojā gājušie, 10 ievainotie, 3 bezvēsts pazudušie.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

19__ g. <____> JANUARY 21, 1991

SUPREME COUNCIL PASSES DECREE TO ESTABLISH SPECIAL
SELF-DEFENSE UNIT ^{6.30 a.m.}

RIGA, LATVIA--The Supreme Council of the Republic of Latvia convened its plenary session with a total of 72 deputies present, thus having a quorum. The central question was the immediate necessity to form a force which can defend and protect the lives, rights and freedoms of the inhabitants of the Republic of Latvia, society's and government's interests from illegal threats.

The Supreme Council discussed and passed a decree, "About the staffing of the Republic of Latvia Interior Ministry". The first point states that the Republic of Latvia Interior Ministry system establish a special self-defense unit and then invites draft-age youth to join this special self-defense unit. The decree also requests that the Republic of Latvia Council of Ministers submit to the Supreme Council by March 1, draft legislation regarding the establishment of the Republic of Latvia police. The decree takes effect immediately upon its adoption.

The decree appeals to the people's readiness to protect its elected path of independence for the Republic of Latvia, and to protect its lawfully-elected parliament and government, by flooding the Interior Ministry with qualified candidates in a short period of time.

The decree also states that it was enacted due to the aggravation of the situation and the OMON unit's continued illegal activities, the result of which several people have lost their lives and several important government objects have been attacked.

Nr. 4

1991. gada 21. janvārī pulksten 6.30

AUGSTĀKĀ PADOME PIENĒM LĒMUMU PAR ĪPAŠAS PAŠAIZSARDZĪBAS VIENĪBAS IZVEIDI

Rīgā, Latvijā – Latvijas Republikas Augstākā padome sanāca uz plenārsēdi, klātesot 72 deputātiem, kas nodrošināja kvorumu. Galvenais jautājums bija neatliekamā vajadzība izveidot spēku, kas varētu aizstāvēt un sargāt Latvijas Republikas iedzīvotāju dzīvību, tiesības un brīvības, sabiedrības un valdības intereses no prettiesiskiem apdraudējumiem.

Augstākā padome izskatīja un pieņēma lēmumu “Par Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas personālsastāva komplektēšanu”. Pirmajā punktā noteikts, ka Latvijas Republikas Iekšlietu ministrija izveido īpašu paš aizsardzības vienību un aicina tajā stāties karadienesta vecumu sasniegušus jauniešus. Lēmumā noteikts, ka Latvijas Republikas Ministru padome līdz 1. martam iesniedz Augstākajai padomei likumprojektu par Latvijas Republikas policijas izveidošanu. Lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Lēmumā ņemta vērā tautas gatavība aizstāvēt tās izraudzīto ceļu uz Latvijas Republikas neatkarību un aizsargāt tās likumīgi ievēlēto parlamentu un valdību, īsā laika posmā iepludinot Iekšlietu ministrijā kvalificētus kandidātus.

Lēmumā arī norādīts, ka tas pieņemts, ievērojot situācijas saasināšanos un OMON nepārtrauktās nelikumīgās darbības, kuru rezultātā jau vairāki cilvēki zaudējuši dzīvību un vairāki svarīgi valsts objekti kļuvuši par uzbrukuma mērķiem.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 5

1991 g. «21» January

11am.

Andrzej

REPUBLIC OF LATVIA SUPREME COUNCIL PLENARY SESSION-JANUARY 21, 1991

RIGA, LATVIA -- The Republic of Latvia Supreme Council plenary session began at 10:00 AM January 21, 1991 with 113 deputies present. The session began with a moment of silence for the victims of last night's shooting at the Interior Ministry.

Anatolijs Gorbunovs introduced the deputies to their Polish guest, Marshall *Andrzej* Stelmahovskis from the Polish Senate, who has arrived for meetings with Gorbunovs. They were both in the ~~hotel~~ hotel Ridzene conference hall when at approximately 21:00 the talks were interrupted by gunfire in the hotel lobby.

A. Stelmahovskis addressed the Supreme Council deputies, by first expressing how impressed he was to see the people by the ~~the campfires~~ campfires, steadfastly guarding the Republic of Latvia's independence. "The second impression I got is the warfare, that occurred last night on the streets of Riga and interrupted my dinner with Anatolijs Gorbunovs," said Stelmahovskis. The gunfire and clattering windowpanes behind our backs, are also a part of our meeting... This calls to memory the recent victims of the Polish independence struggle. Therefore, I want you to view my visit here as a visit of solidarity. Today, as we place flowers at the Monument of Freedom, let us honor our victims, because the first and foremost factor is the issue of sovereignty.", stressed the Polish Senator.

The Polish delegation met yesterday with the Polish Association of Latvia, with whom they have had close contacts with since the time of Ita Kozakevica's involvement there.

Mr. A. Gorbunovs thanked the Polish Senate delegation for their moral support and solidarity. The delegation will meet with Supreme Council deputies, as well as the Prime Minister Ivars Godmanis. "We will do everything we can to make sure your visit continues without further incidents," promised ~~the~~ Gorbunovs.

The plenary session continued with a speech by deputy Viktors Kalnberzs, who is also a surgeon. "Today, there were Latvian as well as Russian doctors at the operating tables. Once again, last night I came face to face with the blood of an innocent victim. I appeal to hardline Communists, like M. Krustinsone, real Leninists, so that they, too, would open their eyes and see the true face of bolshevism. I appeal to soldiers, many of which are my acquaintances, who are leaning towards democratic positions. I want to appeal to our military personnel, and to Viktors Alksnis and other deputies, whose words, unfortunately, are heard throughout the world. I appeal to the so-called Salvation Committee and personally to Rubiks, who was once considered progressive. I wish they could take the same steps as Shevardnadze, and as Alberts Kauls yesterday - to reconsider everything, that is happening in our society ~~with~~ right now. And especially, I appeal to those, whose hands are not yet bloodied, by signing commands to fire at peaceful citizens. I appeal to President Gorbachev, because I wish that together we could stop heading towards a terrible dictatorship, and avoid losing more innocent lives."

At 15:00 the LTF faction will meet. Until then, deputies are in ~~Commission~~ commissions.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 21. lp.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PLENĀRSĒDE 1991. GADA 21. JANVĀRĪ

Rīgā, Latvijā – 1991. gada 21. janvārī pulksten 10.00 sākās Latvijas Republikas Augstākās padomes plenārsēde, klātesot 113 deputātiem. Sēde tika sākta ar klusuma brīdi, pieminot naktī pie Iekšlietu ministrijas notikušās apšaudes upurus.

Anatolijs Gorbunovs iepazīstināja deputātus ar viesi no Polijas – Polijas Senāta maršalu Andžeju Stelmahovski, kurš ieradies, lai tiktos ar Gorbunovu. Viņi abi atradās viesnīcas “Rīdzene” konferenču zālē, kad aptuveni pulksten 21.00 sarunu pārtrauca šāvieni viesnīcas vestibilā.

A. Stelmahovskis uzrunāja Augstākās padomes deputātus, pirmkārt atzīstot, ka uz viņu dziļu iesaistību atstājuši cilvēki, kas, stāvot pie uguns kuriem, nelokāmi sargā Latvijas Republikas neatkarību. “Mans otrais iesaistītājs ir saistīts ar karadarbību, kas vakarnakt risinājās Rīgas ielās un iztraucēja mums ar Anatoliju Gorbunovu vakariņas,” Stelmahovskis sacīja. “Šāvieni un plīstošo logu stiklu šķindoņa mums aiz muguras arī bija daļa no mūsu tikšanās... Tas man atgādina nesenos Polijas neatkarības cīņas upurus. Tādēļ vēlos, lai jūs manu vizīti uztvertu kā solidaritātes žestu. Šodien, noliekot ziedus pie Brīvības pieminekļa, godināsim mūsu bojā gājušos, jo suverenitāte ir pirmais un galvenais mērķis,” uzsvēra Polijas senators.

Vakar Polijas delegācija tikās ar Latvijas Poļu savienību, ar kuru Polija ciešu sadarbību uztur jau kopš Itas Kozakevičas iesaistīšanās savienībā.

A. Gorbunova kungs pateicās Polijas Senāta delegācijai par morālo atbalstu un solidaritāti. Delegācija tiksies ar Augstākās padomes deputātiem, kā arī premjerministru Ivaru Godmani. “Mēs darīsim visu, kas iespējams, lai nodrošinātu to, ka jūsu vizīte turpinās bez starpgadījumiem,” solīja Gorbunovs.

Plenārsēdes turpinājumā runu teica deputāts Viktors Kalnbērzs, kurš ir arī ķirurgs: “Šonakt pie operāciju galdiem strādāja gan latviešu, gan krievu ārsti. Vakarnakt es atkal redzēju nevainīgu upuru asinis. Es gribētu griezties pie tādiem pārliecinātiem komunistiem – īstiem ļeņinistiem kā M. Krustiņšone, lai arī viņi atvērtu acis un ieraudzītu boļševisma patieso seju. Es gribētu griezties pie karavīriem, kas man daudzi ir personīgi pazīstami, kuri orientēti uz demokrātisma pozīcijām. Es gribētu griezties pie mūsu militārā personāla un Viktora Alkšņa un citiem deputātiem, kuru sacītais diemžēl izskan visā pasaulē. Es gribētu griezties pie tā saucamo glābšanas komiteju pārstāvjiem un personīgi pie Rubika, kurš reiz tika uzskatīts par progresīvu. Es vēlētos, kaut viņi varētu spert tādu soli kā Ševardnadze un kā vakar Alberts Kauls – no jauna pārdomāt visu šobrīd sabiedrībā notiekošo. Un es it sevišķi gribētu griezties pie tiem, kuru rokas vēl nav aptraipītas asinīm, parakstot pavēles par šaušanu uz miermīlīgiem pilsoņiem. Es gribētu griezties pie prezidenta Gorbačova, jo vēlos, lai mēs kopīgi novērstu virzību uz drausmu diktatūru un nepieļautu turpmākus upurus.”

Pulksten 15.00 uz sēdi sanāks LTF frakcija. Līdz tam deputāti strādās komisijās.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 86

19__ g. «___» JANUARY 21, 1991

INFORMATION ON CASUALTIES FROM INTERIOR MINISTRY SHOOTINGS

DEAD--4 people

1. ANDRIS SLAPINS---camera operator and film director, working for Juris Podnieks, killed while filming
2. KONOVALOVS--Interior Ministry militia-Riga's Proletarian region
3. Vladimirs GOMANOVICS--Interior Ministry militia lieutenant
4. Unknown, in region near Pulvertornis

INJURED--11 people

1. GVIDO ZVAIGZNE--Camera operator from Juris Podnieks' crew. Was operated in Riga Hospital No. 1 with damage to liver, kidneys, intestines, lungs--seriously injured.
2. ALGIS SIMANOVICS--Interior Ministry militia, upper thigh injury (Riga Hospital No. 1)
3. SENCENKO--Interior Ministry militia, stomach injuries (Riga Hospital No. 1)
4. JANIS JASEVICS, age 41, shot in left lower leg, injury to left fibula, currently ~~k~~ had been operated on at Riga Hospital No. 1 -Militia from Bauska
5. ~~V~~DMITRENKO, BORISS, born in 1946, civilian from Ludza, shot through the left knee, released home (Riga Hospital No. 1)
6. JANIS YELCS, born in 1968, civilian from Ludza, legs were operated at ~~P. Stradina Hospital~~ Riga Hospital No. 1)
7. DAGNIS OZOLS, born in 1969, shot in the buttocks, legs were operated on at P. Stradina Hospital
8. JANOSS FODORS, born in 1966, shot in face, P. Stradina Hospital RKS 30. division
9. VLADIMIRS GREYNEVS camera operator for "VZGLJAD" television show
10. unknown
11. Finnish journalist (beaten, elbow injury)

MISSING AND BELIEVED TO BE WOUNDED

1. Interior Ministry militia

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 23. lp.

INFORMĀCIJA PAR IEKŠLIETU MINISTRIJAS APŠAUDĒ CIETUŠAJIEM

BOJĀ GĀJUŠIE – 4 cilvēki

1. ANDRIS SLAPIŅŠ – operators un kino režisors, strādāja kopā ar Juri Podnieku, nogalināts filmēšanas laikā
2. KONOVALOVS – Iekšlietu ministrijas milicijas Rīgas Proletāriešu rajona nodaļa
3. Vladimirs GOMANOVICS – Iekšlietu ministrijas milicijas leitnants
4. Nezināma persona Pulvertorņa rajonā

IEVAINOTIE – 11 cilvēki

1. Gvido Zvaigzne – Jura Podnieka komandas kinooperators. Tika operēts Rīgas 1. slimnīcā, ar aknu, nieru, zarnu, plaušu bojājumiem – nopietni ievainots
2. AĻĢIS SIMANOVICŠ – Iekšlietu ministrijas milicija, ievainots augšstilbā (Rīgas 1. slimnīca)
3. SENCENKO – Iekšlietu ministrijas milicija, ievainojums vēderā (Rīgas 1. slimnīca)
4. JĀNIS JASEVIČS, 41 gadu vecs, sašauts kreisajā apakšstilbā, ievainojums skāris kreiso stilba kaulu, šobrīd tiek operēts Rīgas 1. slimnīcā – milicis no Bauskas
5. BORISS DMITRENKO, dzimis 1946. g., civiliedzīvotājs no Ludzas, sašauts kreisajā ceļī, izrakstīts (Rīgas 1. slimnīca)
6. JĀNIS YELCS, dzimis 1968. g., civiliedzīvotājs no Ludzas, Rīgas 1. slimnīcā operētas kājas,
7. DAGNIS OZOLS, dzimis 1969. g., sašauts pēcpusē, kājas operētas P. Stradiņa slimnīcā
8. JANOSS FODORS, dzimis 1966. g., sašauts sejā, P. Stradiņa slimnīcas RKS 30. nodaļa
9. VLADIMIRS GREJŅEVS, televīzijas raidījuma VZGLĀD operators
10. Nezināms
11. Somu žurnālists (piekauts, savainots elkoni)

PAZUDUŠI, UZSKATĪTI PAR IEVAINOTIEM

1. Iekšlietu ministrijas milicis

Pirmā informācija par bojā gājušajiem un ievainotajiem ne vienmēr bija precīza, tādēļ tajā minētais ne vienmēr atbilst vēlāk precizētai informācijai un uzvārdiem. Piemēram, minētie nošauto milīču uzvārdi Konovalovs un Butka nav pareizi; Jānis Yelcs ir Jānis Zelcs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Riga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. _____

19__ g. «____» JANUARY 21, 1991

INFORMATION ON CASUALTIES FROM INTERIOR MINISTRY SHOOTINGS

DEAD--4 people

- 1. ANDRIS SLAPINS---camera operator and film director, working for Juris Podnieks, killed while filming (1949)
- 2. KONOVALOVS--Interior Ministry militia-Riga's Proletarian region *Sergei Kononenko*
- 3. Vladimirs ~~KONOVICIS~~---Interior Ministry militia lieutenant (1959)
- 4. ~~Unknown~~, in region near Pulvertornis *School Boy - Riga's Dist. Riekstins (17 year old)*

INJURED--11 people

- 1. GVIDO ZVAIGZNE--Camera operator from Juris Podnieks' crew. Was operated in Riga Hospital No. 1 with damage to Liver, kidneys, intestines, lungs--seriously injured.
- 2. ALGIS SIMANOVICS--Interior Ministry militia, upper thigh injury (Riga Hospital No. 1)
- 3. SENCENKO--Interior Ministry militia, stomach injuries (Riga Hospital No. 1)
- 4. JANIS JASEVICIS, age 41, shot in left lower leg, injury to left fibula, currently had been operated on at Riga Hospital No. 1 -Militia from Bauska *disc Feb 6*
- 5. DMITRENKO, BORISS, born in 1946, civilian from Ludza, shot through the left knee, released home (Riga Hospital No. 1)
- 6. JANIS YELCS, born in 1968, civilian from Ludza, legs were operated at ~~PxSxxrdinxHxspitax Riga Hospital No. 1~~ *Returned Home*
- 7. DAGNIS OZOLS, born in 1969, shot in the buttocks, legs were operated on at P. Stradina Hospital *not Trauma*
- 8. JANOS TODORS, born in 1966, shot in face, P. Stradina Hospital RKS 30. division (Ungar) *disc not Returned Home.*
- 9. VLADIMIRS ~~GREENEVS~~ *Breenon* camera operator for "VZGLJAD" television show
- 10. ~~unknown~~ *Russia* TV OPERATOR FROM FINLAND.
- 11. Finnish journalist (beaten, elbow injury) *HANKU VAISANEN*

MISSING AND BELIEVED TO BE WOUNDED

- 1. Interior Ministry militia

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 22. lp.

1991. gada 21. janvārī

INFORMĀCIJA PAR IEKŠLIETU MINISTRIJAS APŠAUDĒ CIETUŠAJIEM

BOJĀ GĀJUŠIE – 4 cilvēki

1. ANDRIS SLAPIŅŠ – operators un kino režisors, strādāja kopā ar Juri Podnieku, nogalināts filmēšanas laikā (**1949**)
2. KONOVALOVS – Iekšlietu ministrijas milicijas Rīgas Proletāriešu rajona nodaļa
3. Vladimirs GOMANOVICS GORNAKOVIČS *Sergejs Konoņenko* – Iekšlietu ministrijas milicijas leitnants (**1959**)
4. Nezināma persona *Garāmgājējs* Pulvertorņa rajonā *Edijs Riekstiņš, Rīgas 85. vsk. skolnieks, 17 gadu vecs*

IEVAINOTIE – 11 cilvēki

1. Gvido Zvaigzne – Jura Podnieka komandas kinooperators. Tika operēts Rīgas 1. slimnīcā, ar aknu, nieru, zarnu, plaušu bojājumiem – nopietni ievainots
2. AĻĢIS SIMANOVIČS – Iekšlietu ministrijas milicija, ievainots augšstilbā (Rīgas 1. slimnīca)
3. SENCENKO – Iekšlietu ministrijas milicija, ievainojums vēderā (Rīgas 1. slimnīca)
4. JĀNIS JASEVIČS, 41 gadu vecs, sašauts kreisajā apakšstilbā, ievainojums skāris kreiso stilba kaulu, šobrīd tiek operēts Rīgas 1. slimnīcā – milicis no Bauskas
5. BORISS DMITRENKO, dzimis 1946. g., ~~civildzīvotājs no Ludzas~~ *Liču ielā 6*, sašauts? kreisajā ceļī, izrakstīts (Rīgas 1. slimnīca)
6. JĀNIS YELCS, dzimis 1968. g., ~~civildzīvotājs no Ludzas~~, ~~Rīgas 1. slimnīcā~~ operētas kājas, izrakstīts
7. DAGNIS OZOLS, dzimis 1969. g., sašauts pēcpusē, kājas operētas P. Stradiņa slimnīcā
8. JANOSS TFODORS, dzimis 1966. g., sašauts sejā, P. Stradiņa slimnīcas RKS 30. nodaļa (*ungārs, izrakstīts*)
9. VLADIMIRS GREJNEVS *Brežņevs*, televīzijas raidījuma VZGLĀD operators
10. Nezināms
11. Somu žurnālists (piekauts, savainots elkonis) *televīzijas operators no Somijas HANNU VAISANENS*

PAZUDUŠI, UZSKATĪTI PAR IEVAINOTIEM

1. Iekšlietu ministrijas milicis

Pirmā informācija par bojā gājušajiem un ievainotajiem ne vienmēr bija precīza, tādēļ tajā minētais ne vienmēr atbilst vēlāk precizētai informācijai un uzvārdiem. Piemēram, minētie nošauto milīču uzvārdi Konovalovs un Butka nav pareizi; Jānis Yelcs ir Jānis Zelčs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 7

January 21, 1991
19 91g. < >

17.30

GODMANIS + INDRIKOVS MEET WITH PARLIAMENT RE OMON SHOOTINGS

Appearances by the Chairman of Latvia's Council of Ministers Ivars Godmanis and the First Deputy Interior Minister Zenon Indrikovs in Latvia's Supreme Council

Latvia's Prime Minister Ivars Godmanis announced, at the meeting of the Supreme ~~Soviet~~ Council's Majority fraction (the Popular Front of Latvia), about last night's events at the Republic of Latvia Interior Ministry.

-The ~~attackers~~ attackers - about 50 "black berets" (OMON) - heavily armed with machine guns, grenade thrower, automatic weapons, encircled the 15 militia in the Interior Ministry building and took over the Ministry building. To avoid bloodshed in the city's center, Godmanis, communicating with the "black beret" commander, offered to stop the shooting, deport for the base and liberate general Indrikovs. Combat operations against OMON were not begun, after consultation with Riga's Interior Ministry Administration Chairman Bugajs, although the militia had already gathered 370 men.

The USSR Interior Deputy Minister arrived in Riga early this morning, as well as other relevant service directors, and discussed 3 problems which the Latvia government must solve:

- 1) to guarantee the isolation of OMON within the territory of their base and to not allow their movement within the city;

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 24. lp.

Nr. 7

1991. gada 21. janvārī
pulksten 17.30.

**Latvijas Ministru padomes priekšsēdētāja I. Godmaņa un
iekšlietu ministra I. vietn. Z. Indrikova uzstāšanās
Latvijas Augstākajā padomē**

Augstākās padomes vairākuma frakcijas sēdē Latvijas premjers Godmanis ziņoja par aizvadītās nakts notikumiem pie Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas.

Uzbrucēji – ap 50 “melno berešu” – bruņoti smagiem ložmetējiem, granātmetējiem, automātiskajiem ieročiem, ielenkuši 15 ēkā esošos miličus un ieņēmuši ministriju. Lai novērstu asinsizliešanu pilsētas centrā, Godmanis, sazinoties ar “melno berešu” komandieri*, piedāvājis pārtraukt uguni, atiet bāzē un atbrīvot ģenerāli Indrikovu. Kaujas operācijas, konsultējoties ar Rīgas iekšlietu pārvaldes priekšnieku Bugaju, pret OMON nolēma neuzsākt, kaut milicijas pusē jau bija koncentrēti 370 vīru.

Agri no rīta Rīgā ieradās PSRS iekšlietu ministra vietnieks** u. c. attiecīgo dienestu vadītāji, sarunās ar kuriem Latvijas valdība risina 3 problēmas:

- 1) nodrošināt OMON teritoriālo izolēšanu viņu bāzē, nepieļaut to kustību pilsētā,

* Minētais “melno berešu” komandieris ir Česlavs Mļiņņiks.

** PSRS iekšlietu ministra vietnieks ir Jurijs Kukuškins.

- 2) to begin investigations about these events during which time OMON would be removed from Latvia; and
- 3) to simultaneously ask for accountability and try those who are guilty. Godmanis considers that the first parties to be responsible are directly the OMON leaders.

Zenons Indrikovs, the First Deputy Interior Minister of the Republic of Latvia, answered deputies' questions.

- He asserted the the "black berets" are viewed as excellently prepared fighters, whereas the militia showed themselves to be very poorly prepared, in order to defend themselves.

- Indrikovs surmised that one of the motives for the attack was the OMON's desire to show that they have power. Indrikovs and Godmanis doubt whether other motives which are connected with personal reasons have any basis in fact.

- Since 1989-90, the militia's armament no longer includes heavy weapons - only pistols and automatic weapons.

- The "black berets" have announced that they allegedly will end their guard duty of all buildings which they have previously guarded, for example, the Press House.

- Indrikovs rejected the assertion that the militia had distributed 650 ~~automatic weapons~~ ^{sub-machine guns} to some fighters because the Interior Ministry simply does not have weapons in such a quantity.

- 2) uzsākt izmeklēšanu par šiem notikumiem, tai laikā OMON aizvācot no Latvijas,
- 3) kā paralēli pieprasīt atbildību, tiesāt vainīgos. Godmanis uzskata, ka pirmkārt atbildīgi ir tieši OMON vadītāji.

Latvijas Republikas iekšlietu ministra pirmais vietnieks Indrikovs atbildēja uz deputātu jautājumiem.

– Viņš apgalvoja, ka “melnās beretes” uzskata par teicami sagatavotiem kaujiniekiem, turpretim milicija izrādījusies ārkārtīgi vāji sagatavota, lai pašaizsargātos.

– Indrikovs kā vienu no uzbrukuma motīviem minēja OMON vēlēšanos parādīt, ka viņi ir spēks. Indrikovs un Godmanis šaubījās, vai citi motīvi, kas saistīti ar personiskiem iemesliem, ir pamatoti.

– Milicijas apbruņojumā kopš 1989.–1990. gada vairs neesot smago ieroču – tikai pistoles un automāti.

– “Melnās beretes” paziņojušas, ka pārtrauc apsardzi visos objektos, kurus tās līdz šim sargāja, piemēram, Preses namu u. c.

– Indrikovs noraidīja apgalvojumu, ka milicija izdalījusi 650 automātus kādiem kaujiniekiem, Iekšlietu ministrijai vienkārši neesot ieroču tādā daudzumā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 8

1991 g. « 21 » 01
16. p.

The visit of the Supreme Soviet of the Republic of Latvia, A.Gorbunovs to Moscow.

According to the initiative from the Moscow, the chairman of the Supreme Soviet of the Republic of Latvia will go to Moscow in order to meet on Tomorrow 22. The meeting will be with USSR president Gorbachev. The fraction of the Popular Front approved this visit.

Nr. 8

1991. gada 21. janvārī pulksten 16.00

**LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJS
A. GORBUNOVŠ DOSIES UZ MASKAVU**

Pēc Maskavas iniciatīvas rīt, 22. janvārī, Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs dosies turp, lai tiktos ar PSRS prezidentu Gorbačovu. Tautas frontes frakcija ir apstiprinājusi šo vizīti.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 8

January 21, 1991
1991 g. « »

Moscow - 16.45

Telegram from Boris Yeltsin, Moscow, sent to the
Supreme Council and the government of the Republic
of Latvia

=====

We learned about last night's events in Riga with anxiety and
sorrow. We express our deepest sympathy to those ~~people~~ families
of those killed or wounded. We condemn the use of weapons against
a peaceful population and we are convinced that those guilty for
these victims will be punished.

Boris Yeltsin,

Chairman of the Supreme Council
of the Russian Federal Republic

Nr. 8

1991. gada 21. janvārī
pulksten 16.45 pēc Maskavas laika

TELEGRAMMA LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKAJAI PADOMEI UN VALDĪBAI NO BORISA JEĻCINA MASKAVĀ

Ar bažām un sāpēm atsaucamies uz ziņām par pagājušās nakts notikumiem Rīgā. Izsakām visdziļāko līdzjūtību bojā gājušo un ievainoto ģimenēm. Nosodām ieroču lietošanu pret mierīgajiem iedzīvotājiem un esam pārliecināti, ka par šiem upuriem vainīgie tiks sodīti.

Krievijas Federatīvās Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs
Boriss Jeļcins

21 18 17*

161148 LRAP SU

161120 TECHN SU*

161148 LRAP SU

ОБМЕН БАТАРЕЙ

*

161148 LRAP SU

161100 РТВ СУ

МОСКВА 274/28 Ч2 21/1 1645=

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ РИГА ВЕРХОВНОМУ СОВЕТУ ЛАТВИЙСКОЙ РЕСПУБЛИКИ=

С ТРЕВОГОЙ И БОЛЬЮ ВОСПРИНЯЛИ СОБЫТИЯ ПРОШЕДШЕЙ НОЧИ В РИГЕ
ВЫРАЖАЕМ ИСКРЕННИЕ СОБОЛЕЗНОВАНИЯ СЕМЬЯМ ПОГИБШИХ
ОСУЖДАЕМ ПРИМЕНЕНИЕ ОРУЖИЯ ПРОТИВ МИРНОГО НАСЕЛЕНИЯ И
УБЕЖДЕНЫ, ЧТО ВИНОВНЫЕ В ГИБЕЛИ ЛЮДЕЙ БУДУТ НАКАЗАНЫ=
ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА РСФСР Б ЕЛЬЦИН=

*

161148 LRAP SU

161100 РТВ СУ

ОБМЕН БАТАРЕЙ

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 9

1991 g. « 21. » January
17:00

PARTICIPANTS IN THE PRESS CONFERENCE ABOUT THE JANUARY 20-21
OMON SHOOTINGS IN RIGA

- ZENONS INDRIKOVŠ, Republic of Latvia, Deputy Minister of Interior
- VIKTORS SKUDRA, Minister of Justice, Republic of Latvia
- JANIS SKRASTINS, General Prosecutor, Republic of Latvia
- GVIDO ZEMRIBO, Chief Justice, Supreme Court, Republic of Latvia
- AIVARS NIEDRA, Chairman, Barristers Collegium Presidium

Nr. 9

1991. gada 21. janvārī pulksten 17.00

**PRESES KONFERENCES PAR 20.–21. JANVĀRĪ NOTIKUŠO
APŠAUDI RĪGĀ DALĪBNIKU SARAKSTS**

- ZENONS INDRIKOVS, Latvijas Republikas iekšlietu ministra vietnieks
- VIKTORS SKUDRA, Latvijas Republikas tieslietu ministrs
- JĀNIS SKRASTIŅŠ, Latvijas Republikas ģenerālprokurors
- GVIDO ZEMRĪBO, Latvijas Republikas Augstākās tiesas priekšsēdētājs
- AIVARS NIEDRA, Advokātu kolēģijas prezidija priekšsēdētājs

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811. Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» JANUARY 22, 1991

9.25 a.m.

CANADA'S PARLIAMENT SUSPENDS FINANCIAL CREDITS TO USSR

RIGA, LATVIA--Based on information received this morning from the American Latvian Association (Rockville, Maryland, USA)

On January 21, 1991, Dainis Ivans, the First Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, flew from Washington DSC.. to Canada for a one-day visit and met with Canada's Foreign Minister, Joe Clark, for discussions about Latvia's current situation.

After meeting with Ivans, Foreign Minister Clark proposed several initiatives at the Canadian Parliament evening session, which were endorsed by all of the political parties in Parliament. The Canada Parliament voted to undertake the ~~following~~ following actions:

1. To currently suspend all financial credits from Canada to the USSR, and to suspend all types of humanitarian aid, including food shipments to the USSR,
2. Prime Minister Brian Mulroney to send a letter to President Gorbachev informing him about this fact,
3. Joe Clark is seriously considering the possibility of establishing a Baltic Information Center in Canada,
4. Canada will send medical aid to the Baltic states,
5. One of the field officers from Canada's embassy in Moscow will be sent to Riga shortly to observe the situation,
6. Canada will raise the Baltic issue as a human rights issue at the CSCE and at the ~~the~~ United Nations Security Council.

Nr. 1

1991. gada 22. janvārī pulksten 9.25

KANĀDAS PARLAMENTS APTUR FINANŠU KREDĪTUS PADOMJU SAVIENĪBAI

Rīgā, Latvijā – Pēc informācijas, kas šorīt saņemta no Amerikas Latviešu apvienības (Rokvilā, Merilendā, ASV)

1991. gada 21. janvārī Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Dainis Īvāns no Vašingtonas devās uz Kanādu vienas dienas vizītē, lai tiktos ar Kanādas ārlietu ministru Džo Klārku un pārrunātu pašreizējo situāciju Latvijā.

Pēc tikšanās ar Īvānu ārlietu ministrs Klārks Kanādas parlamenta vakara sēdē ierosināja vairākas iniciatīvas, ko atbalstīja visas parlamentā pārstāvētās politiskās partijas. Kanādas parlaments nolēma īstenot šādus pasākumus:

1. Šobrīd apturēt visus Padomju Savienībai paredzētos Kanādas finanšu kredītus, kā arī visu veidu humāno palīdzību, tostarp pārtikas piegādes.
2. Premjers Braiens Malrunijs nosūtīs prezidentam Gorbačovam vēstuli, informējot viņu par iepriekš minēto lēmumu.
3. Džo Klārks nopietni apsvērs iespēju Kanādā izveidot Baltijas informācijas centru.
4. Kanāda sūtīs uz Baltijas valstīm medicīnisko palīdzību.
5. Kāds no Kanādas vēstniecības Maskavā ierēdņiem drīzumā tiks sūtīts uz Rīgu situācijas novērošanai.
6. Kanāda ierosinās Baltijas jautājumu kā cilvēktiesību jautājumu skatīt Eiropas Drošības un sadarbības apspriedē un Apvienoto Nāciju Drošības padomē.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2 19__ g. «__» 14.00 JANUARY 22, 1991

GORBUNOV'S MEETS WITH GORBACHEV AND IS ASKED
TO PARTICIPATE IN USSR SUPREME SOVIET PRESIDIU MEEING

RIGA, LATVIA--The Supreme Council of the Republic of
Latvia has received the following information by
telephone on January 22, at 14.00:

Anatolijs Gorbunovs, Chairman, Supreme Council of
the Republic of Latvia, has already had a meeting with
USSR President Mikhail Gorbachev. Gorbunovs has received an
invitation to immediately participate in the USSR Supreme
Soviet Presidium meeting which will discuss the situation
in the Baltics. IF Gorbunovs participates in this
Presidium meeting, then information about both these
meetings can be received only in the evening, when the
Republic of Latvia-Council of Ministers Representative
Office in Moscow will organize a press conference about
these meetings with the USSR President.

Nr. 2

1991. gada 22. janvārī pulksten 14:00

**GORBUNOVS TIEKAS AR GORBAČOVU UN TIEK AICINĀTS
PIEDALĪTIES PSRS AUGSTĀKĀS PADOMES PREZIDIJA SĒDĒ**

Latvijas Republikas Augstākā padomes 1991. gada 22. janvārī pulksten 14.00 ir saņēmusi informāciju pa telefonu:

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājam Anatolijam Gorbunovam ir jau notikusi saruna ar PSRS prezidentu M. Gorbačovu. A. Gorbunovs ir saņēmis aicinājumu tūdaļ pat piedalīties PSRS Augstākās padomes Prezidija sēdē, kurā notikšot saruna par situāciju Baltijā. Ja A. Gorbunovs piedalīsies šajā PSRS Augstākās padomes Prezidija sēdē, tad informācija par abām sarunām būs gaidāma tikai vakara pusē, kad Latvijas Republikas Ministru padomes pastāvīgajā pārstāvniecībā Maskavā viņš organizēs preses konferenci par savu tikšanos ar PSRS prezidentu.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

1991 g. «22» janvārī

PROSECUTOR INVESTIGATION OF OMON

Information received from the Prosecutor of Latvian Republic (LR) by phone

The Vice Chairman, Mr. Derjugin, of the USSR's Prosecutor Department of investigation and information arrived in Latvia yesterday.

He arrived at the Latvian SSR Prosecutor office which is governed by Valentīns Daukšis. This morning the Vice Chairman, Ancāns, of the Prosecutor of Latvian Republic made contact with him and categorically demanded that the Prosecutor of LR be ready to cooperate in investigating the January 20th crimes of OMON which occurred at the Ministry of Interior of LR. He would cooperate only if the Prosecutor of Latvian SSR does not take part in the investigation.

There is evidence to suggest that the Prosecutor of Latvian SSR has taken part in the events of that night, and shots were fired from the Prosecutor's of LSSR building.

The official representative of the Prosecutor of the USSR Derjugin has not yet tried to get in touch with the Prosecutor of LR.

Nr. 3

1991. gada 22. janvārī

PROKURATŪRAS IZMEKLĒŠANA ATTIECĪBĀ UZ OMON

Informācija saņemta telefoniski no Latvijas Republikas Prokuratūras

Vakar Latvijā ieradās PSRS Prokuratūras Uzziņu un izmeklēšanas pārvaldes priekšnieka vietnieks Derjugins*.

Viņš ieradās Latvijas PSR Prokuratūrā, ko vada Valentīns Daukšis. Šorīt ar Derjuginu kontaktējies Latvijas Republikas prokurora vietnieks Ancāns un izvirzījis viņam kategorisku prasību, ka Latvijas Republikas Prokuratūra ir gatava sadarboties ar viņu, kopīgi izmeklējot OMON noziegumus 20. janvārī pie Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas, tikai tad, ja šajā izmeklēšanā nepiedalās Latvijas PSR Prokuratūra.

Ir pierādījumi, ka Latvijas PSR Prokuratūra ir iesaistīta tās nakts notikumos un no tās ēkas ir raidīti šāvieni.

PSRS Prokuratūras oficiālais pārstāvis Derjugins ar Latvijas Republikas Prokuratūru līdz šim brīdim nav kontaktējies.

* Dokumentā publicēts nepareizs uzvārds. Minētā persona ir Nikolajs Degtjarevs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 5

19⁹¹ g. «22» janvārī
BRIEFING - Andrej Fjodorov.

The Russian Republic's Deputy Foreign Minister, Andrej Fjodorov, held a press conference at Riga, at the Supreme Council's Press Centre.

Responding to questions posed by journalists, Mr. Fjodorov explained that presidential rule in the Baltic states can only result in civil war. In his opinion, presidential rule can only be imposed simultaneously in all three Baltic states but at this time he does not feel this to be necessary. In addition, neither the parliaments of the Baltic states, nor their people are requesting this.

The parliament of the Russian Republic convened yesterday. It was called into session earlier than planned to fill a governmental vacume. Because the Supreme Soviet of the USSR is not currently in session, a number of their deputies also participated in the Russian Republic's parliamentary session.

Boris Yeltsin in his speech yesterday placed great weight upon the fact that he will do everything to establish a legal base for relations between sovereign republics. In response to questions regarding the All Union treaty, the Deputy Minister stated that the treaty must be based on recognition of republics' sovereignty, that this must be done on a republic level, not from above.

PRESES KONFERENCE – ANDREJS FJODOROVŠ

Krievijas Republikas ārlietu ministra vietniekam Andrejam Fjodorovam bija sarīkota preses konference Rīgā, Augstākās padomes Preses centrā.

Atbildot uz žurnālistu jautājumiem, Fjodorovs paskaidroja, ka prezidenta pārvaldes ieviešana Baltijas valstīs var novest vienīgi pie pilsoņu kara. Viņaprāt, prezidenta pārvalde var tikt ieviesta tikai visās trijās Baltijas valstīs vienlaikus, taču viņš to šobrīd neuzskata par nepieciešamu. Turklāt to nepieprasa nedz Baltijas valstu parlamenti, nedz arī iedzīvotāji.

Vakar uz sēdi sanāca Krievijas Republikas parlaments. Sēde tika sasaukta agrāk, nekā plānots, lai aizpildītu valdības vakuumu. Tā kā PSRS Augstākajai padomei sesijas šobrīd nav, arī vairāki tās deputāti piedalījās Krievijas Republikas parlamenta sēdē.

Boriss Jeļcins savā vakardienas uzrunā īpaši uzsvēra to, ka darīs visu iespējamo, lai radītu juridisko bāzi suverēno republiku savstarpējām attiecībām. Atbildot uz jautājumiem par Savienības līgumu, ministra vietnieks norādīja, ka līguma pamatā jābūt republiku suverenitātes atzīšanai un ka tas jāveido republiku līmenī, nevis jāpasniedz “no augšas”.

In Mr. Fjodorov's view, the situation in the Baltics is not an interethnic conflict, but a political one, that a battle for power is underway. The Communist party is utilizing illegal means. Mr. Fjodorov agreed that the events in the Baltic are developing according to a unified scenario, although the centre lacks the political power to carry it out.

Mr. Fjodorov repeatedly stresses Mr. Yeltsin's view that the army is forbidden from interfering in resolution of the conflict. In order to stave off the attack on democracy in the Baltic states, it is important for foreign states to react to every injustice.

He noted that informed people are of great importance, as such. In the shortest possible time the Russian Republic will open information centres in all three Baltic states. "This is a technical issue, there are no problems in solving political obstacles". He accepted that we all must learn to live in a lawful state, supported by laws, and that these laws must be explained to the nation. In his opinion, the ethnic conflicts in the Baltic exist only at a low social level.

Fjodorovs uzskata, ka situācija Baltijā ir nevis etniska, bet gan politiska konflikta rezultāts, un šobrīd notiek cīņa par varu. Komunistiskā partija izmanto pretlikumīgus līdzekļus. Fjodorovs piekrita, ka notikumi Baltijā risinās pēc vienota scenārija, taču centram trūkst politiskā spēka šo scenāriju īstenot.

Fjodorovs atkārtoti uzsvēra Jeļcina nostāju, ka armija nedrīkst iejaukties konflikta risināšanā. Lai novērstu uzbrukumu demokrātijai Baltijas valstīs, ir svarīgi, lai citas valstis reaģētu uz jebkuru netaisnību.

Viņš atzīmēja, ka būtiska nozīme ir sabiedrības informēšanai. Krievijas Republika visdrīzākajā laikā atvērs informācijas centrus visās trijās Baltijas valstīs. “Tas ir tehnisks jautājums, ar politisko šķēršļu novēršanu nav nekādu problēmu.” Fjodorovs atzina, ka mums visiem jāmācās dzīvot tiesiskā, uz likumu varu balstītā valstī un šie likumi ir jāizskaidro tautai. Viņaprāt, etniski konflikti Baltijā pastāv tikai zemākajos sabiedrības slāņos.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 6

19__ g. «___» _____

JANUARY 29, 16:50

INTERVIEW WITH PRESIDENT GORBUNOV

(interviewer: Anta Bušs, Press Center)

Q: We have received conflicting information about your meeting with President Gorbachev. Can you give us precise information?

Gorbunovs: First of all, my day began with the discovery that ~~some~~ the press in some countries has published opinions that the president of ~~the~~ Latvia Gorbunovs and Prime Minister Godmanis support presidential rule in Latvia.

Q: We received this news from the program TCH.

G: I hope that I am the official source. In the morning we managed to send out an official statement denouncing these rumours to the media. These rumours have nothing to do with the views held by Mr. Godmanis and myself. They were rumours, which have been officially denounced in the world mass media.

Q: Therefore Godmanis is also in Moscow?

G: No, he isn't. Yes, he was invited but we decided that one of us should stay in Latvia.

Q: Then you would in fact like to discuss your talks?

G: The talks lasted for two and one-half hours. At the moment I can summarize the main points. When I return tomorrow to the republic I will give an overview. The main topic was the current situation in the republic. President Gorbachev expressed regret that the situation is so complicated, that there have been casualties. But regardless of the complexity of the situation, we did not discuss direct presidential rule. We talked about something else -- that we in Latvia can solve the problems in such a way that direct presidential rule would not be necessary. I emphasized that all venues for dialogue for a democratic Latvia have not yet been exhausted. This dialogue would be with all

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 41. lp.

Nr. 6

1991. gada 22. janvārī pulksten 16.50

**Antas Bušas telefona saruna ar
LR AP priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu**

Anta Buša – Mums ir sanākusi visdažādākā informācija par Jūsu tikšanos ar Gorbačovu. Vai Jūs varētu mums sniegt precīzāku informāciju?

Anatolijs Gorbunovs –Vispirms, sākās ar to, ka no rīta uzzināju, ka masu informācijas līdzekļos pasaulē šur tur ir izplatītas domas, ka LR priekšsēdētājs Gorbunovs un Godmanis iestājas par prezidenta pārvaldi Latvijā.

B. – Mēs saņēmām te arī tādu ziņu un “TCH” programmas.

G. – Jācer, ka es esmu oficiāls. Pirms pusdienas rīta pusē visiem pasaules masu informācijas līdzekļiem, kuriem mums te bija iespēja aizsūtīt oficiālu atsaukumu tāda veida baumām. Ar manu un Godmaņa nostāju šajā jautājumā tam nav nekāda sakara, tās bija baumas, kas ir oficiāli atsauktas visos pasaules masu informācijas līdzekļos.

B. – Tātad Godmanis arī ir Maskavā?

G. – Nē, nav. Jā, viņš bija uzaicināts, bet mēs nolēmām, ka vienam no mums jāpaliek republikā.

B. – Tātad Jūs gribat pastāstīt, kā patiesībā notika saruna?

G. – Saruna notika divarpus stundas. Pagaidām es īsi varu pateikt galveno domu. Kad es atgriezīšos rīt republikā, es sniegšu īsu pārskatu. Galvenais sarunas temats bija – pašreiz stāvoklis Latvijā. Par to, ka tas ir sarežģīts, un prezidents izteica ļoti lielu nožēlu, ka šajā situācijā ir bijuši cilvēku upuri, bet, neskatoties uz visu situācijas sarežģītību, runa par prezidenta pārvaldi negāja. Runa gāja par citu – kā mēs paši republikā varētu lietas darīt tā, lai prezidenta pārvalde nekādā gadījumā nebūtu vajadzīga Latvijas Republikai. Iestājos par to, ka Latvijas Republikā vēl nav izsmeltas saskaņas dialoga visas iespējas par demokrātisku Latviju ar visām sabiedriski politiskajām organizācijām, kuras atzīst Latvijas Republikas parlamentu un valdību. Es vēlreiz pasvītroju – dialogu ar visām sabiedriski politiskajām organizācijām, kuras atzīst Latvijas Republikas parlamentu un valdību. Jāsaka, ka šo manu pozīciju prezidents M. Gorbačovs atbalstīja.

the social-political~~x~~ organizations who recognize the parliament and government of the Republic of Latvia. I emphasize again, we can have a dialogue about a democratic Latvia with all social-political organizations which recognize the parliament and government. I must say that President Gorbachev supported my position.

Q: Did he express other~~x~~ opinions that he could support the establishment of some kind of order?

G: The establishment of order without the participations~~x~~ of our government is not possible. That is why he is not interested in the kinds of activities which are connected with violence. He is not interested in that. He is interested ~~ix~~ to see us ourselves in Latvia ~~ix~~ find a dialogue on a democratic basis. Therefore, I emphasize that I can take on certain responsibility to create this dialogue, which could have a motto "For a Democratic Latvia." This motto delineates the direction and in and of itself dictates the future development of Latvia. But of course, this dialogue can only occur between those parties that recognize the parliament and government.

Q: Did you discuss the activities of the Committee for National Salvation? Did Gorbachev comment on it?

G: You know, I categorically distance myself from any social-political organization that does not recognize the Latvian parliament and government. From any organization. Any social-political organization can adopt a goal of attaining power, but they can attain power only by democratic means.

Q: Yes, but did Mr. Gorbachev say anything about the methods of Rubiks, for example this Committee of National Salvation, after you informed him of these facts?

G: I reiterate~~x~~ that I distance myself from all these types of organizations. Gorbachev supported this.

Q: Did you speak about how we want to accomplish the control of the OMON unit, in order to stop its illegal activities here?

G: I had this discussion with Boris Pugo, Interior Minister.

Q: Today?

G: Yes, and you see, I or anyone else should not talk about these types of questions on any radio program. The USSR Interior Minister must do this and he promised to do so.

Q: Then -- did you participate in the work of the USSR Supreme Soviet presidium?

G: No, I did not participate, ~~ix~~ I went immediately to my meeting with Boris Yeltsin and after that, in the evening I will~~x~~ have a press conference and late, late~~x~~ in the evening some ambassadors have

P.T.O.

- B. – Vai viņš izteicās vēl savādāk, ka viņš varētu iestāties par kaut kādas kārtības nodibināšanu šajos jautājumos?
- G. – Kārtības nodibināšana bez mūsu līdzdalības nav iespējama, un tāpēc viņš nav ieinteresēts kaut kādās akcijās, kas saistītas ar kārtības iedibināšanu. Tā ir vardarbība. Viņš nav ieinteresēts. Viņš ir ieinteresēts, lai mēs paši republikā meklējam šo saskaņu uz demokrātiskiem pamatiem, tāpēc pasvītroju, ka es varu uzņemties zināmu lomu šīs saskaņas dialogā, kuram tiešām varētu būt tāds lozungs – “Par demokrātisku Latviju”, un līdz ar to pati virzība un nosaukums pats par sevi nosaka, kā Latvijai tālāk jāattīstās. Bet, protams, ka šo dialogu var uzturēt tikai tās organizācijas, kuras atzīst parlamentu un valdību.
- B. – Sakiet, vai par mūsu republikas sabiedrības glābšanas komitejas darbību arī jūs runājat?
- G. – Ziniet, es kategoriski norobežojos no jebkuras sabiedriski politiskas vai kādas citas organizācijas, kura neatzīst Latvijas Republikas parlamentu un valdību. No jebkuras organizācijas. Jebkura sabiedriski politiska organizācija var uzskatīt par savu mērķi – nākt pie varas, bet viņas var nākt pie varas tikai demokrātiskā ceļā.
- B. – Jā, bet vai M. Gorbačova kungs kaut ko teica par to, kā darbojas Rubiks, piemēram, Latvijas kompartija un sabiedrības glābšanas komiteja, pēc tam, kad Jūs viņu acīmredzot informējāt?
- G. – Es vēlreiz saku, ka manu šo norobežošanu no jebkuras šāda veida organizācijas prezidents Gorbačovs atbalstīja.
- B. – Sakiet, vai Jums bija arī saruna par to, kādā veidā mēs vēlētos tomēr panākt, lai OMON vienība tiktu vai nu ierobežota, vai tiktu, teiksim, pārtraukta tās nelikumīgā darbība šeit?
- G. – Šī saruna man bija ar Borisu Pugo, iekšlietu ministru...
- B. – Šodien?
- G. – Jā, un, redziet, tādus jautājumus, kā vajadzētu un ko vajadzētu, tie nav jautājumi, ko vajadzētu apspriest man vai kādam citam radio pārraidēs. Tas jādara PSRS iekšlietu ministram, un viņš solījās to darīt.
- B. – Tātad, vai Jūs šodien piedalījāties PSRS AP Prezidija darbā?

- G. – Nē, es nepiedalījos, es tūlīt dodos uz tikšanos ar Borisu Jeļcinu, un pēc tam vakarā būs preses konference, un vēl vēl vakarā izteikuši vēlēšanos šeit ierasties dažī sūtņi, un pirmais būs viens pēc Maskavas laika pārstāvniecībā Zviedrijas sūtņis*.
- Rīt no rīta centīšos paspēt uz plenārsēdi.
- B. – Paldies par sarunu, Gorbunova kungs!

* Šajā dokumentā minētais Zviedrijas vēstnieks Padomju Savienībā ir Erjans Berners.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESĒS CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 7

1991 g. « 22 » janvārī

JANUARY 22.1991 20:30 (Moscow)

OFFICIAL BULLETIN FROM THE CHAIRMAN OF THE SUPREME COUNCIL

In the last few days rumours have appeared in the official and unofficial press and information sources, to the effect that the government of the Republic of Latvia has allowed the possibility of presidential rule in Latvia.

I would like to officially announce that this statement is contrary to the official views of the Parliament and government of the Republic of Latvia.

These kinds of rumours serve only to disturb the efforts of the leadership of the Republic of Latvia to calm the population.

Anatolijs Gorbunovs
Chairman, Supreme Council
Republic of Latvia

Nr. 7

1991. gada 22. janvārī

1991. gada 22. janvārī pulksten 20.30 Maskavā

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA OFICIĀLAIS PAZIŅOJUMS

Pēdējās dienās dažādos oficiālos un neoficiālos preses un informācijas avotos tika izplatītas baumas par to, ka Latvijas Republikas valdība it kā pieļāvusi iespēju PSRS prezidenta pārvaldes ieviešanai Latvijā.

Oficiāli paziņojumu, ka šāda informācija neatbilst īstenajai parlamenta un republikas valdības pozīcijai.

Šādu paziņojumu izplatīšana tikai traucē Latvijas Republikas vadības centieniem panākt pilsonisko saskaņu starp dažādiem republikas slāņiem.

Anatolijs Gorbunovs,

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 8

19⁹¹ g. « 22 » janvāry 20:00

NEWS FROM MOSCOW

After Latvian president A. Gorbunov's meeting with USSR President Gorbachev, and A. Gorbunov's visit with the Chairman of the Parliament of the Russian republic B. Yeltsin today (January 22), a press briefing was held at the Latvian Republic representative offices in Moscow.

An unusually large number of Soviet and foreign journalists accredited in Moscow were in attendance at the briefing. The world's largest news agencies and mass media representatives attended the briefing.

Late this evening, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia A. Gorbunovs is meeting with the ambassador of Sweden in Moscow, Berner, upon the latter's request.

Nr. 8

1991. gada 22. janvārī pulksten 20.00

ZIŅAS NO MASKAVAS

Pēc Latvijas prezidenta A. Gorbunova tikšanās ar PSRS prezidentu Gorbačovu un A. Gorbunova vizītes pie Krievijas Republikas parlamenta priekšsēdētāja Borisa Jeļcina šodien, 22. janvārī, Latvijas Republikas pārstāvniecībā Maskavā notika preses konference.

Šajā preses konferencē piedalījās neparasti daudz vietējo, kā arī Maskavā akreditēto ārzemju žurnālistu, tostarp pasaules lielāko ziņu aģentūru un masu mediju pārstāvju.

Šodien vēlu vakarā Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs A. Gorbunovs tiksies ar Zviedrijas vēstnieku Maskavā* pēc Zviedrijas puses lūguma.

* Domāts Zviedrijas vēstnieks Padomju Savienībā Erjans Berners.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 9

19__ g. «___» JANUARY 22, 1991

BISERS & VAZNIS MEETING WITH USSR INTERIOR MINISTER BORIS PUGO

RIGA, LATVIA--Ilmars Bisers, 1st Deputy Prime Minister, and Aloizis Vaznis, Interior Minister, from the Republic of Latvia, held a press conference on January 22, to ~~discuss~~ discuss their January 21 meeting with USSR Interior Minister Boris Pugo, in Moscow.

They described four main points of a verbal agreement which they reached with Pugo regarding the OMON commando unit ("black berets") located in Riga which attacked the Latvia Interior Ministry building on January 20, resulting in 4 dead and 10 injured.

This verbal agreement consists of the following points:

1. OMON must be removed from all of its guard posts around the buildings they have been "protecting" (such as the Press House, the Latvian SSR Prosecutor building), leave the city and return to their bases,
2. The OMON must return all weapons which they have seized during their various raids (especially their attack on the ~~Minsk~~ Minsk Militia School in Riga),
3. A special investigation group must be formed to investigate the criminal charges filed against OMON and other legal violations by OMON. This group to consist of representatives from the USSR General Prosecutor, the Republic of Latvia General Prosecutor and from a neutral republic. The Latvian SSR Prosecutor's office (appointed by Moscow) cannot be included due to its involvement in the Interior Minister's attack of January 20 (OMON soldiers shooting from the Latvian SSR Prosecutor building),
4. All guilty parties must be brought to justice and OMON units in Latvia must be disbanded or removed from Latvia.

Pugo also ~~swore~~ swore that he had not given any order or directions to the OMON in Latvia to do the actions at the Press House, the Minsk Militia school, Interior Ministry attack, and other acts of violence.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 46. lp.

BIŠERA UN VAŽŅA TIKŠANĀS AR PSRS IEKŠLIETU MINISTRU BORISU PUGO

Rīgā, Latvijā – Latvijas Republikas Ministru padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Ilmārs Bišers un Latvijas Republikas iekšlietu ministrs Aloizs Vaznis 22. janvārī rīkoja preses konferenci, kurā informēja par savu tikšanos ar PSRS iekšlietu ministru Borisu Pugo 21. janvārī Maskavā.

Viņi minēja četrus galvenos punktus, kuros panākta mutvārdu vienošanās ar Pugo. Tie saistīti ar Rīgā izvietoto OMON kaujinieku vienību (“melnajām beretēm”), kas 20. janvārī veica uzbrukumu Latvijas Iekšlietu ministrijai, kura rezultātā četri cilvēki gāja bojā un desmit tika ievainoti.

Mutvārdu vienošanās ietver šādus punktus:

1. OMON tiks atsaukts no visiem objektiem, kurus tas “apsargā” (piemēram, Preses nams, Latvijas PSR Prokuratūra), pametīs pilsētu un atgriezīsies bāzē;
2. OMON atdos visus ieročus, kas izņemti dažādu reidu laikā (it sevišķi uzbrukumā Minskas milicijas skolas filiālei Rīgā);
3. pret OMON vērsto, kā arī OMON pastrādāto noziegumu izmeklēšanai jāizveido speciāla izmeklēšanas grupa. Šajā grupā jābūt iekļautiem PSRS Ģenerālprokuratūras, Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras un neitrālas republikas pārstāvjiem. Latvijas PSR Prokuratūra (kuru iecēlusi Maskava) nedrīkst tikt iekļauta, jo bija iesaistīta 20. janvāra uzbrukumā Iekšlietu ministrijai (OMON kaujinieki šāva no Latvijas PSR prokuratūras ēkas);
4. visi vainīgie jāsauc pie atbildības un Latvijā izvietotās OMON vienības jāizformē vai jāizved no Latvijas.

Pugo arī zvērēja, ka nav devis nekādas pavēles vai rīkojumus OMON Latvijā attiecībā uz akcijām Preses namā, Minskas milicijas skolā, uzbrukumā Iekšlietu ministrijai un citiem vardarbības aktiem.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» JANUARY 23, 1991

SWEDEN'S RIKSDAG VICE-SPEAKER ADDRESSES LATVIA'S SUPREME COUNCIL

RIGA? LATVIA--Bertil Fiskejo, Vice-Speaker of Sweden's Riksdag, addressed the Supreme Council of the Republic of Latvia, at the opening of its ~~1~~ January 23 plenary session. He ~~has~~ condemned the military power which had recently been used in the Baltic States as something which does not belong in any "European home" and ~~he~~ stated that Sweden awaits the day when Latvia, Lithuania and Estonia will regain their freedom and independence.

This speech was a central part of the first official visit by a delegation from Sweden's Riksdag to Latvia from January 22-24. The delegation arrived in Riga on January 22 and toured the center of Old Riga at night to see the people who are guarding the key government buildings and the recently-built barricades and security measures.

On January 23, the delegation attended the ~~the~~ plenary session of the Supreme Council and met with the majority Popular Front parliamentary and the opposition "Equal Rights" factions, and held discussions with Ms. Sandra Kalniete, Latvia's Deputy Minister of Foreign Affairs. Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council, hosted a reception for the delegation, after which the delegation held a press conference attended by local and foreign TV and press.

The Riksdag delegation includes Bertil Fiskejo, Vice-Speaker, Sture Erikksen, Committee of Foreign Affairs, Thomas Horberg, International Secretary, and Juris Kronbergs, a Latvian poet living in Sweden, as translator. Another delegation travelled from Riga to Vilnius, Lithuania.

Major ~~themes~~ themes and excerpts from Fiskejo's speech include the following:

- "Today, all the Riksdag vice-speakers with their delegations are in all three Baltic parliaments. These parliaments consist of legitimate elected bodies, which represent the will of the people as it was expressed in general and free elections. You are our close neighbors, and we are all united by our desire, that all people around the Baltic Sea may freely develop in peace, democracy and independence."
- "With anger and disgust we have seen that pure military power again has been used here in Riga and has taken new victims.... All Political parties in Sweden forcefully condemn these violations."
- "The development and events in the Baltic States creates anxiety also about the situation in the entire Soviet Union."
- ~~The development and events in~~
- "Today's cooperation power between Sweden and Latvia can be found in our joint traditions which ~~in~~ in several areas began several centuries ago. On this foundation we have begun to form contacts at all levels....With our cooperation we show that the Baltic Sea has again become a sea which unites, not divides."
- "We also cannot allow the Persian Gulf war or other world events to cover that, which occurs here."

Nr. 1

1991. gada 23. janvārī

ZVIEDRIJAS RIKSDĀGA SPĪKERA VIETNIEKS UZRUNĀ LATVIJAS AUGSTĀKO PADOMI

Rīgā, Latvijā – Zviedrijas Riksdāga spīkera vietnieks Bertils Fišesje teica uzrunu Latvijas Republikas Augstākajā padomē, atklājot tās 23. janvāra plenārsēdi. Viņš nosodīja militāro spēku, kas tikko izmantots Baltijas valstīs, norādot, ka tas neiederas “Eiropas mājā” un ka Zviedrija gaida to dienu, kad Latvija, Lietuva un Igaunija atgūs brīvību un neatkarību.

Šī uzruna bija galvenais notikums pirmajā oficiālajā Zviedrijas Riksdāga delegācijas vizītē Latvijā, kas risinās no 22. janvāra līdz 24. janvārim. Delegācija ieradās Rīgā 22. janvārī un vakarā apmeklēja Vecrīgu, lai redzētu, kā cilvēki sargā svarīgākās valdības ēkas, nesen uzceltās barikādes un vērotu citus drošības pasākumus.

23. janvārī delegācija piedalījās Augstākās padomes plenārsēdē, tikās ar vairākuma – Tautas frontes – frakciju, kā arī opozīcijas frakciju “Līdztiesība” un diskutēja ar Latvijas ārlietu ministra vietnieci Sandru Kalnieti. Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs delegācijai par godu rīkoja pieņemšanu, pēc kuras delegācija noturēja preses konferenci, kurā piedalījās vietējās un ārzemju televīzijas un preses pārstāvji.

Riksdāga delegācijas sastāvs ir šāds: spīkera vietnieks Bertils Fišesje, Ārlietu komisijas pārstāvis Stūre Ēriksons, starptautiskais sekretārs Tomass Horbergs un tulks – Zviedrijā dzīvojošais latviešu dzejnieks Juris Kronbergs. Vēl viena delegācija devās no Rīgas uz Viļņu.

Galvenie izvilkumi no Fišesje runas:

- Šodien visi trīs Riksdāga vicespīkeri ar savām delegācijām atrodas visos trijos Baltijas parlamentos. Šie parlamenti veido leģitīmi vēlētos korpusus, kas reprezentē tautas gribu, kura izteikta vispārīgās un brīvās vēlēšanās. Jūs esat mūsu tuvie kaimiņi. Mēs visi esam vienoti vēlmē, lai visas tautas ap Baltijas jūru varētu brīvi attīstīties mierā, demokrātijā un neatkarībā.
- Ar dūsmām un sašutumu vērojam, ka kaila militārā vara atkal tikusi pielietota šeit Rīgā un prasījusi jaunus upurus. (...) Visas Zviedrijas politiskās partijas dziļi nosoda nodarītos pārkāpumus.
- Notikumu attīstība Baltijā rada bažas arī par stāvokli visā Padomju Savienībā.
- Zviedrijas un Latvijas šīsdienu sadarbības spēks meklējams mūsu kopības tradīcijā, kas dažos aspektos sniedz vairākus gadsimtus atpakaļ. Tagad esam uz šā pamata sākuši no jauna veidot sakarus visos līmeņos. (...) Ar mūsu sadarbību mēs parādām to, ka Baltijas jūra atkal ir kļuvusi par jūru, kas vieno, nevis šķir.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. _____

19__ g. <__> _____

--"Sweden has ~~xxxx~~ started to explore the possibility to raise the situation in Latvia, Estonia and Lithuania with the U.N. Human Rights Commission."

--"Sweden has forcefully stated its position as to the situation in the Baltics at the European Security Conferences in Vienna and Malta....Therefore, members of Sweden's Riksdag will participate in those debates about the Baltic States, which will occur in the European Parliament next week."

--"The Council of Europe-Ministers Council has reviewed the Baltic issue. It has adopted a declaration which condemns the use of military force against civilians and which warns about the negative effects about the ~~xx~~ repeated use of force. Sweden predicts that further initiatives will be forthcoming from the Council of Europe."

--"To support the further development on a bilateral level, additional resources have been granted to the Sweden Radio Baltic language programs."

--"We also support representatives of the Baltic parliaments and governments in many ways. We also support those Baltic parliament and government representatives who arrive in Stockholm."

--"I have particular pride in mentioning that last Tuesday, Latvia's Information Center in Stockholm was opened in the presence of Dainis Ivans, 1st Deputy Chairman of Latvia's Supreme Council, Latvia's Foreign Minister Janis Jurkans, Sweden's Foreign Minister Sten Anderson, as well as representatives of the leading parties in the Sweden Riksdag."

--"The spirit of Helsinki is the ideological basis for the formation of Europe's path of peace. We cannot strongly enough emphasize that the military force which has been used in the Baltic States during the past few days do not belong to any European home. The Soviet Union cannot escape responsibility for this violence."

--"While we sympathize with the Baltic peoples, we want to encourage the Soviet Union to refrain from the use of further force and military power. The tense situation in the Baltics can only be solved through discussions. The previous discussions must continue."

- Mēs arī nedrīkstam ļaut Persijas līča karam vai citiem pasaules notikumiem aizēnot to, kas notiek šeit.
- Zviedrija ir sākusi pētīt iespēju rosināt diskusiju par situāciju Latvijā, Igaunijā un Lietuvā ANO Cilvēktiesību komisijā.
- Eiropas drošības konferencē Vīnē un Maltā Zviedrija ir visai spēcīgi paudusi savu viedokli par situāciju Baltijā. (...) Tāpēc Zviedrijas Riksdāga locekļi piedalīsies debatēs par Baltiju, kas nākamnedēļ notiks Eiropas Parlamentā.
- Eiropas Padomes Ministru padome ir caurskatījusi Baltijas jautājumu. Ir pieņemta deklarācija, kurā nosodīta militārās varas lietošana pret civiliedzīvotājiem un izteikts brīdinājums par atkārtotu varas lietošanas gadījumu negatīvo efektu. Zviedrija paredz, ka vēl nāks iniciatīva no Eiropas Padomes puses.
- Lai bilaterālā līmenī atbalstītu attīstību, papildu līdzekļi ir piešķirti Zviedrijas radio programmām baltu valodās.
- Mēs arī visādos veidos atbalstām Baltijas parlamentu un valdību pārstāvjus. Mēs arī atbalstām baltiešu parlamentu un valdību pārstāvjus, kas ieradušies Stokholmā.
- Man ir īpašs prieks pieminēt to, ka pagājušajā otrdienā tika iesvētīts Latvijas informācijas birojs Stokholmā. Klātesošo vidū bija Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Dainis Īvāns, Latvijas ārlietu ministrs Jānis Jurkāns, Zviedrijas ārlietu ministrs Stens Andersons, kā arī vadoši Zviedrijas Riksdāga partiju pārstāvji.
- Helsinku gars ir ideoloģiskais pamats Eiropas miera ceļa pārveidei. Mēs vēlamies īpaši uzsvērt, ka tā militārā vara, kas aizgājušajās dienās lietota Baltijā, nekādi neiederas eiropiskajā mājā. Padomju Savienība nevar tikt atbrīvota no atbildības par šo varmācību.
- Simpatizējot baltu tautām, mēs gribam mudināt Padomju Savienību atteikties no tālākas varas un militārā spēka lietošanas. Saspīlētā situācija Baltijā var atrisināties vienīgi sarunās. Agrāk uzsāktajām sarunām jāturpinās.

OVERVIEW

Meeting of Deputy Speakers of the Swedish Parliament (Riksdag) Mr Bertil Fiskesjo and Mr Ingegard Troedsson, as well as representatives of the Swedish Parliament Mr Sture Ericson, Thomas Horberg, Erik Svensson and Tomas Bertelman with Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia
Riga, 23 January 1991

Other participants:

I. Daudišs, Secretary of the Supreme Council of the Republic of Latvia

Mr Gorbunovs greeted the guests and expressed the hope that they had not experienced any inconveniences during their stay in Latvia. He told the guests that he had been to Moscow and talked to Gorbachev, Yeltsin, as well as the Swedish ambassador to Moscow. Mr Gorbunovs expressed gratitude to the delegation of the Swedish Parliament for visiting Latvia at that exact time when the state and people of Latvia are in dire need of support.

Mr Fiskesjo, in turn, expressed gratitude for the opportunity for the Swedish parliamentarians to participate in the sitting of the Supreme Council of the Republic of Latvia and address members of the Latvian Parliament. They voiced their personal opinion and the opinion of the Swedish people on the situation in Latvia. He said that the violence that they had witnessed in Latvia shocked them. The Swedish parliamentarians expressed their appreciation for the opportunity to directly learn about the situation in Latvia and thanked Mr Gorbunovs for hosting the visit. He asked whether there were any forecasts about the coming weeks.

Mr Gorbunovs replied that the situation was extremely volatile and unpredictable. Mr Gorbunovs learned about the monetary reform during his talks with Yeltsin. It is difficult to say how the reform will be perceived.

Mr Gorbunovs told the guests about his talks with Gorbachev. During the meeting he had insisted that the Latvian Parliament and government are capable of governing the republic without the presidential rule. Gorbachev's position is highly ambiguous; on the one hand he is willing to support the democratisation process, but on the other hand he sees no possibility to put an end to the political confrontation. I think that the events of the previous week have made him to come to certain conclusions. Yesterday he announced that he would distance himself from any power structures that have emerged in a non-constitutional way. In yesterday's announcement he said

PĀRSKATS

par Zviedrijas Parlamenta (Riksdag) spīkera vietnieka Bertila Fiskesjo (Bertil Fiskesjö) un Ingegarda Troedsona (Ingegard Troedsson) un Zviedrijas Parlamenta pārstāvju Sture Eriksona (Sture Eriksson), Tomasa Horberga (Thomas Hörberg), Everta Svenssona (Erik Svensson) un Tomasa Bertelma (Tomas Bertelman) tikšanos ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētāju Anateliju Gorbunovu Rīgā, 1991.gada 23.janvārī

Tikšanās laikā klāt bija LR AP sekretārs I.Daudišs.

Gorbunova k-gs apsveica viesus un izteica cerību, ka viņu atrašanās laikā Latvijā ar viņiem nav notikuši nekādi starpgadījumi. Viņš pastāstīja viesiem, ka iepriekšējā dienā bijis Maskavā, kur notikušas sarunas ar M.Gorgačovu, Jeļcinu un arī ar Zviedrijas sūtni Maskavā.Gorbunova k-gs izteica pateicību Zviedrijas Parlamenta delegācijai par to, ka tā ieradusies Latvijā tieši šajās dienās, ka šāds atbalsts Latvijai un tās tautai patlaban ir ļoti savrīgs.

Fiskesjo k-gs savukārt pateicās par to, ka Zviedrijas parlamentāriešiem bija dota iespēja piedalīties Latvijas AP sēdē un izteikties tajā. Viņi izteica savu un savas tautas viedokli par stāvokli Latvijā. Viņš teica, ka redzētā vardarbība Latvijā viņus satrīeca. Zviedrijas parlamentārieši pateicās par iespēju gūt tiešu informāciju šeit Latvijā un par to, ka Gorbunova k-gs atradis laiku viņus pieņemt. Viņš interesējās par to, vai situācija tuvākajās nedēļās ir prognozējama.

Gorbunova k-gs atzīmēja, ka situācija mainās ļoti strauji un nav prognozējama. Viņš par naudas sistēmas reformu Gorbunova k-gs sapēma sarunu laikā pie Jeļcina. Grūti spriest, kāda būs reakcija uz šo reformu.

Gorbunova k-gs pastāstīja par savām sarunām ar Gorbačovu. Sarunu laikā viņš iestājies par to, ka Latvijas Parlaments un Valdība ir spējīgi pārvaldīt savu republiku bez Prezidenta pārvaldes. Gorbačova nostāja ir ļoti nenoteikta - no vienas

for the first time that the army must not interfere in political disputes. Gorbachev has also backtracked on his demand that USSR laws should be followed, stating that exceptions are permissible regarding laws on human rights. Unlike Yeltsin, Gorbachev has not changed his attitude. Yeltsin's policy is much more constructive and consistent. This is proven by the treaties signed with Latvia and Estonia, where the republics recognise each other as independent countries. Of course, Gorbachev is in a different situation than Yeltsin. Yeltsin is only in charge of Russia. Maybe this is why Gorbachev constantly seems to be lagging behind by some six months.

Mr Fiskesjo said that he was under the impression that all these developments served a strategy aimed at forcibly holding the USSR together. The history repeats itself.

Mr Gorbunovs agreed and added that Gorbachev's current policy would be opposed in Russia, where people are becoming increasingly discontent with the Russian army being involved in all these events. Russian people also want to have their own state. It is a wide-spread belief in Russia that one of the richest countries in the world has been impoverished by the central power. Russia made the first attack on this central power when it refused to pay the required amount into the USSR budget.

During the second week of the USSR Congress of People's Deputies, it was concluded that the Soviet Union no longer existed, since there were no longer resources to maintain it. The agreement between Gorbachev and Yeltsin will be decisive. Currently the central power is highly dependent on Russia.

Mr Fiskesjo asked which side the army would take in case of confrontation.

Mr Gorbunovs explained that the army was financed by the Kremlin, therefore it would be obvious for the army to back it. Besides, the commanding staff of the army tends to have a dogmatic and conservative views on societal developments.

Mr Fiskesjo said that the Swedish parliamentarians had met with the representatives of the Popular Front, as well as the opposition. If extremist views continue to prevail, shootings are inevitable. This would make it easier for the central power to justify the presidential rule.

Mr Gorbunovs replied that he had admitted to Gorbachev that radical positions were prevailing in Latvia. Therefore it would be necessary to launch a social dialogue in Latvia about building a democratic state. A centrist group should emerge in the Parliament, and the society should also put pressure on the Parliament. In this regard I trust the support on the part of the creative intelligentsia and intelligentsia in general.

Mr Fiskesjo asked whether an agreement has been reached regarding the citizenship issue.

puses viņš vēlētos demokrātijas virzību uz priekšu, no otras - neredz iespēju pārtraukt politisko konfrontāciju. Manuprāt pagājušās nedēļas notikumi likuši viņam izdarīt zināmus secinājumus. Vakar viņš paziņoja, ka norobežojas no jebkuras varas struktūras, kura veidojas nekonstitucionālā ceļā. Vakardienas paziņojumā pirmo reizi tika oficiāli teikts, ka armija nedrīks iejaukties politiskos strīdos. Gerbačova prasībā par PSRS likumu ievērošanu arī manāma zināma atkāpe - ievērot likumus, kas skar cilvēku tiesības. Atšķirībā no Jelcina Gerbačova attieksme nav mainījusies. Jelcina politika ir daudz konstruktīvāka un konsekventāka. To pierāda Līgumi, kuri parakstīti ar Latviju un Igauniju, kuras republikas atzīst viena otru par suverēnām valstīm. Protams, situācija, kādā ir Gerbačovs atšķiras no tās, kādā ir Jelcins. Jelcins pārzina tikai Krieviju. Varbūt tāpēc Gerbačovs pastāvīgi it kā atpaliek par pusgadu.

Fiskesjo k-gs izteica viedokli, ka ir tāds iespajds, ka viss notiekošais ir īpaša stratēģija, kā ar vardarbības palīdzību saturēt PSRS. Jo notikumi atkārtojas,

Gorbunova k-gs viņam piekrita vienlaikus izsakt domu, ka šāda Gerbačova politika radīs pretsparu Krievijā, kur birst neapmierinātība par to, ka visos šajos notikumos piedalās Krievijas karaspēks. Krievi arī grib savu valsti. Krievijā valda uzskats, ka vienu no bagātākajām valstīm pasaulē par nabagu padarījis centrs. Krievija deva pirmo triecienu centram atsakoties maksāt Savienības budžetā pieprasīto summu. PSRS Tautas deputātu kongresa otrajā nedēļā tika konstatēts, ka tādas Savienības nemaz nav, jo nav par ko tādu Savienību uzturēt. Visu izšķirs Gerbačova un Jelcina vienošanās. Patlaban centrs ir ļoti atkarīgs no Krievijas.

Fiskasjo k-gs vēlējās zināt pret kuru no abiem spēkiem Armija būtu lojāla.

Gorbunova k-s pastāstīja, ka armijas labklājība atkarīga no Kremļa, tāpēc tā, protams, būtu lojāla Kremlin. Turklāt armijas aprindās valdošā ir tendence vērtēt sabiedrības attīstības procesus ģogmatiski un konservatīvi.

Fiskasjo k-gs pastāstīja, ka Zviedrijas parlamentārieši tikušies ar Tautas Frontes pārstāvjiem, kā arī ar pārstāvjiem

Emphasising that he was expressing his personal view, Mr Gorbunovs suggested that an independent state of Latvia should be built by all the permanent residents of Latvia. With the exception of the military. Of course, there are also radical views on the issue, for instance, to grant citizenship based on citizenship in 1940, etc.

Mr Troedsson asked about the format of the eventual referendum. Apparently, it has taken different forms in Lithuania and Estonia.

Mr Gorbunovs explained that the Parliament had not yet discussed this issue. He believes that the objective of the referendum is to allow the people of Latvia to voice their opinion about an independent Latvia. If the outcome of the referendum is positive, this de facto independence should be pursued step-by-step. This would entail bilateral negotiations with the USSR and signing of treaties covering various sectors.

Mr Sture Ericson, Advisor of the Foreign Affairs Committee of the Swedish Parliament, reminded that the Swedish Parliament had extended an invitation for 10 Latvian parliamentarians and 5 staff members of the Parliament to visit the Swedish Parliament.

In the conclusion of the meeting both parties expressed satisfaction with the discussions.

no Opozīcijas. Ja dominēs ekstrēmistiskas pozīcijas, šausana ir neizbēgama. Vai tādā gadījumā Centram nebūs vieglāk argumentēt Prezidenta pārvaldi.

Gorbunova k-gs atbildēja, ka sarunu laikā ar Gorbačovu viņš atzina, ka republikā patlaban dominē galēji radikāli viedokļi. Tāpēc vajadzētu republikas sabiedrībā uzsākt dialogu par demokrātiskas Latvijas dibināšanu. Jāveidojas centristu grupai Parlamentā, bet arī sabiedrībai jāspiež uz Parlamentu. Šajā situācijā ļoti ceru uz radošās inteliģences un inteliģences atbalstu.

Fiskesjo k-gs tāpat interesējās, vai ir panākta kāda saskapa pilsonības jautājumā.

Gorbunova k-gs, uzsvērdams, ka tas ir viņa personīgais viedoklis, teica, ka viņaprāt neatkarīgu Latviju varēs veidot visi Latvijā pastāvīgi dzīvojošie. Izņēmums būtu tikai armija. Protams, pastāv arī radikāli viedokļi, proti, uzskatīt par pamatu 40-to gadu pilsonību u.c.

Troedsona k-s vēlējās zināt par iespējamo Referenduma formu. Lietuvā un Igaunijā tās esot atšķirīgas.

Gorbunova k-gs pastāstīja, ka Parlamentā par šo jautājumu vēl nav spriests. Viņš uzskata, ka referendumā iedzīvotājiem būtu jāizsaka sava attieksme pret pret Latviju kā neatkarīgu valsti. Ja Referenduma rezultāti būtu pozitīvi, šī de facto neatkarība būtu jāvirza tālāk pa etapiem. Tas būtu - savstarpējas sarunas ar PSRS, kā arī dažādi nolīgumi dažādās jomās.

Zviedrijas Parlamenta Ārlietu komisijas padomnieks Sture Eriksons atgādināja, ka Zviedrijas Parlaments ielūdz uz Zviedrijas Parlamentu 10 Latvijas parlamentārišus un piecus Parlamenta darbiniekus.

Abas puses sarunu nobeigumā izteica gandarījumu par notikušo sarunu.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

1991 g. 23. January

FUNERAL SCHEDULE FOR THE VICTIMS OF THE JANUARY 20 ATTACK

FRIDAY? JANUARY 25, 1991 - RIGA

The Republic of Latvia Supreme Council has decreed January 25
a day of mourning for Latvia

- 9:00-10:00 The University of Latvia auditorium, Raina Blvd. 19
Relatives and loved ones bid farewell to the deceased
- 10:00-13:00 Citizens of Riga and Latvia bid farewell
- 13:00-13:30 Freedom Monument
The caskets are brought from the Univ. of Latvia
auditorium and placed on a pedestal by the
Freedom Monument (funeral music, church bells ring
from 13:15-13:30)
- 13:30-14:30 Public commemorative meeting at the Freedom
Monument, led by A. Čepanis (meeting will be
broadcast on radio and TV).
Speakers will include state officials, colleagues
of the deceased, and others.
The meeting will close with the national anthem.
Delegations are invited to arrive with the national flags
- 14:30-16:00 Funeral procession to the 2. Meza Cemetary
Riga citizens can ride with buses provided by the
Transportation Ministry, and will be parked along
Komunars Blvd. between Kr. Valdemars and Brīvība Strs.
Riga work collectives, delegation from other towns
and regions are to provide their own transportation.
- 16:00-17:00 Burial at the Meza Cemetary
Participants and the public are requested to light candles

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 51. lp.

Nr. 2

1991. gada 23. janvārī

20. JANVĀRA UZBRUKUMA UPURU BĒRU PROGRAMMA PIEKTDIENA, 1991. GADA 25. JANVĀRIS, RĪGA

Latvijas Republikas Augstākā padome 25. janvārī pasludinājusi par sēru dienu.

- 9.00–10.00 Latvijas Universitātes aulā, Raiņa bulvārī 19
Radinieki un tuvinieki atvadās no bojā gājušajiem.
- 10.00–13.00 Rīgas un Latvijas iedzīvotāji atvadās no bojā gājušajiem.
- 13.00–13.30 Pie Brīvības pieminekļa
Zārki no Latvijas Universitātes tiek nogādāti pie Brīvības piemi-
nekļa un novietoti uz paaugstinājuma (bēru mūzika, no 13.15 līdz
13.30 skan baznīcu zvani).
- 13.30–14.30 Piemiņas mītiņš pie Brīvības pieminekļa, vada A. Čepānis (mītiņš
tiks pārraidīts radio un televīzijā). Runās valsts amatpersonas,
bojā gājušo kolēģi un citi. Mītiņš noslēgsies ar valsts himnu.
Delegācijas tiek aicinātas ierasties ar savu valstu karogiem.
- 14.30–16.00 Bēru gājiens uz Otrajiem Meža kapiem
Rīgas iedzīvotāji varēs turp braukt ar autobusiem, ko nodrošinās
Satiksmes ministrija un kas atradīsies Komunāru bulvārī starp
Valdemāra ielu un Brīvības ielu. Rīgas darba kolektīviem, citu
pilsētu un rajonu delegācijām pašām sev jānodrošina transports.
- 16.00–17.00 Apbedīšana Meža kapos
Dalībnieki un sabiedrība tiek aicināti iedegt svečītes.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19 91 g. « 23 » January
12:00

COMMENTS ON THE MONETARY REFORM BY A REPUBLIC OF LATVIA SUPREME COUNCIL DEPUTY

RIGA, LATVIA -- This morning the Presidium of the Republic of Latvia Supreme Council discussed issues concerning the USSR notice regarding monetary reform.

Ojars Kehris, a member of the Presidium and Chairman of the Supreme Council's Economic Committee, expressed his opinion about this issue:

The decision of the USSR to remove from circulation 50 and 100 ruble notes was discussed during our morning session and we were united in the opinion that this is the USSR's money. We must fulfill this decree because we have information that the governments of other republics are currently taking concrete steps to implement this decree. It is important that the suffering of people be minimized. We have to acknowledge to a degree, that the USSR's center is finally beginning to make economic moves. The Baltic can view this decree by the Soviets as risky and directed against the workers. A lot will depend upon how the decree is implemented, how large an amount will be made available for exchange, which will also depend on the sum of the USSR's currency, made available for the disposal of the Republic of Latvia. However, if one person is limited to exchanging up to 1000 rubles, and anything above this sum only at a discriminatory rate, then retirees who have saved for long periods of time, and workers who are paid high wages and have been unable to spend this money due to the lack of goods, will suffer greatly. On the other hand, people with large sums of money will find paths to convert their notes anyway. I think this is advantageous for the Soviet apparatus but targeted against workers and other residents.

We are starting to form committees in work places that must include bookkeepers and union representatives. Similar committees are being formed at city and regional levels that will include municipal administration, national deputies, administrative organs, financial organs and bank managers. We have decided to form a committee at the Republic level, which as far as I know will be under the leadership of the Deputy Prime Minister, Arnis Kalnins and will include 3 deputies. By suggestion of the Presidium, this Committee will include Raitis Cernejs, from the Popular Front faction and who chairs the relevant economic subcommittees, Mihails Gavrilovs, from the Equal Rights faction and has agreed to participate, and a neutral deputy, Martins Arnitis. Also included are Mr. Bergmanis, a deputy of the Interior Ministry, and deputy Finance Minister Mr. Skulte. The membership of the Committee will be confirmed by the government today.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 52. lp.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES DEPUTĀTA KOMENTĀRS PAR NAUDAS REFORMU

Rīgā, Latvijā – Šorīt Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidijs izskatīja jautājumus, kas saistīti ar PSRS paziņojumu par naudas reformu.

Prezidija loceklis un Augstākās padomes Ekonomikas komisijas priekšsēdētājs Ojārs Kehris izklāstīja savu viedokli šajā jautājumā.

Rīta sēdē pārrunājām PSRS lēmumu izņemt no apgrozības 50 un 100 rubļu banknotes un bijām vienprātis, ka tā ir PSRS nauda. Mums šis lēmums ir jāpilda, jo esam saņēmuši informāciju, ka citu republiku valdības jau veic konkrētus tā izpildei nepieciešamus pasākumus. Ir svarīgi, cik vien tas iespējams, mazināt tautas ciešanas. Mums zināmā mērā jāatzīst, ka PSRS vadība beidzot ir ķērusies pie ekonomikas sakārtošanas. Baltieši šo padomju lēmumu var uzskatīt par riskantu un vērstu tieši pret strādājošajiem. Daudz kas būs atkarīgs no tā, kā šis lēmums tiks īstenots, cik lielas summas būs iespējams izmainīt, un tas savukārt būs atkarīgs no Latvijas Republikas rīcībā nodotās PSRS valūtas kopsummas. Tomēr tādā gadījumā, ja katram cilvēkam naudas mainīšanai tiek noteikts 1000 rubļu limits un summas virs tā tiek mainītas tikai pēc zemākām likmēm, pensionāri, kuri jau ilgu laiku ir krājuši naudu, un strādājošie, kuri saņem lielas algas, bet nav varējuši savu naudu iztērēt produktu trūkuma dēļ, ciešīs ievērojamus zaudējumus. No otras puses, cilvēki, kuriem naudas ir daudz, tik un tā atradīs veidus, kā to samainīt. Domāju, ka šī reforma nāk par labu padomju aparātam, taču ir vērsta pret strādājošajiem un citiem iedzīvotājiem.

Mēs esam sākuši darbavietās veidot komitejas, kurās jāiekļauj grāmatveži un arodbiedrību pārstāvji. Pilsētu un rajonu līmenī tiek veidotas līdzīgas komitejas, kurās tiks iekļauti pašvaldību pārstāvji, valsts deputāti, pārstāvētas administratīvās iestādes, finanšu iestādes un bankas. Mēs esam nolēmuši veidot republikas līmeņa komiteju, kuru, kā man zināms, vadīs premjerministra vietnieks Arnis Kalniņš un kurā strādās trīs deputāti. Pēc Prezidija ierosinājuma šajā komitejā tiks iekļauts Raits Černaiss, kurš pārstāv Tautas fronti un vada attiecīgo Ekonomikas komisijas apakškomisiju, Mihails Gavrilovs no frakcijas "Līdztiesība", kurš arī piekritis piedalīties, un neatkarīgais deputāts Mārtiņš Arnītis. Komitejā darbosies arī iekšlietu ministra vietnieks Bergmanis un finanšu ministra vietnieks Skulte. Valdība šodien apstiprinās komitejas sastāvu.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

1991 g. «23» January 14³⁰

PAPER WAREHOUSES OCCUPIED IN VILNIUS

We are informed by phone by our permanent Latvian representative in Lithuania Albert Sarkanis today at 1 p.m. that in Vilnius 20 paratroopers and 2 civilians all with masks on occupied a newsprint warehouse in Kirtim Street. They informed passers-by that the building is the property of the Communist party.

These warehouses in new Vilnius district are the largest in the city where the main supplies of newsprint paper are kept.

Nr. 4

1991. gada 23. janvārī pulksten 14.30

VILŅĀ IEŅEMTA PAPIĀRA NOLIKTAVA

Latvijas pastāvīgais pārstāvis Lietuvā Alberts Sarkanis šodien pulksten 13.00 telefoniski informēja, ka Viļņā 20 desantnieki un divas civilpersonas, visi maskās, ieņēmuši papīra noliktavu Kirtimu ielā. Garāmgājējiem viņi paziņojuši, ka ēka esot Komunistiskās partijas īpašums.

Šajā, pilsētā vislielākajā noliktavā, kas atrodas jaunā Viļņas rajonā, glabājas gandrīz viss laikrakstu izdošanai sagatavotais papīrs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 5

19⁹¹ g. « 23 January
13:00

PRESIDENT GORBUNOV'S STATEMENT TO THE SUPREME COUNCIL of LATVIA
DEPUTIES AFTER MEETING WITH PRESIDENT GORBACHEV

Honourable deputies, I would like to inform you of my work in Moscow yesterday at 11:00 AM. By the initiative of the Soviet president, I had talks with him. By my own initiative I had a meeting with Mr. Yeltsin, Chairman of the Supreme Council of the Russian Federation. Later in the evening at the Representative office of Latvia in Moscow, we had a large press conference and on the request of the Ambassador of Sweden in the Soviet Union, I had a meeting with him. My talks with President Gorbachev, given the membership of the meeting, I ~~must~~ announced that I have distanced myself from any committees and their leaders who do not recognize the Parliament and government legally elected by people, or who want to usurp the power in Latvia in an unconstitutional way. At the beginning of the talks I stated, that I was there to express my own opinion and not the opinion of the Parliament. He therefore asked me if the Parliament was of the same point of view regarding these Committees. I answered that the Parliament has dissociated itself from only one of such Committees, the so-called Committee for the Salvation of Latvia.

In regard to the situation in Latvia, he has extensive information, yet I stressed once more his opinion about the role played in the situation by OMON (the black berets), especially concerning their violent activities. The President expressed great regret that their activities have resulted in deaths of people and he conveyed the greatest condolences to the relatives of the people who died. Once again I repeated our thought that the violence of OMON must be stopped and they should be isolated. I repeated to him the main points of my talk the previous day with the Minister of Internal Affairs Mr. Pugo, during which Mr. Pugo claimed he would do everything to stop their violent activities, and that the guilty should be held responsible.

Gorbachev practically ~~but~~ asked two questions, which I would like to explain to you. Our talk was very long - two and a half hours. Therefore I would like to repeat the most essential things in ~~short~~ summary. Gorbachev asked, how do we intend to build our nation if we are engaged in a "war of laws"? He also asked, how do plan to get out of the present crisis in a democratic way?

Regarding the first question, I told him my opinion, which is commonly known, that the State of Latvia is an independent democratic state, can only be built by all the permanent

Nr. 5

1991. gada 23. janvārī pulksten 13.00

PREZIDENTA GORBUNOVA PAZIŅOJUMS LATVIJAS AUGSTĀKAJAI PADOMEI PĒC TIKŠANĀS AR PREZIDENTU GORBAČOVU

Godātie deputāti! Es jūs gribētu informēt par savu darbu vakar Maskavā. Vakar pulksten 11.00 pēc PSRS prezidenta Gorbačova iniciatīvas man bija saruna ar viņu, tikšanās ar viņu. Pēc manas iniciatīvas vakara pusē man bija tikšanās ar Krievijas Federācijas Augstākās padomes priekšsēdētāju Jeļcinu. Pēc tam mūsu pārstāvniecībā bija plaša preses konference. Pēc zviedru sūtņa* iniciatīvas jeb lūguma, pareizāk sakot, man vakar bija tikšanās ar zviedru sūtni.

Par tikšanos pie prezidenta Gorbačova. Šī tikšanās notika pēc viņa iniciatīvas. Ņemot vērā tikšanās dalībnieku sastāvu, es paziņoju, ka norobežojos no jebkurām komitejām un to vadītājiem, kas Latvijā neatzīst tautas ievēlēto likumīgo parlamentu un valdību vai arī nekonstitucionālā ceļā grib uzurpēt varu Latvijā. Prezidents šai sakarā apjautājās, vai tā ir arī Latvijas Republikas parlamenta nostāja, jo es, uzsākot mūsu sarunu, teicu, ka es šeit izklāstu viedokli pirmām kārtām savā vārdā, nevis parlamenta vārdā. Tātad, atbildot uz jautājumu, vai parlamentam ir tāda pati nostāja, es atbildēju, ka parlaments pagaidām ir norobežojies tikai no vienas tādas komitejas, tā sauktās Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejas.

Kas attiecas uz stāvokli Latvijā, viņam ir plaša informācija. Tomēr es vēlreiz akcentēju viņa domu par to, kāda šajā situācijā loma bija OMON, it sevišķi OMON vardarbīgai rīcībai. Prezidents izteica ļoti lielu nožēlu, ka tas ir prasījis upurus, un viņš izteica vislielāko līdzjūtību bojā gājušo tuviniekiem. Es vēlreiz atkārtāju mūsu nostāju par to, ka OMON vardarbīgā rīcība ir jāizbeidz un viņi ir jāizolē. Un viņam atkārtāju mūsu vakardienas rīta sarunu ar iekšlietu ministru Pugo, kurā šī mūsu nostāja ir apstiprināta. Ministrs Pugo teica, ka darīs visu, lai šo vardarbīgo rīcību pārtrauktu un šo izdarību vaininiekus sauktu pie atbildības.

Gorbačovs praktiski man uzdeva divus konkrētus jautājumus, kurus es gribētu arī jums izklāstīt, jo saruna bija ļoti gara, tā ilga divarpus stundas, tāpēc es tomēr gribētu pašu galveno pateikt īsi.

Gorbačovs jautāja, kā mēs šajā situācijā, kad notiek praktiski likumu karš, tomēr iedomājami veidot savu valsti. Un otrs – vai Latvija no tās krīzes situācijas, kurā tā pašreiz atrodas, var iziet, izmantojot demokrātisku ceļu?

Kas attiecas uz pirmo jautājumu, tad es viņam izklāstīju jums visiem zināmo

* Šajā dokumentā minētais Zviedrijas vēstnieks Padomju Savienībā ir Erjans Berners.

inhabitants of Latvia. They must demonstrate their attitudes through a referendum. I did not speak about concrete aspects of the referendum, I only pointed out that it is a problem that needs special attention, and that the problem lies within the competence of the Supreme Council of Latvia. Further, I continued, if the result is positive, then certain stages of building the independent state must be undertaken which would be specified during talks between the Republic of Latvia and the USSR. And not in the way things are now - the Republic of Latvia, the Latvian SSR and the USSR. Gorbachev stated that, while there is no referendum and the constitution of the Latvian SSR has not been changed, in his terminology we will be the Latvian SSR. Therefore I told him that a return to zero, in other words the constitution of the USSR, is ~~not possible~~ ~~is not possible~~ impossible not only for us, but for other republics as well, and he should clearly understand this. Furthermore, we cannot strike at those laws which have been passed, because a lot of them were passed in the way in which he himself invites future Soviet legislation to be passed. Gorbachev noted, that if we wish to begin official talks immediately, then in his opinion, the declaration must be frozen, and only legislation which discriminates against individual ethnic groups must be changed. In this regard I stressed the civil rights of a separate group of inhabitants, and in regard to this, if there are any concrete clauses or proposals for the exchange of a clause in certain laws, then such questions can be discussed in the Republic of Latvia Supreme Council, but concretely and entirely.

Concluding this topic, maybe I can express my opinion as to what has changed in Gorbachev's position.

First of all, he has greatly distanced himself from a number of rescues, Salvation committees, ~~and~~ ~~which~~ which want to achieve power unconstitutionally. Second, for the first time in my ~~my~~ discussions with him, or simply meeting with him, the accent in the "War of Laws" was not on declarations as such, but on laws that deal with human rights, and as I have already stated, discriminate against a specific group's human rights. Third, which he also underlined in yesterday's speech, he asked the army commanders not to involve themselves in political arguments, and under no circumstances to use the army as a means to solve the problem. This is the main issue.

Second, question, can Latvia's society resolve the crisis democratically. Isn't special help necessary from the President? He doesn't see Latvia's society being dominated by democratic forces, he sees it as an ~~an~~ extremely radical opinion from both sides and Latvia's society being constantly dragged into a confrontation, which is increasing, no decreasing. To this I answered that Latvia hasn't had its final say regarding how democratic or undemocratic it is. I told him, as I have before, that I am willing to take on a certain initiative, even responsibility as the Chairman of the Supreme Council, so that Latvia's society can express its opinion in the form of a dialogue ~~at~~ at the Republic level, for a democratic Latvia. I believe that dialogue must occur, to protect Latvia from totalitarianism and dictatorship. We must try to achieve this through political means during these very dramatic and difficult times for Latvia, by a democratic path. I said, that I am ready to advance the cooperation of all democratic forces. But only those forces that acknowledge the parliament of the Latvian Republic as the holder of Supreme power in Latvia, who recognize the government of Latvia.

manu viedokli, ka Latvijas valsti kā neatkarīgu, demokrātisku valsti var veidot tikai visi Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji. Viņiem par to arī jāizsaka sava attieksme referendumā. Par referendumu konkrētiem aspektiem es nerunāju, bet tikai atzīmēju, ka tas ir īpaši apspriežams jautājums un šis jautājums ir tikai Latvijas Republikas Augstākās padomes kompetencē. Tālāk es turpināju: ja rezultāts ir pozitīvs, tad sākas neatkarīgas valsts veidošanas etapi, kuri ir noteicami sarunu veidā starp Latvijas Republiku un PSRS, bet nevis tā, kā tas notiek pašreiz, – Latvijas Republika, Latvijas PSR un PSRS.

Gorbačovs atzīmēja – kamēr nebūs referendumu un nebūs labota PSRS Konstitūcija, viņa terminoloģijā mēs būsim Latvijas PSR. Šajā sakarā es viņam teicu, ka atgriešanās nulles punktā, tas ir, es domāju, pie PSRS Konstitūcijas, nav iespējama ne mums, ne arī citām republikām. Tas viņam būtu ļoti jāsaprot. Vēl jo vairāk – mēs nevaram pārvilkt svītru tiem likumiem, kuri pašreiz ir pieņemti, jo daudzi no tiem ir tāda veida likumi, kādus viņš pats aicina pieņemt turpmāk arī PSRS.

Gorbačovs pasvītroja – ja gribam sākt oficiālas sarunas tūlīt, tad, viņaprāt, ir jāap- tur deklarācija, bet jāizmaina tikai tie likumi, kuri diskriminē atsevišķu cilvēku tiesī- bas, atsevišķu grupu iedzīvotāju cilvēktiesības.

Šajā sakarā es atzīmēju – ja ir kādi konkrēti panti un konkrēti ierosinājumi šo pantu izmaiņā atsevišķos likumos, tad pēc šo likumu ekspertīzes tāds jautājums Augstākajā padomē var tikt izskatīts, bet izskatīts ļoti konkrēti, konkrēta likuma un konkrēta panta pozīcijā.

Varbūt, noslēdzot šo daļu, es varētu jums īsi izteikt savu viedokli par to, kas ir mainījies Gorbačova pozīcijā. Pirmkārt, viņš tiešām asi norobežojas no dažādām glābšanas komitejām, kuras varu grib iegūt nekonstitucionālā ceļā. Otrkārt, pirmo reizi manās sarunās vai vienkārši tikšanās reizēs ar viņu akcentu likumu karā viņš liek nevis uz deklarācijām kā tādām, bet uz likumiem, kas skar cilvēku tiesības un, kā es jau tei- cu, diskriminē atsevišķu grupu cilvēku tiesības. Treškārt, viņš vakar arī pasvītroja savā uzrunā, ka viņš lūdz armijas komandierus neiejaukties politiskajos strīdos un nekādā gadījumā neizmanto armiju kā šo strīdu atrisināšanas līdzekli. Tas ir pirmais jautājums.

Otrais jautājums. Vai Latvijas sabiedrība demokrātiskā ceļā var iziet no krīzes, kurā tā ir nonākusi? Vai nav vajadzīga prezidenta īpaša palīdzība? Jo viņš neredzot, ka Latvijas sabiedrībā dominē demokrātiskie spēki. Viņaprāt, dominē galēji radikālie vie- dokļi no abām pusēm un Latvijas sabiedrība pašreiz tiek ierauta nemitīgā konfrontāci- jā, kura, pēc viņa domām, nevis mazinās, bet pieaug.

Šajā sakarā es teicu, ka Latvijas sabiedrība nav pateikusi savu pēdējo vārdu par to, cik tā ir demokrātiska vai cik tā ir nedemokrātiska, un ka es, kā jau esmu darījis, tā arī gribu darīt uz priekšu. Es gribu uzņemties zināmu iniciatīvu un pat atbildību kā Augstākās padomes priekšsēdētājs, lai Latvijas Republikas sabiedrība izteiktu savu viedokli par demokrātisku Latviju, izmantojot kādu republikas dialoga formu. Es uzskatu, ka tādām dialogam tomēr jābūt, lai pasargātu Latviju no totalitārisma un

In no way am I willing to work with those forces which want to take and usurp power by unconstitutional means. I said, that for this dialogue to have results, we must of course prepare for it. And I already said that to a certain degree, that kind of an initiative has been taken, but because it was not prepared for, there ~~xxx~~ were no meaningful results. Not looking at that, that there were no results, you will recall that before the alternative meeting I did ~~not~~ call together, at the city administration representatives of several societal organizations. Again, looking at the lack of results, I think that history will not forgive us if we do not continue these dialogues, and that ~~ix~~ if the Supreme Council of the Republic does not accept responsibility for the possibility of the dialogue. In closing, we note that contact must be ~~xxx~~ maintained, and if possible with greater frequency, so as to inform about the situation, as well as those proposals which could come from our side so that this situation, this confrontation, this situation could be improved and confrontation avoided in Latvia.

no diktatūras. Mums noteikti jāmēģina ar politiskiem līdzekļiem šajā ļoti dramatiskajā un grūtajā laikā virzīt Latviju pa demokrātisma ceļu.

Es teicu, ka esmu gatavs sekmēt visu demokrātisko spēku sadarbību, bet tikai to spēku sadarbību, kuri atzīst Latvijas Republikas parlamentu kā valsts varas augstāko orgānu Latvijā, kuri atzīst Latvijas valdību. Nekādā gadījumā es neesmu gatavs sadarboties ar tiem spēkiem, kuri nekonstitucionālā ceļā grib nākt pie varas un uzurpēt šo varu. Es teicu – lai šim dialogam būtu rezultāts, tam ir jāgatavojas.

Vēl es teicu, ka zināmā mērā mana iniciatīva ir bijusi sasaukt un mēģināt risināt nesagatavotu tādu dialogu un ka šis aizsākums ir cietis neveiksmi. Jūs atceraties, ka pirms alternatīvā mītiņa es biju pulcinājis pilsētas izpildkomitejā dažādu sabiedrisko organizāciju pārstāvjus. Neskatoties uz toreizējo neveiksmi, es tomēr domāju, ka vēsture mums nepiedos, ja mēs neturpināsim šo dialogu un ja republikas Augstākā padome neuzņemsies atbildību par šā dialoga iespējamību.

Noslēgumā mēs kā vienmēr secinājām, ka šādi kontakti ir jāuztur pēc iespējas biežāk, lai informētu gan par situāciju, gan arī par tiem priekšlikumiem, kuri varētu konkrēti nākt no mūsu puses, lai situāciju Latvijā uzlabotu un konfrontāciju novērstu.

Teksts latviešu valodā citēts no Augstākās padomes 1991. gada 23. janvāra rīta sēdes stenogrammas. Sākotnēji tautas aptauju sauca par referendumu. No 30. janvāra (sk. 305. lpp.) sāka lietot terminu “tautas aptauja”, lai nošķirtu no marta vidū paredzētā PSRS referendumā, ko Latvijā oficiāli nerīkoja.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 6

1991 g. 23 janvārī

Republic of Latvia Supreme Council

NOTICE

On the decision by the Committee of Latvia (January 15, 1991) about the ratification of the international agreement between Russian Federated Socialist Republic and the Republic of Latvia.

In its decision of January 15, 1991 the Committee of Latvia has declared the agreement signed on behalf of the Republic of Latvia and ratified on January 14 with the Russian Federated Socialist Republic on international relations to be "not legally in effect, with now legal consequences."

The Committee of Latvia claims that the reason for this decision is that this agreement does not conform to the interests of the Latvian people.

The Supreme Council of the Republic of Latvia denounces the allegations of the Committee of Latvia as without foundation and destructive.

The agreement between the Republic of Latvia and the Russian Federated Socialist Republic emphasises the commitment of both parties to guarantee the inhabitants of each respective territory the right to keep or obtain the citizenship of his country of residence according to international legal principles. At the same time it is important that the Russian Federated Socialist Republic has recognized Latvia as a sovereign state and member of the international legal community of nations, and this is an important step on the way to ~~Latvia~~ the restoration of de facto power for the Republic of Latvia.

In this situation, the decisions made by the leadership of the Committee of Latvia are detrimental to the cooperations of the Republic of Latvia with its neighbouring countries in order to regain statehood.

The Supreme Council of the Republic of Latvia supports the stated principles of the Citizens' movement of the Republic of Latvia, but simultaneously declares that it does not recognize the rights usurped by the leadership of the Committee of Latvia to review decisions taken by the institutions of power of the Republic of Latvia. The Supreme Council believes, that this is in direct contradiction with the joint declaration of the Supreme Council and Committee of Latvia of January 13th. In this manner, the leadership of the Committee of Latvia has rejected cooperation on an official level with the Supreme Council of the Republic of Latvia.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 57. lp.

Latvijas Republikas Augstākās padomes PAZIŅOJUMS

Par Latvijas Komitejas 1991. gada 15. janvāra lēmumu attiecībā uz starptautiskā līguma starp Krievijas Federatīvo Sociālistisko Republiku un Latvijas Republiku ratificēšanu

Latvijas Komiteja savā 1991. gada 15. janvāra lēmumā paziņoja, ka Latvijas Republikas noslēgtais un 14. janvārī ratificētais līgums ar Krievijas Federatīvo Sociālistisko Republiku par starpvalstu attiecību pamatiem “nav juridiski stājies spēkā un tam nav juridisku seku”.

Latvijas Komiteja apgalvo, ka šādu lēmumu pieņēmusi, jo minētais līgums neatbilst Latvijas tautas interesēm.

Latvijas Republikas Augstākā padome noliedz Latvijas Komitejas apgalvojumus kā nepamatotus un destruktīvus.

Latvijas Republikas un Krievijas Federatīvās Sociālistiskās Republikas līgumā abas puses uzņemas savstarpējas saistības garantēt personām, kas dzīvo attiecīgās valsts teritorijā, tiesības saglabāt vai iegūt rezidences valsts pilsonību atbilstoši starptautisko tiesību principiem. Būtiski ir arī tas, ka Krievijas Federatīvā Sociālistiskā Republika atzinusi Latviju par suverēnu valsti un starptautisko tiesību subjektu, un tas ir nozīmīgs solis ceļā uz Latvijas Republikas *de facto* atjaunošanu.

Latvijas Komitejas vadības lēmumi šobrīd kaitē Latvijas Republikas sadarbībai ar kaimiņvalstīm valstiskuma atjaunošanā.

Latvijas Republikas Augstākā padome atbalsta Latvijas Republikas pilsoņu kustības paustos principus, taču neatzīst Latvijas Komitejas vadības uzurpētās tiesības pārskatīt Latvijas Republikas valsts varas iestāžu pieņemtos lēmumus. Augstākā padome uzskata, ka šī rīcība ir tiešā pretrunā ar Augstākās padomes un Latvijas Komitejas 13. janvāra kopīgo paziņojumu. Tādējādi Latvijas Komitejas vadība ir oficiāli atteikusies no sadarbības ar Latvijas Republikas Augstāko padomi.

NOTICE.....2

/signatures/

A. Gorbunovs
Chairman, Supreme Council, Republic of Latvia

I. Daudiss
Secretary, Supreme Council, Republic of Latvia

Riga, January 23, 1991

Paziņojums.....2

/paraksti/

A. Gorbunovs,

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs

I. Daudišs,

Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs

Rīgā 1991. gada 23. janvārī

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

19.91g. « 23 » January

15.30

Press conference - Sweden Riksdag delegation

Main points were:

- that all parliamentary fractions should come together and resolve the situation through dialogue;
- Sweden has protested on numerous occasions to Mr.Gorbachev about events and situation in Latvia;
- they support Latvia's aim of independence;
- Sweden is helping in realistic terms, by having their consul here, sending an economic specialist delegation to help in Latvia, etc.;
- barricades are even more dramatic than TV can reflect.

16.05

Mr. Gorbunovs press statement

- Mr. Gorbunovs outlined his meeting with Mr.Gorbachev of 22.01.91.

The statement is in line with the press release dated 23.01.91 13.00, titled "President Gorbunovs Statement to the Supreme Council of Latvia Deputies after Meeting with President Gorbachev".

16.35

Press conference "Who did the Shooting on the 20.01.91"

16.40

Father Alexeyefs presented his views:

- he has visited OMON on three occasions;
- Gorbachev has no real power in his hands to remove the democratically elected government. Therefore, OMON is being used as a primitive means;

Nr. 7

1991. gada 23. janvārī

Pulksten 15.30

Zviedrijas Riksdāga delegācijas preses konference

Galvenie secinājumi:

- visām parlamenta frakcijām jāsanāk kopā, lai situāciju atrisinātu dialoga ceļā;
- Zviedrija vairākkārt izteikusi Gorbačovam protestu sakarā ar notikumiem un situāciju Latvijā;
- zviedri atbalsta Latvijas neatkarības centienus;
- Zviedrija sniedz praktisku palīdzību – šeit ir Zviedrijas konsuls, zviedri sūta uz Latviju ekonomikas speciālistu delegāciju utt.;
- barikādes ir pat dramatiskākas, nekā tās atspoguļo televīzija.

Pulksten 16.05

Gorbunova paziņojums presei

- Gorbunovs informēja par tikšanos ar Gorbačovu 1991. gada 22. janvārī.
Paziņojums atbilst 1991. gada 23. janvārī pulksten 13.00 publiskotajai informācijai presei “Prezidenta Gorbunova paziņojums Augstākajai padomei pēc tikšanās ar prezidentu Gorbačovu”.

Pulksten 16.35

Preses konference – Kurš vainojams 1991. gada 20. janvāra apšaudē?

Pulksten 16.40

Tēvs Aleksejs izklāstīja savu viedokli:

- viņš trīs reizes ir ticis ar OMON;
- Gorbačovam nav tik lielas varas, lai varētu atcelt demokrātiski ievēlētu parlamentu. Līdz ar to OMON tiek izmantots kā primitīvs līdzeklis;

- from his discussions with OMON, it is clear that OMON is also being provoked, their families are being threatened and they feel as if they are being abandoned by everyone;
- as a clergyman, he deplures all acts of violence against innocent people;
- OMON have nerves of the steel and no sense of guilt and that is the most worrying factor.

"Who Did the Shooting on 20.01.91" (continued)

16,45

Witness - film director - Juris Podnieks

Witness - sound operator - Normunds Deimands

- Juris and his film crew were filming the shooting at the Interior Ministry from a location regarded as safe, at the foot of the Bastejs Hill. He had three cameras in his crew.

- Gvido Zvaigzne was located at the bottom of the Bastejs Hill together with Zigurds Vidiņš. They were filming the shooting from the righthand side of the Bastejs Hill (nearer the Freedom Monument).

- Andris Slapiņš together with sound operator Normunds Deimands were located at the lefthand side of the hill covering themselves behind a tree just across from the small bridge which gives access towards the Powder Tower.

- At the start of the shooting Juris ran past the Powder Tower, over the small bridge and stopped on the righthand side of the Bastejs hill in order to assess the situation.

- Assessing the situation Juris concluded that shooting was coming from three main points:

- 1) from the left of the bridge, from where OMON initially arrived;
- 2) from the militia car by the Interior Ministry building shooting at the top of the building;
- 3) near the Prosecutor's building entrance.

- The film crew seemed to be in a safe location away from the cross-firing but then the situation changed.

- Suddenly Juris saw three or four soldiers dressed in green running towards them and open fire at them. At first, Juris thought he had mistaken the uniforms for Black Berets' traditional uniforms with green bullet-proof vests. Upon reviewing his filmed material, he is sure the attackers were dressed in green, and not the traditional dark green OMON uniforms. This suggests that another element, apart from OMON, were involved in this attack.

- no sarunām ar OMON viņam ir skaidrs, ka pret OMON arī tiek vērstas provokācijas, tiek draudēts omoniešu ģimenēm, un viņi jūt, ka visi viņus pametuši;
- viņš kā garīdznieks nosoda jebkādu vardarbību pret mierīgiem iedzīvotājiem;
- OMON kaujiniekiem ir dzelzs nervi un nav ne mazākās vainas apziņas – tas ir pats satraucošākais fakts.

Preses konference –

Kurš vainojams 1991. gada 20. janvāra apšaudē? (turpinājums)

Pulksten 16.45

Liecinieks – kinorežisors Juris Podnieks

Liecinieks – skaņu operators Normunds Deimands

- Juris ar savu grupu filmēja apšaudi pie Iekšlietu ministrijas no šķietami drošām pozīcijām Bastejkalna pakājē. Grupai bija trīs kameras.
- Gvido Zvaigzne ar Zigurdu Vidiņu atradās Bastejkalna apakšā. Viņi apšaudi filmēja no Bastejkalna labās puses (tuvāk Brīvības piemineklim).
- Andris Slapiņš ar skaņu operatoru Normundu Deimandu atradās Bastejkalna kreisajā pusē, kur slēpās aiz koka tieši pretī tiltiņam, kas ved uz Pulvertorni.
- Apšaudes sākumā Juris noskrēja gar Pulvertorni, šķērsoja tiltiņu un apstājās Bastejkalna labajā pusē, lai izvērtētu situāciju.
- Izvērtējot situāciju, Juris secināja, ka šauts tiek no trim punktiem:
 - 1) no OMON sākotnējās ierašanās vietas pa kreisi no tiltiņa;
 - 2) no milicijas automašīnas, kas novietota pie Iekšlietu ministrijas, tiek šauts ēkas jumta virzienā;
 - 3) netālu no prokuratūras ēkas ieejas.
- Filmēšanas grupai šķita, ka tā atrodas drošā attālumā no krustuguns, taču tad situācija mainījās.
- Pēkšņi Juris redzēja 3–4 zaļā tērptus karavīrus skrienam viņu virzienā un atklājam uguni. Sākotnēji Juris domāja, ka sajaucis šīs uniformas ar melno berešu tradicionālajām formām ar zaļajām ložu necaurlaidīgajām vestēm. Taču, pārskatot uzfilmēto materiālu, viņš ir pārliecinājies, ka uzbrucēji bija tērpti zaļās uniformās, nevis OMON ierasti tumši zaļajās. Tas liek domāt, ka uzbrukumā bija iesaistīts vēl kāds grupējums bez OMON.

- Some bullets went overhead. Juris sought the protection of the bridge and retreated over it. At this point where Juris noticed a boy across the bridge being shot. Although the Interior Ministry was well away from their location, shooting in this area was intensive.

- Upon the first relaxation of shooting Juris ran across the bridge towards his film crew - Andris Slapiņš who was hiding behind a tree. Suddenly there was a loud bang. It was a shot very near and the three film crew members fell to the ground quickly. It was at this point that Andris informed Juris that he has been shot in the heart. At first Juris did not believe him but then Andris started to vomit blood.

- Andris Slapiņš was not shot from the Bastejs Hill, but in the back which was facing the canal.

- Gvido Zvaigzne was shot in the same manner, by soldiers coming from the bushes.

- The outstanding questions which need to be answered are:
- why did they shoot so intensively towards the Bastejs Hill?
- who were these attackers?
- why shoot the film crew and innocent bystanders?

- From listening to the sound recordings, it seems that a large number of individual shots rang out. This suggests sniper activity.

- Juris informed the press conference that the film being made about events in Latvia by his crew will be a film in memory of Andris Slapiņš.

- Juris was also present in Vilnius, Lithuania, when the TV station was taken. There, too, the attackers were dressed in civilian clothes. Paratroopers usually carry automatic weapons but in Vilnius were carrying guns with bullets specially for the purpose of hitting people. All these elements suggest that another unknown force is operating in Latvia causing provocation.

- Juris has visited the OMON. Their version is that they were travelling along their normal route for patrol. When they slowed down outside the Interior Ministry where shots rang out. Since the occupation of the Interior Ministry was so well executed, the taking advantage of weak access points it is hard to believe that this attack was not planned in advance. Their attack cannot be justified and can be characterized as a planned show.

- Juris showed his film to Gorbunovs and met once more with OMON on 24.01.91.

- Dažas lodes lidoja pāri viņu galvām. Juris skrēja atpakaļ pār tiltiņu, lai paslēptos. Tajā brīdī viņš redzēja, kā otrpus tiltiņam tiek sašauts zēns. Lai arī viņi atradās gana tālu no Iekšlietu ministrijas, apšaude šajā zonā bija smaga.
- Apšaudes pirmajā atslābumā Juris pārskrēja pār tiltiņu pie savas grupas un Andra Slapiņa, kurš slēpās aiz koka. Pēkšņi atskanēja skaļš blikšķis. Lode bija trāpījusi pavisam netālu, un visi trīs filmēšanas grupas locekļi ātri metās uz zemes. Šajā brīdī Andris informēja Juri, ka lode ir trāpījusi viņam sirdī. Juris sākotnēji neticēja, taču tad Andris sāka vemt asinis.
- Andris Slapiņš netika sašauts no Bastejkalna puses, bet gan no mugurpuses, kas bija pavērsta pret kanālu.
- Gvido Zvaigzne tika sašauts tāpat; lodes raidīja karavīri, kas iznira no krūmiem.
- Joprojām neatbildētie jautājumi:
 - kādēļ tik intensīvi tika šauts Bastejkalna virzienā;
 - kas bija šie uzbrucēji;
 - kādēļ tika šauts uz filmēšanas grupu un nevainīgiem garāmgājējiem?
- Skaņu ieraksti liecina, ka bija daudz atsevišķu šāvienu. Tas liek domāt, ka šāva snaiperis.
- Juris preses konferencē informēja, ka filma, ko viņa komanda veido par notikumiem Latvijā, būs veltīta Andra Slapiņa piemiņai.
- Juris bija arī klāt, kad Viļņā, Lietuvā, tika ieņemta televīzija. Arī tur uzbrucēji bija tērpušies civilajā apģērbā. Desantnieki parasti ir bruņoti ar automatiskajiem ieročiem, taču uzbrucēji Viļņā bija bruņojušies ar šaujāmieročiem, kuru lodes paredzētas šaušanai uz cilvēkiem. Visi šie elementi liek domāt, ka Latvijā darbojas vēl kāds provocējošs spēks.
- Juris ir ticis ar OMON. Viņi apgalvo, ka brauca pa savu parasto patruļas maršrutu, piebremzējot pie Iekšlietu ministrijas ēkas, kad tur atskanēja šāvieni. Tā kā Iekšlietu ministrijas ieņemšana notika tik precīzi, izmantojot vājākos aizsardzības punktus, ir grūti noticēt, ka šis uzbrukums nebija izplānots iepriekš. Šis uzbrukums nav attaisnojams, un ir uzskatāms par inscenētu izrādi.
- Juris uzfilmētos materiālus parādīja Gorbunovam un vēlreiz tikās ar OMON 1991. gada 24. janvārī.

- In answer to the question whether OMON could be exterminated by any means, Juris replied that OMON could be killed by those who created them. But at the moment that would not be advantageous, if we want to get to the bottom of this matter and see who is behind all the provocations.

- OMON have been pushed into a corner. Their function is not clear and that is why they feel like hostages here. Everybody is abandoning, disowning them and hence they feel as if this is their last stand for which they will fight to the end.

- OMON is also being provoked, their families threatened, and they seem to be losing faith who to believe in. We must not forget that they helped to defend the parliament building on the 15th May 1990, hence we must find a way to avoid bloodshed and return to a normal state of life.

- Atbildot uz jautājumu vai OMON ir iespējams iznīcināt, Juris norādīja, ka to var izdarīt tikai tie, kas vienību izveidojuši. Tomēr šobrīd tas nebūtu vēlams, ja vēlamies atklāt, kas īsti notika un kurš vainojams visās šajās provokācijās.
- OMON ir iedzīti stūrī. Viņu uzdevums ir neskaidrs, un tādēļ viņi šeit jūtas kā ķīlnieki. Visi no viņiem atsakās un viņus pamet, līdz ar to viņiem šķiet, ka šī ir pēdējā cīņa, kurā jācīnās līdz galam.
- OMON arī paši tiek provocēti, tiek draudēts viņu ģimenēm, un šķiet, ka viņi vairs nezina, kam uzticēties. Mēs nedrīkstam aizmirst, ka viņi 1990. gada 15. maijā piedalījās parlamenta ēkas sargāšanā, līdz ar to mums ir jārod veids, kā novērst asinsizliešanu un atgriezties ierastajā ikdienā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

1991 g. 24 January

The corpse of Eduard Vitauskij, an OMON soldier, can be found at the 29th war hospital in Riga.

At 22⁰⁰ on the 23rd of January the OMON base called for an ambulance, indicating a person in need of first aid for heart problems. The medics arriving at the scene found a person already dead with a bullet wound in the neck.

Further information is unavailable at this time.

Nr. 1

1991. gada 24. janvārī

OMON kaujinieka Eduarda Vitkauskas liķis atrodas Rīgas 29. kara hospitālī.

23. janvārī pulksten 22.00 no OMON bāzes tika izsaukta neatliekamā palīdzība, norādot, ka tā nepieciešama cilvēkam ar sirdsdarbības traucējumiem. Ieradušies notikuma vietā, mediķi konstatēja personas nāvi no lodes ievainojuma kaklā.

Plašāka informācija šobrīd nav pieejama.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 21

191 g. « » JANUARY 24

GORBUNOV'S SUPPORTS REFERENDUM IN LATVIA; SWEDEN PROMISES

SUPPORT AND AID ON HUMAN RIGHTS QUESTIONS

RIGA: In a meeting today between President of Latvia Anatolijs Gorbunovs and deputy Foreign Minister of Sweden Pers Schori, Gorbunovs expressed his support for holding a referendum on the independence of Latvia from the Soviet Union. According to Gorbunovs, there is now a polarization of public opinion in Latvia due to the violence inflicted upon the people, and a referendum at this time would be successful, i.e. pro-independence. The referendum would occur in accordance with guidelines adopted by the Supreme Council of Latvia, and would be coordinated with Lithuania and Estonia. Gorbunovs commented that only permanent residents of Latvia should be allowed to participate, not temporary residents, i.e. the army.

Gorbunovs also expressed support for the creation of a compromise committee to lessen the tensions between radical political viewpoints in the republic.

The deputy Foreign Minister of Sweden Pers Schori expressed support for ~~Latvia's~~ Latvia's quest for independence and offered aid in investigating allegations of human rights violations in Latvia. In addition, Sweden along with other Nordic Council countries will raise the Baltic issue at the next CSCE human rights conference in February of this year. "We will not allow the Gulf crisis to overshadow your problems," stated deputy Foreign Minister Schori.

GORBUNOVS ATBALSTA REFERENDUMU LATVIJĀ; ZVIEDRIJA APSOLA ATBALSTU UN PALĪDZĪBU CILVĒKTIESĪBU JAUTĀJUMOS

Rīga: Šodien, tiekoties ar Zviedrijas ārlietu ministra vietnieku Pjēru Šorī, Latvijas parlamenta priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs izteicās, ka atbalsta ideju rīkot referendumu par Latvijas neatkarību no Padomju Savienības. Gorbunovs sacīja, ka sabiedrības viedokļi ir polarizējušies pret iedzīvotājiem vērstās vardarbības dēļ un, ja referendums tiks sarīkots šobrīd, tā iznākums būtu pozitīvs, t.i., par labu neatkarībai. Referendums tiks rīkots atbilstoši Latvijas Augstākās padomes apstiprinātajām vadlīnijām un saskaņots ar Lietuvu un Igauniju. Gorbunovs arī sacīja, ka referendumā piedalīties drīkstētu tikai pastāvīgie Latvijas iedzīvotāji, taču ne pagaidu iedzīvotāji, t.i., militārpersonas.

Gorbunovs izteica atbalstu arī saskaņas komisijas izveidei, lai republikā tiktu mazināta spriedze starp radikāli pretējiem politiskajiem uzskatiem.

Zviedrijas ārlietu ministra vietnieks Pjērs Šorī pauda atbalstu Latvijas neatkarības centieniem un piedāvāja palīdzību cilvēktiesību pārkāpumu izmeklēšanā Latvijā. Turklāt Zviedrija kopā ar citām Ziemeļu padomes dalībvalstīm gatavojas aktualizēt Baltijas jautājumu nākamajā Eiropas Drošības un sadarbības apspriedes cilvēktiesību konferencē šā gada februārī. “Mēs neļausim Persijas liča krīzei aizēnot jūsu problēmas,” teica ārlietu ministra vietnieks Šorī.

OVERVIEW

Meeting of the Swedish State Secretary for Foreign Affairs
with Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of
the Republic of Latvia

Riga, 24 January 1991

Other participants:

S.Kalniete, Latvian Deputy Minister of Foreign Affairs;

A.Freden, Swedish Consul in Riga.

Both parties exchanged greetings, and Mr Gorbunovs expressed his gratitude for Sweden's interest in the Baltic issue, pointing out that the people of Latvia really needed such moral support.

Mr Schori, on behalf of the Swedish delegation, expressed his gratitude for the opportunity to meet Mr Gorbunovs in spite of the latter's extremely tight schedule. He pointed out that the meeting in person and direct exchange would definitely enable Sweden to provide more targeted support to Latvia and other Baltic states.

When inquired about his assessment of the situation in Moscow, Mr Gorbunovs noted that Gorbachov's policy was gradually becoming more comprehensible, most likely due to the position of the Western countries regarding the Baltic issue. Mr Gorbachev had declared the following: 1) that he condemns all committees and organisations aiming to overtake the power in a non-constitutional way; 2) that the army must not interfere in political quarrels. This declaration, however, offers no guarantees, since in the Soviet Union it is not clear how the army operates, who the commander in chief is, and who would assume responsibility for its actions.

Mr Gorbunovs emphasised the importance of the support that Latvia receives from Sweden and other Western countries and expressed hope for continued assistance. He suggested that pressure from around the world might persuade Gorbachev to change his approach to domestic policy, so that he would be prepared to make compromises. Gorbachev had announced that further progress would only be possible if each and every action is taken pursuant to the constitution. This approach is unacceptable for practically all Soviet republics. He also pointed out that formation of a constitution coordination committee should be advisable during the transition period. Currently Gorbachev is in an argument even with Russia itself. This confrontation should not be escalated, especially in light of the current situation where usurping the power without the help of the army is no longer an option.

PĀRSKATS

par Zviedrijas ārlietu ministra vietnieka

tikšanos ar Latvijas Republikas Augstākās
Padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu

Rīgā, 1991.gada 24.janvārī

Tikšanās laikā klāt bija Latvijas ārlietu ministra
vietniece S.Kalniete, Zviedrijas konsuls Rīgā A.Fredens

Abas puses sveica viena otru un Gorbunova k-gs pateicās
par Zviedrijas ieinteresētību Baltijas jautājumā. Patlaban
šis morālais atbalsts ir ļoti vajadzīgs visai latviešu
tautai.

Šēra k-gs pateicās par to, ka Gorbunova k-gs atradis
laiku šajās saspringtajās dienās uzņemt viņa delegāciju.
Viņš atzina, ka pēc šīs informācijas, kas sapenta tik
tiešā ceļā, Zviedrijai būs ievērojami vieglāk sniegt
Latvijai un citām Baltijas republikām atbalstu. Viņš intere-
sējās par to, kā Gorbunova k-gs vērtē situāciju Maskavā.

Gorbunova k-gs atbildēja, ka Gorbačova politikā ir parā-
dījusies zināma skaidrība. Iespējams, ka tas noticis arī
ievērojot Rietumvalstu attieksmi Baltijas jautājumā viņš
paziņoja 1) ka viņš nosoda visas komitejas vai organizā-
cijas, kuras grib sagrābt varu nekonstitucionālā ceļā,
2)ka armija nedrīks iejaukties politiskos strīdos. Protams,
šis paziņojums nedod nekādas garantijas, jo Padomju Savie-
nībā nav skaidra sistēma, pēc kādas armija darbojas, kas
tai dod komandas un kas par tās darbību atbildīgs.

Gorbunova k-gs atzina, ka Zviedrijas un citu Rietum-
valstu aktivitātēm un visāda veida atbalstam ir milzīga
nozīme un ka mēs būtu ļoti priecīgi, ja tas turpinātos.
Varbūt pasaules sabiedriskā doma varētu iespaidot Gorbačova
iekšpolitiku, lai viņš ietu uz kādiem kompromisiem arī no
savas puses.Gorbačovs ir paziņojis, ka jebkura virzība uz
priekšu var notikt tikai konstitucionālos ietvaros. Šāda
formula praktiski neder nevienai republikai. Pašreizējā
pārejas periodā būtu ieteicams izveidot kādu Konstitūcijas
sakaņošanas komisiju. Patlaban Gorbačovs ir pretrunā arī

Mr Gorbunovs also voiced appreciation of the interest expressed by the Swedish Parliament, Government and businesses to cooperate with Latvia. He noted that a nation-wide dialogue must be launched in Latvia about the building of a democratic state. The dialogue would focus on the following: 1) emphasising that the people of Latvia are strongly against the totalitarian regime and dictatorship; 2) forming a central position which is in line with the opinion of the majority of Latvian people, especially in light of the current dominance of radical attitudes.

Mr Schori asked whether the proposed compromise committee to be established in the Soviet Union would also discuss economic and security issues.

Mr Gorbunovs replied that so far addressing economic issues had been most successful. Currently the most debated issue is the amount of Latvia's contributions to the budget of the Soviet Union. Concerning the laws on human rights, in case non-compliance with relevant international human rights standards are identified, Latvia is prepared to revise them based on experts' opinions. Regarding security, Latvia has submitted a document containing 15 proposals to the Defence Ministry of the USSR. The Chief of General Staff has accepted them. If these proposals are considered, the status of the armed forces in Latvia would also be brought to the discussion table.

Mr Schori welcomed the fact that such a package of measures had been developed in the relevant areas and expressed conviction that, having learned about the committed work of the Latvian Parliament and Government, Sweden was in a much better position to put pressure on the USSR.

Mr Gorbunovs then expressed his personal opinion about the referendum potentially to be held in Latvia. He noted that currently it was difficult to say what form the referendum might take, since the majority of people feel very strongly against its premise. On the other hand, the referendum might benefit Gorbachev, since at the moment he virtually has no authority. In any case, it is very important for us to learn about the people's opinion that would then serve as a basis for further action.

ar Krieviju. Šo konfrontāciju nevajadzētu saasināt, jo dotajā situācijā ir skaidrs, ka varu sagrābt bez armijas palīdzības vairs neizdosies.

Gorbunova k-gs teica, ka viņš ļoti augstu vērtē Zviedrijas Parlamenta, Valdības un biznesmenu ieinteresētību sadarboties ar Latviju. Es domāju ka Latvijā jāuzsāk liels republikas mēroga dialogs par demokrātiskas Latvijas izveidošanu. Šī dialoga mērķi būtu : 1) pasvītrot, ka Latvijas sabiedrība ir pret totalitāru režīmu un diktatūru, 2) ievērojot to, ka Latvijas sabiedrībā dominē galēji radikāli viedokļi, jāveido centrāla pozīcija, kas atbilstu Latvijas iedzīvotāju vairākuma viedoklim.

Šēra k-gs jautāja, ka, ja tiktu izveidota kempromisu komisija Padomju Savienībā, vai tā apspriestu arī ekonomikas un drošības jautājumus.

Gorbunova k-gs atbildēja, ka pagaidām vislielākie panākumi gūti ekonomikas jomā. Patlaban galvenās domstarpības ir jautājumā par to, kāda summa Latvijai jāiemaksā Savienības budžetā. Kas attiecas uz likumiem par cilvēka tiesībām, Latvijas Parlaments var pārskatīt tos, ja tie neatbilstu starptautiskajām cilvēka tiesību normām, pēc attiecīgas ekspertīzes izdarīšanas. Ja runājam par drošības jautājumu, Latvija ir iesniegusi PSRS Aizsargzības ministrijai priekšlikumus (15 punkti). Ģenerālštāba priekšnieks tos pieņēma. Ja šie priekšlikumi tiktu izskatīti - tas nozīmētu vienlaicīgi arī noteikt bruņoto spēku statusu republikā.

Šēra k-gs izteica atzinību par to, ka ir izstrādātas pasākumu paketes šajos jautājumos un izteica pārliecību, ka Zviedrijai, zinot par tik nopietnu Latvijas Parlamenta un Valdības pieeju, būs vieglāk izdarīt spiedienu uz PSRS.

Sarunu turpinājumā Gorbunova k-gs izteica savu personīgo viedokli par iespējamo Referendumu Latvijā. Viņš vēl nezina, kāda tam varētu būt forma, jo tautai tas psiholoģiski liekas nepieņemams. Šis Referendums varbūt palīdzētu arī

Mr Schori assessed Mr Gorbunovs' position regarding the referendum as very courageous and smart, as so far it had been a weapon in Gorbachev's hands. The referendum would demonstrate the will and commitment of the people not only to the Soviet Union, but also to the entire world. Governments around the world are quite schizophrenic when it comes to their position on Gorbachev. Many think that in case Gorbachev fails to keep everything in place and is removed, a wave of emigration can be expected from the USSR to Western countries.

Mr Schori confirmed Sweden's willingness to provide assistance in the area of legislative work, especially in drafting the legislative framework for human rights. He admitted that in 25 years of his professional career he had never witnessed the level of solidarity that the Baltic States demonstrate today. On behalf of the Swedish Parliament and Government, he expressed undivided support for Latvia and other Baltic States in their struggle for independence. The Swedish side has sent declarations and complaints on these issues to USSR officials, including Gorbachev personally. Furthermore, Sweden has allocated additional funds for radio broadcasts in Latvian, Lithuanian, Estonian and even Russian, thus supporting the important task of spreading information about recent developments. He promised to make sure that the Baltic issue is addressed at the European level and expressed his conviction that the developments in the Persian Gulf War would not eclipse the Baltic issue. He also noted that a Latvian Information Centre had opened in Stockholm recently, and promised continuous financial support for its work. He expressed Sweden's readiness to support all those willing to contribute to the cause while working abroad.

Mr Gorbunovs conveyed heartfelt gratitude for Sweden's solidarity, expressing its importance as a source of inspiration for the people of Latvia. He also thanked Mr Freden, Swedish Consul in Riga, for his work in Latvia.

In conclusion, both parties expressed appreciation of the opportunity to meet and discuss current issues.

Gorbačovam, jo viņam patlaban nav nekādu pilnvaru. Mums ir ļoti svarīgi, lai mums būtu skaidrs tautas viedoklis, kuru mēs varētu pazīpot.

Šēra k-gs atzina, ka Gorbunova k-ga viedoklis attiecībā uz Referendumu ir ļoti drosmīgs, ka viņa nostāja ir gudra jo līdz šim tas bija ierocis Gorbačova rokās. Turpretī tagad varētu teikt, ka referendums parādījis tautas gribu gan Padomju Savienībai gan visai pasaulei un vienlaikus parādī siet, ka ejat nopietnu ceļu. Pasaules valdību uzskats par Gorbačovu ir zināmā mērā šizofrēnisks. Tās domā, ja Gorbačovs nesaturēs visu kopā un kritīs, daudz PSRS iedzīvotāji bēgs uz Rietumiem.

Šēra k-gs tāpat teica, ka Zviedrija gatava palīdzēt Latvijai likumdošanas unlikumu izstrādāšanas jomā, īpaši cilvēka tiesību jomā. Viņš atzina, ka savas 25 gadu ilgās darbības laikā nav pieradzējis tik plašu solidaritātes kustību kā tagad Baltijai. Zviedrijas Parlaments un Valdība vienbalsīgi atbalsta Latvijas un pārējo Baltijas Valstu cīņu par neatkarību. PSRS un personīgi Gorbačovam ir nosūtīti paziņojumi un sūdzības šajā jautājumā. Atvēlēti papildus līdzekļi radieraidījumiem latviešu, lietuviešu, igauņu un arī krievu valodās. Ļoti svarīgi, lai informācija paplašinātos. Mēs centīsimies darīt visu, lai jūsu jautājums tiktu risināts Eiropas līmenī un esmu pārliecināts, ka krīze Persijas līča jautājumā neaizēnos Baltijas jautājumu. Stokholmā atklāts Latvijas informācijas centrs. Mēs gādāsim, lai tā uzturēšanai pietiktu līdzekļi. Esam tāpat gatavi atbalstīt tos, kuri vēlas darboties ārzemēs.

Gorbunova k-gs izteica dziļu pateicību par Zviedrijas solidaritāti un teica, ka tas dos spēku Latvijas tautai. Viņš tāpat pateicās Zviedrijas konsulam Latvijā Rredena k-gam par viņa darbību šeit Latvijā.

Sarunu nobeigumā abas puses izteica gandarīumu par notikušo tikšanos un sarunām.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19⁹¹ g. 24 January 16⁰⁰

PRESS CONFERENCE

Vilhelms Kozlovskis, lawyer for 5 volunteer guards
arrested by OMON on January 19

On January 19, at 4:00 a.m. five volunteer guards were stopped by OMON while driving on Vanšu bridge. They were forcefully pulled out of their car, beaten and taken to the OMON base in Vecmīlgrāvis. There they were threatened and beaten again. Two surrendered and signed documents stating they were guilty of accusations. January 20, in the evening, they were taken to the LSSR Prosecutor building for interrogations. During this time, they heard the shooting occurring at the Interior Ministry, and shouts by OMON to get more ammunition. Afterwards, they were taken to the Latvian Communist party Central Committee and at 2:00 a.m. they were in the KGB holding cells.

On January 21, they met with the public defender and stated that they were not guilty of the charges of hooliganism. On January 22, they were arrested on charges of possession of knives and ammunition. Kozlovskis has announced a hunger strike in protest.

Tālav's Jundzis, Republic of Latvia Supreme Council deputy and coordinator of the self-defense group, announced that on Saturday, January 26, all civilians and volunteers will be removed from their guard posts around the city and be replaced by professionals and Latvia's militia, except at the TV station at Zaķu sala where they will remain for a few extra days.

Nr. 3

1991. gada 24. janvārī pulksten 16.00

PRESES KONFERENCE

Vilhelms Kozlovskis, 19. janvārī OMON aizturēto piecu brīvprātīgo kārtības sargu advokāts

19. janvārī pulksten 4.00 OMON uz Vanšu tilta apturēja piecu brīvprātīgo kārtības sargu automašīnu. Viņi tika ar varu izvilkti no mašīnas, piekauti un nogādāti OMON bāzē Vecmilgrāvī, kur viņiem tika draudēts un viņi atkal tika piekauti. Divi padevās un parakstīja dokumentus, atzīstot savu vainu apsūdzībā norādītajos pārkāpumos. 20. janvāra vakarā viņi tika nogādāti uz nopratināšanu LPSR Prokuratūrā. No turienes viņi dzirdēja Iekšlietu ministrijā notiekošo apšaudi, kā arī OMON kaujinieku izkliegtās prasības piegādāt vairāk munīcijas. Pēc tam brīvprātīgie kārtības sargi tika nogādāti Latvijas Komunistiskās partijas Centrālkomitejā un pulksten 2.00 ievietoti VDK aizturēšanas izolatorā.

21. janvārī viņi tikās ar valsts iecelto aizstāvi un paziņoja, ka nav vainojami izvirzītajā apsūdzībā norādītajās darbībās, proti, huligānismā. 22. janvārī viņi tika aizturēti sakarā ar aizdomām par nažu un munīcijas nelikumīgu glabāšanu. ~~Kozlovskis~~ protestējot ir pieteicis bada streiku.

Latvijas Republikas Augstākās padomes deputāts un pašaizsardzības grupas koordinators Tālav Jundzis sestdien, 26. janvārī, paziņoja, ka visus civiliedzīvotājus un brīvprātīgos sargpostēnos nomainīs profesionāļi un Latvijas miliči. Izņēmums būs televīzijas ēka Zaķusalā, kur brīvprātīgie uzturēsies vēl dažas dienas.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

19__ g. «___» JANUARY 24, 1991

DECLARATION OF THE PRESIDIUM OF THE SUPREME COUNCIL
OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Regarding the January 22, 1991 Decree of the USSR President and Government "About the withdrawal of 50 and 100 ruble bank notes from circulation and restricted payments from State Bank accounts to citizens"

The January 22, 1991 USSR President's decree and corresponding USSR Minister Cabinet decree announced the exchange of USSR State Bank 50 and 100 ruble bank notes, which goal, as stated in the decree, is to fight against speculation, corruption, contraband, counterfeit money and illegal income. But, in essence, it means the repeated taking of money from the people, an action, which with the help of USSR history is again an attempt to mend the USSR ~~the~~ budget. This time, the decree's projected bank note exchange and withdrawal from circulation is a blow to entrepreneurial activity and developing free markets and to those who had believed the USSR Government's promises to stimulate market initiative.

The procedures and time period of this exchange place families with many children, and especially older people and pensioners, who have saved their money for many years, in a difficult situation. The extreme limitations about the withdrawal of money from savings accounts also, without a doubt, will be a painful blow to the prestige of trade and savings bank systems.

The decree's declaration, that these efforts are being undertaken for the "sake of the majority of the inhabitants", creates a lack of understanding. Already, during the first few days of this bank note exchange, it has already become clear that the people do not recognize these actions as correct and basically evaluate them as anticonstitutional, injuring their their interests and rights. *Presidium*

The ~~Supreme~~ Council of the Republic of Latvia considers that the USSR President's decree and its related normative acts have not developed legal criteria for the evaluation of savings. This procedure for people is humiliating, because each person is held under suspicion that his savings have been illegally gained, and specially-formed commissions have been granted the rights to subjectively decide the legality of the sources of their money and its withdrawal. In this way, overall human rights norms are seriously violated, especially people's property rights as well as the basic principle of each state which is truly based on law-- the presumption of innocence, according to which each person is considered to be innocent until it is shown otherwise.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PREZIDIJA P A Z I Ņ O J U M S

Sakarā ar PSRS prezidenta 1991. gada 22. janvāra dekrētu “Par maksājumu pieņemšanas pārtraukšanu PSRS Valsts bankas 1961. gada parauga 50 un 100 rubļu naudaszīmēs un par ierobežojumiem pilsoņu noguldījumu izmaksāšanā skaidrā naudā”

1991. gada 22. janvārī ar PSRS prezidenta dekrētu un attiecīgo PSRS Ministru kabineta lēmumu izziņotā PSRS Valsts bankas 50 un 100 rubļu naudaszīmju apmaiņa, kuras mērķis, kā norādīts dekrētā, ir cīnīties pret spekulāciju, korupciju, kontrabandu, viltotas naudas izgatavošanu un bezstrādes ienākumiem, būtībā nozīmē kārtējo naudas atņemšanu iedzīvotājiem – rīcību, ar kuras palīdzību PSRS vēsturē ne reizi vien jau ir mēģināts lāpīt Savienības budžetu. Dekrētā šoreiz paredzētā naudaszīmju apmaiņa un izņemšana no apgrozības ir trieciens uzņēmējdarbībai un topošajam tirgum, tiem, kuri bija noticējuši PSRS valdības solījumiem stimulēt tirgus iniciatīvu.

Apmaiņas kārtība un termiņi nostāda grūtā stāvoklī daudzbērnu ģimenes, it sevišķi vecākus cilvēkus un pensionārus, kuri gadiem ilgi krājuši savus ietaupījumus. Ārkārtīgi ierobežotā naudas izsniegšana no krājnoguldījumiem savukārt neapšaubāmi dos sāpīgu triecienu tirdzniecībai un krājbanku sistēmas prestižam.

Neizpratni rada dekrētā izteiktais apgalvojums, ka šie pasākumi veikti “iedzīvotāju lielum lielā vairākuma interesēs”. Jau naudaszīmju apmaiņas pirmās dienas visai skaidri parādījušas, ka iedzīvotāji neatzīst šos pasākumus par pareiziem un pamatoti tos vērtē kā antikonstitucionālus, viņu intereses un tiesības aizskarošus.

Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidijs uzskata, ka PSRS prezidenta dekrētā un tam sekojošos normatīvajos aktos nav izstrādāti ietaupījumu tiesiskuma novērtēšanas kritēriji. Šī procedūra cilvēkiem ir pazemojoša, jo katrs tiek pakļauts aizdomām, ka viņa ietaupījumi ir nelikumīgi, turklāt speciāli izveidotām komisijām tiek piešķirtas tiesības subjektīvi lemt par naudas līdzekļu iegūšanas likumību un to izņemšanu. Tādējādi tiek rupji pārkāptas vispārāztītās cilvēktiesību normas, sevišķi iedzīvotāju īpašuma tiesības, kā arī katras patiesi tiesiskas valsts pamatprincips – nevainības prezumpcija, saskaņā ar kuru cilvēks uzskatāms par nevainīgu, kamēr nav pierādīts pretējais.

JANUARY 24, 1991
Supreme Council
Presidium Declaration
Page 2

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba iela 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

19__ g. «___» January 24, 1991

The Presidium of the Supreme Council of the Republic of Latvia invites the commissions established by the region and city executive committees, when reviewing questions about the exchange of savings, to strictly follow the laws of the Republic of Latvia which guarantee property rights to each person.

The Presidium of the Supreme Council of the Republic of Latvia announces that all responsibility about the January 22, 1991 USSR President's decree rests upon the USSR President and the Minister Cabinet.

Rīga, Latvia

January 24, 1991

A. Gorbunovs, Chairman, Supreme Council, Republic of Latvia

~~Z~~I. Daudiss, Secretary, Supreme Council, Republic of Latvia

Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidijs aicina rajonu un pilsētu Tautas deputātu padomju izpildkomitejās izveidotās komisijas, izskatot jautājumu par ietaupījumu apmaiņu, stingri vadīties pēc Latvijas Republikas likumiem, kas nodrošina katra cilvēka īpašuma tiesības.

Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidijs paziņo, ka visa atbildība par PSRS prezidenta 1991. gada 22. janvāra dekrēta sekām gulstas uz PSRS prezidentu un Ministru kabinetu.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs A. Gorbunovs
Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs I. Daudišs

Rīgā 1991. gada 24. janvārī

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» JANUARY 25, 1991

FUNERAL SCHEDULE & INFORMATION
FOR THE VICTIMS OF THE JANUARY 20 ATTACK ON INTERIOR MINISTRY

FRIDAY, JANUARY 25, 1991

-January 25, 1991 has been proclaimed a national day of mourning for those people, both peaceful civilians and those militia serving on duty, who were killed near the Interior Ministry on January 20.

-Alfrēds Čepānis, Chairman of the Supreme Council's Trade Commission, is chairman of the funeral arrangements committee.

-9.00-10.00--University of Latvia auditorium (Raina Blvd. 19)
Relatives and loved one bid farewell to the deceased

-10.00-13.00--Citizens of Riga and Latvia bid farewell. Procession will enter through the Merķeļa street doors and exit through the Raina Blvd. doors.

-13.00-13.30--University to Freedom Monument
The caskets are brought from the University to pedestals by the Freedom Monument*--from 13.15 to 13.30, funeral music and church bells.

-13.30-14.30--Public commemorative meetings at Freedom Monument
Meeting will be lead by Čepānis and will be broadcast on radio and TV.. Funeral committee, Supreme Council deputies, foreign guests and guests from other republics will be standing near the monument. Speakers will include Prime Minister Ivars Godmanis, Ministry and organization representatives, colleagues of deceased. Meeting will close with the national anthem. Delegations are invited to arrive with their national flags.

-14.30-16.00--Funeral procession to the Second Meža Cemetary
Procession will proceed along Raina Blvd. until Kr. Valdemara street until Sarlote street, where buses will be parked. The first 6-7 busses are reserved for those carrying wreathes, relatives of the deceased, orchestra, choir and funeral committee. About 20-30 busses will be available to the public.

-16.00--17.00--Burial at the Second Meža Cemetary
Participants and public being asked to light candles. Supreme Council Presidium leadership will speak at the cemetary as will representatives from religious organizations and guests from other countries.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 68. lp.

Nr. 1

1991. gada 25. janvārī

20. JANVĀRA UZBRUKUMĀ IEKŠLIETU MINISTRIJAI BOJĀ GĀJUŠO BĒRU PROGRAMMA UN INFORMĀCIJA

PIEKTDIENA, 1991. GADA 25. JANVĀRIS

- 1991. gada 25. janvāris ir pasludināts par sēru dienu, lai pieminētu 20. janvārī pie Iekšlietu ministrijas bojā gājušos mierīgos iedzīvotājus un milicijas darbiniekus.
- Bēru organizēšanas komiteju vada Augstākās padomes Tirdzniecības komisijas priekšsēdētājs Alfreds Čepānis.

9.00–10.00

Latvijas Universitātes aulā, Raiņa bulvārī 19

Radnieki un tuvinieki atvadās no bojā gājušajiem.

10.00–13.00

Rīgas un Latvijas iedzīvotāji atvadās no bojā gājušajiem. Procesija ienāk ēkā pa ieeju Merķeļa ielā un iziet uz Raiņa bulvāri.

13.00–13.30

No Latvijas Universitātes uz Brīvības pieminekli

Zārki no Latvijas Universitātes tiek nogādāti pie Brīvības pieminekļa un novietoti uz paaugstinājuma. No 13.15 līdz 13.30 skan bēru mūzika un baznīcu zvani.

13.30–14.30

Sabiedriska piemiņas mītiņš pie Brīvības pieminekļa

Mītiņu vada A. Čepānis, radio un televīzija nodrošina tiešraidi. Pie pieminekļa stāv bēru organizēšanas komiteja, Augstākās padomes deputāti, ārzemju viesi un viesi no citām republikām. Runā premjers Ivars Godmanis, ministriju un organizāciju pārstāvji, bojā gājušo kolēģi. Mītiņš noslēdzas ar valsts himnu. Delegācijas ir aicinātas ierasties ar savu valstu karogiem.

14.30–16.00

Bēru gājiens uz Otrajiem Meža kapiem

Gājiens virzīsies pa Raiņa bulvāri līdz K. Valdemāra ielai un pēc tam līdz Šarlotes ielai, kur gaidīs autobusi. Pirmie seši vai septiņi autobusi ir rezervēti cilvēkiem ar vainagiem, bojā gājušo tuviniekiem, orķestrim, korim un bēru organizēšanas komitejai. Pārējiem dalībniekiem ir pieejami apmēram 20–30 autobusi.

16.00–17.00

Apbedīšana Otrajos Meža kapos

Dalībnieki un klātesošie tiek aicināti iedegt svecītes. Kapos runā Augstākās padomes Prezidija locekļi, kā arī reliģisko organizāciju pārstāvji un ārvalstu viesi.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESĒS CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

19__ g. « » JANUARY 25, 1991

INFORMATION ABOUT THE VICTIMS KILLED DURING THE JANUARY 20
ATTACK ON THE INTERIOR MINISTRY

ANDRIS SLAPINS

age 41, camera operator and film director
working for Juris Podnieks
killed while filming the attack
Latvian

EDIJS RIEKSTINS

age 18 - *Latvian*
schoolboy from Riga at Riga's High School No. 65

SERGEJS KONONENKO

age 27
Republic of Latvia Interior Ministry militia lieutenant

VLADIMIR GOMANOVIC

age 31
Republic of Latvia Interior Ministry militia
(Riga's Proletariat region)
--his casket is not at today's ceremonies, since
his burial will be in Byelorussia

Nr. 2

1991. gada 25. janvārī

INFORMĀCIJA PAR 20. JANVĀRA UZBRUKUMĀ IEKŠLIETU MINISTRIJAI BOJĀ GĀJUŠAJIEM

ANDRIS SLAPIŅŠ

41 gadu vecs, kinooperators un režisors
strādājis kopā ar Juri Podnieku
gājis bojā filmēšanas laikā
latvietis

EDIJS RIEKSTIŅŠ

18 gadus vecs, *latvietis*
Rīgas 65. vidusskolas skolnieks

SERGEJS KONONENKO

27 gadus vecs
Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas milicijas leitnants

VLADIMIRS GOMANOVICŠ

31 gadu vecs
Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Rīgas Proletāriešu rajona milicis
– viņa zārka šīs dienas ceremonijā nebūs, jo viņš tiks apglabāts Baltkrievijā

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19⁹¹ g. «25.» January
13:00

A WISH FOR PEACE TO THE PEOPLE OF LATVIA AND THIS LAND,
at THE GATHERING TO HONOR THE VICTIMS OF THE JANUARY 20 SHOOTINGS

RIGA, LATVIA -- More than 50,000 people gathered at the Freedom Monument to say goodbye to 3 of the 4 victims from the shooting on Sunday, January 20. One of the deceased, Vladimir Gomanovic, age 31 and member of the Republic of Latvia Interior Ministry militia, by the request of his family was returned to Byelorussia to be buried there. The other three were: Andris Slapins, age 41, camera operator and film director, Edijs Riekstins, age 18, schoolboy, and Sergejs Kononenko, age 27, Republic of Latvia Interior Ministry militia lieutenant. The caskets were carried from the University of Latvia to the Monument where thousands gathered to honor their memory. The main idea expressed in the

speeches ~~by Alfred s Cepanis, Chairman of the Funeral Commission,~~ was that these men died for freedom and democracy, but that reactionary forces are trying to turn the peaceful path into a violent one, and that as supporters of peaceful change, all freedom loving people must be determined to continue on the right path.

Alfred s Cepanis, Chairman of the Funeral Committee, said it would have been natural, if the deceased had lived long and fulfilling lives, or had died in battle, instead of dying young and on the streets of Riga. Among the speakers were: Prime Minister of Latvia Ivars Godmanis, who urged supporters of independence to continue on the path of peace and democracy; Deputy Interior Minister Jekimovs pointed out that among those who died for this holy cause were also Russians, not just Latvians. Juris Pādrieks, Latvia's best known filmmaker and a colleague of Andris Slapins, told the crowd, "some will leave their names in history for their murders. Others will be remembered, that they died for freedom. Today we must ask ourselves, what side are we on?" The Chairman of the Union of Film Directors, ~~for~~ who comes from Tadzikstan, said Slapins gave his life so people would know the truth, and referred to the tragic murders that took place last February in his home land, and said he wished peace to the people of Latvia. The Lithuanian Supreme Council Deputy Chairman, Kazimirs Moteka, reminded the crowd that they must think about who is guilty for the recent killings. "Today we have been slapped in the face by the Red Communists", he said. "Remember the slogan they used, 'friendship among nations'. Now you can see that the Communist Party is not interested in this. We have to say openly and clearly that the criminals who have done this must come to light."

After the meeting, the mourners proceeded to the 2. Meza Cemetery for the burial.

20. JANVĀRA APŠAUDES UPURU PIEMIŅAS MĪTIŅĀ LATVIJAI UN TĀS TAUTAI VĒL MIERU

Rīgā, Latvijā – Vairāk nekā 50 000 cilvēku pulcējās pie Brīvības pieminekļa, lai atvadītos no trim svētdienas, 20. janvāra, apšaudes upuriem. Ceturtā bojā gājušā – Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas miliča Vladimira Gomanoviča (31) – mirstīgās atliekas pēc ģimenes lūguma ir nogādātas apbedīšanai Baltkrievijā. Pārējie trīs bojā gājušie ir kinooperators un režisors Andris Slapiņš (41), skolnieks Edijs Riekstiņš (18) un Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas milicijas leitnants Sergejs Konoņenko (27). Zārki tika nesti no Latvijas Universitātes līdz Brīvības piemineklim, kur bija sapulcējušies tūkstošiem cilvēku, lai godinātu bojā gājušos. Galvenais vēstījums, ko uzsvēra visi runātāji, bija tas, ka šie vīri ir atdevuši savu dzīvību par brīvību un demokrātiju, reakcionārie spēki cenšas miermīlīgo virzību uz šiem mērķiem pārvērst vardarbībā un tāpēc mierīgu pārmaiņu atbalstītājiem, visiem brīvību mīlošajiem ir jāsaģlabā apņēmība turēties uz pareizā ceļa.

Bēru komitejas vadītājs Alfrēds Čepānis sacīja, ka bojā gājušajiem būtu bijis jānodzīvo gara un piepildīta dzīve vai arī jākrīt kaujā, nevis tik jauniem jāmirst Rīgas ielās. Runātāju vidū bija premjerministrs Ivars Godmanis, kurš aicināja neatkarības piekritējus turpināt miera un demokrātijas ceļu, un iekšlietu ministra vietnieks Jekimovs, kurš norādīja, ka svētā mērķa vārdā bojā gājuši ne tikai latvieši, bet arī krievi. Latvijas slavenākais kinorežisors un Andra Slapiņa kolēģis Juris Podnieks teica: “Daži ierakstīs savu vārdu vēsturē ar slepkavībām. Citus pieminēs kā gājušus bojā brīvības vārdā. Šodien mums sev jāvaicā, kurā pusē esam.” Kinematogrāfistu savienības priekšsēdētājs*, kurš pats ir no Tadžikistānas, sacīja, ka Slapiņš ir atdevis dzīvību, lai cilvēki uzzinātu patiesību, un, pieminot traģiskās slepkavības savā dzimtenē pagājušā gada februārī, novēlēja Latvijas tautai mieru. Lietuvas Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks Kazimirs Motieka atgādināja, ka visiem, kas šeit sapulcējušies, jāpadomā par to, kas ir vainojams nesenaīs slepkavībās. “Sarkanie komunisti ir mums iesituši pliķi sejā,” viņš teica. “Atcerieties viņu saukli “tautu draudzība”! Tagad redzams, ka Komunistisko partiju tā vairs neinteresē. Mums ir skaidri un gaiši jāpasaka – vainīgie ir noziedznieki, un tie ir jāatklāj.”

Pēc mītiņa sērotāji devās bēru gājienā uz Otrajiem Meža kapiem, kur notika apbedīšana.

* Minētais Kinematogrāfistu savienības priekšsēdētājs, kas runāja bēru ceremonijā, ir PSRS Kinematogrāfistu savienības priekšsēdētājs Davlats Hudonazarovs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 4

19__ g. <____> JANUARY 25, 1991
19.30

RIGA CITY INTERIOR DEPARTMENT MILITIA HOLD MEETING
EQUAL RIGHTS DEPUTIES ALSO ATTEND--REVIEW DEMANDS FOR USSR
CONSTITUTION AND REMOVE BARRICADES

RIGA, LATVIA--- Tonight, at 6.40 p.m., at the House of Political Education, owned by the Latvia Communist Party, a meeting of the Riga City Garrison--Interior Ministry Representatives began. Among the 494 people attending this meeting were 6 Supreme Council deputies from the opposition "Equal Rights" faction including Sergejs Dimanis (the faction leader) and Viktors Alksnis. There also were representatives from the Criminal Investigations Department of Riga City, the State Automobile Inspection (VAI), the Interior Ministry, the Fire Department, the Latvian SSR Prosecutor, from military schools based in Riga, and retired militia from the Interior Ministry.

There was only one ~~item~~ item on the meeting's agenda: The January 21, 1991 invitation from the Riga City-Leningrad Region Interior Ministry Department. This invitation ~~includes~~ includes the following statements and demands:

- That Latvia today is currently in a very unsure and dangerous situation,
- That the inhabitants are being divided into two parts,
- That the leadership and government are taking the situation to further confrontation,
- That a reorganization of the Riga City--Interior Ministry Department has begun
- That additional structures loyal to the Popular Front of Latvia and the Latvia Movement for National Independence (LNNK) are being formed within the Interior Ministry
- That the newly-formed State Self-Defense Department is being given weapons and modern equipment which the Interior Ministry militia does not have, thus causing crime to increase and the militia's authority to fall,
- That the leadership of the Interior Ministry and the Riga City--Interior Ministry has taken a passive stance to this reorganization,
- That the leadership of the Interior Ministry and the Riga City--Interior Ministry has the task to bring order and to operate from the Latvian SSR and USSR Constitutions as well as from those Republic of Latvia laws which are not in conflict with the Latvian SSR and USSR Constitutions.

MORE

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1066. l., 71. lp.

Nr. 4

1991. gada 25. janvārī pulksten 19.30

**NOTIEK RĪGAS PILSĒTAS IEKŠLIETU PĀRVALDES MILICIJAS
SANĀKSME, PIEDALĀS ARĪ FRAKCIJAS “LĪDZTIESĪBA” DEPUTĀTI.
IZSKATA PRASĪBAS IEVĒROT PSRS KONSTITŪCIJU UN
NOJAUKT BARIKĀDES**

Rīgā, Latvijā – Šovakar pulksten 18.40 Latvijas Komunistiskās partijas Politiskās izglītības namā sākās Iekšlietu ministrijas Rīgas pilsētas garnizona pārstāvju sanāksme. 494 dalībnieku vidū bija arī seši Augstākās padomes opozīcijas frakcijas “Līdztiesība” deputāti, tostarp frakcijas priekšsēdētājs Sergejs Dīmanis un Viktors Alksnis. Sanāksmē piedalījās arī pārstāvji no Rīgas pilsētas Kriminālizmeklēšanas pārvaldes, Valsts autoceļu inspekcijas, Iekšlietu ministrijas, Ugunsdzēsības pārvaldes, Latvijas PSR Prokuratūras, Rīgas militārajām skolām un atvaļināti Iekšlietu ministrijas miliči.

Sanāksmes darba kārtībā bija tikai viens jautājums – Rīgas pilsētas Ļeņingradas rajona iekšlietu pārvaldes 1991. gada 21. janvāra aicinājums, kurā ietverti šādi apgalvojumi un prasības:

- Situācija Latvijā šobrīd ir ļoti nedroša un bīstama;
- iedzīvotāji tiek dalīti divās nometnēs;
- vadība un valdība situāciju tikai vēl vairāk saasina;
- ir sākt Rīgas pilsētas Iekšlietu pārvaldes reorganizācija;
- Iekšlietu ministrijā tiek dibinātas jaunas struktūras, kas ir uzticīgas Latvijas Tautas frontei un Latvijas Nacionālās neatkarības kustībai (LNNK);
- jaunizveidotā Valsts pašsardzības pārvalde saņem ieročus un modernu aprīkojumu, kāda nav Iekšlietu ministrijas milicijas rīcībā, un tādējādi palie-lina noziedzību un grauj milicijas autoritāti;
- Iekšlietu ministrijas un Rīgas pilsētas Iekšlietu pārvaldes vadība pasīvi reaģē uz reorganizāciju;
- Iekšlietu ministrijas un Rīgas pilsētas Iekšlietu pārvaldes vadībai ir jāatjauno kārtība un jādarbojas saskaņā ar Latvijas PSR un PSRS konstitūcijām, kā arī tiem Latvijas Republikas likumiem, kuri nav pretrunā ar šīm konstitūcijām.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4-page 2

19__ g. «___» January 25, 1991

The demands made in this January 21 invitation (being debated at this meeting) include the following:

- To operate ~~only~~ from the Latvian SSR and USSR Constitutions,
- To ask the Interior Ministry to remove the trucks, buses and other heavy equipments, the barricades, and to recall those militia now serving in Riga who have been called in from the Latvia countryside,
- To ask the Interior Ministry to disarm all armed units which do not work according to the Latvian SSR and USSR Constitutions,
- To end attacks on OMON,
- To express no-confidence in the leadership of the Interior Ministry and the Riga City--Interior Ministry Department.

Currently, debates are underway about this document and whether or not the meeting should adopt it.

Representatives from the Interior Ministry militia are scheduled to have a meeting at 10 a.m., on Monday, January 28, with Latvia's Prime Minister, Ivars Godmanis, ~~Chairman~~ of the Supreme Council, Anatolijs Gorbunovs, and Interior Minister, Aloizs Vaznis. The ~~xxx~~ purpose of this meeting is to hear the views of the Interior Ministry militia, since this meeting is being held at their request.

This meeting is occurring after today's memorial meeting at the Freedom Monument in Riga, where over 50,000 people gathered to mourn the four people who were killed during the OMON attack on the Interior Ministry Building on January 20. The four victims included two Interior Minister militia (one who was ethnic Russian and the other Byelorussian) and two Latvians, including a well-known film director and camera operator, Andris Slapins (killed while shooting the events) and an 18-year-old high school student. Funerals ~~for~~ for these victims followed the memorial meeting.

DZERŽINSKA
KULTURAS
NAMĀ

Stokas + Lāčpīšļa ielā
pr. conf. uz notikumiem
kēc tam

Sanāksmē izskatītajā 21. janvāra aicinājumā ir iekļautas arī šādas prasības:

- darboties tikai saskaņā ar Latvijas PSR un PSRS konstitūcijām;
- aicināt Iekšlietu ministriju izvest kravas automašīnas, autobusus un citu smago tehniku, nojaukt barikādes un atsaukt miličus, kuri izsaukti uz dienestu Rīgā no Latvijas lauku rajoniem;
- aicināt Iekšlietu ministriju atbrūņot visas bruņotās vienības, kuru darbība neatbilst Latvijas PSR un PSRS konstitūcijām;
- izbeigt uzbrukumus OMON vienībai;
- izteikt neuzticību Iekšlietu ministrijas un Rīgas pilsētas Iekšlietu pārvaldes vadībai.

Šobrīd risinās debates par šo dokumentu un tā apstiprināšanu.

Iekšlietu ministrijas milicijas pārstāvji pirmdien, 28. janvārī, pulksten 10.00 [*Rokrakstā: Dzeržinska kultūras namā Skolas un Lāčplēša ielā**, preses konference pēc tam] plāno tikties ar Latvijas premjerministru Ivaru Godmani, Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu un iekšlietu ministru Aloizu Vazni. Tikšanās iniciatore ir Iekšlietu ministrijas milicija, kas vēlas izklāstīt savu viedokli.

Šī tikšanās norunāta pēc šīsdienas piemiņas pasākuma, kurš notika Rīgā pie Brīvības pieminekļa un kurā pulcējās vairāk nekā 50 000 cilvēku, lai pieminētu četrus OMON 20. janvāra uzbrukumā Iekšlietu ministrijai bojā gājušos. Upuru vidū bija divi Iekšlietu ministrijas miliči (krievs un baltkrievs) un divi latvieši – pazīstamais kino režisors un operators Andris Slapiņš, kurš gāja bojā, filmējot notikumus, un astoņpadsmitgadīgs vidusskolnieks. Pēc piemiņas pasākuma notika bojā gājušo bēres.

* Dzeržinska kultūras nams atradās Baznīcas un Lāčplēša (pirms tam – Veidenbauma un Lāčplēša) ielas krustojumā, pagalmā (tagad ēka Baznīcas ielā 12). Tagadējā Skolas iela bija Andreja Upīša iela.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

GORBUNOV'S STATEMENT REGARDING HIS MEETING

WITH GORBACHEV (LATVIA TV - JANUARY 26, 1991, 9 p.m.)

A. GORBUNOV'S: First of all, during my conversation with Gorbachev on January 23rd, we reached a basic agreement, that society's dialogue in Latvia must be based on democratic principles, respecting the people's freely-expressed right to elect the Supreme Council, which in turn, lawfully created LR Council of Ministers. This means that no social organization or its association in the Republic of Latvia has the right to create alternative structures of power. Such attempts are anti-constitutional and therefore, illegal.

Secondly, ignoring the aforementioned conversation between myself and the USSR president, I received a letter addressed to M. Gorbachev and Republic of Latvia Supreme Council which had been signed by the All-Latvia Salvation Committee co-chairman, USSR deputy Alfred Rubiks, which stated previously discussed and rejected proposal that stated, "The creation of a social coordination commission which would be granted with the right to function as a provisional administration organ in a lawful parliament in place of the government".

Thirdly, this week I will begin active consultations with the republics' influential powers and structures representatives, with a goal - to begin dialogue to without delay to stop the acts of violence in Latvia. This announcement I address to you, the respected inhabitants of Latvia, and will send it to the USSR President for his information.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 1., 2. lp.

GORBUNOVA PAZIŅOJUMS PAR TIKŠANOS AR GORBAČOVU

(Latvijas Televīzijā, 1991. gada 26. janvārī pulksten 21.00)

Gorbunovs: pirmkārt, 23. janvāra* sarunā ar Gorbačovu mēs vienojāmies, ka sabiedrības dialogam Latvijā jābalstās uz demokrātijas principiem, respektējot tautas brīvās gribas izpausmi, kas realizēta, ievēlot Augstāko padomi, kura savukārt likumīgi izveidojusi Latvijas Republikas Ministru padomi. Tas nozīmē, ka sabiedriskās organizācijas vai to partnerorganizācijas nav tiesīgas Latvijā veidot alternatīvas varas struktūras. Šādi mēģinājumi ir antikonstitucionāli un līdz ar to – pretlikumīgi.

Otrkārt, – tas gan neattiecas uz manu sarunu ar PSRS prezidentu Gorbačovu – esmu saņēmis Gorbačovam un Latvijas Republikas Augstākajai padomei adresētu vēstuli, ko parakstījis Vislatvijas glābšanas komitejas līdzpriekšsēdētājs, PSRS deputāts Alfrēds Rubiks. Vēstulē tiek runāts par iepriekš apspriesto un noraidīto priekšlikumu izveidot sabiedrības saskaņas komisiju, kas būtu pilnvarota darboties kā pagaidu pārvaldes iestāde likumīgi ievēlētā parlamenta paspārnē, aizstājot pašreizējo valdību.

Treškārt, šonedēļ es uzsāksu aktīvas sarunas ar republikas ietekmīgāko spēku un struktūru pārstāvjiem, lai nekavējoties veidotu dialogu un izbeigtu vardarbību valstī. Šis ir mans paziņojums jums, cienījamie Latvijas iedzīvotāji, un tas tiks nosūtīts arī PSRS prezidentam.

* 22. janvāra sarunā. (Sk. 231. lpp.)

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19 g. « » JANUARY 28, 1991

USSR SUPREME SOVIET NATIONALITIES COUNCIL CHAIR RAFIK NISHANOV REQUESTS FORMATION OF A LATVIA PARLIAMENT FACTION HARMONIZATION COMMISSION

RIGA, LATVIA--A three-member delegation from Moscow arrived in Riga this morning via a special plane on an unannounced visit to the Latvia Supreme Council: Rafik Nishanov (Chairman, USSR Supreme Soviet Nationalities Council), Denisov (Chairman, USSR Supreme Soviet's Deputy Ethics Commission, and who had headed a USSR Supreme Soviet fact-finding delegation to Latvia recently), and Sichov (a USSR Supreme Soviet deputy).

Nishanov explained that the delegation came to Latvia to find opportunities to ensure harmony both within the parliament as well as within all of Latvia's society, by meeting with the leaders of Latvia's parliament, faction leaders and deputies who represent various social and political organizations in the Supreme Council. He wanted to solve such issues via a path of dialog.

This five-hour meeting was held in the Supreme Council building and was attended by Latvia Supreme Council chairman Anatolijs Gorbunovs, his Deputy Chairman Andrejs Krastins, Popular Front faction leader Janis Dinevics, "Equal Rights" faction leader Sergejs Dimanis, Baltic Military District Commander Feodor Kuzmin (who is also a USSR Supreme Soviet deputy), and, at the repeated demand of Nishanov and after an hour's delay, Latvia Communist Party Central Committee 1st Secretary Alfreds Rubiks.

As Nishanov emphasized, the meeting was organized at his request. At the start of discussions, Nishanov emphasized that we are building a democratic, renewed Union which will be a state based on laws. The Latvia parliament has the main role in reducing the tension in Latvia's society, because it encompasses the broadest political spectrum.

Nishanov considered that one of the major issues was that of citizenship which must be resolved on this path to a state based on laws. For example, deputy Grigorej Morozhli (from "Equal Rights" faction) said that truly this issues creates tension, it is unclear ~~xx~~ and is constantly being discussed, creating confusion which will bring a confrontation with those who are not convinced that they will receive Republic of Latvia citizenship, although they wish to become such citizens and live in Latvia. This same request--for clarity today about citizenship--was also ~~xx~~ was also made ~~xx~~ at today's meeting with Interior Ministry employees, especially since parliament has adopted several laws ~~xx~~ which state that they apply only to Republic of Latvia citizens.

Deputy Evgeny Jagupec (from "Equal Rights" faction) reminded the meeting that at least 20 laws and other Supreme Council decisions allegedly violate human rights, especially discriminating against members of the Army and their families.

more-----

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 8. lp.

PSRS AUGSTĀKĀS PADOMES TAUTĪBU PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJS RAFIKS NIŠANOVŠ PIEPRASA IZVEIDOT LATVIJAS PARLAMENTA FRAKCIJU SASKAŅAS KOMISIJU

Rīgā, Latvijā – Šorīt Rīgā ar īpašu avioreisu iepriekš neizziņotā vizītē Latvijas Augstākajā padomē ieradās trīs delegāti no Maskavas: Rafiks Nišanovs (PSRS Augstākās padomes Tautību padomes priekšsēdētājs), Deņisovs (PSRS Augstākās padomes Deputātu ētikas komisijas priekšsēdētājs; viņš vadīja nesen Latvijā uzņemto PSRS Augstākās padomes delegāciju, kas bija ieradusies noskaidrot situāciju valstī) un Sičovs (PSRS Augstākās padomes deputāts).

Nišanovs skaidroja, ka delegācija ir ieradusies Latvijā, lai censtos rast iespēju vairot saskaņu gan parlamentā, gan Latvijas sabiedrībā kopumā. Delegācija plāno tikties ar Latvijas parlamenta vadību, frakciju vadītājiem un deputātiem, kas Augstākajā padomē pārstāv visdažādākās sabiedriskās un politiskās organizācijas. Domstarpības viņš cer atrisināt dialoga ceļā.

Tikšanās Augstākās padomes ēkā ilga piecas stundas. Sarunā piedalījās Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs, priekšsēdētāja vietnieks Andrejs Krastiņš, Tautas frontes vadītājs Jānis Dinevičs, frakcijas “Līdztiesība” vadītājs Sergejs Dīmanis, Baltijas kara apgabala pavēlnieks (arī PSRS Augstākās padomes deputāts) Fjodors Kuzmins, un pēc Nišanova vairākkārtēja pieprasījuma stundu vēlāk viņiem pievienojās arī Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas pirmais sekretārs Alfrēds Rubiks.

Nišanovs uzsvēra, ka tikšanās tiek rīkota pēc viņa lūguma, un sarunas sākumā norādīja, ka mēs būvējam jaunu, demokrātisku savienību, kas būs tiesiska valsts. Latvijas parlamentam ir vadošā loma spriedzes mazināšanā Latvijas sabiedrībā, jo parlaments pārstāv visplašāko politisko spektru.

Nišanovs norādīja, ka viens no svarīgākajiem jautājumiem, kas jāatrisina ceļā uz tiesiskas valsts izveidi, ir pilsonības jautājums. Piemēram, deputāts Grigorijs Morozļi (frakcija “Līdztiesība”) sacīja, ka šis jautājums patiešām rada spriedzi. Tas ir neskaidrs jautājums, pastāvīgu diskusiju objekts, kas rada apjukumu, konfrontāciju ar tiem, kas nav droši, vai iegūs Latvijas Republikas pilsonību, lai gan dzīvo Latvijā un vēlas kļūt par Latvijas pilsoņiem. Tādu pašu prasību – rast skaidrību pilsonības jautājumā – delegācija izteica arī šodien, tiekoties ar Iekšlietu ministrijas darbiniekiem, jo īpaši tāpēc, ka parlaments ir pieņēmis vairākus likumus, kuros ir noteikts, ka tie attiecas vienīgi uz Latvijas Republikas pilsoņiem.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19. g. « » Jan 28, 1991

At this point, USSR Supreme Soviet Deputy Sichov made a broad commentary stating that there have been many violations and that their rights must be restored. Sichov had been in Latvia in late 1990, on assignment from the USSR Supreme Soviet to investigate society's relationship with the Army.

Sichov received the following reply on this issue: That the Supreme Council's November 14 decree is already suspended, that the Council of Ministers decree about the registration of Army personnel has been changed, but that other laws do not contain any violations of human rights ~~standards~~ standards, but that his comments on this claim only disseminate unclear or in correct information.

At this point Nishanov stated that first, one must follow the USSR Constitution, then observe the Latvian SSR Constitution and must also respect the Republic of Latvia's adopted May 4, 1990 Declaration. Since the deciding force is nevertheless the lawmakers, then they must review their views about their laws which conflict with basic USSR laws.

Latvia Supreme Council Deputy Juris Bojars replied that in the entire USSR today nobody observes USSR laws or its Constitution. Even Rubiks does not observe the Constitution and does not obey the President, when Rubiks repeatedly emphasizes the role of the Committee of National Salvation and his rights to control legitimate powers. Actually, a conspiracy which is against the state and the Soviet Union is occurring in front of the entire USSR with the goal to eliminate the elected councils and the Supreme Council. Even Gorbachev does not observe the Constitution because his words do not match his deeds and criminals are not being called to justice (violence in Lithuania and Latvia).

The Interfront leaders, Supreme Council deputy Anatolijs Aleksejevs, stated that in Latvia there are no forces against the people's self-determination, but the differences are only as to the approach. He emphasized that a referendum must be held to determine how many really want to secede from the USSR. But only those who really live in Latvia now should participate in this referendum, not those with foreign passports.

Anatolijs Gorbunovs emphasized that the central opposing forces in Latvia are the Popular Front of Latvia and the Latvia Communist Party. He suggested that parliament state its views against the All-Latvia Salvation Committee as well as against the Citizens' Congress leaders (which the Popular Front faction has already done) as to those issues where these organizations are against the Supreme Council and Council of Ministers with the goal to achieve their resignations. Gorbunovs emphasized that he is ready to sit at a conference table to harmonize viewpoints only with those social and political organizations who do not wish to overthrow the democratically-elected Supreme Council and the established Council of Ministers by force.

Deputāts Jevgeņijs Jagupecs (frakcija "Līdztiesība") tikšanās dalībniekiem atgādina, ka vismaz 20 Augstākās padomes pieņemtie likumi un lēmumi pārkāpjot cilvēktiesības un esot īpaši diskriminējoši pret militārpersonām un to ģimenes locekļiem.

Tad izvērstu komentāru sniedza PSRS Augstākās padomes deputāts Sičovs, norādot, ka esot bijuši vairāki pārkāpumi pret iedzīvotājiem, kuru tiesības ir jāatjauno. 1990. gada nogalē Sičovs apmeklējis Latviju, lai noskaidrotu, kādas ir attiecības starp sabiedrību un armiju.

Sičovam tika sniegta šāda atbilde: Augstākās padomes 14. novembra lēmums jau ir apturēts, un Ministru padomes lēmums par armijas personāla reģistrāciju ir grozīts, savukārt citi likumi nepārkāpj cilvēktiesību standartus, un šādi Sičova komentāri tikai vairo neskaidrību un izplata dezinformāciju.

Tad Nišanovs norādīja, ka, pirmkārt, ir jāievēro PSRS Konstitūcija, otrkārt, Latvijas PSR Konstitūcija, kā arī Latvijas Republikas 1990. gada 4. maija deklarācija. Viņš arī teica, ka lēmējvara pieder parlamentam, tādēļ parlamentāriešiem ir jāpārskata savs viedoklis par tiem likumiem, kas ir pretrunā ar PSRS pamatlikumiem.

Latvijas Augstākās padomes deputāts Juris Bojārs atzīmēja, ka šobrīd visā PSRS teritorijā nav tādas vietas, kur tiktu ievēroti PSRS likumi vai konstitūcija. Pat Rubiks, kas uzsver Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejas lomu un savas tiesības pārņemt likumīgo varu, neievēro ne konstitūciju, ne prezidenta norādījumus. Faktiski visā Padomju Savienībā notiek savvērestība pret valsti un PSRS, un šis savvērestības mērķis ir likvidēt ievēlētās padomes, arī Augstāko padomi. Pat Gorbačovs neievēro konstitūciju, jo viņa vārdi nesaskan ar darbiem un noziedznieki netiek saukti pie atbildības (vardarbība Lietuvā un Latvijā).

Interfrontes vadītājs, Augstākās padomes deputāts Anatolijs Aleksejevs norādīja, ka Latvijā nav tādu spēku, kas vērstos pret tautas pašnoteikšanos, un ka runa ir par atšķirīgām metodēm. Viņš uzsvēra, ka jāriko referendums, lai noskaidrotu iedzīvotāju patieso attieksmi pret izstāšanos no PSRS. Referendumā jāļauj piedalīties vienīgi tiem, kas reāli dzīvo Latvijā, bet ārvalstu pasu īpašniekiem piedalīšanās referendumā liedzama.

Anatolijs Gorbunovs uzsvēra, ka centrālie pretspēki Latvijā ir Latvijas Tautas fronte un Latvijas Komunistiskā partija. Viņš ierosināja, lai parlaments formulē attieksmi pret Vislatvijas glābšanas komiteju, kā arī pret Pilsoņu kongresa vadību (Tautas frontes frakcija to jau ir izdarījusi) saistībā ar šo organizāciju vērsanos pret Augstāko padomi un Ministru padomi un centieniem panākt to atkāpšanos. Gorbunovs uzsvēra, ka viedokļus iespējams saskaņot un pie sarunu galda var sēsties vienīgi ar tādām sabiedriskajām un politiskajām organizācijām, kas nevēlas ar spēku gāzt demokrātiski ievēlēto Augstāko padomi un tās izveidoto Ministru padomi.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19__ g. «Jan 28, 1991»

USSR Supreme Soviet Deputy Sichov stated that besides parliament, he does not see any other unifying force here in Latvia which could gather, analyze and bring closer the different viewpoints of social organizations and political parties and to listen to their requests. Parliament must take full responsibility for this.

Alfreds Rubiks remarked that parliament does not attempt to listen to that which is being said by the other half of Latvia's inhabitants. He also stated that there is a negative view against the Latvia Communist Party, which nevertheless unites a large number of Latvia SSR citizens. He requested that the Latvian SSR Constitution be observed and stated that he is against the Popular Front of Latvia policies whose goal is to renew the bourgeois Latvia. If we wish to secede from the Soviet Union, then the other half of the residents must be heard--a referendum about this issue must be held. He viewed the activity of the Citizens' Congress--to start issuing citizenship certificate--as anticonstitutional. This is yet another argument why "Equal Rights" faction cannot return to the Supreme Council; another are the barricades in Old Riga which made his access very difficult today. Rubiks considers that Gorbachev had not been against the National Salvation Committee and that its activity will continue.

"Equal Rights" faction leader Sergejs Dimanis also mentioned Rubiks' arguments as to why the faction has not returned to the Supreme Council. However, he stated that if Tuesday's Supreme Council agenda includes the issue about the formation of a harmonization commission between the factions, then maybe he could review this with other deputies in the faction and then might attend the session.

Unexpectedly, Dimanis expressed a negative opinion about a referendum, because he does not believe it would be objective in the current situation. A psychological balance in society is necessary for this undertaking which does not currently exist. On the contrary, there is great unrest and complete disinformation especially among the rural population. "Even if the majority of society stated they were for Latvia's independence in a referendum nevertheless, we will only have as much independence as we will realistically have achieved."

Popular Front faction leader Janis Dinevics stated that there are many different viewpoints about holding a referendum, but in no event would any referendum be held under USSR laws. It could take the form of a public polling of voter viewpoint.

Latvia Supreme Council Deputy Vladens Dozorcevs stated that the USSR law is illogical and incomplete.

Nishanov stated that it possibly is so, the law has poorly formulated the issue of USSR's continued existence and the formation of a renewed Union of states.

--more-----

PSRS Augstākās padomes deputāts Sičovs norādīja, ka, viņaprāt, parlaments Latvijā ir vienīgais vienojošais spēks, kas spētu apkopot, analizēt un saskaņot dažādu sabiedrisko un politisko organizāciju atšķirīgos viedokļus, kā arī uzklaust to prasības. Parlamentam par to jāuzņemas pilna atbildība.

Alfrēds Rubiks piebilda, ka parlaments pat necenšas ieklausīties, ko saka otra Latvijas iedzīvotāju puse. Rubiks arī uzsvēra, ka attieksme pret Latvijas Komunistisko partiju ir negatīva, lai gan tā apvieno daudzus Latvijas PSR pilsoņus. Viņš uzstāja, ka ir jāievēro Latvijas PSR Konstitūcija, un sacīja, ka viņš ir pret Latvijas Tautas frontes īstenoto politiku, kuras mērķis ir atjaunot buržuāzisko Latviju. Ja mēs vēlamies izstāties no Padomju Savienības, ir jāuzklausa arī otras iedzīvotāju puses viedoklis, proti, ir jāriko referendums. Viņš uzskata, ka Pilsoņu kongresa rīcība – īpaši pilsonības sertifikātu izsniegšana – ir antikonstitucionāla. Šis ir vēl viens arguments, kāpēc frakcija “Līdztiesība” nevar atgriezties Augstākajā padomē; otrs iemesls ir barikādes Vecrīgā, kas apgrūtina piekļuvi parlamenta ēkai. Rubiks ir pārliecināts, ka Gorbačovs nav noskaņots pret Vislatvijas sabiedrības glābšanas komiteju un tā turpinās savu darbību.

Frakcijas “Līdztiesība” vadītājs Sergejs Dīmanis piebalsoja Rubika teiktajam par iemesliem, kas liedz frakcijai piedalīties Augstākās padomes darbā. Tomēr viņš norādīja: ja Augstākā padome otrdienas sēdes darba kārtībā iekļaus jautājumu par frakciju saskaņas komisijas izveidi, viņš ar frakcijas deputātiem varētu apsvērt iespēju apmeklēt šo sēdi.

Dīmanis negaidīti pauda negatīvu attieksmi pret referendumu rīkošanu, jo viņš uzskata, ka šādos apstākļos nevar iegūt objektīvus tautas nobalsošanas rezultātus. Referendums, viņaprāt, ir rīkojams vienīgi tad, ja sabiedrībā pastāv psiholoģisks līdzsvars. Taču šobrīd situācija esot pilnīgi pretēja – sabiedrībā valda nemiers un absolūta dezinformācija, īpaši laukos. “Pat tad, ja vairums sabiedrības referendumā nobalsos par Latvijas neatkarību, mums reāli būs tik daudz neatkarības, cik paši būsīm panākuši,” viņš teica.

Tautas frontes frakcijas vadītājs Jānis Dīnevičs norādīja, ka par referendumu rīkošanu ir vairāki atšķirīgi viedokļi, bet referendumu nekādā gadījumā nedrīkst rīkot atbilstoši PSRS likumiem. To varētu rīkot kā vēlētāju aptauju.

Latvijas Augstākās padomes deputāts Vladlens Dozorcevs norādīja, ka PSRS likumi ir neloģiski un nepilnīgi.

Nišanovs norādīja, ka, iespējams, tā arī ir, proti, likuma formulējums neparedz vajadzību izšķirties par PSRS turpmāku pastāvēšanu vai atjaunotas valstu savienības izveidi.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19__ g. «__» Jan 28, 1991

USSR Supreme Soviet Deputy Denisov stated that he had information that a forthcoming USSR Presidential decree about referendums would not apply to the Baltic states and would soon be issued.

The issue of discussions between the Republic of Latvia and the USSR was then reviewed.

Latvia Supreme Council Deputy Janis Kinna (also vice chair of, Popular Front faction) asked Nishanov why haven't talks between the USSR and the Republic of Latvia yet begun and whether any mechanism for such talks exists. Nishanov replied that there had been work groups about the preparation of a mechanism for talks, but that has become outdated. During the next few days, he is awaiting a USSR President order about the formation of 3 new work groups which must actively form a mechanism for talks with the Baltic States. These talks would be at a high level (Supreme Council deputy chairmen).

At this point, Deputy Mavriks Vulfsons reminded that the Baltic issue is not an internal matter of the USSR, but is an international problem, and that first these facts must be recognized as well as our May 4 declaration.

Nishanov here emphasized several times that great emphasis should NOT be placed on other countries and their political influence. This won't help us, because we need to get along with our own internal matters. "We will never endure the dictates of US Congressmen" Also, "if Japan doesnot wish to help us, that will be disadvantageous for themselves". Also, the Scandinavian countries should not interfere--we can discover and correct our mistakes by ourselves. I ask you with persuasion--do not rely on foreign political support."

Popular Front faction leader Janis Dinevics spoke about the relationship towards the Latvia Communist Party and said that Rubiks first must discuss his recognition of the May 4 Declaration, because the people have already stated their "for" or "against" through the election results. The USSR must state that the Baltic issue is not an internal matter. He stated that the "Equal Rights" faction can and should attend plenary sessions as well as work in commissions. The Popular Front faction will not beg them to come in a "trembling voice", as Dimanis asked during the earlier meeting with the Interior Ministry militia, but they must come without arguments, especially when the agenda includes the issue of forming a harmonization commission between the factions.

Deputy J. Movelis stated that the "EqualRights" faction which represents the Latvia Communist Party, is participating in a struggle about yesterday, but that the Latvia Communist Party is ~~the~~ first of all, struggling to regain its lost power by means of force.

---more---

PSRS Augstākās padomes deputāts Deņisovs teica, ka viņa rīcībā esot informācija par to, ka drīzumā plānotais PSRS prezidenta dekrēts par referendumiem uz Baltijas valstīm neattieksies.

Pēc tam tika pārrunāti jautājumi, kas saistīti ar Latvijas Republikas un PSRS sarunām.

Latvijas Augstākās padomes deputāts, Latvijas Tautas frontes frakcijas vadītāja vietnieks Jānis Kinna jautāja Nišanovam, kāpēc šis PSRS un Latvijas Republikas sarunas vēl nav uzsāktas un vai ir izveidoti šādu sarunu rīkošanai nepieciešamie mehānismi. Nišanovs atbildēja, ka ir tikušas izveidotas darba grupas šādu mehānismu izstrādei, bet to līdzšinējās iestrādes vairs nav aktuālas. Tuvāko dienu laikā viņš plāno saņemt PSRS prezidenta rīkojumu par trīs jaunu darba grupu izveidi. Tās aktīvi strādās, lai izveidotu mehānismus sarunām ar Baltijas valstīm. Sarunas ir plānots rīkot augstā līmenī (Augstākās padomes priekšsēdētāju vietnieku līmenī).

Tajā brīdī deputāts Mavriks Vulfsons atgādināja, ka Baltijas jautājums ir nevis PSRS iekšēja lieta, bet gan starptautisks jautājums, un tas – līdzīgi kā 4. maija deklarācija – ir nekavējoties jāatzīst.

Tad Nišanovs vairākkārt uzsvēra, ka šajā jautājumā NEVAJADZĒTU koncentrēties uz citām valstīm un to politisko ietekmi. “Ārvalstu iesaistīšana mums nepalīdzēs, jo ar iekšējiem jautājumiem mums pašiem jātiek galā. Mēs nepieļausim ASV kongresmeņu diktātu. Arī Japānas situācija, ja tā nevēlas mums palīdzēt, tikai pasliktināsies. Arī Skandināvijas valstīm būtu jāatturas no iejaukšanās. Mēs paši spējam konstatēt un labot savas kļūdas. Es uzstājīgi jūs lūdzu nepaļauties uz ārvalstu politisko atbalstu.”

Tautas frontes frakcijas vadītājs Jānis Dinevičs runāja par attieksmi pret Latvijas Komunistisko partiju, norādot, ka Rubikam vispirms vajadzētu apsvērt 4. maija deklarācijas atzīšanu, jo vēlēšanu rezultāti skaidri norāda uz tautas izvēli. Padomju Savienībai jāatzīst, ka Baltijas valstis nav tās iekšējs jautājums. Viņš norādīja, ka frakcija “Līdztiesība” var un tai vajag piedalīties plenārsēdēs un darboties parlamenta komisijās. Tautas frontes frakcija negrasās “drebošā balsī lūgties”, lai “Līdztiesība” apmeklētu sēdes, kā, tiekoties ar Iekšlietu ministrijas pārstāvjiem, izteicās Dīmanis. Tai ir jāpiedalās bez jēlkādām atrunām, īpaši tad, ja darba kārtībā iekļauts jautājums par frakciju saskaņas komisijas izveidi.

Deputāts I. Movels norādīja, ka frakcija “Līdztiesība”, kas pārstāv Latvijas Komunistisko partiju, cīnās par vakardienu, bet Latvijas Komunistiskā partija galvenokārt cīnās par varas atgūšanu, pielietojot spēku.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 13

19__ g. «___» Jan 28, 1991

The meeting also included statements about the latest USSR Presidential decrees.

Nishnov explained that patrols with military equipment would not occur in Latvia. But Baltic Military District Commander Feodor Kuzmin added that the Army would use military equipment only if its assistance is requested, for example, to explode the ice in the Daugava River, as occurred last spring, or to explode an unexploded mine.

Gorbunovs pointed out that the last USSR Presidential order states that Army soldiers on patrols will be allowed to use weapons. Kuzmin replied that only officers will be allowed to use weapons, if they are attacked.

At the end of the meeting, Nishnov informed the participants that ~~he~~ he considered the meeting to be an understanding, because during the discussion the viewpoint--that political questions are ~~not~~ not resolved by ~~the~~ force and that a political dialog was necessary--was repeatedly stated. It was decided that a harmonization commission would be formed between the Supreme Council factions on parity principles which would work out proposals before the parliament debated a complicated issue ~~on~~ proposed law which could create confusion in society. Nishanov stated that "our goal is to help all inhabitants of Latvia by ensuring their peace and feeling of security."

Tikšanās dalībnieki apsprieda arī PSRS prezidenta nesen izdotos rīkojumus.

Nišanovs skaidroja, ka patrolēšana ar militāro tehniku Latvijā netiks veikta. Savukārt Baltijas kara apgabala pavēlnieks Fjodors Kuzmins norādīja, ka armija militāro tehniku izmantos vienīgi tad, ja tiks lūgta armijas palīdzība, piemēram, ledus spridzināšanai Daugavā, kā tas notika pagājušajā pavasarī, vai nesprāgušās munīcijas neitralizēšanai.

Gorbunovs norādīja, ka saskaņā ar jaunāko PSRS rīkojumu armijas karavīriem patrolēšanas laikā būs atļauts pielietot ieročus. Kuzmins paskaidroja, ka ieročus izmantot būs atļauts vienīgi virsniekiem un vienīgi aizstāvoties pret uzbrucējiem.

Tikšanās noslēgumā Nišanovs informēja dalībniekus par to, ka, viņaprāt, sarunas ir noritējušas sapratnes gaisotnē, jo vairākkārt izskanējusi pārliecība par to, ka politiski jautājumi nav risināmi ar spēku un ir jāveido politiskais dialogs. Tika nolemts, ka tiks izveidota Augstākās padomes frakciju saskaņas komisija, kas darbosies atbilstoši paritātes principam un sarežģītus likumprojektus, kas sabiedrībā var izraisīt apjukumu, apspriedīs jau pirms izskatīšanas parlamentā. Nišanovs sacīja: “Mūsu mērķis ir nodrošināt mieru un radīt drošības sajūtu, un tādējādi palīdzēt visiem Latvijas iedzīvotājiem.”

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jēkaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

A N N O U N C E M E N T
OF THE NATIONAL SALVATION COMMITTEE OF LATVIA
OF JANUARY 28, 1991.

On January 22, 1991 a meeting of the USSR President M.Gorbachev with A.Gorbunovs, Chairman of the Republic of Latvia Supreme Council, and A.Rubiks, First Secretary of the Latvia Communist Party Central Committee, took place in Moscow.

The questions on the social and political situation in the Republic are stated in the January 22 Announcement of the USSR's President as well as in the speech of A.Gorbunovs, Chairman of the Republic of Latvia Supreme Council, delivered at the plenary session of the Supreme Council of the Republic held on January 23, and in First Secretary of the Latvia Communist Party Central Committee A.Rubiks' press release.

Holding to the primary aims of the meeting - the efforts to settle the crisis by means of a dialogue, which must be based on observing the Constitutions of the USSR and the Latvia SSR - the National Salvation Committee of Latvia supports the proposal to form a committee, or a commission of social conciliation, the actions of which must be aimed at reaching public understanding in Latvia.

LATVIJAS SABIEDRĪBAS GLĀBŠANAS KOMITEJAS PAZIŅOJUMS

1991. gada 28. janvārī

1991. gada 22. janvārī Maskavā PSRS prezidents Gorbačovs tikās ar Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāju A. Gorbunovu un Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas pirmo sekretāru A. Rubiku.

Jautājumi par sabiedrisko un politisko situāciju republikā aplūkoti PSRS prezidenta 22. janvāra paziņojumā, kā arī Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja A. Gorbunova 23. janvāra uzrunā Latvijas Republikas Augstākajā padomē un Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas pirmā sekretāra A. Rubika paziņojumā presei.

Tikšanās galvenais mērķis bija atrisināt krīzi sarunu ceļā, ievērojot gan PSRS Konstitūciju, gan Latvijas PSR Konstitūciju, tādēļ Latvijas sabiedrības glābšanas komiteja atbalsta priekšlikumu izveidot sabiedrības saskaņas komiteju vai komisiju, kuras darbība vērsta uz sabiedrības izpratnes veicināšanu Latvijā.

Tā laika preses relizē publicēta paziņojuma saīsināta versija. Pilns teksts pieejams, piemēram, laikraksta "Sovetskaja Latvija" 1991. gada 30. janvāra 15. numurā. Tekstā minēts A. Rubika 1991. gada 24. janvāra paziņojums presei par tikšanās rezultātiem ar PSRS prezidentu M. Gorbačovu Maskavā.

At the same time, taking the point of view which excludes gaining power by violence, the National Salvation Committee of Latvia explains the following: it consented to take the functions and responsibilities of power in the Republic during the situation stabilization period, stated in its political announcement of January 15, 1991, at the demand of workers and the Republican Strike Committee. This was dictated by the threatening situation created by the alliance between the Supreme Council of the Republic of Latvia and the anti-constitutional Citizens' Congress.

Once again, showing its good will, and in reply to the USSR President's recommendations, the National Salvation Committee of Latvia, in agreement with the Republican Strike Committee, withdraws its consent to undertake the functions of power in the Republic, and expects the same obliging steps from both the Supreme Council and the Citizens' Congress. This being done for the purpose of clearing the road to dialogue.

At the same time, the National Salvation Committee, being a successor of the COMMITTEE FOR THE DEFENCE HUMAN RIGHTS AND THE CONSTITUTIONS OF THE USSR AND THE LATVIAN SSR, founded in the spring of 1990, continues its fight for defending the above-said Constitutions and the USSR President's decrees in the territory of Latvia.

Only the above said can provide for stabilization the situation, reaching public understanding, and create conditions for a referendum on saving the Union of Soviet Socialist Republics.

The National Salvation Committee
of Latvia

Riga, January 28, 1991

Vienlaikus, ņemot vērā viedokli, ka vara nav pārņemama ar vardarbīgām metodēm, Latvijas sabiedrības glābšanas komiteja sniedz šādu skaidrojumu: atbilstoši 1991. gada 15. janvāra politiskajam paziņojumam un atbilstoši darbaļaužu un republikas streika komitejas pieprasījumam tā piekrita pārņemt varas funkcijas un pienākumus republikā, kamēr situācija nav nostabilizējusies. Šādas rīcības nepieciešamību diktēja draudīgā situācija, ko radīja Latvijas Republikas Augstākās padomes un anti-konstitucionālā Pilsoņu kongresa alianses izveidošana.

Parādot labu gribu un atsaucoties uz PSRS prezidenta ieteikumiem, Latvijas sabiedrības glābšanas komiteja un republikas streika komiteja atsauc iepriekš izteikto gatavību pārņemt varas funkcijas Latvijas Republikā, kā arī sagaida attiecīgus Augstākās padomes un Pilsoņu kongresa atbildes pasākumus. Tas tiek darīts, lai nodrošinātu labvēlīgus apstākļus turpmākam dialogam.

Vienlaikus Latvijas sabiedrības glābšanas komiteja kā 1990. gada pavasarī dibinātās PSRS UN LPSR KONSTITŪCIJAS UN PILSOŅU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMITEJAS mantiniece arī turpmāk iestāsies par šīm konstitūcijām un PSRS prezidenta rīkojumu izpildi Latvijas teritorijā.

Vienīgi šādi panākama situācijas stabilizēšanās, sabiedrības sapratne un ir iespējams radīt apstākļus referendumā rīkošanai par Padomju Sociālistisko Republiku Savienības glābšanu.

Latvijas sabiedrības glābšanas komiteja

Rīgā 1991. gada 28. janvārī

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19⁹¹ g. « 30 » January, 11:00 AM

WEDNESDAY? JANUARY 30 PLENARY SESSION - GORBUNOV'S TO TRAVEL TO
MOSCOW FOR FEBRUARY 1 USSR FEDERATION COUNCIL MEETING

RIGA, LATVIA -- In today's Republic of Latvia Supreme Council plenary session, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council, informed the 96 deputies present, that he has been invited to ~~xxx~~ participate in the USSR Federation Council meeting on February 1, where among the main issues on the agenda is the situation in the Baltics. Yesterday, the Supreme Council Presidium had given Gorbunov's consent to his participation in the Moscow meeting. However, Gorbunovs felt that it was necessary to consult with the deputies. He has asked them to submit decision or opinions by ~~x~~ the end of the day, on the Republic's position and main arguments, that Gorbunovs ~~x~~ can utilize when defending Latvia's interests in the Federation Council meeting.

Another subject in today's plenary session was to include the draft legislation on social-political organizations and parties in Latvia. However, deputy Janis Skapars, chair of the Self-government and social issues Commission, requested that this question be postponed, until the Equal Rights minority faction is present at plenary session, since this is an issue that concerns everyone.

(The Equal Rights faction has been boycotting Supreme Council sessions since the erection of barricades in Riga in mid-January). The draft law regarding social-political organizations and parties was previously accepted by the Supreme Council at its first reading, but the second and third readings of this legislation foresees amendments and changes to the draft. The activities of the Latvia Communist Party would also be thoroughly analyzed during such debates and will require the presence of their deputies.

Nr. 1

1991. gada 30. janvārī pulksten 11.00

**TREŠDIENAS, 30. JANVĀRA, PLENĀRSĒDE – GORBUNOVS DOSIES
UZ MASKAVU, LAI PIEDALĪTOS PSRS FEDERĀCIJAS PADOMES
1. FEBRUĀRA SĒDĒ**

Rīgā, Latvijā – Šodien Latvijas Republikas Augstākās padomes plenārsēdē Augstākās padomes priekšsēdētājs Gorbunovs 96 klātesošos deputātus informēja par to, ka viņš ir uzaicināts piedalīties PSRS Federācijas padomes 1. februāra sēdē, kurā viens no galvenajiem darba kārtības jautājumiem ir situācija Baltijā. Augstākās padomes Prezidijs vakar atbalstīja Gorbunova došanos uz Maskavu, lai piedalītos šajā sēdē. Lai gan Prezidija atbalsts bija saņemts, Gorbunovs nolēmis konsultēties ar deputātiem. Viņš lūdza deputātus līdz dienas beigām iesniegt lēmumus vai viedokļus par Latvijas Republikas nostāju, kā arī argumentus, ko varētu izmantot, Federācijas padomes sēdē aizstāvēt Latvijas intereses.

Šodien plenārsēdē tika plānots izskatīt arī likumprojektu par Latvijas sabiedriskajām un politiskajām organizācijām, tomēr Pašvaldības un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdētājs deputāts Jānis Škapars lūdza šā likumprojekta izskatīšanu atlikt līdz brīdim, kad plenārsēdē piedalīsies frakcija “Līdztiesība”, jo šis jautājums skar ikvienu (frakcija “Līdztiesība” boikotē Augstākās padomes plenārsēdes kopš janvāra vidus, kad Rīgā tika uzceltas barikādes). Likumprojektu par sabiedriskajām un politiskajām organizācijām Augstākā padome pirmajā lasījumā jau apstiprināja, tomēr otrajā un trešajā lasījumā likumprojektā tika ierosinātas vairākas izmaiņas un grozījumi. Tāpat likumprojekta izskatīšanas laikā paredzēts rūpīgi analizēt Latvijas Komunistiskās partijas darbību, tādēļ ir nepieciešama šīs partijas deputātu klātbūtne.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

19⁹¹ g. « 30 » January
14:00

LTF FACTION LEADER JANIS DINEVICS ANSWERS QUESTIONS FROM THE PRESS
ABOUT A POSSIBBE REFERENDUM IN LATVIA

RIGA, LATVIA -- During a press conference today, Jan. 30, LTF faction leader Janis Dinevics answered questions, most of which concerned the possible referendum in Latvia.

Question: Has the US government been encouraging Latvia to hold a referendum?

Answer: First of all, if a referendum is held, under no condition will it be a USSR referendum under USSR laws. The deputies are currently discussing whether or not some kind of public opinion poll is necessary. We are also gathering all the ~~var~~ viewpoints being expressed abroad. We ~~will~~ should have an official response from the US by noon tomorrow.

Q: If a referendum were held, what are your predictions about the results?

A: It is difficult to predict, but we have ~~made~~ some surveys already, which show that at this moment, we could win a referendum. Let me clarify - we could win in a public opinion poll (because it will not be a referendum as such)

Q: What are your comments on the news from Moscow and Washington, that Soviet Interior troops are being withdrawn from Latvia?

A: I believe this is an attempt to disinform society, because we have no information about such withdrawals. Our information ~~agency~~ agency is trying to get evidence to back up this news, but we have no proof.

Q: What are your comments on the news from Washington, that talks about troop withdrawal have already begun?

A: Mr. Nishanovs said, that a delegation will be formed soon, that will begin negotiations with the Baltic States. Similar talks and delegations have been held between Lithuania and Moscow, and Estonia and Moscow, but such meetings don't have any meaning if ~~they~~ they are not followed by results. However, Mr. Nishanovs' trip to Latvia and his promises are certainly results ~~of~~ of international pressure, that Moscow has felt in connection with the Baltic issue. During our meeting, Nishanov stressed 5 times that the Baltic problem is an internal one, which shows that Moscow fears that the issue could be brought up on an even higher level- in the international arena.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 17. lp.

Nr. 2

1991. gada 30. janvārī pulksten 14.00

LTF FRAKCIJAS VADĪTĀJS JĀNIS DINEVIČS ATBILD UZ ŽURNĀLISTU JAUTĀJUMIEM PAR IESPĒJAMO REFERENDUMU LATVIJĀ

Rīgā, Latvijā – Šodien, 30. janvārī, LTF frakcijas vadītājs Jānis Dinevičs rīkoja preses konferenci, kurā žurnālisti uzdeva jautājumus par iespējamo referendumu Latvijā.

Jautājums: Vai ASV valdība mudina Latviju rīkot referendumu?

Atbilde: Pirmkārt, ja referendums vispār tiks rīkots, tas nekādā gadījumā nebūs PSRS referendums, kas organizēts atbilstoši PSRS likumiem. Deputāti šobrīd spriež, vai būtu jārīko iedzīvotāju aptauja. Tāpat mēs apkopojam viedokļus, kas tiek pausti ārvalstīs. Oficiālu atbildi no ASV saņemsim rīt līdz pusdienlaikam.

Jautājums: Ja referendums tomēr tiks rīkots, kādu rezultātu jūs prognozējat?

Atbilde: Prognozēt ir grūti, tomēr mēs jau esam veikuši aptaujas, kas ļauj domāt, ka šobrīd mēs varētu uzvarēt. Es precizēšu – mēs varētu uzvarēt aptaujā (jo aptauja netiks klasificēta kā referendums).

Jautājums: Kā jūs komentētu ziņas no Maskavas un Vašingtonas par to, ka padomju iekšlietu sistēmas vienības tiek izvestas no Latvijas?

Atbilde: Es domāju, ka tas ir mēģinājums dezinformēt sabiedrību, jo mums nav informācijas par šo vienību izvešanu. Mūsu informācijas aģentūra cenšas atrast pierādījumus, kas apliecinātu šīs informācijas patiesumu, tomēr līdz šim tas nav izdevies.

Jautājums: Kā jūs komentētu ziņas no Vašingtonas par to, ka vienību izvešana jau ir sākusies?

Atbilde: Nišanova kungs mums teica, ka drīzumā tiks izveidota delegācija, kas sāks sarunas ar Baltijas valstīm. Līdzīgas sarunas ir notikušas starp Lietuvu un Maskavu, kā arī Igauniju un Maskavu, bet šādām sarunām nav nekādas nozīmes, ja tām neseko reāli rezultāti. Tomēr jāteic, ka Nišanova kunga ierašanās Latvijā un viņa dotie solījumi pilnīgi noteikti ir starptautiskā spiediena rezultāts, jo Maskava to ir izjutusi saistībā ar Baltijas valstu jautājumu. Tikšanās laikā Nišanovs piecas reizes uzsvēra, ka Baltijas problēma ir iekšējs jautājums, skaidri parādot Maskavas bailes par to, ka šis jautājums var tikt apspriests arī augstākā – starptautiskā līmenī.

Jautājums: Vai Augstākajai padomei vajadzētu nākt klajā ar paziņojumu, ka Latvija ir okupēta valsts?

Atbilde: Manuprāt, Rietumos visiem ir skaidrs, ka Latvija ir okupēta. Bet starptautiskajā vidē ir sākušies jauni procesi. Mūsu Ārlietu ministrija ziņo, ka vairākas valstis ir teju gatavas atzīt Latviju par neatkarīgu un demokrātisku valsti. Tādēļ, pirms nākt klajā ar šādu paziņojumu, Augstākajai padomei ir rūpīgi jāizvērtē iespējamās sekas.

Question: Should the Supreme Council of Latvia make an official statement, saying that Latvia is an occupied country?

Answer: I believe, that everyone in the West realizes that Latvia is occupied. But new processes have begun in the international arena. Our Foreign Ministry says that several nations are almost ready to recognize Latvia as an independent and democratic state. Therefore, before we make such a statement, it is important that ~~xxx~~ the Supreme Council evaluates the impact.

Q: Yesterday in Gorbunovs' press conference, he said, that the Equal Rights faction will return to Parliament yesterday afternoon. They did not. Can you explain?

A: The Equal Rights faction and their leader Dimanis are trying to achieve a political dividend from this situation. With all their power they are trying to create a situation, which Rubiks is especially hoping for, in which a commission would be created that would stand above Parliament. Until now, they have emphasized our alliance with the Citizens Committee (although that was not an alliance but merely an agreement to cooperate during this critical period). After the Supreme Council condemned the Citizens Committee protests concerning the Estonia-Russian Treaty, then the Equal Rights faction no longer had a basis not to engage in the work of the Supreme Council. Now they have thought up a new argument - the Coordination Commission which was originally thought to coordinate legislative matters, now should be able to regulate the agenda and other matters as well. We cannot accept this proposal ~~xxxxx~~, which the two Equal Rights deputies who were here yesterday afternoon suggested, to have the Coordination Commission stand above Parliament. Therefore ~~we~~ the Popular Front faction rejected the proposal and we must ~~x~~ wait and see what their next step will be. Their path to Parliament remains open, since they were elected at the same time as our deputies, and the only place to resolve our problems is within the walls ~~of~~ of this Parliament.

Q: The Popular Front petition from December collected over one million signatures. Couldn't that be considered a public opinion poll?

A: The signatures were brought to the Supreme Council Presidium, who in turn sent Gorbachov a statement explaining the number of signatures and what they had signed (which said they were against the All-Union Treaty, and support the government and parliament of Latvia). It was not fruitful at that time to send the original ~~signature~~ documents to Moscow, and we have kept them here, and are available for review by international experts if needed.

Q: How do you feel about the Interior Ministry and Mr. Vaznis, since the militia has submitted an official protest to have him removed?

A: The situation with the Interior Ministry is very complicated. I participated in both meetings, one organized by the Equal Rights faction and one by the government. In my opinion, the relationship between the Interior Ministry and the Supreme Council is being artificially agitated, in order to divide the legislative functions from the executive branch, thereby discrediting the Supreme Council by showing that they can make decisions but cannot realize them. The two meetings that I attended differed greatly from each other. At the government-organized meeting, there was no real demand for Vaznis' resignation. We consider that it would not be advisable to replace the Interior Minister during these complicated times.

Jautājums: Vakar Gorbunovs rikoja preses konferenci, kurā informēja par to, ka frakcija "Līdztiesība" vakar pēcpusdienā atgriezīsies parlamentā. Tas nenotika. Vai jūs varat sniegt skaidrojumu?

Atbilde: Frakcija "Līdztiesība" un tās vadītājs Dīmanis no šīs situācijas cenšas iegūt politiskās dividendes. Viņi, īpaši Rubiks, visiem spēkiem pūlas radīt situāciju, kurā tiktu izveidota komisija, kurai būtu augstākas pilnvaras nekā parlamentam. Līdz šim viņi ir īpaši uzsvēruši to, ka mēs esot izveidojuši aliansi ar Pilsoņu kongresu (patiesībā tā nav alianse, bet gan līgums par sadarbību šajā kritiskajā laikā). Pēc tam kad Augstākā padome nosodīja Pilsoņu kongresa protestus pret Igaunijas–Krievijas* līgumu, frakcijai "Līdztiesība" vairs nebija nekāda pamata nepiedalīties parlamenta darbā. Tagad viņi ir izdomājuši jaunu argumentu – saskaņas komisiju, kas sākotnēji bija iecerēta kā likumdošanas saskaņošanas komisija, bet tagad jau tiek paredzēts, ka tā noteiks parlamenta darba kārtību un vēl citus jautājumus.

Mēs nevaram pieņemt šo priekšlikumu, ko vakar šeit izteica divi deputāti no frakcijas "Līdztiesība", jo tas paredz tādas saskaņas komisijas izveidi, kam būtu augstākas pilnvaras nekā parlamentam. Tādēļ Tautas frontes frakcija šo priekšlikumu noraidīja, un tagad mums jāgaida un jāskatās, kāds būs viņu nākamais solis. Ceļš uz parlamentu joprojām ir atvērts, jo viņi tika ievēlēti reizē ar mums, un problēmas var tikt atrisinātas vienīgi šeit – parlamenta ēkā.

Jautājums: Tautas frontes aicinājums decembrī ieguva vairāk nekā miljonu parakstu. Vai to nevar pielīdzināt sabiedrības aptaujai?

Atbilde: Paraksti tika nogādāti Augstākās padomes Prezidijā, kas savukārt nosūtīja Gorbačovam paziņojumu, kurā tika paskaidrots, cik parakstu ir savākts un kas tieši ir parakstīts (proti, iedzīvotāji ir pret Savienības līgumu un pauž atbalstu Latvijas parlamentam un valdībai). Tobrīd sūtīt oriģinālos dokumentus uz Maskavu bija bezjēdzīgi, tādēļ mēs tos glabājam šeit, un tie ir pieejami ārvalstu ekspertiem, ja viņi vēlas ar tiem iepazīties.

Jautājums: Kāda ir jūsu attieksme pret Iekšlietu ministriju un Važņa kungu, ņemot vērā, ka milicija ir iesniegusi oficiālu protestu un aicinājumu atkāpties?

Atbilde: Situācija Iekšlietu ministrijā ir visnotaļ sarežģīta. Es piedalījos abās sanāksmēs – gan frakcijas "Līdztiesība", gan valdības rīkotajā. Manuprāt, attiecības starp Iekšlietu ministriju un Augstāko padomi tiek mākslīgi saasinātas, lai izveidotu plaisu starp likumdevēju un izpildvaru, tādējādi diskreditējot Augstāko padomi. Tiek radīts iespaids, ka Augstākā padome spēj pieņemt lēmumus, bet nespēj nodrošināt to izpildi. Manis apmeklētās sanāksmes bija ļoti atšķirīgas. Valdības rīkotajā sanāksmē neizskanēja reāla prasība par Važņa atkāpšanos. Mēs uzskatām, ka šajā sarežģītajā laikā nebūtu vēlams nomainīt iekšlietu ministru.

* Visticamāk, domāts Latvijas–Krievijas līgums.

Question: Can you comment on the joint patrols scheduled for Feb. 1?

Answer: This is a significant move, the next step, in my opinion, in the plan to destabilize the situation in the Soviet Union. The first step was the monetary reform. Kuzmin and others are trying to lessen the significance of the patrols by saying that they would merely add some people to the militia patrols. I do not believe them because I have read this decree. Kuzmin says, that he won't use armored personnel carriers, but the text of the decree states in black and white that armored personnel carriers will be used. Kuzmin will have to follow orders.

Question: Why are we even discussing the possibility of a referendum?

Answer: We need to look at this question from two sides - what can we gain by a referendum in relations with the West, and relations with the East. Western countries for the most part, are not asking for one, but some say it wouldn't hurt as an additional piece of evidence. Regarding the East - a referendum could also be used as an accent, but only as an additional accent, because the people of Latvia have already stated their will and desire ~~to~~ through the Parliamentary elections and the May 4 declaration. And, it is also important to consider Baltic solidarity. It seems that Lithuania and Estonia are going in the referendum direction. This ~~is~~ places us in a situation, in which we could be asked - why would it be held in one place and not in another? Once again I emphasize, that no decision has been made yet. A decision should be made by late tomorrow.

Q: How does the question of citizenship fit in with a referendum?

A: Once again, it is a public opinion poll, not a referendum. In any case, everyone would be able to participate, except the army. We are also considering the possibility of participants indicating their nationality. In this way, we could get a better picture of the viewpoints of the Latvian and non-Latvian population. This will also help the ~~work~~ rest of the world reach its own conclusions about this matter, just as with ^{New} Caledonia.

Q: Could the Interfront and Communist Party cause problems by boycotting the referendum?

A: There is no united position within the Communist Party regarding this question. Dimanis is against it, but Rubiks is for. I also believe that the Communist Party does not represent the majority of non-Latvians in Latvia.

Q: Could you comment on ~~the~~ Gorbunovs' trip to Moscow Feb. 1st?

A: We need a representative at the Federation Council meeting, because Nishanov will be there to report on the Baltic. In Riga, Nishanov said, that the conflict here is not a nationality of ethnic conflict, but a social-political one. Also, Gorbunovs must go to Moscow to express ~~our~~ views on the public opinion poll.

Q: What is your opinion about the Gorbachev-Bush summit postponement?

A: Unofficially, I think we all agree that the Baltic question did play a role in the postponement. I want to express my gratitude to everybody, including President Bush, who at this critical moment was able to place the Baltic issue among the important international issues. I see it as ~~an~~ very important statement of support and from President Bush and adds to some sense of security.

Jautājums: Vai jums ir komentāri par 1. februārī plānotajām kopīgām patruļām?

Atbilde: Manuprāt, tas ir nākamais nozīmīgais solis – daļa no plāna destabilizēt situāciju Padomju Savienībā. Pirmais solis bija naudas reforma. Kuzmins un citi cenšas mazināt bažas par patruļām, teikdami, ka milicijas patruļas tiek pastiprinātas ar papildu personālu. Es viņiem neticu, jo esmu lasījis šo rikojumu. Kuzmins sola, ka neizmantos bruņutransportierus, bet rikojumā ar melnu uz balta ir rakstīts, ka tiks izmantoti bruņutransportieri. Kuzminam būs jāpilda pavēles.

Jautājums: Kādēļ vispār tiek runāts par iespējamo referendumu?

Atbilde: Šis jautājums apskatāms no divām pusēm – ko referendums mums var dot attiecībā ar Rietumiem un attiecībā ar Austrumiem. Rietumvalstis galvenokārt neapgalvo, ka referendums būtu jāriko, tomēr dažas valstis teic, ka tas nenāktu par ļaunu, jo tas tiktu traktēts kā papildu pierādījums. Attiecībā uz Austrumiem referendums varētu tikt izmantots kā akcents, bet tikai kā papildu akcents, jo Latvijas iedzīvotāji savu gribu un vēlmi jau ir pauduši parlamenta vēlēšanās un 4. maija deklarācijā. Tāpat svarīgi ir ņemt vērā Baltijas valstu solidaritāti. Šķiet, Lietuva un Igaunija dodas referendumā virzienā. Tādējādi mēs varam nonākt situācijā, kurā mums var uzdot jautājumu – kādēļ tad referendums vienā vietā tiek rīkots, bet citā ne? Es vēlreiz uzsveru, ka pagaidām lēmums vēl nav pieņemts. Tas tiks pieņemts līdz rītdienas beigām.

Jautājums: Kāda ir saikne starp pilsonības jautājumu un referendumu?

Atbilde: Vēlreiz atkārtāju, ka mēs runājam par aptauju, nevis referendumu. Jebkurā gadījumā piedalīties varēs visi, izņemot armiju. Tāpat mēs apsveram iespēju norādīt dalībnieku tautību. Tā mēs gūtu labāku priekšstatu par viedokļu atšķirībām starp latviešiem un nelatviešiem. Tā mēs arī palīdzēsīm pārējai pasaulei patstāvīgi izdarīt secinājumus, līdzīgi kā par Jaunkaledoniju.

Jautājums: Vai Interfronte un Komunistiskā partija, boikotējot referendumu, var radīt sarežģījumus?

Atbilde: Komunistiskajā partijā par šo jautājumu nav vienprātības. Dīmanis ir “par”, Rubiks ir “pret”. Turklāt es domāju, ka Komunistiskā partija nepārstāv nelatviešu vairākumu.

Jautājums: Vai Jums ir komentāri par Gorbunova došanos uz Maskavu 1. februārī?

Atbilde: Mums ir jānosūta savs pārstāvis, jo Federācijas padomē uzstāsies Nišanovs ar ziņojumu par Baltijas valstīm. Nišanovs Rīgā norādīja, ka šis nav tautu vai etniskais konflikts, bet gan sociāli politiskais konflikts. Tāpat Gorbunovam ir jādodas uz Maskavu, lai paustu mūsu nostāju sabiedrības aptaujas jautājumā.

Jautājums: Ko jūs domājat par Gorbačova un Buša tikšanās atlikšanu?

Atbilde: Neoficiāli – es domāju, mēs visi varam piekrist tam, ka Baltijas jautājums ietekmēja lēmumu par tikšanās pārcelšanu. Es vēlos izteikt pateicību visiem, ieskaitot prezidentu Bušu, kas šajā kritiskajā laikā ir aktualizējuši Baltijas jautājumu starptautiskā līmenī. Es to vērtēju kā nozīmīgu atbalstu, ko mums izrāda prezidents Bušs, tādējādi vairojot drošības sajūtu.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Riga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 3

19__ g. «___» January 30, 1991

Speech by Anatolijs Gorbunovs, Chairman, Supreme Council,
Republic of Latvia
to the World Economic Forum participants
in Davos, Switzerland

Honored ladies and gentlemen!

I am deeply moved by your attention and desire that I participate in this significant forum. However, the tragic events in Lithuania and Latvia which have claimed the lives of tens of innocent people, and the threat that such tragedy may reoccur prevents me from leaving my people and state at such a critical period.

These same forces, who half a century ago began, on the basis of the satanic Molotov-Ribbentrop Pact, to forcibly annex three League of Nation members-Latvia, Lithuania and Estonia-into the USSR, are upset today about the new thinking and the first steps of democratization and have thus begun an actual war against these first few steps. It is not mere coincidence, that the Baltic States were selected as the first victims of those seeking revenge and of those parties at war, because the Baltic States' peoples' aspirations for the restoration of freedom and independence through a parliamentary approach have become an example for the peoples throughout the Soviet Union.

The lives which were donated on the streets of Vilnius and Riga, where today flowers continue to bloom and the candles continue to burn, are sacrifices which were made not just in the name of Baltic independence, but in the name of the security of all of Europe. They will forever remain in the memory of our people.

During this fateful period for Latvia, I turn to you as noble friends who have understood the depth of our tragedy and peoples' steadfast resolution to defend, until their last breath, our fatherland. I turn to you with an invitation to support our efforts to form our free and democratic state.

I believe that our joint efforts will not be in vain. I believe in the victory of democracy. I believe that the eastern shores of the Baltic Sea will soon have three independent and democratic states-Latvia, Lithuania and Estonia-as full members of the United Nations. These states will have good relations with the East and the West and will encourage economic contacts with the East and the West. Here, one does not need to be a clairvoyant. It is enough to look at a map of Europe. But, at this moment, we need your support and concrete assistance, which would allow Latvia to soon become a full-pledged member of the common European home. In turn, our Parliament and Government will do everything, to create a favorable political and legal environment for successful and mutually beneficial economic cooperation.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 20. lp.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA ANATOLIJA GORBUNOVA UZRUNA PASAULES EKONOMIKAS FORUMA DALĪBNIEKIEM DAVOSĀ, ŠVEICĒ

Cienījamās dāmas un godātie kungi!

Esmu dziļi aizkustināts par uzaicinājumu piedalīties šajā svarīgajā forumā. Tomēr traģiskie notikumi Lietuvā un Latvijā, kas prasījuši jau desmitiem cilvēku dzīvību, kā arī iespēja, ka šādas traģēdijas var atkārtoties, neļauj man šajā kritiskajā laikā atstāt manu tautu un valsti.

Tie paši spēki, kas pirms pusgadsimta, pamatojoties uz sātānisko Molotova–Ribentropa paktu, uzsāka vardarbīgu Tautu savienības jeb Nāciju līgas dalībvalstu – Latvijas, Lietuvas un Igaunijas – aneksiju un iekļaušanu PSRS sastāvā, šobrīd nespēj samierināties ar jaunu domāšanas veidu un pirmajiem soļiem, kas tiek sperti demokrātizācijas virzienā. Tādēļ tie ir uzsākuši reālu karadarbību pret šiem pirmajiem soļiem. Tā nav sagādīšanās, ka par atriebību un karu alkstošo spēku pirmajiem upuriem ir izraudzītas tieši Baltijas valstis, jo tieši Baltijas tautu centieni parlamentārā ceļā atjaunot brīvību un neatkarību ir kļuvuši par piemēru citām PSRS tautām.

Dzīvības, kas tika izdzēstas Viļņas un Rīgas ielās, kur tagad turpina ziedēt puķes un deg sveces, tika upurētas ne tikai Baltijas valstu neatkarības vārdā, bet arī visas Eiropas drošības vārdā. Šie upuri mūžīgi dzīvos mūsu tautas piemiņā.

Šajā Latvijai izšķirīgajā laikā es vērsos pie jums kā pie uzticamiem draugiem, kas izprot mūsu dziļo traģēdiju un tautas negrozāmo apņēmību līdz pēdējam elpas vilcienam aizstāvēt savu tēvzemi. Es vērsos pie jums ar aicinājumu atbalstīt mūsu centienus izveidot brīvu un demokrātisku valsti.

Esmu pārliecināts, ka mūsu kopīgie pūliņi nebūs veltīgi. Es ticu demokrātijas uzvarai. Es ticu, ka Baltijas jūras austrumu krastos drīz būs trīs neatkarīgas un demokrātiskas Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstis – Latvija, Lietuva un Igaunija. Šīm trijām valstīm būs vienlīdz labas attiecības gan ar Austrumiem, gan Rietumiem, un tās attīstīs ekonomisko sadarbību gan austrumu, gan rietumu virzienā. Man nepiemīt gaišreģa dotumi, pietiek vien apskatīt Eiropas karti. Tomēr šobrīd mums ir nepieciešams jūsu atbalsts un konkrēta palīdzība, kas ļautu Latvijai jau tuvākajā nākotnē kļūt par pilnvērtīgu Eiropas valstu saimes locekli. Savukārt mūsu parlaments un valdība darīs visu, kas nepieciešams, lai radītu labvēlīgu politisko un tiesisko vidi sekmīgai un abpusēji izdevīgai ekonomiskajai sadarbībai.

A. Gorbunovs bija saņēmis ielūgumu piedalīties Davosas forumā, tomēr nepieciešamības dēļ doties uz PSRS Augstākās padomes Federācijas padomes sēdi Maskavā 1. februārī viņš uz Davosu nedevēs.

A. Gorbunova vēstījums tika nolasīts.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 5

19__ g. «___» JANUARY 30, 1991

5 IMPRISONED PEOPLE REMOVED FROM KGB PRISON AND
RELOCATED OUTSIDE OF LATVIA

RIGA, LATVIA--Tonight, during the 9 p.m. evening TV newscast on Latvia's television, the Latvian SSR Prosecutor (appointed by Moscow) Valentins Dauksis stated that the five people who were arrested by the OMON troops on January 20 for weapons charges and had been held in the KGB prison in Riga--now have been relocated to an unidentified location outside of Latvia..

These five people were stopped and arrested by OMON troops early on January 20 on the Vansu bridge while they were performing patrol duty in their Latvija mini-bus as part of Latvia's volunteer public-order guards.

The five people are identified as follows:

1. Aigars Teperis, born in 1958, driver, 3 daughters
2. Agris Kreismanis, born in 1954, native of Riga, painter, 4 children
3. Gatis Jurkans, born in 1965, 3 children, employee of the Riga City-Vidzeme region municipal police
4. Kaspars Grinbergs, born in 1967, unmarried, orphan, lighting staff at Riga Operetta Theater
5. Haralds Steinbergs, born in 1963, sanitation repair, 2 children

The matter is being handled by the Latvian SSR Prosecutor investigator ~~xxxx~~ Irina Jevstahova (tel. 222431) and information is also being given by Nikolajs Aleksandrovs (tel. 224416).

The attorney representing these 5 prisoners and who has been removed from the case by the Latvian SSR Prosecutor is Vilhelms Kozlovskis (tel. 332821-office, 277980-home).

PIECAS AIZTURĒTĀS PERSONAS NO VDK CIETUMA PĀRVIETOTAS ĀRPUS LATVIJAS

Rīgā, Latvijā – Šovakar pulksten 21.00 Latvijas televīzijas ziņu raidījumā Latvijas PSR (Maskavas ieceltais) prokurors Valentīns Daukšis paziņoja, ka pieci iedzīvotāji, kurus 20. janvārī aizturēja un apcietināja OMON vienība, apsūdzot viņus neatļautā ieroču glabāšanā, ir pārvietoti no VDK cietuma Rīgā uz publiski neatklātu vietu ārpus Latvijas.

Šie OMON aizturētie cilvēki ir Latvijas brīvprātīgie sabiedriskās kārtības sargi, kas 20. janvāra rītā mikroautobusā “Latvija” patrulēja uz Vanšu tilta.

Kārtības sargi ir identificēti:

1. Aigars Teperis, dzimis 1958. gadā, autovadītājs, trīs meitu tēvs;
2. Agris Kreismanis, dzimis 1954. gadā, rīdzinieks, gleznotājs, četru bērnu tēvs;
3. Gatis Jurkāns, dzimis 1965. gadā, trīs bērnu tēvs, Rīgas Vidzemes priekšpilsētas pašvaldības policijas darbinieks;
4. Kaspars Grīnbergs, dzimis 1967. gadā, neprecējies, bārenis, Rīgas Operetes teātra gaismotājs;
5. Haralds Šteinbergs, dzimis 1963. gadā, santehniķis, divu bērnu tēvs.

Lietu izskata Latvijas PSR prokuratūras izmeklētāja Jeļena Jevstahova (tel. 222431), papildu informāciju var saņemt arī no Nikolaja Aleksandrova (tel. 224416).

Piecus apcietinātos pārstāv advokāts Vilhelms Kozlovskis (tel. birojā 332821, tel. mājās 277980), tomēr Latvijas PSR prokurors advokātam nav ļāvis piedalīties lietas izskatīšanā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4 19__ g. <____> JANUARY 30, 1991
POPULAR FRONT FACTION DEBATES DIFFERENT VIEWS ON REFERENDUM

RIGA, LATVIA--Today, at 3 p.m., the Popular Front parliamentary faction of the Supreme Council discussed the issue about the USSR referendum which has been proposed for the entire Soviet Union by the USSR Supreme Soviet, scheduled for March 17 and asking the voter whether he/she supports the renewed federation formation where all nationality and citizen interests are observed. Officially, no USSR decree or law takes effect in the Republic of Latvia without its adoption and/or ratification by the Supreme Council of the Republic of Latvia.

There were many viewpoints expressed on this issue including the following:

- It is unallowable to hold any type of referendum or public opinion polling in the Republic of Latvia,
- Holding a public opinion polling in Latvia is allowable, if the question posed is precisely stated and the polling has no official legal effect, and that the specific details of holding and organizing this polling are worked out in advance,
- The holding of a referendum is desirable, because the latest events in the Baltic States, the latest Kremlin actions and Interfront's reactionary actions in Latvia have reduced the popularity of the reactionary groups in Latvia and can add to the support of the sovereignty of the Republic of Latvia in a referendum vote.

A fourth category of viewpoint was expressed by Deputy Janis Kinna (vice-chair of the Popular Front faction) which is that the Kremlin's decision to hold a USSR referendum has the purpose to remove the Latvia Supreme Council away from its major function--legislative activity.

Further debate about any possible referendum or public opinion polling in Latvia will continue tomorrow afternoon, on January 31.

TAUTAS FRONTES FRAKCIJA DISKUTĒ PAR REFERENDUMU

Rīgā, Latvijā – Šodien pulksten 15.00 Augstākās padomes Tautas frontes frakcija apsprieda PSRS referendumu, ko PSRS Augstākā padome ierosinājusi rīkot visā Padomju Savienībā. Referendums tiek plānots 17. martā, un tajā tiks uzdots jautājums par atbalstu tādas atjaunotas federācijas izveidei, kurā tiek ņemtas vērā visu tautu un pilsoņu intereses. Oficiāli PSRS likumiem vai rīkojumiem nav tiesiska spēka Latvijas Republikā, ja tos nav apstiprinājusi un/vai ratificējusi Latvijas Republikas Augstākā padome.

Apspriedē tika pausti visdažādākie viedokļi:

- jebkāda referenduma vai sabiedrības aptaujas rīkošana Latvijā ir nepieļaujama;
- sabiedrības aptaujas rīkošana Latvijā ir pieļaujama, ja referenduma jautājums ir skaidri formulēts, aptaujas rezultāti nav juridiski saistoši un ja aptaujas rīkošanas organizatoriskie jautājumi tiek savlaicīgi atrisināti;
- referenduma rīkošana ir vēlama, jo pēdējā laika notikumi Baltijas valstīs, Kremļa rīcība un Interfrontes reakcionārā darbība Latvijā ir mazinājusi reakcionāro grupu popularitāti Latvijā, tādējādi vairojot atbalstu Latvijas Republikas suverenitātei.

Deputāts Jānis Kinna (Tautas frontes frakcijas priekšsēdētāja vietnieks) pauda viedokli, kas var tikt traktēts kā ceturtnā viedokļu grupa, proti, Kremlis visā PSRS teritorijā rīko referendumu, lai atņemtu Latvijas Augstākajai padomei tās galveno funkciju – likumdevēja funkciju.

Debates par iespējamo referendumu vai sabiedrības aptauju Latvijā tiks turpinātas rīt, 31. janvārī, pēcpusdienā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. <___> JANUARY 31, 1991
14.00

FIVE CIVIL DEFENDERS BEING HELD BY KGB HAVE BEEN MOVED
OUTSIDE OF LATVIA

RIGA, LATVIA--Andrejs Krastins, Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, informed a joint meeting of the Supreme Council Presidium, the Popular Front faction's strategy group, and the Popular Front board, about the current status of the five volunteer public order guards who had been held by the KGB since their January 20 arrest. Krastins stated that on January 29, at 10 p.m., the five people had been moved outside of Latvia, possibly to Byelorussia. This move was made because of the views of the Latvian SSR Prosecutor Valentins Dauksis and the KGB who stated "we can only hold criminals here (in the KGB cell), we don't have room for political detainees". Interior Ministry troops transported the detainees under orders of a Deputy Latvian SSR Prosecutor.

Yesterday, USSR Supreme Soviet deputies from Latvia including Leopolds Ozolins and Dzemme Skulme among others, visited the Latvian SSR Prosecutor's office. These deputies witnessed at least 20 fully-armed OMON troops in the Latvian SSR Prosecutor's building. Yesterday morning, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council, called Dauksis to express his concern, to indicate the illegality of these actions and to indicate that there could be serious consequences. A mutual agreement was reached (tentatively) that the 5 illegally-held detainees will be returned to Latvia in the next few days and placed in the KGB isolation cells.

The Supreme Council leadership delegated the independent ~~xxx~~ deputy Andris Plotnieks to maintain contact with the KGB and the Latvian SSR Prosecutor and regularly inform the Supreme Council about the situation and ~~xx~~ be the Supreme Council's liaison.

Nr. 1

1991. gada 31. janvārī pulksten 14.00

PIECI VDK AIZTURĒTIE BRĪVPRĀTĪGIE KĀRTĪBAS SARGI IZVESTI ĀRPUS LATVIJAS

Rīgā, Latvijā – Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks Andrejs Krastiņš Augstākās padomes Prezidija, Tautas frontes stratēģiskās darba grupas un Tautas frontes valdes kopīgajā sēdē sniedza informāciju par pieciem brīvprātīgiem sabiedriskās kārtības sargiem, kas kopš 20. janvāra tiek turēti VDK apcietinājumā. Krastiņš norādīja, ka 29. janvārī pulksten 22.00 šie pieci aizturētie tikuši izvesti ārpus Latvijas, iespējams, uz Baltkrieviju. Tas ticis darīts dēļ Latvijas PSR prokurora Valentīna Daukša un VDK viedokļa, proti: “Mēs šeit (VDK aizturēšanas kamerās) varam turēt vienīgi noziedzniekus, mums nav vietas politieslodzītajiem.” Iekšlietu ministrijas darbinieki aizturētos ir pārvietojuši saskaņā ar Latvijas PSR prokurora vietnieka* pavēlēm.

Latvijā ievēlētie PSRS Augstākās padomes deputāti, ieskaitot Leopoldu Ozoliņu un Džemmu Skulmi, vakar apmeklēja Latvijas PSR prokurora darba vietu. Latvijas PSR Prokuratūras ēkā deputāti novērojuši vismaz 20 pilnībā bruņotus OMON vienības pārstāvjus. Vakar no rīta Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs telefonsarunā ar Daukši paudis bažas, norādījis, ka aizturēšana veikta pretlikumīgi un ka šāda rīcība var izraisīt nopietnas sekas. Tika panākta abpusēja (nosacīti) vienošanās par to, ka pieci pretlikumīgi aizturētie tuvāko dienu laikā tiks atvesti atpakaļ uz Latviju un ievietoti VDK izolatorā.

Augstākās padomes vadība ir deleģējusi neatkarīgo deputātu Andri Plotnieku uzturēt kontaktus ar VDK un Latvijas PSR prokuroru, kā arī regulāri sniegt informāciju Augstākajai padomei par situācijas attīstību un veikt Augstākās padomes kontaktpersonas pienākumus.

* Minētais Latvijas PSR prokurora vietnieks ir I. Petrovs.

**Sarakste par Anatolija Gorbunova piedalīšanos
Pasaules ekonomikas forumā, Davosā**

**Correspondence regarding Anatolijs Gorbunovs'
participation in the World Economic Forum in Davos**

WORLD
ECONOMIC
FORUM

Mr Anatoly GORBUNOV
President of the
Latvian Republic
ul. Ekoba 11
USSR - LATVIA 226811 RIGA

22 October 1990

Dear President Gorbunov -

We have already been in touch with you to invite you to the 1991 Annual Meeting of the World Economic Forum which, (with its 1000 heads of States and government ministers, industry leaders, publishers and chief editors from over 50 countries as participants) has become the most powerful element to determine at the beginning of each year the priority list of global political and economic thinking.

As we have written to you, we would like to put the reform process and its global implications at the top of our deliberations next year. This would ensure a strong support from the international political and business community for the reform process.

We also want to show in a very powerful way to the World community that the new reality of the Soviet Union is the Republics and their own efforts to take their future into their hands. For this reason, we plan a session, which will be televised to a worldwide audience, and in which you will take a central role to bring out the dynamic response of your Republic under your leadership.

In order to achieve this objective, we depend on your presence!

Hoping very much to have the pleasure of welcoming you in Davos next February, I remain, with warmest respects and kind regards,

Yours sincerely,

Maria Livanos Cattai
Executive Director

P.S. I attach a list of public figures invited for the weekend of 1 to 3 February.
Nearly all have confirmed their participation.

A foundation established in Switzerland in 1971

53 chemin des Hauts-Crêts, CH-1223 Coligny/Genève. Telephone (41 22) 736 02 43 Telefax (41 22) 786 27 44 Telex 413 280

LNALVA, 290. f., 8. apr., 39. l., 245. lp.

Latvijas Republikas parlamenta prezidentam
Anatolijam Gorbunovam
Jēkaba iela 11,
PSRS – LATVIJA 226811 RĪGA

1990. gada 22. oktobrī

[*Rokrakstā: Godātais prezident Gorbunov!*]

Mēs jau sazinājāmies, lai ielūgtu Jūs uz kārtējo, 1991. gada Pasaules ekonomikas foruma sanākumi (kurā piedalās 1000 valstu un valdību vadītāji, ministri, nozaru līderi, izdevēji un galvenie redaktori no vairāk nekā 50 valstīm), visspēcīgāko platformu globālo politisko un ekonomisko prioritāšu noteikšanai katra gada sākumā.

Kā jau iepriekš rakstījām, mēs vēlamies nākamā gada diskusijās uzmanības centrā izvirzīt reformu procesu un tā globālo ietekmi. Tādējādi reformu procesam tiktu nodrošināts spēcīgs starptautisks politiķu un uzņēmēju atbalsts.

Turklāt mēs vēlamies starptautiskajai sabiedrībai nepārprotami parādīt, ka Padomju Savienības jaunā realitāte ir republikas un to centieni pašām veidot savu nākotni. Tādēļ esam ielānojuši sesiju, kura tiks translēta televīzijā visā pasaulē un kurā Jums būs galvenā loma Jūsu vadītās republikas dinamiskās attīstības atspoguļošanā.

Vai mums izdosies šo mērķi sasniegt, tas atkarīgs no Jūsu klātbūtnes!

Patiesi cerot uz godu tikties ar Jums Davosā nākamā gada februārī, apliecinu Jums savu cieņu un sūtu sirsnīgus sveicienus.

Ar cieņu
[paraksts]
Marija Livanosa Katuja
izpilddirektore

P. S. Pielikumā nosūtu uz februāra pirmās nedēļas nogali, 1.–3. februārī, uzaicināto amatpersonu sarakstu. Teju visi jau ir apstiprinājuši savu dalību.

31.01.92

*Hilberts 30.01.92
attikums*

COMMISSION
OF THE EUROPEAN
COMMUNITIES

Moscow
HL/MR 29.01.1592*000213

Delegation in Moscow
The Head of Delegation

Mr Anatolijs Gorbunovs
Chairman of the Supreme
Council of Latvia

Dear Mr Gorbunovs

On the occasion of the World Economic Forum to be held in Davos on 31 January and 1 February 1992, the Vice President of the Commission of the European Communities, Mr FRANS ANDRIESEN requests the pleasure of your company for dinner on Friday, 31 January at 2015 hours.

The final details of this dinner will be confirmed to you whilst in Davos by Mr KLAUS SCHWAB, the President of the World Economic Forum.

Yours sincerely

Michael EMERSON

Stolovy Pereoulok 7 a, 121 069 Moscow
Tél. (7-095) 230.29.83, 202.64.67, 202.01.36, 940.62.21
Téléfax : (7-095) 202.76.05

LNALNALVA, 290. f., 8. apr., 21. l., 78. lp.

Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājam
Anatolijam Gorbunovam

Godātais Gorbunova kungs!

Eiropas Kopienu Komisijas viceprezidents Franss Andrīsens ielūdz Jūs uz vakariņām piektdien, 31. janvārī, plkst. 20.15 par godu Pasaules ekonomikas forumam, kas risināsies Davosā 1992. gada 31. janvārī un 1. februārī.

Precīzāk par vakariņu norisi Jūs informēs Davosā Pasaules ekonomikas foruma prezidents Klauss Švābe.

Ar cieņu
[paraksts]
Maikls Emersons

Prof. Klaus Schwab
53 chemin des Hauts - Crets
CH - 1223 Cologny/Geneve
Switzerland

01.01./5

Dear Mr. Schwab,

I am very sorry to inform you, that considering the tense political situation in the Republic I cannot attend the Annual Meeting of the World Economic Forum.

Thank you once more for your kind invitation and your care.

I expect that you are well informed about the current events in the Baltics and understand our critical situation, which needs my presence.

With kindest regards,

Yours sincerely,

Anatolijs Gorbunovs

Chairman,
Supreme Council
Republic of Latvia

Profesoram Klausam Švābem
53 Chemin des Hauts-Crets
CH-1223 Coligny/Geneve
Šveicē

Godātais Švābes kungs!

Man ar nožēlu Jums jāpaziņo, ka politiskā situācija republikā ir ļoti saspringta un tādēļ nevarēšu piedalīties ikgadējā Pasaules ekonomikas foruma sanāksmē.

Vēlreiz pateicos par Jūsu laipno ielūgumu un rūpēm.

Pieņemu, ka esat labi informēts par pēdējiem notikumiem Baltijā un izprotat kritisko situāciju, kurā nepieciešama mana klātbūtne.

Ar vissirsnīgākajiem sveicieniem

cieņā

[paraksts]

Anatolijs Gorbunovs

Latvijas Republikas

Augstākās padomes

priekšsēdētājs

1991. gada februāra preses relīzes

Press releases February 1991

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» FEBRUARY 1, 1991

AMENDED SUPREME COUNCIL PRESIDIUUM DECREE

SUPREME COUNCIL PRESIDIUUM--REPUBLIC OF LATVIA
DECREE--"About the delegated authority to Anatolijs Gorbunovs,
Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia,
who will be participating at the February 1, 1991 Federation
Council meeting"

The Presidium of the Supreme Council of the Republic of Latvia has reviewed the issue of the Republic of Latvia Supreme Council Chairman A. Gorbunovs' participation at the February 1, 1991 USSR Federation Council meeting in Moscow and has evaluated the domestic and foreign situation of the Republic of Latvia, does hereby decide:

To authorize the Republic of Latvia Supreme Council Chairman A. Gorbunovs to speak at the USSR Federation Council meeting as the highest government official of the Republic of Latvia and to express the official viewpoint of the Republic of Latvia Supreme Council Presidium:

1. The Republic of Latvia is legally an independent state-- a subject of international rights--and any questions connected with its statehood can be resolved only on an international level.
2. The Republic of Latvia Supreme Council Presidium categorically rejects the possibility of holding any type of referendum within its territory which are organized according to USSR legislation.
3. The Republic of Latvia Supreme Council Presidium considers that the USSR President's decrees of January 26, 1991 "About efforts to be undertaken to guarantee the fight against economic sabotage and other crimes within the economic sphere" and of January 29, 1991 "About the cooperation of militia and USSR Armed Forces units in ensuring judicial order and the fights against crime" have no legal effect in the territory of the Republic of Latvia and are evaluated as interference in the internal affairs of the Republic of Latvia which are geared to promote the destabilization of the political situation in Latvia.
4. The Republic of Latvia demands the immediate withdrawal from Latvia, under the control of the Republic of Latvia, of all USSR Interior Ministry armed forces units which participated in the repressive actions against the civilians of the Republic of Latvia and the Interior Ministry employees.
5. This decree takes effect as of the moment of its adoption.

Rīga, Latvia
originally adopted January 31 and amended on February 1, 1991

A. Krastins, Deputy Chairman, Supreme Council, Republic of Latvia

I. Daudiss, Secretary, Supreme Council, Republic of Latvia

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 25. lp.

Nr. 1

1991. gada 1. februārī

GROZĪJUMI AUGSTĀKĀS PADOMES PREZIDIJA LĒMUMĀ

Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidija lēmums

“Par Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja Anatolija Gorbunova pilnvarošanu dalībai PSRS Federācijas padomes sēdē 1991. gada 1. februārī”

Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidijs ir izskatījis jautājumu par Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja Anatolija Gorbunova dalību PSRS Federācijas padomes sēdē 1991. gada 1. februārī, kā arī novērtējis Latvijas Republikas iekšpolitisko un ārpolitisko situāciju un nolemj:

Pilnvarot Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu uzstāties PSRS Federācijas padomes sēdē kā Latvijas Republikas augstākajai valsts amatpersonai un paust Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidija oficiālo viedokli:

1. Latvijas Republika ir juridiski neatkarīga valsts, kas ir starptautisko tiesību subjekts, un jebkādi jautājumi saistībā ar tās valstiskumu ir risināmi vienīgi starptautiskā līmenī.

2. Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidijs kategoriski noraida iespēju Latvijas Republikas teritorijā rīkot jebkādu referendumu, kas organizēts atbilstoši PSRS tiesību aktiem.

3. Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidijs uzskata, ka PSRS prezidenta 1991. gada 26. janvāra rīkojums par pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu cīņu pret ekonomisko sabotāžu un citiem ekonomiskajiem noziegumiem, neattiecas uz Latvijas Republikas teritoriju un ir vērtējams kā iejaukšanās Latvijas Republikas iekšējās lietās politiskās situācijas destabilizācijas nolūkā.

4. Latvijas Republika pieprasa tās pārstāvju klātbūtnē nekavējoties izvest no Latvijas visas PSRS Iekšlietu ministrijas bruņoto spēku vienības, kas piedalījās represīvās darbībās pret Latvijas Republikas civiliedzīvotājiem un Iekšlietu ministrijas darbiniekiem.

5. Šis lēmums stājas spēkā no tā pieņemšanas.

Rīgā, Latvijā

Lēmums pieņemts 1991. gada 31. janvārī un grozīts 1991. gada 1. februārī.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks A. Krastiņš
Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs I. Daudišs

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

19__ g. «___» FEBRUARY 1, 1991

GORBACHEV NAMES 3 SPECIAL DELEGATIONS TO BALTIC STATES

RIGA, LATVIA--Today at 3 p.m., Riga Radio announced that the USSR Central radio stated that three USSR Presidential decrees had been issued naming a special delegation from the USSR government to each of the three Baltic States (Latvia, Lithuania, and Estonia). Their announced purpose is to discuss political, social and economic issues. The special delegation to Latvia consists of the following people:

1. Vladimir Velichko--USSR 1st Deputy Prime Minister
2. Georgij Tarozevich--USSR Supreme Soviet, Nationalities Council, Chair of Nationality & Interethnic Relations Commission,--also a USSR Supreme Soviet deputy
3. Valentin Agarek--Deputy Chairman, USSR State Plan Committee
4. Valentin Varennikov--Deputy Minister, USSR Defense Ministry,--also a USSR Supreme Soviet deputy
5. Vanjamin Jakovlev--Chair, USSR Supreme Court & Arbitrage
6. Juriij Kamorov--Chair, USSR Supreme Soviet Committee on Architecture and Construction,--also a USSR Supreme Soviet deputy
7. Valentin Nikoforov--Deputy Minister, USSR Foreign Ministry
8. Juriij Kukushkin--Deputy Minister, USSR Interior Ministry

Other similarly constituted delegations are being sent to Lithuania and Estonia. Rumors state that the delegation to Latvia may arrive as early as tomorrow, Saturday, February 2.

Nr. 2

1991. gada 1. februārī

GORBAČOVŠ IZVEIDO TRĪS ĪPAŠĀS DELEGĀCIJAS NOSŪTĪŠANAI UZ BALTIJAS VALSTĪM

Rīgā, Latvijā – Šodien pulksten 15.00 Rīgas Radio, atsaucoties uz PSRS Centrālo radio, paziņoja, ka PSRS prezidents ir izdevis trīs rīkojumus par PSRS valdības delegāciju izveidošanu nosūtīšanai uz katru no Baltijas valstīm (Latviju, Igauniju un Lietuvu). Delegācijām esot dots uzdevums diskutēt par politiskiem, sabiedriskiem un ekonomiskiem jautājumiem. Īpašās delegācijas sastāvs darbam Latvijā:

1. Vladimirs Veļičko, PSRS premjerministra pirmais vietnieks;
2. Georgijs Tarozevičs, PSRS Augstākās padomes Tautību padomes Tautības un starptautu attiecību komisijas priekšsēdētājs un PSRS Augstākās padomes deputāts;
3. Valentīns Agareks*, PSRS Valsts plāna komitejas priekšsēdētāja vietnieks;
4. Valentīns Vareņņikovs, PSRS aizsardzības ministra vietnieks un PSRS Augstākās padomes deputāts;
5. Venjamīns Jakovļevs, PSRS Augstākās tiesas un šķīrējtiesas priekšsēdētājs;
6. Jurijs Komarovs, PSRS Augstākās padomes Arhitektūras un būvniecības komisijas priekšsēdētājs un PSRS Augstākās padomes deputāts;
7. Valentīns Ņikiforovs, PSRS ārlietu ministra vietnieks;
8. Jurijs Kukuškins, PSRS iekšlietu ministra vietnieks.

Līdzīgas delegācijas tiks nosūtītas uz Lietuvu un Igauniju. Tiek baumots, ka delegācija Latvijā var ierasties jau pavisam drīz, iespējams, sestdien, 2. februārī.

* Domāts Valentīns Ogaroks.

Latvijai paziņotajā PSRS delegācijas sarakstā nebija minēts devītais delegācijas loceklis – PSRS VDK priekšsēdētāja pirmais vietnieks Ģēnijs Agejevs (PSRS prezidenta 1991. gada 1. februāra rīkojums Nr. YII-1415).

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19. g. « » FEBRUARY 4, 1991

LENINGRAD TV JOURNALIST STAGES INCIDENT WITH OMON/BLACK BERETS
IN RIGA--2 APPREHENDED AND LATER RELEASED

RIGA, LATVIA--Yesterday, on February 3, at about 4 p.m. (Riga time), Tass issued a report stating that a car with Leningrad TV journalist Alexander Nevzorov (of "600 Seconds") and 3 OMON/"black berets" members was shot at by undetermined people at 2 a.m. about 1 1/2 kilometers from the OMON base in Vecmilgravis. The alleged shooting lasted for 10 minutes, but no ~~xxxxxxx~~ one was injured or killed. The Volga car in which Nevzorov and his Omon company were riding burned as if from a grenade attack. After one hour, a car belonging to the Republic of Latvia Customs Department was apprehended and its two passengers were also apprehended with documents indicating that they were members of the Latvia volunteer public order guards. The car had two portable radio sets and notes regarding the movements of the Nevzorov car. The Latvian SSR Prosecutor and USSR Interior Ministry was investigating this incident.

In contrast to the Tass report, information from the Republic of Latvia government and a Latvia TV interview with the two apprehended guards indicates that this incident appears to be a staged provocation with the goal to discredit the Republic of Latvia government institutions and the volunteer public order guard units. The OMON unit had stopped several cars early on the morning of February 3 and apprehended the two passengers and the car registered to the Republic of Latvia Customs Department (A Nivu government car with license plate LAA 0130), Guntars Klava and Janis Vorobjovs. These two young men had been given the assignment as volunteer public order guards to drive out to the Vecmilgravis OMON base area and investigate reports of shooting and a fire near the OMON base. They did not carry any weapons with them. In contrast to the TASS report, there were reports by local residents of shooting between 1.30 and 3.30 p.m. in the Vecmilgravis area.

Klava and Vorobjovs were interviewed by Latvia TV on February 4 and gave the following information: At 1.40 a.m., they received the report of shooting and a fire near the OMON base in Vecmilgravis. They drove out to confirm these reports and arrived on the scene at around 2 a.m. to see a Volga car in flames. As they drove by, two jeeps with OMON members immediately surrounded them. They were pulled out by their hair and placed against the car with an automatic weapon at their head. The OMON members asked whether they should be shot, to which one person stated that no, he had a wife and children at home. They were then taken to the OMON base. Later, ~~Nevzo~~ Nevzorov awoke them with his two cameras and asked them why they shot at Nevzorov and the OMON in the Volga, to which the one detainee stated that they had not shot anyone or ~~any~~ thing. At about 3 p.m., both detainees were taken to the Latvian SSR Prosecutor office for questioning, where their documents were taken from them. At about 9 p.m., both were released and told to return on ~~Feb~~ Feb 4 for further questioning..

It is anticipated that Nevzorov will attempt to utilize his "filmed footage" on tonight's program from Leningrad TV. This incident shows that OMON is not abiding by their supposed agreement with Latvia Prime Minister Godmanis to stay on their base.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 28. lp.

ĻEŅINGRADAS TELEVĪZIJAS ŽURNĀLISTS RĪGĀ INSCENĒ UZBRUKUMU OMON (“MELNAJĀM BERETĒM”), DIVAS PERSONAS AIZTURĒTAS UN VĒLĀK ATBRĪVOTAS

Rīgā, Latvijā – Vakar, 3. februārī, aptuveni pulksten 16.00 (pēc Rīgas laika) aģentūra TASS ziņoja, ka pulksten 2.00 naktī aptuveni 1,5 km attālumā no OMON bāzes Vecmīlgrāvī nezināmas personas apšaudījušas automašīnu, kurā braucis Ļeņingradas televīzijas žurnālists Aleksandrs Ņevzorovs (raidījums “600 sekundes”) un trīs OMON vienības pārstāvji jeb “melnās beretes”. Tiek ziņots, ka apšaude ilgusi 10 minūtes, tomēr neviens nav ticis ne ievainots, ne nogalināts. Viegļā automašīna “Volga”, kurā braucis Ņevzorovs un viņa ceļabiedri, ir apdegusi, jo pret to esot veikts uzbrukums ar granātu. Pēc vienas stundas tika aizturēta Latvijas Republikas Muitas departamenta automašīna un divas tajā braukušās personas, kuru dokumenti norāda uz to, ka tie ir Latvijas brīvprātīgie sabiedriskās kārtības sargi. Automašīnā atradās divas radiosakaru ierīces un piezīmes par Ņevzorova automašīnas maršrutu. Šo incidentu izmeklēja Latvijas PSR prokurors un PSRS Iekšlietu ministrija.

Pretēji TASS ziņām, Latvijas Republikas valdības sniegtā informācija un Latvijas televīzijas intervija ar diviem aizturētajiem kārtības sargiem liek domāt, ka incidents nav nekas cits kā inscenēta provokācija, kuras mērķis ir diskreditēt Latvijas valsts iestādes un brīvprātīgos kārtības sargus. Agri no rīta 3. februārī OMON vienības apturēja vairākas automašīnas, tostarp Latvijas Republikas Muitas departamenta automašīnu (“Nīva”, valsts reģistrācijas Nr. LAA 0130), aizturot automašīnā braukušos Guntaru Kļavu un Jāni Vorobjovu. Šie divi brīvprātīgie kārtības sargi bija saņēmuši uzdevumu doties uz OMON bāzi Vecmīlgrāvī, lai noskaidrotu situāciju tās apkārtnē, jo tika ziņots, ka tur notiek apšaude un degšana. Nevienam no aizturētajiem ieroči līdzī nav bijuši. Pretēji TASS ziņām, vietējie iedzīvotāji sniedza informāciju, ka Vecmīlgrāvī dzirdēti šāvieni laika posmā no pulksten 13.30 līdz 15.30.

Kļava un Vorobjovs 4. februārī sniedza interviju Latvijas televīzijā, atklājot šādu notikumu gaitu: pulksten 1.40 naktī viņi saņēma ziņas par apšaudi un degšanu netālu no OMON bāzes Vecmīlgrāvī. Abi devās noskaidrot situāciju un aptuveni pulksten 2.00 ieradās notikuma vietā, kur ieraudzīja liesmu pārņemtu automašīnu “Volga”. Viņi turpināja braukt gar notikuma vietu, kad tos ielenca divi bobiki ar OMON “melnajām beretēm”. Viņi aiz matiem tika izrauti no automašīnas un piespiesti pret automašīnas virsbūvi. Abiem vīriešiem pret galvu tika pavērsti automātiskie šaujamo ieroči. Viens omonietis esot jautājis, vai viņus vajadzētu tūlīt pat nošaut, uz ko viens no aizturētajiem lūdzis, lai netiek nošauts, jo viņam ir sieva un bērni. Tad abi tika nogādāti OMON bāzē. Vēlāk Ņevzorovs abus aizturētos pamodinājis, filmējot notiekošo ar divām televīzijas kamerām, un jautājis, kādēļ viņi šāvuši uz “Volgu”, kurā braucis Ņevzorovs un omonieši. Viens no aizturētajiem atbildējis, ka viņi ne uz vienu nav šāvuši. Aptuveni pulksten 15.00 abi aizturētie tika pārvesti uz Latvijas PSR prokuratūru, kur viņiem tika atņemti dokumenti un viņi tika nopratināti. Aptuveni pulksten 21.00 aizturētie tika atbrīvoti, un tika pateikts, ka 4. februārī viņiem ir jāierodas uz papildu nopratināšanu.

Tiek prognozēts, ka Ņevzorovs šovakar centīsies savu “filmēto materiālu” izrādīt Ļeņingradas televīzijas ziņu raidījumā. Šis starpgadījums pierāda, ka OMON nepilda Latvijas premjerministram Godmanim doto solījumu neatstāt savu bāzi.

OVERVIEW

Meeting of Anker Joergensen, Jan Syse, Else Syse, Karin Soeder, Jostein Osnes, members of the Presidium of the Nordic Council of Ministers
with Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia

Riga, 6 February 1991

Other participants:

A.Krastiņš, Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia; I.Daudišs, Secretary; M.Vulfsons, Chairman of the Foreign Affairs Committee; I.Bērziņš, Deputy Chairman of the Foreign Affairs Committee.

Mr Gorbunovs welcomed the guests and thanked them for the solidarity that the Nordic Countries had shown to the Republic of Latvia and its government in these troublesome times. This solidarity is crucial for ensuring that the Baltic issue is resolved without military force. He expressed hope that the exchanges with foreign partners would lead to the Baltic issue gaining international importance. Mr Gorbunovs pointed out that this issue was not an internal matter of the USSR but rather a situation stemming from the outcome of World War II; it is to be resolved according to the international law. He expressed hope that the active exchanges with the Nordic parliaments would promote these processes, and promised the guests to make all the necessary arrangements to ensure that the visit proceeds smoothly and the guests receive all the relevant information about the work of the Parliament and the two parliamentary groups.

Mr Osnes thanked Mr Gorbunovs for the opportunity to meet him and expresses willingness to establish good cooperation in future. He noted that the Nordic Countries had repeatedly voiced their position regarding the situation in the Baltic States, including strong condemnation of violence. The Nordic Council is making arrangements for ensuring economic assistance for the Baltic States and support in other areas. He also made a note of the well-established relations and exchanges with the Baltic States, and conveyed the best wishes.

Ms Soeder informed that the Nordic Council was preparing to hold extensive debates on the Baltic States; therefore, it would be beneficial to learn more about specific areas in which Latvia requires assistance.

Mr Joergensen invited Mr Gorbunovs to attend the Copenhagen session, and Mr Gorbunovs expressed hope that he would be able to attend.

PĀRSKATS

par Ziemeļu padomes ministru padomes prezidija
locekļu Ankeru Jorgensena, Jana Saisa, Elses Saisaa,
Karinas Soederes un Josteina Osnesa

tikšanos ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes
priekšsēdētāju Anatolju Gorbunovu

Rīgā, 1991. gada 6. februārī

Tikšanās laikā klāt bija LR AP Priekšsēdētāja vietnieks
A. Krastiņš, sekretārs I. Daudišs, Ārlietu komisijas
priekšsēdētājs M. Vulfsons un vietnieks I. Bērziņš.

Gorbunova k-gs apsveica viesus un pateicās par solidaritāti,
ko Ziemeļu valstis ir izrādījušas Latvijai un valdī-
bai. šajā mums grūtajā laikā. Tas patreiz ir galvenais, lai
mēs savas problēmas varētu risināt bez militāra spēka. Mēs ceram,
ka mūsu kontaktu rezultātā Baltijas jautājums iegūs starptautis-
ku nozīmi. Gorbunova k-gs uzsvēra, ka šis jautājums nav PSRS
iekšējā lieta, bet gan otrā pasaules kara rezultāts un to jāiz-
skata no starptautisko tiesību viedokļa. Tādēļ viņš domā, ka šie
intensīvie ^{kontakti} ar Ziemeļu valstu parlamentiem sekmēs šo procesu.
Mēs centīsimies jums radīt vislabvēlīgākos apstākļus, lai jūs
varētu iepazīties ar parlamenta un abu frakciju darbu.

Osnesa k-gs izteica pateicību par iespēju tikties ar Gorbu-
nova k-gu. Nākotnē mēs gribētu nodibināt ar jums labus kon-
taktus. Mēs esam daudz izteikušies par situāciju šeit un mēs
kategoriski esam pret vardarbību. Ziemeļu padome cenšas sa-
gatavot un izkārtot ekonomisku un cita veida palīdzību Balti-
jas valstīm. Mums ir izveidojušās labas attiecības in sadarbība
ar Baltijas valstīm. Mēs vēlam jums visu to labāko.

Soederes k-dze atzīmēja, ka Ziemeļu Padomē būs ļoti svarīgas
debates par Baltijas valstīm, tādēļ būtu svarīgi zināt, kāda
veida atbalsts LR ir visnepieciešamākais.

Joergensena k-gs izteica cerību, ka Gorbunova k-gs atbrauks
uz Kopenhāgenas sesiju.

Gorbunova k-gs teica, ka viņš ļoti cerot, ka tas izdosies.
Joergensena k-gs gribētu pār-^{runāt} nākotnes sadarbību starp

Mr Joergensen noted that he would like to further discuss future cooperation between the Nordic Council and the Baltic States, as well as to learn more about the functioning and capacity of the Baltic Council.

Mr Gorbunovs provides information about the establishment of the Baltic Council in the previous year, when a pressing need to coordinate economic and political matters with the USSR had emerged. First, the Baltic Council had agreed on its fundamental principle of working on common Baltic issues rather than viewing Latvia, Lithuania and Estonia separately. The Baltic Council established common principles and positions, more specifically, a united position regarding the USSR. While the organisational structure of the Baltic Council is still being developed, the cooperation is very active.

Ms Soeder asks for Mr Gorbunovs' opinion on the potential assistance to the Baltic States in environmental protection and other areas, and whether such assistance would be possible without the involvement of Moscow.

Mr Gorbunovs answers that it would be possible, since the Parliament and the Government are in charge of the situation. There are certain difficulties with the All-Union enterprises; however, even they are willing to cooperate with the Latvian government in the area of environmental protection. Any cooperation focused on controlling environmental pollution is of importance.

Ms Soeder asks what the most pressing needs are that would require immediate attention.

Mr Gorbunovs promises to clarify specific needs after consulting relevant documents.

Mr Joergensen adds that not only it is important for them to learn about Latvian side's expectations, but also about Mr Gorbunovs' opinion on Mr Gorbachev and his policy towards the Baltic States.

Mr Gorbunovs replies that Mr Gorbachev does not have a specific policy towards the Baltic States, that Mr Gorbachev just keeps maintaining that all issues must be resolved pursuant to the Constitution of the USSR, and that he does not foresee a way for Latvia, Lithuania and Estonia to become independent. If a referendum is held in Latvia and people unequivocally voiced their will to live in an independent state, the results would still have to be approved by the USSR Congress. According to Mr Gorbunovs, the position of the Supreme Council of the Russian Federation and B. Yeltsin, which recognises the current reality, i.e., the declaration of independence adopted with 2/3 of votes, is much more constructive.

Ziemeļu Padomi un Baltijas valstīm. Jeorgensena k-gs vēlētos zināt, kā darbojas Baltijas Padome un kādas ir tās iespējas.

Gorbunova k-gs sniedz informāciju par Baltijas Padomes izveidošanu pagājušajā gadā jto bija akūta nepieciešamība koordinēt visus ekonomiskos un politiskos jautājumus saistībā ar PSRS. Pirmais jautājums, ko izvirzīja, bija jautājums par to, ka nav Latvijas, Lietuvas, Igaunijas problēmas, bet ir visas Baltijas problēmas. Baltijas valstu padomē tika izstrādāti vienoti principi un attieksme pret šīm problēmām, t.i., - attieksme pret PSRS. BVP struktūras visā pilnībā vēl nav izstrādātas, bet pati sadarbība notiek ļoti intensīvi.

Soederes k-dze vēlas zināt Gorbunova k-ga domas par iespējamo atbalstu Baltijas valstīm - ekoloģijas vai kādā citā jomā un vai tas ir iespējams bez Maskavas starpniecības.

Gorbunova k-gs atbild, ka tādas iespējas ir, jo parlaments un valdība tomēr reāli kontrolē situāciju. Pastāv zināmas problēmas ar Vissavienības pakļautības uzņēmumiem, tomēr ekoloģijas jomā tie labbrāt sadarbojas ar Latvijas valdību. Tāpēc jebkura sadarbība, kas attiecas uz vides piesārņojuma kontroli, ir ļoti svarīga.

Soederes kundze saka, ka ir svarīgi zināt, ar ko tieši sākt, kas ir vajadzīgs visvairāk.

Gorbunova k-gs atbild, ka tādā gadījumā vajadzētu sagatavot konkrētus materiālus.

Joergensena k-gs : Mums ir svarīgi zināt, ko jūs gaidāt no mums, bet īpaši svarīgi zināt jūsu domas par Gorbačova k-gu un viņa politiku attiecībā uz Baltijas valstīm.

Gorbunova k-gs atbild, ka Gorbačova k-gam nav konkrētas politikas par Baltijas valstīm. Gorbačova kungs atkārtoti savu veco tēzi, ka visus jautājumus var atrisināt tikai PSRS Konstitūcijas ietvaros un viņš neparedz, ka tādām valstīm kā Latvija, Lietuva, Igaunija ir jākļūst neatkarīgām. Ja Latvijā notiktu referendums, un tajā viennozīmīgi tiktu izteikta iedzīvotāju griba veidot neatkarīgu valsti, tas būtu jāapstiprina PSRS kongresā.

Gorbunova k-gam daud konstruktīvāka Krievijas Federācijas AP un B. Jeļcina pozīcija, kurš ierosina atzīt esošās realitātes, t.i., ar 2/3 atzīto neatkarības deklarāciju.

Mr Gorbunovs noted that the relationships with the USSR republics would then [be built on] the principle of recognising them as independent and sovereign countries. The difficult question is: what will happen to the USSR? Currently there is no clear answer to this question. Much depends on the new Cabinet of Ministers headed by Mr Pavlov. If they diverge from Ryzhkov's policy, with time there is a chance for the USSR to escape its current economic crisis. Mr Gorbunovs asked if Mr Vulfsons, Chairman of the Foreign Affairs Committee, would like to expand on the topic.

Mr Vulfsons: "I would say that Gorbachev quite obviously has made a sharp turn in his course. This was clearly stated in Ligachov's interview in "Sovetskaya Rossiya". For quite a while Ligachov had been opposing Gorbachev. However, in this article he fully supports Gorbachev's foreign and domestic policies. Now he only opposes what is left of Gorbachev's liberalism. I think this article very precisely illustrates how the remains of the party and power are currently regaining substantial influence. If you ask whether Gorbachev still holds real power or simply acts as a hostage of the new wave of power, I would say that Gorbachev needs the conservative bodies of power, just as they need Gorbachev".

"Regarding Gorbachev's policy towards the Baltic States, I would like to point out that the western countries' reaction to the developments in the Baltics really caught him off-guard. I think he wants to avoid bloodshed in the Baltics, now that he is aware of the high price it would cost him internationally. However, given his close ties with the army and other authorities, which may hold a different position, we can never be sure that his standpoint remains as it is. This is why we rely so much on the pressure from the West, which, we hope, will become even stronger".

Mr Osnes expressed gratitude for the provided information and asked what the most acute problem as perceived by the people of Latvia might be; is it the environment, standard of living, economy, unemployment or something else?

Mr Gorbunovs: "We should be talking about different groups of people. More specifically, if we divide the people into two large groups based on their political views, the majority group or 2/3 who voted for the independence of the Republic of Latvia are mainly concerned about the political issues. Although the Parliament and Government that they elected has increased food prices 3 times, which is a highly unpopular step on the part of the government, as soon as the people saw that the government was threatened by a potential coup, they gathered on the streets of Riga and built barricades to protect it. I think this is an unprecedented display of solidarity that the entire world should hear about... This demonstrates the people's will and aspiration; this shows that the people see the creation of an independent and democratic state as a precondition of the nation's survival. This is what matters most".

Gorbunova k-gs atzīmēja, ka tālāk attiecības ar PSRS republikām kā neatkarīgām un suverēnām valstīm- Jautājuma smagākā puse - kas tagad notiks ar PSRS? Viņš varot dot tikai izvairīgu atbildi. L,oti svarīgi būs tas, kā darbosies jaunais Ministru kabinets ar Pavlova k-gu. Ja viņi neturpinās Rižkova politiku, tad ir iespējams, ka pēc kāda laika varēs izklūt no tās ekonomiskās krīzes, kas ir PSRS. Gorbunova k-gs iesaka uz šo jautājumu atbildēt Ārlietu komisijas priekšsēdētāju - Vulfsona k-gu.

Vulfsona k-gs : Es teiktu, ka patlaban skaidri redzams, ka Gorbačovs ir krasi mainījis savu kursu. Labs apliecinājums tam ir raksts "Sovetskaja Rossija" - Ļigačova intervijs. Mēs visi atceramies, ka Ļigačovs ilgu laiku bija Gorbačova pretinieks. Šajā rakstā viņš pilnīgi aizstāv Gorbačova gan ārpolitikas, gan iekšpolitikas kursu. Pārmet vienīgi Gorbačova liberālisma atliekas. Es domāju, ka šis raksts ir ļoti raksturīgs un rāda, ka šodien tās partijas un varas struktūras, kas ir saglabājušās, atkal atgūst lielu varu.

Uz jautājumu, vai Gorbačovs vēl ir noteicējs vai jauno spēku un jaunā kursa vāģinieks - es teiktu tā - Gorbačovam ir vajadzīgas konservatīvas struktūras un tām ir vajadzīgs Gorbačovs.

Ja mēs runājam par Gorbačova politiku attiecībā uz Baltijas valstīm, tad viņam noteikti lielu pārsteigumu sagādāja Rietumu reakcija un notikumiem Baltijā. Man liekas, ka viņš gribētu novērst vēl kādu asinsizliešanu Baltijā, redzot cik augsta cena par to jāmaksā starptautiskajā arēnā. Bet tā kā viņš ir saistīts ar armiju un citām varas iestādēm, kurām varētu būt cita pozīcija, mēs nevaram būt droši, ka šī viņa nostāja būs paliekoša. Un no tā izriet mūsu vēlme, lai Rietumi turpinātu to morālo spiedienu uz Maskavu un vēl to ~~turpinātu~~ pastiprinātu.

Osīnesa k-gs pateicās par sniegto informāciju un uzdeva vēl vienu jautājumu : "Kāda pēc jūsu domām ir svarīgākā problēma tautā - ekoloģija, dzīves līmenis, ekonomika, bezdarbs vai kas cits?"

Gorbunova k-gs: Cilvēki ir dažādi. Es varu spriest par cilvēku grupām. Ja ņem 2 lielas cilvēku grupas, kuras varētu klasificēt pēc politiskiem uzskatiem, tad viena liela grupa - t.i. 2/3, kuri izteicās par Latvijas Republikas neatkarību - tiem rūp galvenokārt politiskais jautājums. Neskatoties uz to, ka viņu ievēlētā valdība un parlaments 3 reizes paaugstināja cenas uz pārtiku, kas ir ļoti nepopulārs valdības solis, viņi, jūtot, ka var gāzt valdību, iznāca Rīgas ielās, veidoja barikādes, lai to aizsargātu. Man liekas, ka šo faktu pasaulē vajadzētu kaut kur ierakstīt...

“The other group of people is opposing, because they feel threatened and are scared of losing their privileges due to the voting outcome. We no longer have privileged groups as far as pensions and other aspects of life are concerned; now everyone has the same rights and obligations. There are also concerns of ethnic nature, since they fear about their future when Latvia is no longer a part of the USSR. A series of discussions has revealed a dominance of overwhelmingly radical opinions from both sides. That is why the situation is becoming increasingly tense. Decision-making is delayed, while the ongoing discussions continue to spread anxiety among people. This leads to people claiming that their human rights are being violated. That is why, whenever we make decisions that may raise concerns from the human rights perspective, we would appreciate the Nordic Council’s assistance. The political issues remain the number one priority, but each step that the government makes towards improving the environmental or economic situation helps to release the political tension. Therefore, our government takes the environmental issues very seriously, and special action plans are in place to address the defined problems. Currently the Parliament is working on a privatisation programme, which would reignite our economy. Obviously, focusing on political issues while neglecting economy would not be a sustainable approach”.

“It is nearly 10:00, when the parliamentary plenary sitting is scheduled; we would appreciate you joining the sitting and giving a brief address to the MPs”.

Ms Soeder responds that the delegation would be happy to join the sitting.

Mr Daudišs distributes commemorative medals of the Supreme Council to the guests.

Bet tas liecina par šo cilvēku vēlmēm un teiksni, kas saista Latvijas nācīgas izdīvošanu ar neatkarīgas demokrātiskas valsts izveidošanu. Un to es liktu pirmajā vietā.

Otra iedzīvotāju grupa protestē, sakarā ar pārmaiņām vēlēšanu rezultātā jūtot lielas bažas, jo zaudē savas privilēģijas. Tagad pensiju un citos jautājumos nav vairs nekādu privilēģiju, visiem tagad vienādas tiesības un pienākumi. Ir arī zināmas nacionālas problēmas, jo šī grupa izjūt zināmas bažas par ro, ja Latvija vairs nebūs PSRS sastāvā, kāda būs viņu nākotne. Dažādu diskusiju gaitā dominā ļoti radikāli viedokļi gan no vienas, gan no otras puses. Tas saasina situāciju. Gala rezultātā lēmumi netiek pieņemti, bet diskusijas satrauc cilvēkus. Un šo situāciju rezultātā izdara secinājumus, ka notiek cilvēku tiesību neievērošana. Tapēc mēs visos lēmumos, ko no cilvēku tiesību neievērošanas viedokļa varētu nepareizi traktēt, gribētu lūgt palīdzēt Ziemeļu Padomi. Lai gan joprojām politiskais jautājums ir pirmajā vietā, tomēr jebkurš pozitīvais solis, ko valdība spers ekonomikas, ekoloģijas jomā, mazinās politisko spriedzi. Tapēc visi mūsu ekoloģiskie punkti ir valdības kontrolē un katram ir sava programma. Tagad parlaments strādā pie privatizācijas programmas izveidošanas, lai ekonomika sāktu strādāt. Jo strādāt tikai ar politikas jautājumiem un nenedarboties ar ekonomiskiem jautājumiem - tam nav nākotnes.

10.00 diemžēl sākas mūsu Parlamenta plenārsēde, un ja jums būtu vēlēšanās, mēs lūgtu jūs teikt kādus vārdus parlamentam.

Soederes k-dze atbild, ka ar lielāko prieku.

Daudiša k-gs pasniedz viesiem Augstākās Padomes piemiņas medaļas.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «__» FEBRUARY 7, 1991

FUNERAL ARRANGEMENTS FOR FILM CAMERAMAN GVIDO ZVAIGZNE,
(6TH VICTIM OF USSR SHOOTINGS IN RIGA)

RIGA, LATVIA--The Republic of Latvia government commission which was formed to organize the funeral arrangements for the latest victim of the January 20 Interior Ministry shootings, Latvian film cameraman, Gvido Zvaigzne, age 32, killed while filming the Interior Ministry shooting for Juris Podnieks. He was shot and critically injured during the shooting and died on February 5, ~~and~~ (5 a.m.).

The funeral will be held on Saturday, FEBRUARY 9, at the Lutera Church at Tornakalna 3-5.

The schedule is as follows:

- 9-10 a.m.--Relatives' farewell
- 10-12 noon--Riga and Latvia residents' farewell
- 12-13.00 --Funeral services led by Rev. Juris Rubenis
- 13.15-13.25-Riga church bells ringing
- 13.30 -Funeral procession with busses with following route: Lutera Church, O. Vaciesa iela, Uzvaras bulvaris, Oktobra bridge, Daugavas Riverbank, 13, Janvara iela, Aspazijas bulvaris, Valdemara iela, Zirna iela, 2. Meza kapi
- about 15.00-Burial ceremonies at the Zvaigzne family plot at the Second Meza Cemetary (near the burial sites of the other victims of January 20)

Nr. 1

1991. gada 7. februārī

**INFORMĀCIJA PAR KINOOPERATORA
GVIDO ZVAIGZNES BĒRU CEREMONIJU
(SESTAIS PSRS APŠAUDES UPURIS RĪGĀ)**

Rīgā, Latvijā – Latvijas Republikas valdība ir izveidojusi komisiju, kas organizē latviešu kinooperatora Gvido Zvaigznes bēres. 32 gadus vecais kinooperators tika nogalināts 20. janvārī. Jura Podnieka uzdevumā filmējot apšaudi pie Iekšlietu ministrijas, viņš tika smagi ievainots, un 5. februārī pulksten 05.00 tika konstatēta nāve.

Bēru ceremonija notiks sestdien, 9. februārī, Rīgas Lutera baznīcā Torņakalna ielā 3–5.

Pasākuma programma:

09.00–10.00	Tuvinieku atvadas
10.00–12.00	Rīgas un Latvijas iedzīvotāju atvadas
12.00–13.00	Bēru dievkalpojums, vada mācītājs Juris Rubenis
13.15–13.25	Skan Rīgas baznīcu zvani
13.30	Bēru gājiens un apmeklētāju brauciens autobusos (maršruts: Rīgas Lutera baznīca – Ojāra Vācieša iela – Uzvaras bulvāris – Oktobra tilts – Daugavas krastmala – 13. janvāra iela – Aspazijas bulvāris – Valdemāra iela – Zirņu iela – Otrie Meža kapi).

Aptuveni pulksten 15.00 bēru ceremonija Zvaigznes ģimenes kapu vietā Otrajos Meža kapos (netālu no citu 20. janvāra upuru apbedīšanas vietām).

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19__ g. «___» FEBRUARY 7, 1991

BALTIC MILITARY DISTRICT ANNOUNCES MILITARY EXERCISES IN BALTICS RIGA, LATVIA--During the period of February 10 and 20, the Baltic Military District will be conducting military exercises for the Military District's Headquarters Command units throughout the Baltic Military District, which includes the Republics of Latvia, Lithuania and Estonia. During military exercises, military equipment such as BTRs (armored personnel carriers) and other such equipment are used and may appear throughout the Baltic States. This information was relayed by the Baltic Military District Headquarters, located in Riga, to the official newspaper of the Baltic Military District, Za Rodinu.

This report, when combined with other reports that Feodor Kuzmin, the current commander of the Baltic Military District, is being replaced as of March 1, is creating uneasiness in many circles in the Baltic States.. It is not yet known whether the reported removal of Kuzmin is a regularly-scheduled change or a step undertaken against his more-or-less neutral position as to the Soviet Army's participation in joint patrols (he had stated that the Baltic Military District would not participate in joint patrols with the militia unless the Republic of Latvia government requested such action).

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 31. lp.

Nr. 3

1991. gada 7. februārī

BALTIJAS KARA APGABALS IZZIŅO MILITĀRĀS MĀCĪBAS

Rīgā, Latvijā – No 10. līdz 20. februārim Baltijas kara apgabals rīkos kara apgabala štāba komandējošā personāla militārās mācības visā Baltijas kara apgabalā, tostarp Latvijas, Lietuvas un Igaunijas teritorijā. Militāro mācību laikā tiks izmantoti bruņutransportieri un cita kara tehnika, kas var parādīties visās trijās Baltijas valstīs. Šādu Rīgā dislocētā Baltijas kara apgabala štāba informāciju sniedz apgabala oficiālais laikraksts “Za Rodinu”.

Šīs ziņas tāpat kā citu avotu sniegtā informācija par to, ka Baltijas kara apgabala pavēlnieks Fjodors Kuzmins no 1. marta ir nomainīts, rada satraukumu Baltijas valstīs. Pagaidām nav zināms, vai Kuzmina aizstāšana ir plānota rotācija vai tās iemesls ir viņa vairāk vai mazāk neitrālā attieksme pret Padomju armijas piedalīšanos kopīgā patrulēšanā (Kuzmins paziņoja, ka Baltijas kara apgabals nepiedalīsies kopīgā patrulēšanā ar miliciju, ja vien šādu rīcību nepieprasīs Latvijas valdība).

Baltijas kara apgabala pavēlnieku Fjodoru Kuzminu atcēla 1991. gada 25. augustā pēc puča izgāšanās.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» FEBRUARY 8, 1991

U.S. CONGRESSIONAL DELEGATION TO MAKE OFFICIAL VISIT TO BALTIC STATES

RIGA, LATVIA--A delegation from the United States joint Congressional Helsinki Committee is scheduled to make an official visit to the three Baltic States--the Republics of Latvia, Lithuania and Estonia between February 11 and 14.

The delegation, headed by United States Senator Steny Hoyer, includes Senators Reagle, D'Amato and Heinz and Congressional Representatives Solarz and Ritter.

The delegation is scheduled to spend one day each in the three Baltic capitals--Riga, Vilnius and Tallinn--and meet with the Presidents and other officials of each of the three Baltic parliaments and governments. The United States Consul General from Leningrad, Richard Miles, will be accompanying the delegation.

Nr. 1

1991. gada 8. februārī

ASV KONGRESA DELEGĀCIJA OFICIĀLĀ VIZĪTĒ APMEKLĒS BALTIJAS VALSTIS

Rīgā, Latvijā – ASV Kongresa Apvienotās Helsinku komisijas delegācija plāno no 11. līdz 14. februārim oficiālā vizītē apmeklēt visas trīs Baltijas valstis – Latviju, Lietuvu un Igauniju.

ASV senatora Stenija Hoijera vadītajā delegācijā iekļauti senatori Reigls, Damato, Hainss, kā arī Kongresa pārstāvji Solarss un Riters.

Delegācija plāno pavadīt vienu dienu katrā no trim Baltijas valstu galvaspilsētām – Rīgā, Viļņā un Tallinā, lai tiktos ar Baltijas valstu parlamentu un valdību vadītājiem un citām amatpersonām. Delegāciju pavadīs ASV ģenerālkonsuls Ļeņingradā Ričards Mailzs.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» FEBRUARY 9, 1991

GORBUNOVS MEETS WITH U.S. GENERAL CONSUL

RIGA, LATVIA--This morning, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, met with Richard Miles, the United States Consul General from Leningrad. Miles informed him about the current situation as to the current state of United States-USSR relations after Soviet Foreign Minister Alexander Bessmertnich's visit to the United States, when he met with President George Bush and Secretary of State James Baker.

Miles stated that the Baltic issue had a special place as to the current USA-USSR relations and will undoubtedly continue to have a special role in the future development of these relations.

He expressed the hope that the talks between the Baltic States and the USSR would develop successfully and emphasized that the United States welcomes and supports in every way the resolution of political problems through discussions.

Nr. 1

1991. gada 9. februārī

GORBUNOVS TIEKAS AR ASV ĢENERĀLKONSULU

Rīgā, Latvijā – Šorīt Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs tikās ar ASV ģenerālkonsulu Ļeņingradā Ričardu Mailzu. ASV pārstāvis sniedza informāciju par aktualitātēm ASV un PSRS attiecībās pēc Padomju Savienības ārlietu ministra Aleksandra Bessmertniha vizītes ASV, kuras laikā viņš tikās ar ASV prezidentu Džordžu Bušu un valsts sekretāru Džeimsu Beikeru.

Mailzs norādīja, ka Baltijas valstu jautājums ir svarīgs ASV un PSRS attiecību elements, kuram neapšaubāmi arī turpmāk starpvalstu attiecībās būs nozīmīga vieta.

Viņš pauda cerību, ka Baltijas valstu un PSRS sarunas būs sekmīgas, un uzsvēra, ka ASV, protams, atbalsta un atzinīgi vērtē politisko problēmu atrisināšanu sarunu ceļā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESSES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba iela 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

1991 g. 12 February

US CONGRESSMEN AND SENATORS OF THE HELSINKI COMMISSION
VISIT THE REPUBLIC OF LATVIA SUPREME COUNCIL

RIGA, LATVIA -- Representatives of the US~~X~~ Congress and Senate Helsinki Commission visited the Republic of Latvia Supreme Council, where ~~xxx~~ they spoke with the Chairman of the Republic of Latvia Supreme Council Anatolijs Gorbunovs.

A. Gorbunovs evaluated the visit as a show of solidarity supporting the Baltic States' attempts towards independence. He emphasized that the Western position, as well as Russia's democratic forces was to a certain degree responsible in stopping the escalation of violence, which started in the Baltic this year.

Regarding the Republic of Latvia, A. Gorbunovs emphasized the necessity of beginning negotiations between Latvia and the Soviet Union, about the Republic of Latvia's independence. They should be based on Latvia's May 4, 1990 Declaration of Independence. At the moment there are ~~xxx~~ only discussions about negotiations. The main problem is the Constitution of the USSR which cannot be changed at this time. Nevertheless we make agreements, based on the parity principles with other republics, especially those which are not participating in the All'Union Treaty.

The other problem is that the USSR does not want to recognize the 1940 illegal incorporation of the Baltic States into the USSR.

In this complicated situation we view our future to be based upon the nationwide polling, of all residents of Latvia, which will be held on March 3, 1991. They will be asked to express their opinion towards Latvia as a democratic and independent nation. With this the USSR should legally recognize our Declaration of Independence, but the practical steps towards independence would be taken gradually during the negotiations with the USSR. One of the half-steps is an economic agreement of cooperation in 1991.

US Congressman Don Ritter expressed his thanks for the hospitality and honour shown during this visit and said that he was pleased to be able to sit next to ~~xx~~ their legally elected members of Parliament.

The head of the US~~C~~ delegation Steny Hoyer said: "Due to the illegality of the incorporation, we are proud that the USA in the course of these 50 years has not recognized this fact. We - several US Congressmen - have raised the issue about the illegality of the Baltic annexation during our plenary meetings. The Baltic issue does not belong to internal affairs but is an international problem. If there is a meeting with Gorbachev on Friday we shall tell him that the democratic process in the Baltic has started and there is a democratic parliament elected in Latvia. The very fact that our ~~xxx~~ delegation is here means that we recognize your legally elected Parliament and government.

The Helsinki Committee and the US Congress has already recognized that aid to the Baltic States must go there directly. We will continue to stress this so that aid in the future could come from both the US government and the American society.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 34. lp.

Nr. 1

1991. gada 12. februārī

ASV KONGRESA UN SENĀTA HELSINKU KOMISIJAS PĀRSTĀVJI APMEKLĒ LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKO PADOMI

Rīgā, Latvijā – ASV Kongresa un Senāta Helsinku komisijas pārstāvji apmeklēja Latvijas Republikas Augstāko padomi, kur tikās ar Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu.

A. Gorbunovs šo vizīti novērtēja kā solidaritātes un atbalsta apliecinājumu Baltijas valstu centieniem atgūt neatkarību. Viņš uzsvēra, ka Rietumvalstis un arī Krievijas demokrātiskie spēki ir devuši savu ieguldījumu šogad Baltijā uzliesmojušās vardarbības apturēšanā.

Raksturojot situāciju Latvijā, A. Gorbunovs uzsvēra nepieciešamību uzsākt Latvijas un Padomju Savienības sarunas par Latvijas Republikas neatkarību. Sarunām jānotiek, ievērojot Latvijas 1990. gada 4. maija neatkarības deklarāciju. Šobrīd noris vienīgi diskusijas par sarunu uzsākšanu. Galvenais šķērslis ir PSRS Konstitūcija, kuru šobrīd nav iespējams grozīt. Tomēr tiek slēgtas uz paritātes principiem balstītas vienošanās ar citām republikām, īpaši tām, kas nav noslēgušas Savienības līgumu.

Kā vēl viena problēma tika minēta PSRS nevēlēšanās atzīt, ka 1940. gadā Baltijas valstis tika prettiesiski pievienotas Padomju Savienībai.

Šajā sarežģītajā situācijā mēs savu nākotni saistām ar 1991. gada 3. martā plānotās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem. Iedzīvotājiem tiks jautāts, kāda ir viņu attieksme pret Latviju kā demokrātisku un neatkarīgu valsti. Pēc aptaujas Padomju Savienībai vajadzētu juridiski atzīt Latvijas neatkarības deklarāciju, savukārt praktiskie neatkarības aspekti būtu risināmi pakāpeniski – sarunās ar PSRS. Par vienu nelielu soli šajā virzienā uzskatāms 1991. gadā noslēgtais ekonomiskās sadarbības līgums.

ASV Kongresa pārstāvis Dons Ritors pateicās par viesmīlību un godu, kas parādīts, uzņemot delegāciju, un sacīja, ka jūtas pagodināts par iespēju sēdēt līdzās likumīgi ievēlētiem parlamenta deputātiem.

Delegācijas vadītājs Stenijs Hoijsers teica: “Ņemot vērā, ka Latvija tika pretlikumīgi iekļauta PSRS sastāvā, mēs lepojamies ar to, ka ASV 50 gadus neatzina šo prettiesisko rīcību. Mēs – vairāki ASV kongresmeņi – plenārsēdēs esam vairākkārt runājuši par Baltijas valstu prettiesisko aneksiju. Baltijas valstu jautājums nav iekšēja lieta, bet gan starptautiski risināms jautājums. Ja mums būs iespēja piektdien tikties ar Gorbačovu, mēs viņam pateiksim, ka Baltijas valstis ir aizsācies demokratizācijas process un Latvijā ir demokrātiski ievēlēts parlaments. Mūsu delegācijas klātbūtne vien skaidri apliecina, ka mēs atzīstam jūsu likumīgi ievēlēto parlamentu un valdību.

Helsinku komisija, kā arī ASV Kongress ir atzinuši, ka palīdzība Baltijas valstīm ir sniedzama tiešā veidā. Mēs turpināsim uzsvērt šo aspektu, lai turpmāk palīdzība tiktu saņemta ne tikai no ASV valdības, bet arī no sabiedrības.”

Meeting of Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, with representatives of the USA Congress, Senate, and the US Helsinki Committee

12 February 1991, 9 a.m.

Participants: Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia; A.Krastiņš, Deputy Chairman of the Supreme Council; I.Daudišs, Secretary; Z.Brenčevs, Filing Clerk; J.Krūmiņš, Secretary of the Foreign Affairs Committee; US Congressmen: S.Hoyer, A.D'Amato, T.Lantos, D.Ritter, as well as the congressmen's assistants, advisors, committee staff members and others.

Mr Gorbunovs welcomes the guests and introduces the representatives of the Latvian Parliament to them. Mr Gorbunovs notes that although the visit is quite brief, he vows to ensure that it is pleasant. He also points out the importance of the visit, which demonstrates solidarity with the Baltic States and support in their struggle for freedom. Mr Gorbunovs emphasises the importance of the Western countries' pressure, which has led to de-escalation of violence in the Baltics, and updates the guests on the current affairs in Latvia.

The Declaration of Independence of 4 May is the turning point, whereby 2/3 of the democratically elected parliamentarians of Latvia pronounced independence. Mr Gorbunovs provides the guests with an overview of the governmental and parliamentary work since the adoption of the Declaration. We understand very well that genuine independence starts with economic independence. Tax laws have been adopted, and we rely on our own tax revenues. The Baltic States are the only ones that rely solely on their own tax revenues, for other republics do not have such laws in place. Latvia and Estonia have normalised the price differences. Food prices have increased. We realise that it was a highly unpopular decision, but it has helped to overcome the crisis. Unlike in the USSR, we do have produce in our shops. We have tried to conclude political and economic cooperation agreements (with Russia, Belarus and Kazakh Republic). Agreements with other republics are being negotiated. The Baltic Council has been established and now coordinates the independence movements of the three Baltic States. We have been trying to launch negotiations with the USSR regarding our independence, but the USSR government does not have the authority to engage in such negotiations. Therefore, so far there have only been discussions about the negotiations.

Mr Gorbunovs lists the problems that the Republic of Latvia encounters in its relations with the USSR. He points out that the USSR is a unitary state with no regard for equality and free will, since everything is governed by the Constitution of the USSR, amending of which is beyond our reach. We only have 3 votes in the Council of the Soviet Union, while the large republics have 100 and even more votes. The claims of equality are baseless. There is no place for equality and parity in the USSR. They only exist in the bilateral agreements that we have concluded with Russia and Belarus. Georgia, Moldova, Lithuania, Estonia and some other republics are not participating in the preparation of the All-Union Treaty.

Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētāja A.Gorbunova tikšanās ar ASV kongresa, senāta un Helsinku komitejas pārstāvjiem.

1991.gada 12. februāri, plkst. 9.00

Sēdē piedalās: Augstākās Padomes priekšsēdētājs A.Gorbunovs, priekšsēdētāja vietnieks A.Krastiņš, sekretārs I.Daudišs, lietupārvaldnieks Z.Brenčevs, Ārlietu komisijas sekretārs J.Krūmiņš, ASV kongresmeni - S.Hojers, A.D.Amato, T.Lantoss, D.Riters, kongresmenu palīgi, padomnieki, komiteju konsultanti u.c. personas.

A.Gorbunovs iepazīstina ar Latvijas parlamenta pārstāvjiem. Sveic viesus parlamentā. ASV kongresmenu vizīte ir ļoti īsa, darīsim visu, lai šī vizītebūtu patīkama. Šai vizītei ir ļoti liela nozīme, mēs to vērtējam kā solidaritāti ar Baltijas valstīm un viņu neatkarības centieniem. Tieši rietumu nostāja pret vardarbību ir pārtraukusi šīs vardarbības eskalāciju. A.Gorbunovs īsi iepazīstina ar situāciju Latvijā.

Atskaites punkts ir 4.maija Neatkarības Deklarācija. Demokrātiski ievēlētā Latvijas parlamenta 2/3 balsu pasludināja savu neatkarību. Iepazīstina viesus ar to, ko darījusi valdība un parlaments pēc Deklarācijas pieņemšanas. Mēs ļoti labi saprotam, ka šī neatkarība sākas ar ekonomisku neatkarību. Ir izstrādāti nodokļu likumi un mēs dzīvojam pēc sava budžeta. Pēc saviem budžetiem darbojas tikai Baltijas valstis, jo citām republikām nav izstrādāti šie likumi. Latvija un Igaunija ir normalizējusi cenu attiecības. Ir paaugstinātas pārtikas cenas. Mēs apzināmies, ka tas ir ļoti nepopulārs gājiens, bet krīzes periods ir pārvarēts. Mūsu veikalos produkti ir, salīdzinot ar PSRS. Politiskā jomā esam centušies noslēgt gan politiskus, gan ekonomiskus līgumus (Krievija, Baltkrievija, Kazahija). Sagatavoti līgumi ar citām republikām. Izveidota Baltijas valstu Padome, kas vada Baltijas valstu neatkarības kustību. Nemitīgi esam centušies uzsākt sarunas ar PSRS par neatkarības jautājumiem. PSRS valdībai nav mandāta, lai uzsāktu šīs sarunas. Notiek tikai sarunas par sarunām.

Uzskaita galvenās problēmas kādas ir Latvijas republikai attiecībā ar PSRS. PSRS ir unitāra valsts, nav vienlīdzības un brīvprātības, jo visu nosaka PSRS Konstitūcija, bet to izmainīt nav mūsu iespējās. Savienības Padomē mums ir tikai 3 balsis. Lielajām republikām ir 100 balsu un vairāk. Tēze par līdztiesību neatbilst realitātei. PSRS neparedz līdztiesību un pa ritāti, mēs tos redzam tikai savos noslēgtajos līgumos (Krievija, Baltkrievija). Savienības līguma izstrādāšanā nepiedalās Grūzija, Moldāvija, Lietuva, Igaunija u.c.

The second important problem is the refusal of the USSR to recognise the forcible annexation of the republics in 1940.

Thirdly, the perestroika or reformation takes place at a faster pace here in the Baltics compared to the rest of the USSR. It is only natural, since the circumstances in the Baltics and Central Asia are quite different. M. Gorbachev uses the same approach everywhere, thus causing many contradictions. He insists on revoking the laws that he plans to change at one point in future. This is something we could discuss for hours. But what lies in the future? On 3 March, the Republic of Latvia will hold an opinion poll about the people's attitude towards an independent and democratic Latvia. In spite of our demographic situation, we hope to get positive results.

The USSR needs to recognise our legal independence; de facto independence is something we may achieve gradually, through negotiations with the USSR. We have already concluded an agreement on economic cooperation with the USSR. What concerns disputes, they must be resolved through negotiations. In the conclusion, I would like to turn to our colleagues from the USA with some specific questions. It would be desirable if USA representatives could also take part in the negotiations with the USSR. The Baltic issue stems from 40 years of occupation and it should be addressed as an international matter. An international conference could be held, with the participation of the USA, France, Germany, the USSR and the Baltic States. Recognition of the Baltic States is a great challenge, and the USA could at least recognise the Latvian Government and Parliament as lawfully and democratically elected bodies. In addition, we would appreciate if the economic and humanitarian assistance would be sent directly to the Republic of Latvia instead of the USSR it is already the case.

Concerning the upcoming opinion poll, we would appreciate the presence of international observers, including representatives from the USA. Our election laws comply with the principles of democracy and international standards. The entire political spectrum is represented in the Parliament. The election process is transparent.

Mr Gorbunovs expresses gratitude to the American people, the Senate and Congress for their support. I would like to thank all those present and your colleagues who could not participate in this meeting.

Steny Hoyer, Head of the Delegation, Congressman: "First of all, let me thank you for the warm welcome. We are happy to be here in Latvia, although for just a small while. We understand your problems, and we want to help you. We support all three Baltic States. We came here to learn about the situation in the Baltics, to learn about your plans and objectives. We are really pleased with the outcome of the opinion poll in Lithuania, and we are happy that you have also decided to organise an opinion poll. We hope that the opinion poll in Latvia is equally successful".

Members of the Helsinki Commission assure you that we will send an observer (a representative from the USA as well, if possible) to follow the proceedings of the opinion poll. The Helsinki Commission will send their report about the voting in the Baltic States. Let me underline that human rights and self-determination are the underlying principles of the Helsinki Treaty and striving for world peace. We are proud that the USA has never recognised the incorporation of the Baltic States. This issue has been brought to the US Congress on several occasions. We agree that the illegal incorporation is an international matter. Gorbachev has played an important role in the rebirth of democracy in the Baltics, and we hope that the Baltic democracy will be recognised legally. The two main political parties of the USA are represented in this delegation; we are here with you, which on its own is a sign of recognising your

Otra galvenā problēma, ka PSRS negrib atzīt 40. gada aspektus par republiku vardarbīgu iekļaušanu PSRS.

Trešā - pārkārtošanās procesi Baltijā nobriest ātrāk nekā citur PSRS. Tas ir ļoti dabiski, jo ir dažādi apstākļi Baltijā un Vidusāzijā. M. Gorbačovs mēģina to darīt visur vienādi un līdz ar to nokļūst pretrunā. Aicina atcelt likumus, ko pats paredz izmainīt nākotnē. Par šo tēmu var runāt ļoti daudz. Kāda tad ir nākotne? 3. martā arī Latvijas republikā notiks aptauja par attieksmi pret neatkarīgu demokrātisku Latviju. Neskatoties uz mūsu demogrāfisko situāciju ceram, ka aptaujai būs pozitīvi rezultāti.

PSRS vajadzētu atzīt Latvijas juridisko neatkarību, bet faktisko neatkarību mēs realizēsīm pamazām sarunās ar PSRS. Jau ir noslēgta ekonomiska vienošanās ar PSRS. Visus strīdus vajag risināt sarunu ceļā. Noslēdzot runu grib griezties pie ASV kolēģiem ar konkrētiem jautājumiem. Ļoti vēlams, lai sarunās ar PSRS iesaistītos arī ASV kolēģi. Baltijas problēma radusies 40. okupācijas gados, tā ir starptautiska problēma. Varētu noorganizēt starptautisku konferenci, kur piedalītos ASV, Francija, Vācija, PSRS, Baltijas valstis. Baltijas valstu atzišana ir problēma, tāpēc ASV varētu vismaz atzīt kā likumīgi un demokrātiski ievēlētus Latvijas valdību un parlamentu. Ieteicams, lai ekonomiskā un humanitārā palīdzība būtu adresēta tieši Latvijas republikai nevis PSRS. Tagad tas tā arī praktiski notiek.

Sakarā ar aptauju - būtu vēlams, lai tās laikā Latvijā atrastos starptautiskie novērotāji arī no ASV. Mūsu vēlēšanu likumi ir demokrātiski un atbilst starptautiskajām normām. Parlamentā pārstāvēti visi politiskie pārstāvji. Vēlēšanu process pie mums notiek atklāti.

A. Gorbunovs pateicas Amerikas tautai, senātam un kongresam par atbalstu mums, ko esam izjutuši. Mums ir pazīstami daudzi uzvārdi no klātesošajiem un arī tie, kas nav klāt. Liels paldies Jums.

Delegācijas vadītājs, kongresmens Stenījs Hojers-

Pateicamies par viesmīlību. Esam priecīgi būt Latvijā, kaut arī uz īsu brīdi. Mēs saprotam Jūsu problēmas un gribam sniegt palīdzību. Mēs atbalstām visas trīs Baltijas valstis. Ierādāmieš lai paši iepazītos ar apstākļiem uz vietas, uzinātu jūsu mērķus un plānus. Esam ļoti priecīgi par aptaujas rezultātiem Lietuvā un arī par to, ka arī jūs esat nolēmuši rīkot aptauju. Ceram, ka arī Latvijā būs tikpat labi rezultāti.

Helsinku komitejas pārstāvji apsola, ka aptaujas laikā tā noteikti atsūtīs novērotāju (mēģinās nosūtīt arī ASV pārstāvi). Helsinku komiteja atsūtīs savu eksemplāru par vēlēšanām Baltijas valstīs. Gribu garantēt, ka cilvēktiesību paņēmienu atzišana ir veids kā sekot Helsinku nolīgumam un garantēt mieru pasaulē. Esam ļoti lepnī, ka ASV nekad nav atzinusi Baltijas valstu inkorporāciju. Vairākkārt šis jautājums ir pacelts ASV kongresā. Jums ir taisnība, ka nelikumīga inkorporācija ir starptautisks jautājums. Mēs atzīstam, ka M. Gorbačovs ir spēlējis lielu lomu, lai sāktos demokrātija Baltijā, ceram, ka demokrātijai Baltijā būs likumīgas sekas. Mūsu delegāciju pārstāv divas lielākās ASV partijas, mēs esam kopā ar Jums, tas jau vien nozīmē, ka Jūsu valdība ir likumīga. Helsinku komiteja un ASV kongress ir

government as legitimate. The Helsinki Committee and the US Congress have already proposed that all assistance is sent directly to the Baltic States. We are happy to hear that this is how it is organised already. We all stand in solidarity with the Baltic nations. Thank you for the interesting and productive meeting.

Alfonse D'Amato, US Senator, Republican Party, considers it a great honour to meet with a democratically elected government. As the oldest member of the Helsinki Commission, he suggests that he speaks for all of the guests when he says that everything that is happening here is a dream come true. Along with his colleague Mr Ritter, he is on a committee on the Baltic issue. We are working hard to achieve this goal. He understands that much remains to be accomplished in order to fortify the independence and democracy. Several bills on the recognition of the Baltic States have been drafted; specific steps have to be made in order for us to recognise the independence de facto. We look forward to hearing about your proposals in this matter.

Tom Lantos, US Congressman, Democratic Party, California, agrees with the previous speaker about the events taking place here being a dream come true. Still, there are several highly complicated issues. He agrees about the incorporation and self-determination. There are two ongoing processes that may turn this meeting into an official event. The USA together with its allies is involved in the Persian Gulf War. Even passive involvement of the USSR would be beneficial. The other thing is the volatile situation in the USSR, since it is not clear whether democracy will prevail or aggression will begin. The USA supports the Baltic independence, but the world is currently facing an unprecedented challenge. It is clear that during the Gulf War we cannot afford to ruin our relationship with the USSR just over the Baltic States. Even when the war is over, these problems will require a long time to be resolved. The current policy pursued by Mr Gorbachev is not very pleasant, but still it is better than a military dictatorship. The question is on how the USA can help you in this transition period and how to ensure that Mr Gorbachev does not oppose our assistance. As of now, it is impossible to hold the proposed international conference, since clearly the USSR will not agree to it. We really want to help you. Thank you for your attention.

Mr Gorbunovs states that everybody understands that the USA has undertaken a sacred mission and this mission has a high cost, also a moral one. The Republic of Latvia is also implementing initiatives aimed at contributing to this mission. For instance, the medical association is sending volunteer medical staff to the Persian Gulf area.

He agrees that the proposed international conference may cause an international conflict. But we have to start somewhere. We must return to the international arena, even if just as observers. It is important to keep the Baltic issue on the agenda of international conferences. Even if the initial exchanges are only symbolic, they have a far-reaching pragmatic effect. For many years we have been isolated from the Western world, therefore we appreciate all the help we can get. For instance, those, who just three years ago would not even hear about human rights, are currently the forerunners in this area. We would appreciate the help of your experts in reviewing our draft laws. It would be advisable that our people could go to the USA and your citizens could come to Latvia, particularly in the sphere of cultural exchange. There is little we can do about business contacts, since the business world is self-regulated, but we could still work on setting up an environment where business relations would flourish. The US Congressmen will have a meeting with Mr Godmanis, Prime Minister, which will provide another opportunity to discuss these issues. Thank you.

ierosinājuši, lai visa palīdzība tiktu sūtīta tieši uz Baltijas valstīm. Mēs esam iepriecināti, dzirdot, ka tas jau tā notiek. Visi klātesošie ir solidāri ar Baltijas tautām. Paldies, šī bija interesanta un ražena tikšanās.

ASV senators, republikāņu partijas pārstāvis Alfonso D. Amato -

Uskata par lielu godu sēdēt kopā ar demokrātiski ievēlētu valdību. Viņš ir vecākais Helsinku komisijas loceklis, tāpēc atļaujas runāt citu vārdā. Viss, kas šeit notiek ir sapnis, kas piepildās. Viņš kopā ar D. Ritelu ir komisijā par Baltijas jautājumu. Mēs citīgi strādājam, lai mērķis piepildītos. Saprot, ka darbs nav pabeigts, lai realizētos neatkarība un turpinātos demokrātija. Ir izstrādāti daudzi likumprojekti par Baltijas valstu atzišanu, lai atzītu de facto, jāizstrādā konkrēti soļi. Gaidām no jums ierosinājumus, kā to izdarīt.

ASV kongresmenis, demokrātiskās partijas pārstāvis Toms Lantoss no Kalifornijas -

Piekrīt iepriekšējam runātajam, ka šeit notiekošais ir sapnis, kas piepildās. Ir daži jautājumi, kas ir ļoti sarežģīti. Piekrīt par inkorporāciju, ir par pašnoteikšanos. Ir divi pašreiz notiekoši procesi, kas šo tikšanos var pārvērst par formālu. Pašreiz ASV ar citām valstīm piedalās karā Persijas jūras līcī. Būtu nepieciešama kaut vai pasīva PSRS līdzdalība. Otrs sarežģītais process ir nedrošā situācija PSRS, jo nav zināms vai uzvarēs demokrātija, vai sāksies agresija. ASV ir par Baltijas valstu neatkarību, bet reāli pasaulē ir laikmeta secinājums. Skaidrs, ka kamēr ir karš Persijas jūras līcī, nevar bojāt attiecības ar PSRS tikai Baltijas valstu dēļ. Ja arī karš beigsies, šīs problēmas nebūs atrisināmas īsā laikā. Pašreizējā M. Gorbačova politika nav patīkama, bet tā ir labāka nekā militāra diktatūra. Jautājuma kā ASV var palīdzēt šajā pārejas periodā un lai palīdzība nebūtu oponenta no M. Gorbačova puses. Starptautiska konference pašreiz nav iespējama, jo PSRS nepiekrīt. Grib palīdzēt. Pateicās par uzmanību.

A. Gorbunovs -

Katrs cilvēks saprot, ka ASV uzņēmusies svētu misiju. Šī misija ļoti dārgi maksā arī morāli. Arī Latvijas republikai ir iniciatīvas piedaloties šajā cīņā. Piem., ārstu biedrība sūta brīvprātīgos ārstus uz Persijas jūras rajonu.

Piekrīt, ka starptautiskas konferences organizēšana var izraisīt starptautisku konfliktu. Bet ar kaut ko jāsāk. Jāieiet atpakaļ starptautiskajā apritē, kaut vai novērotāju lomā. Svarīgi, lai Baltijas valstu jautājums nepazustu no starptautisko konferenču dienas kārtības. Kontakti būtu simboliski, bet tiem ir pragmatiska nozīme. Ilgu laiku bijām atrauti no rietumu pasaules, tāpēc jebkura palīdzība ir reāla palīdzība. Piem., par cilvēktiesībām šobrīd visskaļāk runā tie, kuri 3 gadus atpakaļ negribēja par to neko dzirdēt. Jūsu eksperti varētu novērtēt mūsu likumprojektus. Ieteicams būtu, lai mūsu cilvēki varētu braukt uz ASV, un ASV pilsoņi uz Latviju. Sevišķi tas varētu notikt kultūras jomā. Biznesa attiecības mēs nevaram ietekmēt, jo tur valda savi likumi, bet arī šeit var būt labvēlīga attieksme un tā sekmēs biznesa attiecības. ASV kongresmeniem būs tikšanās ar premjerministru I. Godmani, tur tiks izskatīti šie jautājumi. Pateicās par uzmanību.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā-11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 2

1997. g. «12» February

THE US CONGRESS AND SENATE HELSINKI COMMISSION DELEGATION MEETINGS
WITH DIFFERENT GROUPS TO LEARN MORE ABOUT THE SITUATION IN LATVIA

RIGA, LATVIA --

Meeting with leaders of both Parliament factions - Members of the US Senate and Congress Helsinki Commission delegation met with the leaders of both the Popular Front and Equal Rights faction, Mr. Janis Dinevics and Mr. Sergejs Dimanis. Popular Front faction leader Dinevics pointed out that, unlike other democratic countries, in Latvia the opposition in Parliament is against its own government, and ~~if~~ it demands that Latvia once again become a republic of the Soviet Union. Nevertheless, the Popular Front faction is attempting to find a way for both sides to work out their problems in meeting rooms rather than out on the street. Equal Rights faction leader Sergejs Dimanis agreed, that the factions' goals are different, but their tactics are the same - to create normal living conditions for everyone. They are not against the Latvian state or the Latvian peoples' right to self-determination, but they cannot erase the past 50 years, that separate both Republics of Latvia. Furthermore, the opposition wants to preserve normal working conditions for the people. He also admitted, that most members of the faction are federalists. Equal Rights is most concerned with the apparent alliance between the Popular Front faction and the Citizens Congress, which believes that citizenships should be granted only to those persons who were citizens before WWII. All others are illegal citizens. ~~However~~ Dinevics explained, however, that there was no alliance, but simply a joint statement to coordinate their work during extreme situations. He also said that there are only 5 representatives of the Citizens Congress in Parliament. ~~Don Ritter, led the meeting.~~

Meeting with the Republic of Latvia Supreme Council Commission on Human Rights and Nationalities - The Commission on Human Rights and Nationalities Chairman Andrejs Pantelejevs and the Legislation Commission Chairman Aivars Endzins, met with Congressmen Steny Hoyer, Tom Lantos, Congresswoman Louise Slaughter and other members of the delegation. Among some of the issues discussed was the protection of human rights, legislative problems, the law on citizenship, and ethnic relations in Latvia. The US delegation was also interested in the ecological effects of the chemical spill in Byelorussia to the Daugava River and compensation of losses related to it. The head of the delegation, Steny Hoyer, promised that the US Helsinki Commission will support the request to grant Latvia observer status in the International Human Rights Committee.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 35. lp.

ASV KONGRESA UN SENĀTA HELSINKU KOMISIJAS DELEGĀTI TIEKAS AR DAŽĀDU GRUPU PĀRSTĀVJIEM, LAI IEPAZĪTOS AR SITUĀCIJU LATVIJĀ

Rīgā, Latvijā –

Tikšanās ar abu parlamenta frakciju vadītājiem. ASV Kongresa un Senāta Helsinku komisijas delegācijas locekļi tikās ar Tautas frontes frakcijas un “Līdztiesības” vadītājiem Jāni Dineviču un Sergeju Dīmani. Tautas frontes frakcijas vadītājs Dinevičs norādīja, ka atšķirībā no citām demokrātiskajām valstīm Latvijas parlamenta opozīcija vērsas pret valsts valdību un pieprasa, lai Latvija atkal kļūtu par Padomju Savienības republiku. Tomēr Tautas frontes frakcija cenšas rast iespējas abām pusēm risināt problēmas parlamenta sēdēs, nevis ielās. Frakcijas “Līdztiesība” vadītājs Sergejs Dīmanis piekrita, ka frakcijām ir atšķirīgi mērķi, tomēr abas frakcijas izmantojot vienu taktiku – radīt normālus dzīves apstākļus ikvienam Latvijas iedzīvotājam. Viņi neesot pret Latvijas valsti vai iedzīvotāju tiesībām uz pašnoteikšanos, tomēr nevarot ignorēt pēdējos 50 gadus – laikposmu starp pirmo un atjaunoto Latvijas Republiku. Turklāt opozīcija vēlas saglabāt normālus darba apstākļus strādājošajiem. Tāpat viņš atzina, ka vairums frakcijas deputātu atbalsta federāciju. Frakciju “Līdztiesība” visvairāk satrauc acīmredzamā alianse, ko izveidojusi Tautas fronte un Pilsoņu kongress, kas iestājas par to, ka pilsonība pienākas tikai tiem Latvijas iedzīvotājiem, kas bijuši pilsoņi pirms Otrā pasaules kara, savukārt visi pārējie uzskatāmi par nepilsoņiem. Tomēr Dinevičs paskaidroja, ka nekāda alianse nav izveidota un abas organizācijas gluži vienkārši ir parakstījušas kopīgu paziņojumu par darbības saskaņošanu ārkārtas situācijās. Tāpat viņš norādīja, ka parlamentā ir ievēlēti tikai pieci Pilsoņu kongresa pārstāvji. Tikšanos vadīja kongresmenis Rīters.

Tikšanās ar Latvijas Republikas Augstākās padomes Cilvēktiesību un nacionālo jautājumu komisiju. Cilvēktiesību un nacionālo jautājumu komisijas priekšsēdētājs Andrejs Panteļejevs un Likumdošanas komisijas priekšsēdētājs Aivars Endziņš tikās ar Kongresa pārstāvjiem Steniju Hoijeru, Tomu Lantosu, Luīzi Sloteri un citiem delegācijas locekļiem. Tikšanās dalībnieki apsprieda jautājumus, kas saistīti ar cilvēktiesību aizsardzību, likumdošanas problēmām, pilsonības likumu un etnisko grupu attiecībām Latvijā. ASV delegācijas locekļi interesējās par Baltkrievijā notikušās ķīmikāliju noplūdes ietekmi uz Daugavas ekosistēmu un par radīto zaudējumu kompensāciju. Delegācijas vadītājs Stenijs Hoijers apsoliņa, ka ASV Helsinku komisija atbalstīs lūgumu piešķirt Latvijai novērotāja statusu Starptautiskajā Cilvēktiesību komitejā.

Meeting with religious groups in Latvia - Christopher Smith and other members of the US Helsinki Commission delegation met with representatives of religious groups in Latvia. Representatives stressed that the Church of Latvia wholeheartedly supports the Republic of Latvia Parliament and the government's efforts to renew independence. Despite the financial hardships of rebuilding the Church, they are prepared to ~~it~~ carry their weight. Religious leaders also mentioned difficulties in the area of international communication, and Mr. Smith promised to bring this issue up with ~~xxxx~~ Mr. Gorbachev, ~~ix~~ during their possible meeting.

Meeting with leaders of Latvia's national cultural societies - Albert Bustamente, Dennis Hertel and Bill Sarpalius of the US Congress and Senate Helsinki Commission met with leaders of the national cultural societies of Latvia. Republic of Latvia deputies E. Berklavs and I. Neilande, in their opening statements informed the Americans, that there are 19 national cultural societies functioning in Latvia today. The Azerbaidhjani society leader reminded the participants of the bloody events in his Republic a year ago, and compared it to the recent events in Vilnius and Riga this January. The Jewish society representatives stressed, that the conflict in the Baltic is not an ethnic or civil one, but a struggle between the past (KGB, the Communist Party and conservatives) and the present (the democratic forces of all nationalities). Polish and Ukrainian representatives also made statements. Congressman Bill Sarpalius thanked everyone for their participation and openness, and said that although the government needs to address the nationalities issues, the largest part of preserving one's ethnic heritage and identity, must be realized within the family.

Tikšanās ar reliģiskajām grupām Latvijā. Kristofers Smits un citi ASV Helsinku komisijas locekļi tikās ar Latvijas reliģisko organizāciju pārstāvjiem, kas uzsvēra, ka baznīca Latvijā patiesi atbalsta Latvijas parlamenta un valdības centienus atjaunot valsts neatkarību. Neraugoties uz finansiālām grūtībām, kas saistītas ar reliģiskās darbības atjaunošanu Latvijā, baznīcas pārstāvji ir gatavi šīs grūtības pārvarēt. Konfesiju locekļi piebilda, ka reliģisko grupu komunikācija ar ārvalstīm ir apgrūtināta, un Smits apsolīja šo problēmu pieminēt sarunā ar Gorbačovu, ja tāda notiks.

Tikšanās ar Latvijas nacionālo kultūras biedrību vadītājiem. ASV Kongresa un Senāta Helsinku komisijas pārstāvji Alberts Bustamante, Deniss Hertels un Bills Sarpalius tikās ar nacionālo kultūras biedrību vadītājiem. Latvijas Republikas Augstākās padomes deputāti E. Berklavs un I. Neilande* tikšanās atklāšanas uzrunā informēja amerikāņus par to, ka Latvijā šobrīd darbojas 19 dažādu tautu kultūras biedrības. Azerbaidžāņu kultūras biedrības vadītājs** tikšanās dalībniekiem atgādināja par asiņainajiem notikumiem, kas pirms gada risinājās Azerbaidžāņu Republikā, kā arī salīdzināja tos ar janvāra notikumiem Viņņā un Rīgā. Ebreju biedrības pārstāvji uzsvēra, ka Baltijas valstis piedzīvo nevis etnisku vai pilsonisku konfliktu, bet gan konfliktu starp pagātņi (VDK, Komunistisko partiju un konservatīvajiem spēkiem) un tagadni (visu tautību demokrātiskajiem spēkiem). Izteicās arī poļu un ukraiņu biedrību pārstāvji. Kongresa pārstāvis Bills Sarpalius*** pateicās visiem dalībniekiem par piedalīšanos un atklātu viedokļa paušanu, kā arī norādīja: neraugoties uz to, ka nacionālie jautājumi ir jārisina valdībai, etniskā mantojuma un identitātes saglabāšana galvenokārt ir ģimenes uzdevums.

* I. Neilande ir nevis Augstākās padomes deputāte, bet pirmā Libiešu kultūras savienības vadītāja Ieva Neilande.

** Latvijas Azerbaidžāņu biedrības "Azeri" vadītājs ir Haifs Safarovs.

*** Domāts Bills Sarpolis.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

1991 g. 12 February

THE REPUBLIC OF LATVIA SUPREME COUNCIL PASSES A RESOLUTION
REGARDING THE NATIONWIDE POLL

RIGA, LATVIA --This morning at the Supreme Council Plenum meeting deputies passed a resolution to hold a nationwide poll on March 3, 1991. for an independent and democratic Republic of Latvia. ~~XXX~~, 101 deputies voted for the poll, 2 against and 2 abstained. The question asked will be: "Do you support a democratic and nationally independent Republic of Latvia?"

All permanent residents of the Republic of Latvia over the age of eighteen will be able to participate in the polling.

The poll will not be legally binding.

Nr. 3

1991. gada 12. februārī

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME APSTIPRINA REZOLŪCIJU PAR TAUTAS APTAUJU

Rīgā, Latvijā – Šodien Augstākās padomes rīta plenārsēdē deputāti apstiprināja rezolūciju par Latvijas iedzīvotāju aptaujas rīkošanu 1991. gada 3. martā. Aptaujas mērķis ir noskaidrot, cik liels ir Latvijas iedzīvotāju atbalsts neatkarīgai un demokrātiskai Latvijas Republikai.

Par aptaujas rīkošanu nobalsoja 101 deputāts, 2 balsoja pret un vēl 2 atturējās. Aptaujā tiks uzdots šāds jautājums: “Vai jūs esat par demokrātisku un neatkarīgu Latviju?”

Aptaujā varēs piedalīties visi pilngadību sasniegušie Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji. Aptaujas rezultāti nebūs juridiski saistoši.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 4

1991 g. 12 February

SUMMARY OF THE FEBRUARY 12, 1991 PLENARY SESSION OF THE SUPREME COUNCIL

RIGA, LATVIA -- At the plenary session of the Latvia Supreme Council this morning, People's Deputy Indulis Strazdins, who is elected in Jekabpils electoral district No. 129, was sworn in. Mr. Strazdins takes the place of his wife, Ita Kozakevics, who was a deputy but died tragically in October of 1990 in Italy.

Later, the US Congress and Senate Helsinki Commission delegation attended the Supreme Council as well. The leader of the visiting delegation Steny Hoyer made a speech in which he emphasized their solidarity with the Baltic States, and said that the visit itself is vivid proof of support to the Parliament of Latvia, elected in a democratic way.

The next question of the agenda concerned the nationwide poll. Deputy Valdis Birkavs spoke about this issue. He mentioned the Popular Front faction resolution accepted yesterday. This will organize elections on the 3rd of March and will answer the question "Do you support the democratic and independent Republic of Latvia?" Then, participating in debates, Ivars Redisons, the Deputy Chairman of the Popular Front of Latvia, wanted to make a statement. He stressed that the referendum organized by the USSR is against the peoples' will and is illegal. He called for the poll to be on the 3rd of March and hoped that the results would be additional support for the May 4th Declaration of Independence. At the same time, there were other opinions, such as Janis Strazdins, who proposed not to organize the poll, in case of a negative result. "Further development of our nation and state would be interrupted because there is a real danger that hateful forces could influence the results of the poll", he said. The resolution "On the organization of polling the inhabitants of Latvia" was accepted by 101 votes. It was decided to organize the poll on March 3 with the question, "Do you support a democratic and nationally independent Republic of Latvia?" It would ask for a straight reply - yes or no. The Republic of Latvia deputies' will is that the polling will be organized on the lines of existing territorial borders. The Republic Central Electoral Committee, the electoral committees of Latvia and of Riga districts, as well as Supreme Council of the Republic of Latvia have to organize the poll. The Presidium has the right to invite representatives from Parliaments of other states and international organizations as advisors, or observers.

1991. GADA 12. FEBRUĀRA AUGSTĀKĀS PADOMES PLENĀRSĒDES KOPSAVILKUMS

Rīgā, Latvijā – Latvijas Augstākās padomes šā rīta plenārsēdē zvērestu nodeva tautas deputāts Indulis Strazdiņš, kurš ievēlēts no Jēkabpils 129. vēlēšanu apgabala. I. Strazdiņš stājas savas sievas deputātes Itas Kozakevičas vietā, kura traģiski gāja bojā 1990. gada oktobrī Itālijā.

Pēc tam Augstāko padomi apmeklēja ASV Kongresa un Senāta Helsinku komisijas delegācija. Delegācijas vadītājs Stenijš Hoiyers savā runā uzsvēra ASV solidaritāti ar Baltijas valstīm un atzīmēja, ka šī vizīte apliecina atbalstu Latvijas demokrātiski ievēlētajam parlamentam.

Nākamais darba kārtības jautājums bija tautas aptauja. Par šo jautājumu izteicās deputāts Valdis Birkavs. Viņš atsaucās uz vakar pieņemto Tautas frontes frakcijas lēmumu, kas paredz, ka aptauja notiks 3. martā un atbildamais jautājums būs: “Vai jūs esat par demokrātisku un valstiski neatkarīgu Latvijas Republiku?” Pēc tam debatēs izteicās Tautas frontes priekšsēdētāja vietnieks Ivars Redisons. Viņš uzsvēra, ka PSRS organizētais referendums tiek rīkots pret tautas gribu un ir pretlikumīgs. Viņš aicināja aptauju rīkot 3. martā un izteica cerību, ka rezultāti vēlreiz apstiprinās 4. maija Neatkarības deklarāciju. Tajā pašā laikā tika pausti arī citi viedokļi, piemēram, Jānis Strazdiņš* ierosināja aptauju nerīkot, lai neriskētu ar negatīvu iznākumu, sakot: “Nelabvēlīga vai nepārliecinoša aptaujas rezultāta dēļ mūsu tautas un valsts neatkarības atjaunošanas turpmākais process var tikt apturēts (..), [jo] pastāv reāli draudi, ka naidīgie spēki, izmantojot vardarbīgas un nelikumīgas metodes, liktenīgi varēs ietekmēt aptaujas rezultātus.” Lēmums “Par Latvijas iedzīvotāju aptaujas sarīkošanu” tika pieņemts ar 101 balsi “par”. Tika nolemts aptauju rīkot 3. martā, uzdodot jautājumu: “Vai jūs esat par demokrātisku un valstiski neatkarīgu Latvijas Republiku?” Atbilde būs jāsniedz “jā/nē” formā. Latvijas Republikas deputāti nolēma, ka aptauja tiks rīkota eksistējošo teritoriālo robežu ietvaros. Aptauju organizēs Centrālā vēlēšanu komiteja, Latvijas un Rīgas apgabalu vēlēšanu komitejas, kā arī Latvijas Republikas Augstākā padome. Prezidijam ir tiesības konsultantu vai novērotāju statusā uzaicināt citu valstu parlamentu un starptautisko organizāciju pārstāvjus.

* Domāts Jānis Lagzdiņš.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 5

1991 g. « 12 » February

THE RESOLUTION "ON THE PROCESS OF ORGANIZING THE POLLING OF LATVIA'S INHABITANTS" PASSES BY A VOTE OF 100 OUT OF 104

RIGA, LATVIA -- The Supreme Council Plenary session discussed the resolution "On the process of organizing the polling of Latvia's inhabitants", which is scheduled for March 3. The plebiscite will be prepared and organized publicly and openly, in accordance with the law "on electing the Latvian SSR Local ~~xxx~~ Soviet People's Deputies". All persons who have reached the age of 18 and are registered as permanent residents in their passports (of the Republic of Latvia), have the right to participate in the plebiscite of the inhabitants of Latvia. Permanent residents not in Latvia at that time will not participate in the poll, therefore, there will be no off-shore voting districts. With this decision, any direct or indirect restrictions to vote are prohibited, depending on origin, social or financial status, race or nationality, etc. Clinically disturbed persons, those in prison will not participate. Students and others, who cannot be at their voting district on March 3 will be given the opportunity to vote seven days in advance. ~~X~~ R. Rikards' suggestion, to allow students to vote in the temporary district (location of their dormitory) registered in their passport, was accepted. However, this does not apply to students from other republics, studying in Latvia.

The resolution passed by a vote of 100 out of 104 deputies present. One voted against. The plenary session was led by Andrejs Krastins.

LĒMUMS “PAR KĀRTĪBU, KĀDĀ NOTIEK LATVIJAS IEDZĪVOTĀJU APTAUJA” PIENĒMTS AR 100 NO 104 BALSĪM

Rīgā, Latvijā – Augstākās padomes plenārsēdē tika apspriests lēmums “Par kārtību, kādā notiek Latvijas iedzīvotāju aptauja”, kas plānota 3. martā. Plebiscīts tiks sagatavots un rīkots publiski un atklāti saskaņā ar likumu “Par Latvijas PSR vietējo padomju tautas deputātu vēlēšanām”. Latvijas iedzīvotāju plebiscītā drīkstēs piedalīties personas, kuras sasniegušas 18 gadu vecumu un kuru pasē ir atzīme par pastāvīgu pierakstu Latvijas Republikā. Aptaujā nepiedalīsies iedzīvotāji, kuri aptaujas dienā atrodas ārpus Latvijas Republikas robežām, līdz ar to netiks veidoti vēlēšanu apgabali ārzemēs. Jebkuri tieši vai netieši piedalīšanās ierobežojumi atkarībā no izcelsmes, sociālā un mantiskā stāvokļa, rases vai nacionālās piederības utt. ir aizliegti. Iedzīvotāju aptaujā nepiedalīsies psihiski slimas personas un personas, kuras atrodas brīvības atņemšanas vietās. Studenti un citas personas, kuras nevarēs nobalsot savā vēlēšanu apgabalā 3. martā, ir tiesīgas nodot savu balsi septiņu dienu laikā pirms aptaujas dienas. Pēc R. Rikarda priekšlikuma studenti drīkstēs balsot pasē norādītajā pagaidu pieraksta (kopmītnes) apgabalā, taču šis noteikums neattiecas uz Latvijā studējošajiem studentiem no citām republikām.

Lēmums tika pieņemts, 100 no 104 klātesošajiem deputātiem balsojot “par”. “Pret” bija viens. Plenārsēdi vadīja Andrejs Krastiņš.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» FEBRUARY 13, 1991

BOMB BLAST AT LATVIA COMMUNIST PARTY HEADQUARTERS

RIGA, LATVIA--Yesterday evening, on February 12, at about 22.10, an explosion occurred at the Latvia Communist Party Central Committee headquarters in Riga. Sergeant Prokopenko, the Republic of Latvia Interior Ministry militia on duty at the headquarters, suffered injuries and was hospitalized at Riga's Hospital No. 1. About 20 windows in the six-story Party headquarters building were shattered by the blast along with approximately 60 windows in the 3-story apartment buildings across the street at Elizabetes Street 13, 15 and 17.

The Republic of Latvia Interior Ministry Prosecutor's office investigators and the Latvian SSR KGB investigators are handling the investigation of this explosion. Based on information from the Republic of Latvia Prosecutor's investigators, the bomb contained approximately 200 or 400 grams of explosive matter.

The explosion occurred about four hours after the United States Congressional Helsinki Commission delegation, led by Congressman Steny Hoyer (Maryland) and consisting of 12 Congressmen and one Senator, had completed an hour-and-a-half meeting at the Party Central Committee building with Alfreds Rubiks, First Secretary of the Latvia Communist Party.

Rita Aksenoka, head of the Republic of Latvia Prosecutor's Office Investigative unit for serious matters, expressed the opinion that this explosion corresponds to the nature of the previous series of bomb explosions in Riga during December 1990.

Nr. 1

1991. gada 13. februārī

SPRĀDZIENS LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS GALVENAJĀ MĪTNĒ

Rīgā, Latvijā – Vakar, 12. februāra vakarā, ap pulksten 22.10 Latvijas Komunistiskās partijas Centrālkomitejas galvenajā ēkā Rīgā nogranda sprādziens. Sprādzienā cieta ēkā dežurējošais Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas milicis seržants Prokopenko*, kurš ievietots Rīgas 1. slimnīcā. Sprādzienā tika izsisti apmēram 20 partijas sešu stāvu ēkas logi, kā arī apmēram 60 ielas pretējā pusē esošo dzīvojamo namu (Elizabetes ielā 13, 15 un 17) logi.

Sprādzienu izmeklēja Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Prokuratūras izmeklētāji un Latvijas PSR VDK izmeklētāji. Latvijas Republikas Prokuratūras izmeklētāji informē, ka spridzināšanā izmantoti 200 līdz 400 gramu sprāgstvielas.

Sprādziens partijas Centrālkomitejas ēkā atskanēja apmēram četras stundas pēc tam, kad tur noslēdzās ASV kongresmeņa Stenija Hoijera (Merilenda) vadītās Helsinku komisijas delegācijas – 12 kongresmeņi un viens senators – pusotru stundu garā tikšanās ar Latvijas Komunistiskās partijas pirmo sekretāru Alfrēdu Rubiku.

Latvijas Republikas Prokuratūras Sevišķi smago noziegumu izmeklēšanas pārvaldes priekšniece Rita Aksenoka norāda, ka šis sprādziens pēc tā pazīmēm atbilst 1990. gada decembrī Rīgā notikušo sprādzienu sērijai.

* Domāts Aleksandrs Prokopenko.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESĒS CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 2

19__ g. «___» FEBRUARY 13, 1991

EUROPEAN PARLIAMENT DELEGATION TO VISIT RIGA

RIGA, LATVIA--The European Parliament is sending an official delegation, a Committee of parliamentarians, from the Bureau of the Parliamentary Assembly is planning to visit Moscow, Tallinn (Estonia), Riga (Latvia) and Vilnius (Lithuania) from February 15 to 17, 1991, for the purpose of gathering information about the situation in the Baltic States of Estonia, Latvia and Lithuania.

The delegation will first meet in Moscow and then separate into individual groups which will visit one of the three Baltic capitals. The group visiting Riga will be led by Anders Bjorek, President of the Bureau of Parliamentary Assembly, Ludwig Steiner, Chairman of the Political Affairs Committee, Bruno Haller, Deputy Clerk of the Assembly, and Erik Leijon, Head of the President's Private Office.

During the delegation's visit to Riga the delegation plans to meet with representatives of the Republic of Latvia Parliament, Government and the various ethnic communities.

VISIT OF THE PRESIDUM OF DENMARK'S FOLKETINGET
IN LATVIA

Riga, February 12-13

MEMBERS OF THE DELEGATION OF DENMARK'S FOLKETINGET

Members of the Presidium of Folketinget:

Mr. H. P. Clausen, President of Folketinget
Mr. Henning Rasmussen, 1st Vice-President
Mr. Ivar Hansen, 2nd Vice-President
Mrs. Lilli Gyldenkilde, 3rd Vice-President
Mrs. Pia Kjoersgaard, Member of Folketinget

Staff of the Folketinget:

Mr. Erik Juul, Deputy Secretary General
Mr. Jens Adser Soerensen, Head of International Department
Mrs. Karen Bue Maali, Head of Section
Mr. Kurt Andersen, Counsellor
Mr. Svend Boje Madsen, Counsellor, Danish Embassy, Moscow
Mr. Torben Vigh, Adviser

Nr. 2

1991. gada 13. februārī

EIROPAS PARLAMENTA DELEGĀCIJA APMEKLĒS RĪGU

Rīgā, Latvijā – Eiropas Parlamenta oficiālā delegācija – Parlamentārās Asamblejas biroja parlamentāriešu komiteja – plāno apmeklēt Maskavu, Tallinu (Igaunija), Rīgu (Latvija) un Viļņu (Lietuva) 1991. gada 15.–17. februārī, lai ievāktu informāciju par situāciju Baltijas valstīs – Igaunijā, Latvijā un Lietuvā.

Delegācija sākumā apmeklēs Maskavu un pēc tam, sadaloties pa grupām, dosies uz trīs Baltijas valstu galvaspilsētām. Grupu, kura apmeklēs Rīgu, vadīs Parlamentārās Asamblejas biroja priekšsēdētājs Anderss Bjoreks, Politisko lietu komitejas priekšsēdētājs Ludvigs Šteiners, asamblejas sekretāra vietnieks Bruno Hallers un priekšsēdētāja privātā biroja vadītājs Eriks Leijons.

Vizītes laikā Rīgā delegācija plāno tikties ar Latvijas Republikas parlamenta, valdības un dažādu etnisko kopienu pārstāvjiem.

DĀNIJAS FOLKETINGA PREZIDIJA VIZĪTE LATVIJĀ

Rīgā, 12.–13. februārī

DĀNIJAS FOLKETINGA DELEGĀCIJA

Folketinga Prezidija locekļi:

H. P. Klausens, Folketinga priekšsēdētājs

Henings Rasmusens, priekšsēdētāja pirmais vietnieks

Ivars Hansens, priekšsēdētāja otrais vietnieks

Lillija Gjeldenkilde, priekšsēdētāja trešā vietniece

Pia Kjorsgārda, deputāte

Folketinga administrācijas darbinieki:

Eriks Jūls, ģenerāls sekretāra vietnieks

Jenss Adsers Serensens, Starptautisko attiecību departamenta vadītājs

Karena Bū Māli, daļas vadītāja

Kurts Andersens, padomnieks

Svends Boje Madsens, Dānijas vēstniecības Maskavā padomnieks

Torbens Vigs, padomnieks

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

1991g. « » February 21

EQUAL RIGHTS MINORITY FACTION MAY END BOYCOTT OF PARLIAMENT

RIGA, LATVIA--On February 20, 1991, several members from the two parliamentary factions in the Supreme Council of the Republic of Latvia met to discuss possible ways to resolve the month-long boycott of the Supreme Council by the minority opposition faction, "Equal Rights". (This boycott began after the tragic events of January 12 and 13 in Vilnius and Riga.)

On the following day, February 21, these representatives agreed to the text of a joint communique which stated that an inter-factional bureau should be established. Its first tasks could include the drafting of a joint announcement which objectively evaluates the January 1991 events in Latvia, the identification of priority problems requiring Supreme Council action, and a recommendation to the Supreme Council that it not enter into any agreements with any committees, political parties or social-political organizations.

On Monday, February 25, both parliamentary factions (the majority Popular Front of Latvia faction and the minority "Equal Rights" opposition faction) will separately discuss the formation of this proposed inter-factional bureau at their regularly-scheduled faction meetings and will determine which faction members would work in this bureau. Its first possible task might be the joint evaluation of the January 1991 events in Latvia.

Thus, there is a strong possibility now that the "Equal Rights" minority faction might return to the next regularly-scheduled Supreme Council plenary session on Tuesday, February 26, thus ending their parliamentary boycott.

(Text of the Joint Communique follows separately.)

Nr. 1

1991. gada 21. februārī

FRAKCIJA “LĪDZTIESĪBA” VARĒTU BEIGT BOIKOTĒT PARLAMENTU

Rīgā, Latvijā – 1991. gada 20. februārī vairāki Latvijas Republikas Augstākās padomes abu frakciju deputāti tikās, lai pārrunātu veidus, kā varētu tikt atrisināts mēnesi ilgušais mazākuma opozīcijas frakcijas “Līdztiesība” boikots attiecībā uz Augstākās padomes sēdēm (boikots tika sākts pēc 12. un 13. janvāra traģiskajiem notikumiem Viļņā un Rīgā).

Nākamajā dienā, 21. februārī, frakciju pārstāvji vienojās par kopīgu paziņojumu, ka tiks izveidots starpfrakciju birojs. Biroja pirmie uzdevumi būs izstrādāt kopīgu paziņojumu, kurā būtu ietverts objektīvs 1991. gada janvāra notikumu Latvijā izvērtējums, identificēt problēmas, kas Augstākajai padomei jārisina prioritārā kārtā, kā arī sagatavot rekomendāciju Augstākajai padomei nenoslēgt nekādas vienošanās ar komitejām, politiskām partijām vai sabiedriski politiskām organizācijām.

Pirmdien, 25. februārī, abas parlamenta frakcijas (vairākuma Tautas frontes frakcija un mazākuma frakcija “Līdztiesība”) savās kārtējās sēdēs atsevišķi apspriedīs ierosinājumu par starpfrakciju biroja izveidi un izlems, kurus frakcijas deputātus deleģēt darbam šajā birojā. Biroja pirmais uzdevums varētu būt kopīga 1991. gada janvāra notikumu Latvijā izvērtēšana.

Tātad ļoti iespējams, ka mazākuma frakcija “Līdztiesība” atgriezīsies Augstākajā padomē uz tās nākamo kārtējo plenārsēdi otrdien, 26. februārī, līdz ar to izbeidzot savu boikotu.

(Pielikumā – kopīgā paziņojuma teksts.)

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

1991 g. « » February 21

Joint Communiqué of Supreme Council Deputy Groups from Two Parliamentary Factions

In order to further develop the agreement concerning the renewal of joint work, a meeting of two groups of deputies -- from both the Popular Front of Latvia parliamentary faction and from the "Equal Rights" faction -- occurred on February 20, 1991, with an aim to form an inter-factional coordinatory and conciliatory body.

In this discussion, dedicated to a wide range of questions, participated:

From the majority parliamentary faction--J. Dinevičs, V. Dozorčevs, A. Kiršsteins, O Blumbergs, and I. Geidāns; and from the opposition faction--S. Dimanis, T. Zhdanok, L. Kurdyumov, and G. Morozhli.

It was decided during the meeting that this coordinatory and conciliatory body could have the status of a standing inter-factional bureau, established directly by both factions themselves. The possible spheres of this bureau's activity were defined. The deputies regarded it desirable to establish such a bureau in the near future.

Both sides agreed that one of the first steps of the bureau could be: the issuing of a joint announcement objectively evaluating the events which took place in Latvia in January, 1991; the identification of priority problems requiring legislative solutions, and a recommendation to the Supreme Council not to enter into agreements with any committees, political parties and socio-political organizations.

It was acknowledged that should a difference of opinion arise, the inter-factional bureau should further the achievement of public agreement in the Republic of Latvia, the stabilization of political processes, and democratization.

February 21, 1991

Riga, Latvia

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 51. lp.

Nr. 2

1991. gada 21. februārī

DIVU AUGSTĀKĀS PADOMES FRAKCIJU DEPUTĀTU KOPĪGAIS PAZIŅOJUMS

Lai īstenotu vienošanos atsākt kopīgo darbu, 1991. gada 20. februārī bija sarīkota divu parlamenta frakciju – Tautas frontes frakcijas un frakcijas “Līdztiesība” – deputātu tikšanās, kuras mērķis bija izveidot starpfrakciju saskaņošanas un samierināšanas orgānu.

Diskusijā, kurā tika pārrunāts plašs jautājumu loks, piedalījās:

no vairākuma frakcijas – J. Dinevičs, V. Dozorcevs, A. Kiršteins, O. Blumbergs un I. Geidāns; no opozīcijas frakcijas – S. Dīmanis, T. Ždanoka, L. Kurdjumovs un G. Morozļi.

Tikšanās laikā tika nolemts, ka saskaņošanas un samierināšanas orgānam varētu piešķirt pastāvīga starpfrakciju biroja statusu un to tiešā veidā komplektētu abas parlamenta frakcijas. Tika definētas iespējamās biroja atbildības jomas. Deputāti uzskatīja par nepieciešamu biroju izveidot tuvākajā laikā.

Puses vienojās, ka pirmie biroja uzdevumi būtu šādi: izstrādāt kopīgu paziņojumu, kurā būtu objektīvi izvērtēti 1991. gada janvāra notikumi Latvijā; identificēt prioritārās problēmas, kas risināmas likumdošanas ceļā; izstrādāt rekomendāciju Augstākajai padomei neslēgt vienošanās ar komitejām, politiskām partijām vai sociāl-politiskām organizācijām.

Tika nolemts, ka atšķirīgu viedokļu gadījumā starpfrakciju birojam ir jāveicina sabiedriskas vienošanās panākšana, politisko procesu stabilizēšana un demokratizācija Latvijas Republikā.

1991. gada 21. februārī

Rīgā, Latvijā

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» February 26, 1991

OPPOSITION FACTION ENDS BOYCOTT OF LATVIA PARLIAMENT

RIGA, Latvia--

Over 40 members of the opposition "Equal Rights" faction attended this morning's plenary session of the Supreme Council of the Republic of Latvia, thus ending their six-week-long boycott of the Supreme Council.

This boycott ended with the agreement of both factions to create an inter-faction

bureau as a compromise mechanism to break the parliamentary deadlock. This inter-faction bureau will consist of five representatives from each faction--the Popular Front of Latvia faction (the majority faction) and the "Equal Rights" faction (the opposition and minority faction). The agreed functions of the inter-faction bureau are to 1) undertake political analyses of the situation in Latvia and promote information exchange between the two factions, 2) to coordinate proposals of the faction leadership as to the priorities of draft legislation in parliamentary commissions or plenary session agendas, and 3) to coordinate the proposals of the two factions as to amplifying the work of the Supreme Council, its Presidium and its institutions.

However, the opening of this morning's plenary session included immediate skirmishes over the opposition's proposals to immediately include proposals on citizenship, the status of agriculture in Latvia and other declarations. The proposal regarding citizenship was sent to the Supreme Council's committee on citizenship in accordance with Supreme Council procedures.

The opposition's boycott of Parliament began after the tragic events in Vilnius on January 12/13 and the barricade movement in Riga beginning on January 13. The opposition had submitted a changing list of demands which they stated must be met prior to their return to the Supreme Council including: the formation of a new coalition government which included members of the opposition, the formation of a "harmonization" commission which would be a body above the Supreme Council Presidium, the removal of the barricades in Old Riga and around the Supreme Council, the repeal of all laws passed by the Supreme Council which conflict with the USSR Constitution and/or laws, and the repeal of an alleged "alliance" with the Citizens' Congress.

This end of the parliamentary boycott occurs during the final week before the March 3 advisory vote in Latvia about its status as a democratic and independent Republic of Latvia, which is strongly being opposed by the "Equal Rights" faction.

Nr. 1

1991. gada 26. februārī

OPOZĪCIJAS FRAKCIJA BEIDZ BOIKOTĒT LATVIJAS PARLAMENTU

Rīgā, Latvijā –

Vairāk nekā 40 opozīcijas frakcijas “Līdztiesība” deputāti šorīt piedalījās Latvijas Republikas Augstākās padomes plenārsēdē, tādējādi izbeidzot sešas nedēļas ilgušo Augstākās padomes boikotēšanu.

Boikots tika izbeigts pēc abu frakciju vienošanās, ka tiks izveidots starpfrakciju birojs – kompromisa mehānisms parlamentārā bezizejas stāvokļa atrisināšanai. Starpfrakciju biroja sastāvā būs pa pieciem pārstāvjiem no katras frakcijas – Tautas frontes frakcijas (vairākuma frakcija) un frakcijas “Līdztiesība” (mazākuma opozīcijas frakcija). Nolemts, ka starpfrakciju biroja funkcijas būs šādas: 1) veikt Latvijā izveidojušās situācijas politisko analīzi un veicināt informācijas apmaiņu starp abām frakcijām; 2) saskaņot frakciju vadītāju priekšlikumus attiecībā uz plenārsēdēs vai komisijās izskatāmajiem likumprojektiem; 3) saskaņot abu frakciju priekšlikumus, lai uzlabotu Augstākās padomes, tās Prezidija un struktūrvienību darbu.

Tomēr šā rīta plenārsēde sākās ar strīdiem par opozīcijas priekšlikumiem nekavējoties darba kārtībā iekļaut jautājumus par pilsonību, lauksaimniecības nozares statusu Latvijā un citām deklarācijām. Priekšlikums attiecībā uz pilsonību Augstākās padomes noteiktajā kārtībā tika nodots izskatīšanai attiecīgajai Augstākās padomes komisijai.

Opozīcija sāka boikotēt parlamenta darbu pēc 12. un 13. janvāra traģiskajiem notikumiem Viļņā un barikāžu kustības sākuma Rīgā 13. janvārī. Opozīcija ir iesniegusi daudzkārt mainītu sarakstu ar prasībām, kam jābūt izpildītām, lai tā atgrieztos Augstākajā padomē, tostarp šādām: jaunas – koalīcijas valdības izveide, tajā iekļaujot arī opozīcijas pārstāvjus; tādas “saskaņošanas” komisijas izveide, kurai būtu augstākas pilnvaras nekā Augstākās padomes Prezidijam; barikāžu nojaukšana Vecrīgā un ap Augstāko padomi; visu PSRS Konstitūcijai un/vai likumiem neatbilstošo Augstākās padomes likumu atcelšana un it kā noslēgtās vienošanās ar Pilsoņu kongresu atcelšana.

Parlamenta boikots ir izbeigts pēdējā nedēļā pirms 3. martā plānotā konsultatīvā balsojuma par demokrātisku un valstiski neatkarīgu Latvijas Republiku, pret ko it sevišķi protestē frakcija “Līdztiesība”.

1991. gada marta preses relīzes

Press releases March 1991

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811. Rīga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 21611

Nr. 1

1991g. < 1 > March

REPUBLIC OF LATVIA SUPREME COUNCIL PRESIDIUM MEETING - ADVISORY
VOTE PREPARATIONS STILL RUNNING SMOOTHLY

RIGA, LATVIA -- In this morning's meeting of the Republic of Latvia Supreme Council Presidium, Mr. Gunars Blums, Chairman of the Central Advisory Vote Commission, reported that over the past 24 hours, in general, events were proceeding in an orderly fashion.

- In the Preiļu region, between 2500 - 3000 people have already participated in the advisory vote.

- The Rēzeknes region had called and requested international ~~obs~~ observers.

- In Riga and the Cēsis region, events proceeded in an orderly fashion.

- The Presidium of the City of Riga Kurzeme District Municipal Deputies Council discussed the resolution of the Supreme Council concerning the advisory vote. They passed a resolution stating that they will not be held responsible for the process in their region.

- A number of the Supreme Council's Deputies have reported that archaically old voter's lists have appeared in outlying regions. In the Vidzeme suburb, there are names on the voting lists that were not on previous lists. These voter registration lists must be immediately examined.

Finally, the Presidium decided to send greetings on behalf of the Republic of Latvia Supreme Council to the Ambassador of Latvia in Washington, DC, Anatols Dinbergs, who will be 80 years old on Sunday, March 3.

Nr. 1

1991. gada 1. martā

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES PREZIDIJA SĒDE – APTAUJAS SAGATAVOŠANAS DARBI AIZVIEN NORIS GLUDI

Rīgā, Latvijā – Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidija šā rīta sēdē Centrālās aptaujas komisijas priekšsēdētājs Gunārs Blūms ziņoja, ka pēdējo 24 stundu laikā kopumā sagatavošanās process noris bez aizķeršanās:

- Preiļu rajonā aptaujā nobalsojuši jau 2500–3000 cilvēku;
- Rēzeknes rajons ir pieprasījis nosūtīt starptautiskos novērotājus;
- Rīgā un Cēsu rajonā process noris gludi;
- Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tautas deputātu padome ir izskatījusi Augstākās padomes lēmumu par aptauju, nolēmjot, ka tā neuzņemsies atbildību par šo procesu savā rajonā;
- vairāki Augstākās padomes deputāti ir ziņojuši, ka attālākos rajonos ir parādījušies arhaiski vēlētāju saraksti. Vidzemes priekšpilsētā vēlētāju sarakstos parādās vārdi, kas nav iekļauti iepriekšējos sarakstos. Šie vēlētāju reģistrācijas saraksti ir nekavējoties jāpārbauda.

Prezidijs arī nolēma Latvijas Republikas vārdā nosūtīt apsveikumu Latvijas vēstniekam ASV Anatolam Dinbergam, kuram svētdien, 3. martā, apritēs 80 gadi.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

1991 g. « 1 » March

"EQUAL RIGHTS" FACTION APPEAL TO THE INHABITANTS OF LATVIA

The "Equal Rights" parliamentary faction holds an opinion that the advisory vote violates human rights principles, that it is improper and tactless from the political point of view.

An ordinary public opinion poll is given all the attributes of a referendum. The "advisory vote" has neither political nor judicial consequences. But we can already say, that the positive answer "yes" to the independent and democratic statehood of Latvia will be used by Popular Front politicians in order to mislead world public opinion and create hysteria in the mass media.

How valid will the result of the "advisory vote" be? Our "democracy" has experience in counterfeiting and falsifying elections. And specially invited observers from abroad will only report the beforehand prepared results.

Those who have decided not to participate in the "advisory vote" have already made their choice. But to our supporters who will participate, we recommend that they cross out both "yes" and "no". Such a vote will be regarded as invalid.

The "Equal Rights" parliamentary faction will try to supervise the course of the "advisory vote" as much as possible in order to prevent violations. At the same time the deputies of "Equal Rights" faction are likely not to participate in the "advisory vote". This is because the Republic of Latvia Supreme Council has deprived thousands of inhabitants of the right to participate in the "advisory vote". (the military, officials of the Ministry of Interior, etc.)

- Sergejs Dimanis
"Equal Rights" faction leader

(translated from Sovjetskaja Latvia, No. 29 (14499)
February 19, 1991)

Nr. 2

1991. gada 1. martā

FRAKCIJAS “LĪDZTIESĪBA” UZSAUKUMS LATVIJAS IEDZĪVOTĀJIEM

Parlamenta frakcija “Līdztiesība” uzskata, ka tautas aptauja ir pretrunā ar cilvēktiesību principiem, tā ir politiski nepieņemama un netaktiska.

Parastai socioloģiskajai aptaujai tiek piešķirts referenduma statuss. “Tautas aptaujai” nav nedz politisku, nedz juridisku seku. Taču mēs jau zinām, ka Tautas frontes politiķi pozitīvo atbildi “jā” attiecībā uz demokrātisku un valstiski neatkarīgu Latviju izmantos, lai maldinātu starptautisko sabiedrību un izraisītu histēriju masu medijos.

Cik likumīgi būs “tautas aptaujas” rezultāti? Mūsu “demokrātijā” jau ir pieredze ar vēlēšanu rezultātu viltošanu. Un no ārzemēm īpaši ataicinātie novērotāji tikai izziņos iepriekš nolemtos rezultātus.

Tie, kuri nolēmuši nepiedalīties “tautas aptaujā”, savu izvēli jau ir izdarījuši. Taču tiem mūsu atbalstītājiem, kuri piedalīsies, mēs iesakām izsvītrot abas atbildes – gan “jā”, gan “nē”. Šādi biļeteni tiks uzskatīti par nederīgiem.

Frakcija “Līdztiesība” centīsies, cik vien tas iespējams, uzraudzīt “tautas aptaujas” norisi, lai novērstu pārkāpumus. Tomēr frakcijas “Līdztiesība” deputāti, visticamāk, “tautas aptaujā” nepiedalīsies, tādēļ ka Latvijas Republikas Augstākā padome tiesības piedalīties tajā ir liegusi tūkstošiem iedzīvotāju (militārpersonām, Iekšlietu ministrijas amatpersonām utt.).

Sergejs Dīmanis

Frakcijas “Līdztiesība” priekšsēdētājs

[Tulkots no laikraksta “Sovetskaja Latvija”, Nr. 29 (14499), 1991. gada 19. februāris.]

PRESS CENTER
SUPREME COUNCIL OF LATVIA

1.03 91
№ 3

PRESS RELEASE

LATVIANS ABROAD SEND IN THEIR VOTES

The Central election commission has received many letters and appeals from Latvian residents temporarily out of the country. These appeals request that the votes of those temporarily out of the country be counted in the plebiscite for a free and independent Latvia. Many appeals have come from young Latvians serving in the Soviet military. Such appeals have been received from Andris Luks, Laimonis Mažeikis from Astrakhan, Māris Laksa from Rjazan. Telegrams have been received from individuals residing in other countries, and those away on business or pleasure. Votes for an independent and democratic Latvia have been registered from Valija, Juris, Mārtiņš Sausiņi, Māra and Māris Prāvi from Sweden, Ilze and Ieva Graubiņa from Spain. A telegram received from the Latvian legation in Washington, DC, states that the legation is prepared to register votes from those Latvian citizens currently visiting the USA. The Popular Front support group of ~~Latvia~~ Australia has also sent its voice of support for the March 3rd plebiscite and has stated that the members of the support group are doing everything in their power to bring to fruition the wishes of the people of Latvia --- to attain an independent and democratic Latvia.

LATVIEŠI NO ĀRZEMĒM IESŪTA BALSIS

Centrālā vēlēšanu komisija ir saņēmusi daudz vēstuļu un lūgumu no Latvijas iedzīvotājiem, kuri īslaicīgi uzturas ārpus valsts. Šajos iesniegumos ir ietverta prasība plebiscītā par brīvu un neatkarīgu Latviju pieskaitīt arī īslaicīgi ārpus valsts esošo iedzīvotāju balsis. Daudzi lūgumi ir saņemti no latviešu jauniešiem, kas dien Padomju armijā. Šādi lūgumi ir saņemti no Andra Luka, Laimoņa Mažeika Astrahaņā, Māra Lakšas Rjazaņā. Ir saņemtas telegrammas no personām, kas uzturas citās valstīs, kā arī personām, kuras devušās komandējumos vai atpūtas braucienos. Par neatkarīgu un demokrātisku Latviju atdotās balsis ir saņemtas un reģistrētas no Zviedrijas – Valijas, Jura un Mārta Sausiņiem, Māras un Māra Prāviem, no Spānijas – Ilzes un Ievas Graubiņām. Telegrammā no Latvijas sūtniecības Vašingtonā ziņots, ka sūtniecība ir gatava reģistrēt šobrīd Amerikas Savienotajās Valstīs esošo Latvijas pilsoņu balsis. Tautas frontes atbalsta grupa Austrālijā arī paudusi atbalstu 3. marta tautas aptaujai un apliecinājusi, ka dara visu, ko vien spēj, lai palīdzētu Latvijas tautai piepildīt ilgas pēc savas neatkarīgas un demokrātiskas valsts.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 4

1991 g. «1.» martā

BRIEFING ON THE PLEBISCITE
March 1, 1991
Press Center, Supreme Council of Latvia

The following deputies participated in the briefing: Deputy Chairman of the Supreme Council Andrejs Krastiņš, Chairman of the Supreme Council Commission on Education, Science and Culture Peteris Lakis, Chairman of the Commission on Human Rights and Nationality problems Andrejs Pantelejevs, Chairman of the central election commission Gunars Blums, Supreme Council deputies Leonids Kurdjumovs and Rolands Rikards..

In response to the question why has the Supreme Council not yet adopted a resolution regarding the March 17 USSR-wide referendum, A. Krastins replied that there is no such law because this referendum is not applicable to Latvia. But recent events point to the necessity of adopting such a resolution.

Regarding forecasts ~~for~~ of plebiscite results, Mr. Krastins stated that they should be similar to the results of the elections in May of 1990. However, Mr. Alfreds Rubiks, Chairman of the Communist Party in Latvia, has stated that 55% of the population will vote yes, but if the results show a greater percentage, this will prove that the results have been tampered with.

In the preparatory period leading up to the plebiscite various proclamations have been distributed. Other methods of interfering with the work of the plebiscite have been noted. All of these cases will be investigated, as there is no question that they can influence the proceedings of the plebiscite.

G. Blums informed that there are / 1400 voting districts which are staffed by approximately 28000 people. Several thousand voters have submitted their votes in advance.

L. Kurdjumovs informed the audience about the work of the inter-faction office in Parliament. P. Lakis discussed the new Law on Education.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 57. lp.

Nr. 4

1991. gada 1. martā

PRESES KONFERENCE PAR TAUTAS APTAUJU

1991. gada 1. martā

Latvijas Augstākās padomes Preses centrā

Preses konferencē piedalījās šādi deputāti: Augstākās padomes priekšsēdētāja vietnieks Andrejs Krastiņš, Augstākās padomes Izglītības, zinātnes un kultūras komisijas priekšsēdētājs Pēteris Laķis, Cilvēka tiesību un nacionālo jautājumu komisijas priekšsēdētājs Andrejs Panteļejevs, Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Guņārs Blūms, Augstākās padomes deputāti Leonīds Kurdjumovs un Rolands Rikards.

Atbildot uz jautājumu, kādēļ Augstākā padome vēl nav pieņēmusi lēmumu par Vissavienības 17. marta referendumu, A. Krastiņš norādīja, ka šeit tāda likuma nav, jo šis referendums neattiecas uz Latviju, tomēr pēdējā laika notikumi liecina par nepieciešamību šādu lēmumu pieņemt.

Attiecībā uz prognozēm par tautas aptaujas iznākumu A. Krastiņš sacīja, ka tam vajadzētu būt līdzīgam 1990. gada maija vēlēšanu rezultātiem. Savukārt Latvijas Komunistiskās partijas līderis Alfrēds Rubiks norādīja, ka 55 % iedzīvotāju balsos "jā", augstāks atbalsts liecinās par rezultātu viltošanu.

Tautas aptaujas sagatavošanas posmā ir izskanējuši dažādi uzsaukumi. Ir novēroti arī citi mēģinājumi iejaukties aptaujas rīkošanā. Visi šie gadījumi tiks izmeklēti, jo tie, bez šaubām, var ietekmēt aptaujas norisi.

G. Blūms informēja, ka ir 1400 vēlēšanu apgabali, kurus apkalpo apmēram 28 000 cilvēki. Vairāki tūkstoši balsstiesīgo jau ir nobalsojuši iepriekš.

L. Kurdjumovs klātesošos informēja par parlamenta starpfrakciju biroja darbu. P. Laķis izteicās par jauno Izglītības likumu.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. _____

19⁹¹ g. « 1 » March _____

ATTENTION

On SATURDAY, MARCH 2, Popular Front activists have organized various campaign brigades to different voting districts. Actors, musicians, folk and other ensembles will participate in the brigades, Journalists are invited to join in the campaign trips, as eyewitnesses to the activities.

- Those interested in travelling to DAUGAVPILS meet at 7.30 AM at LTF Headquarters, Vecpilsētas St. 13/15 departure time 8.00 AM.
or another bus will depart for DAUGAVPILS at 5.30 AM from the LTF Headquarters and will return at 6.00 PM
- Those interested in Riga voting districts meet at 9.30 AM at LTF Headquarters.

For more information call the LTF Information Center, 211097.

1991. gada 1. martā

UZMANĪBU

Sestdien, 2. martā, Tautas frontes aktīvisti uz vairākiem vēlēšanu iecirkņiem nosūtīs kampaņas grupas. Tajās būs iesaistīti aktieri, mūziķi, folkloras un citi ansambļi. Žurnālisti aicināti piedalīties šajos braucienos kā pasākuma novērotāji.

– Tie, kas vēlas doties uz DAUGAVPILI, tiksies pulksten 7.30 pie LTF ēkas Vecpilsētas ielā 13/15; izbraukšana pulksten 8.00

vai vēl viens autobuss uz DAUGAVPILI aties no LTF ēkas pulksten 5.30 un atgriezīsies pulksten 18.00.

– Tie, kas vēlas apmeklēt vēlēšanu iecirkņus Rīgā, tiksies pie LTF ēkas pulksten 9.30.

Papildu informācijas iegūšanai sazināties ar LTF Informācijas centru pa tālruni 211097.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESĒS CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 3

1991 g. « 3 » March

LATEST ON THE ADVISORY VOTE - 60% HAVE VOTED

RIGA, LATVIA -- During a Supreme Council of Latvia Presidium meeting today, Central Advisory Vote Committee Chairman

Blums reported, that by 12.00 today, an average of ~~60~~ 60% of rural area residents had voted. The highest percentage was in the Ventspils district - 75%. The percentage is much lower in Riga City districts. However, compared to voter participation levels during the Republic of Latvia Supreme Council elections a year ago, the data indicates a much higher turnout. Among the Riga City districts, ~~the~~ Ceter district has had the highest turnout so far.

The Riga City Kurzeme district has aroused the most concern, because, as in other areas of the Republic, the Baltic Railway Department Building is not working today, and as a result no passports are being issued and residents cannot vote.

Maris Budovskis from the Foreign Affairs Commission, told reporters in a press briefing, that 62 observers from 14 Western nations have arrived, as well as diplomats from Austrian, Canadian, Czechoslovakian and American embassies in the Soviet Union. Also, from 4 neighboring ~~the~~ countries - Russia, Lithuania, Azerbaidjan and Estonia - and the Moscow and Leningrad Municipal Deputies Council have sent a total of 48 observers.

Nr. 3

1991. gada 3. martā

JAUNĀKĀ INFORMĀCIJA PAR TAUTAS APTAUJU – NOBALSOJUŠI 60 %

Rīgā, Latvijā – Šodien Augstākās padomes Prezidija sēdē Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs G. Blūms ziņoja, ka līdz pulksten 12.00 lauku rajonos nobalsojuši vidēji 60 % iedzīvotāju. Visvairāk balsojuši Ventspils rajonā – 75 %. Nobalsojušo īpatsvars Rīgas pilsētas iecirkņos ir daudz zemāks. Tomēr salīdzinājumā ar balsotāju aktivitāti pērn Latvijas Republikas Augstākās padomes vēlēšanās pašreizējie dati uzrāda daudz lielāku aktivitāti. No Rīgas pilsētas iecirkņiem pagaidām vislielākā vēletāju aktivitāte ir novērota Centra rajonā.

Rīgas pilsētas Kurzemes rajons rada vislielākās bažas, jo, tāpat kā citviet republikā, šodien nestrādā Baltijas Dzelzceļa pārvaldes ēka, līdz ar to netiek izsniegtas pases un iedzīvotāji nevar nobalsot.

Ārlietu komisijas pārstāvis Māris Budovskis preses konferencē žurnālistus informēja, ka [Latvijā] ieradušies 62 novērotāji no 14 Rietumvalstīm, kā arī diplomāti no Austrijas, Kanādas, Čehoslovākijas un ASV vēstniecībām Padomju Savienībā. Arī četras kaimiņvalstis (Krievija, Lietuva, Azerbaidžāna un Igaunija) un Maskavas un Ļeņingradas pilsētu tautas deputātu padomes ir atsūtījušas kopumā 48 novērotājus.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 5

1991 g. 3 March

LATVIANS IN EXILE VOTE

RIGA, LATVIA -- The Latvian Information Center in Sweden reports that by march 1, 1991 at 2 PM (Swedish time) 918 Latvians who reside permanently in Sweden had cast ballots in favor of the advisory vote.

A telegram with 536 positive votes was sent from England.

Telegrams have also been received from many Latvian organizations outside Latvia. In total, 8,770 of these have expressed their support for a free and independent Latvia.

48 individuals from the USA and 1 from Venezuela have also telegraphed their support.

59 Latvian nationals, who are currently studying or working in Sweden have also voted in favor of the advisory vote.

Nr. 5

1991. gada 3. martā

TRIMDAS LATVIEŠI BALSĒ

Rīgā, Latvijā – Latvijas informācijas centrs Zviedrijā ziņo, ka līdz 1991. gada 1. marta pulksten 14.00 pēc Zviedrijas laika tautas aptaujā “par” nobalsojuši 918 Zviedrijā pastāvīgi dzīvojošie latvieši.

Telegrammā no Anglijas tika saņemtas 536 pozitīvas balsis.

Telegrammas ir saņemtas arī no daudzām latviešu organizācijām ārpus Latvijas. Kopumā 8770 no tām izteikts atbalsts brīvai un neatkarīgai Latvijai.

Ir saņemtas 48 atsevišķu personu telegrammas no ASV un viena no Venecuēlas, arī tajās pausts atbalsts.

Savas balsis “par” nodevuši arī 59 latvieši, kas šobrīd mācās vai strādā Zviedrijā.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESĒS CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 2

19__ g. < ___ > MARCH 4, 1991

At this morning's press conference before the March 3 Latvia advisory vote results were official, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Republic of Latvia Supreme Council, answered questions about the meaning of the advisory vote results both within Latvia, to Moscow and to the West.

In response to a question about what will these advisory vote results give to Latvia's parliament, Gorbunovs stated that first these results of the advisory vote of all nationalities living in Latvia certifies that the Republic of Latvia society (majority thereof) has stated its recognition and agreement with Latvia's parliament and its political program. This allows the Latvia parliament to discuss its established goal--to form the democratic and independent statehood of the Republic of Latvia--as corresponding to the interests of the majority of Latvia's society. This also allows us to think about the stabilization process in all of Latvia's society.

"These individual leaders of the local government councils, which had previously worked against the path defined by the May 4 declaration, will be faced to compare their actions with the desire, expressed by the majority of the residents in their administrative territories, to participate in the joint formation process of the Republic of Latvia." This is because there is no city, region or Riga city-region in Latvia where the majority of residents did not answer positively to the advisory vote question, stated Gorbunovs.

Even Daugavpils, where only 12% of the residents are ethnic Latvians, 51% of these voting voted "Yes" to the question.

The results of the advisory vote is yet another argument for the USSR Supreme Council and President Gorbachev not to stand in the way of the desire of the people of Latvia in forming the independent statehood of Latvia. It is also an argument to the Western states to accelerate the process of de facto recognition of the Republic of Latvia from their side.

As for the Question, how Gorbachev's policies might now change toward the Baltic issue, Gorbunovs said that he "remembers that Gorbachev started the democratization process in the USSR and that I don't think that the Baltics will be the region where Gorbachev could stop the democratization process.

Gorbunovs answered questions about his viewpoint on citizenship, whether the advisory vote would change his previous views on citizenship (the "O" variant where everyone living in Latvia could be a citizen without language or residence requirements). Gorbunovs answered that his thoughts did not change and that citizenship should be granted to all permanent residents in Latvia who desire Latvia citizenship and who wish to form an independent democratic statehood for Latvia. But people who move to Latvia would clarify citizenship questions as in any other democratic independent country.

Nr. 2

1991. gada 4. martā

Šā rīta preses konferencē pirms 3. marta tautas aptaujas oficiālo rezultātu paziņošanas Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs atbildēja uz jautājumiem par tautas aptaujas rezultātu nozīmi Latvijā, Maskavā un Rietumos.

Atbildot uz jautājumu, ko šīs aptaujas rezultāti dos Latvijas parlamentam, Gorbunovs paziņoja, ka, pirmkārt, tautas aptaujas rezultāti atspoguļo dažādu tautību Latvijas iedzīvotāju viedokli un apliecina, ka Latvijas Republikas sabiedrība (tās vairākums) atzīst un atbalsta Latvijas parlamentu un tā politisko programmu. Tādējādi arī Latvijas parlaments var virzīties uz paša nosprausto mērķi – demokrātiskas un valstiski neatkarīgas Latvijas Republikas izveidi atbilstoši Latvijas sabiedrības vairākuma interesēm, kā arī domāt par visas Latvijas sabiedrības stabilizācijas procesu.

“Tie atsevišķie vietējo padomju vadītāji, kuri iepriekš darbojās pret 4. maija deklarācijā iezīmēto ceļu, būs spiesti savu rīcību salīdzināt ar savu administratīvo teritoriju iedzīvotāju vairākuma izteikto vēlmi piedalīties kopējā Latvijas Republikas veidošanas procesā. Pamatojums ir fakts, ka Latvijā nav nevienas pilsētas, rajona, pat ne Rīgas pilsētas rajona, kur nebūtu saņemts pozitīvs kopējais balsojums aptaujā,” Gorbunovs sacīja.

Pat Daugavpilī, kur tikai 12 % iedzīvotāju ir latvieši, 51 % balsojušo uz aptaujas jautājumu atbildēja “jā”.

Tautas aptaujas rezultāti ir vēl viens arguments tam, lai PSRS Augstākā padome un prezidents Gorbačovs nevarētu stāties ceļā Latvijas tautai, kas apliecinājusi savu vēlmi veidot valstiski neatkarīgu Latviju. Tie arī mudina Rietumvalstis paātrināt Latvijas Republikas *de facto* atzīšanu.

Attiecībā uz to, kā varētu mainīties Gorbačova politika pret Baltijas valstīm, Gorbunovs sacīja, ka viņš atceras, kā Gorbačovs aizsāka demokratizācijas procesus Padomju Savienībā, un nedomā, ka Gorbačovs varētu apturēt demokratizācijas procesus Baltijas valstīs.

Gorbunovs atbildēja uz jautājumiem par pilsonību, par to, vai tautas aptauja neliks viņam mainīt savu iepriekšējo nostāju šajā jautājumā (“nulle variants” – pilsonība tiek piešķirta visiem Latvijas iedzīvotājiem neatkarīgi no viņu tautības vai Latvijā pavadītā laika). Gorbunovs atbildēja, ka savas domas nav mainījis un ka pilsonība jāpiešķir visiem pastāvīgajiem Latvijas iedzīvotājiem, kuri to vēlas un atbalsta demokrātiskas, valstiski neatkarīgas Latvijas veidošanu. Savukārt iebraucēji pilsonību varētu iegūt tāpat, kā tas notiek jebkurā citā neatkarīgā demokrātiskā valstī.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «___» March 6, 1991

THREE NEW EXPLOSIONS IN RIGA AND ENVIRONS--INCLUDES BRIDGE

Riga, Latvia--This morning, between 3.30 and 4.30 a.m., three explosions occurred in Riga and the surrounding area:

One explosion was at the Republic of Latvia Interior Ministry dormitory for Interior Ministry militia, located in Riga, at Koku Street 2. Windows were damaged, but no injuries were reported. This explosion occurred in or near the entrance of the dormitory.

The second explosion occurred at the high-rise apartment building in Riga, at Ezermalas Street 2, Building 2, where Soviet Army officers, instructors and other employees of the J. Alksnis Higher Aviation School and their families live. This explosion occurred in the building's elevator between the 11th and 12th floors and damaged the elevator and nearby stairway. The outer doors of several nearby apartments were also damaged. Again, no injuries were reported.

The third explosion occurred on a bridge crossing the Gauja River, near the Soviet Army village, Adazi II, about 20 kilometers from Riga. One portion of the bridge was damaged, but traffic was again allowed on the bridge by 12 noon today. No injuries were reported in this location, although the bridge is between the village and the nearby large Soviet Army installation.

This information is based on reports from the Republic of Latvia Interior Ministry Information Service Director Edite Pulka. Investigations are continuing and further details will be clarified later today.

According to Rita Aksjonoka, Director of the Serious Matters Investigation Department for the Republic of Latvia Prosecutor, it is currently important for someone that the current situation in Latvia become more tense, particularly in Riga. These explosions appear to be planned, so that people would have been injured or killed.

These explosions occur several days after the highly successful results of the Latvia March 3 advisory vote, where 87% of eligible voters participated and 73% of those voting voted for a democratic and independent statehood of the Republic of Latvia.

Nr. 1

1991. gada 6. martā

TRĪS JAUNI SPRĀDZIENI RĪGĀ UN TĀS TUVOUMĀ – ARĪ UZ TILTA

Rīgā, Latvijā – Šorīt starp pulksten 3.30 un 4.30 Rīgā un tās tuvumā nogranda trīs sprādzieni.

Viens sprādziens notika Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas milicijas kopmītnē Rīgā, Koku ielā 2. Logi ir izsisti, bet ziņu par cietušajiem nav. Sprādziens notika kopmītnes ieejā vai tās tuvumā.

Otrs sprādziens notika daudzstāvu dzīvojamā mājā Rīgā, Ezermalas ielā 2, otrajā korpusā, kur mitinās Padomju armijas virsnieki, instruktori un citi J. Alkšņa Augstākās kara aviācijas inženieru skolas darbinieki ar ģimenēm. Sprādziens nogranda liftā starp 11. un 12. stāvu, un tā rezultātā ir sabojāts lifts un blakus esošā kāpņu telpa, kā arī vairāku tuvāko dzīvokļu durvis. Arī no šejienes nav ziņu, ka būtu cietuši cilvēki.

Trešais sprādziens notika uz Gaujas tilta, netālu no Padomju armijas kara pilsētiņas Ādaži II, aptuveni 20 kilometrus no Rīgas. Tika bojāts viens tilta posms, taču šodien līdz pulksten 12.00 satiksme uz tilta jau bija atjaunota. Ziņas par cietušajiem nav saņemtas, lai gan tilts atrodas starp pilsētu un netālu esošo Padomju armijas bāzi.

Šī informācija balstīta uz ziņām, kas saņemtas no Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas dienesta vadītājas Edītes Pulkas. Šobrīd notiek izmeklēšana, un sīkāka informācija būs zināma vēlāk šīs dienas laikā.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Prokuratūras Sevišķi smago noziegumu izmeklēšanas pārvaldes priekšnieces Ritas Aksenokas sacīto šobrīd kādam ir ļoti svarīgi saasināt situāciju Latvijā, it sevišķi Rīgā. Ir pamats domāt, ka sprādzieni ir tikuši plānoti, lai nodarītu miesas bojājumus vai pat nogalinātu.

Šie sprādzieni notikuši dažas dienas pēc ļoti veiksmīgās 3. marta tautas aptaujas, kurā piedalījās 87 % balsstiesīgo un 73 % nobalsoja par demokrātisku un valstiski neatkarīgu Latvijas Republiku.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 2

19__ g. «___» March 6, 1991

LATVIA SUPREME COUNCIL WILL NOT ORGANIZE MARCH 17 USSR REFERENDUM

Riga, Latvia--Today, the Supreme Council of the Republic of Latvia debated and passed a decree which states that the March 17 USSR referendum on the preservation of the USSR does not raise any legal consequences within the territory of the Republic of Latvia.

This Supreme Council decree also states that the Republic of Latvia government bodies, administrative institutions, and election commissions of the local voting districts, regions and cities will not participate in the organization and preparation of the USSR Referendum and its process.

This decree thus annuls the decisions of the Kurzeme region of Riga, Ludza region and Daugavpils City government councils which had stated that they would undertake to organize this March 17 USSR referendum.

However, neither the Latvia Supreme Council nor any lower-level government bodies will not place any obstacles if any USSR institutions, such as All-Union factories or Soviet Army units, wish to organize voting in the USSR Referendum. These people in Latvia who wish to express their attitude toward the preservation of the USSR by voting in the USSR Referendum will have the chance to express their views freely without any repercussions about their votes.

This decree states that taking into consideration that the Republic of Latvia has never voluntarily joined the USSR, and that with the May 4, 1990 Declaration to restore independence, the Supreme Council and its established government structures have expressed their undertaking to renew the democratic and independent Latvia state and has begun this process. Besides, as noted in the decree, the majority of Latvia's residents have just expressed their support of this process in the 73% "yes" vote in the March 3 Latvia advisory votes.

Members of the "Equal Rights" minority opposition faction in the Supreme Council claimed that up to 600,00 people would vote in the USSR Referendum in Latvia, but the majority Popular Front deputies pointed out that only 24% voted "no" in the March 3 advisory vote and doubted these claims.

Nr. 2

1991. gada 6. martā

LATVIJAS AUGSTĀKĀ PADOME NERĪKOS PSRS 17. MARTA REFERENDUMU

Rīgā, Latvijā – Šodien Latvijas Republikas Augstākā padome noturēja debates un pieņēma lēmumu, kurā noteikts, ka 17. marta referendums par PSRS saglabāšanu nerada juridiskas sekas Latvijas Republikas teritorijā.

Augstākās padomes lēmumā arī norādīts, ka Latvijas Republikas valsts varas un pārvaldes iestādes, iecirkņu, rajonu un pilsētu vēlēšanu komisijas PSRS referenduma organizēšanā un norisē nepiedalīsies.

Tādējādi ar šo lēmumu tiek anulēti Rīgas Kurzemes rajona, Ludzas rajona un Daugavpils pilsētas padomju pieņemtie lēmumi organizēt PSRS 17. marta referendumu.

Tomēr nedz Latvijas Republikas Augstākā padome, nedz zemāka līmeņa valsts varas iestādes neliks šķēršļus PSRS institūcijām, ja kāda no tām, piemēram, vissavienības fabrika vai Padomju armijas vienība, vēlēties organizēt balsošanu PSRS referendumā. Latvijas iedzīvotājiem, kuri vēlas piedalīties PSRS referendumā, lai paustu savu viedokli par PSRS saglabāšanu, būs iespēja brīvi to izteikt bez jebkādām sekām.

Lēmumā norādīts, ka Latvijas Republika nekad nav brīvprātīgi iestājusies PSRS sastāvā un ka ar 1990. gada 4. maija deklarāciju par neatkarības atjaunošanu Augstākā padome un tās izveidotās valdības struktūras ir paudušas apņemšanos atjaunot demokrātisku un neatkarīgu Latvijas valsti un ir uzsākušas šo procesu. Lēmumā arī norādīts, ka tam savu atbalstu ir apliecinājis Latvijas iedzīvotāju vairākums 3. marta tautas aptaujā, kad 73 % balsotāju pateikuši “jā”.

Augstākās padomes mazākuma opozīcijas frakcijas “Līdztiesība” locekļi apgalvo, ka PSRS referendumā Latvijā piedalītos līdz 600 000 cilvēku, taču vairākuma – Tautas frontes frakcijas deputāti norādīja, ka 3. marta tautas aptaujā uz izvirzīto jautājumu ar “nē” atbildēja tikai 24 % balsojušo un līdz ar to šie apgalvojumi nav pamatoti.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 3

19. g. « » March 6, 1991

LATVIA SUPREME COUNCIL ACCEPTS FINAL ADVISORY VOTE RESULTS WHILE OPPOSITION CLAIMS NUMEROUS VIOLATIONS AND DISCOUNTS EFFECTS

This morning the Republic of Latvia Supreme Council listened to the report of Guntars Blums, Chairman of the Republic of Latvia Advisory Vote Commission, as to the results of the March 3 Latvia advisory vote. He reported that the Commission reviewed the protocols from all 38 regional, city and Riga city regional advisory vote commissions and also reviewed various complaints which had been properly submitted to the Central Advisory Vote Commission. None of these complaints were of a substantial nature or had been resolved locally. All but one of the 31 Commission members signed the official advisory vote results.

During the Supreme Council debates on the report, various members of the "Equal Rights" minority opposition faction and of Interfront made several criticisms of the advisory vote process.

Sergejs Dimanis, leader of the "Equal Rights" faction, stated that until their complaints about the advisory vote (which had been published in *Sovetskaya Latvija*) were reviewed and addressed, the faction could not support these advisory vote results. These published complaints were based on alleged violations which had been anonymously reported by telephone to the "Equal Rights" complaint center and included the following claims: 1) campaigning on the March 3 voting day, 2) control of the voting process which was obstructive, 3) special marking of ballots, 4) alleged repeated votes by individuals, 5) violations of the secret ballot process, and 6) violations as to the voter register. They also complained that USSR Army members were unable to vote while Latvians abroad were supposedly allowed to vote (which is not true, they only could state their symbolic support or denial of the question).

Dimanis also stressed that the only proper measure of support for the democratic, independent statehood of Latvia is the percentage of all voters eligible who actually voted for this question, not the percentage of those who participated in the vote. Thus, he claimed that the number of non-Latvians who actually voted for independence is very low.

Anatolijs Aleksejevs, a deputy with Interfront, stated that the Interfront organization has always considered that the future status of Latvia related to USSR can only be resolved through a referendum, but he considered this advisory vote to only be a preliminary phase to a referendum. Due to the alleged numerous violations, he did not consider the advisory vote to be even worthy of a public opinion poll status. He also doubted the legitimacy of the international observers who participated in the March 3 advisory vote review.

Thus, while the Interfront and other parties opposed to Latvia's independence had been stating that this issue could be addressed only in a referendum process, they are now refusing to accept the extremely positive results of the March 3 advisory vote. The Supreme Council voted to accept these final results.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 75. lp.

LATVIJAS AUGSTĀKĀ PADOME APSTIPRINA TAUTAS APTAUJAS GALAREZULTĀTUS; OPOZĪCIJA APGALVO, KA BIJUŠI NESKAITĀMI PĀRKĀPUMI, UN NOLIEDZ REZULTĀTU NOZĪMI

Šorīt Latvijas Republikas Augstākā padome uzklusēja Latvijas Republikas Tautas aptaujas komisijas priekšsēdētāja Gunāra Blūma ziņojumu par 3. marta tautas aptaujas rezultātiem. Blūms informēja, ka komisija ir izskatījusi visu 38 rajonu, pilsētu un Rīgas pilsētas rajonu tautas aptaujas komisiju protokolus, kā arī vairākas sūdzības, kas pienācīgā kārtībā iesniegtas Centrālajā tautas aptaujas komisijā. Neviena no sūdzībām nav bijusi būtiska, un vairākās sūdzībās norādītās problēmas izdevies atrisināt uz vietas. Visi komisijas locekļi (31), izņemot vienu, ir parakstījuši oficiālos tautas aptaujas rezultātus.

Augstākās padomes debatēs par šo ziņojumu opozīcijas frakcijas "Līdztiesība" locekļi, kā arī Interfrontes biedri izteica vairākas kritiskas piezīmes par tautas aptauju.

Frakcijas "Līdztiesība" priekšsēdētājs Sergejs Dīmanis paziņoja, ka tikmēr, kamēr frakcijas sūdzības, kas publicētas laikrakstā "Sovetskaja Latvija", netiks izskatītas un risinātas, frakcija nevar apstiprināt tautas aptaujas rezultātus. Publicētās sūdzības attiecas uz šādiem it kā notikušiem pārkāpumiem, par ko "Līdztiesības" sūdzību centrā saņemti anonīmi ziņojumi pa tālruni: 1) aģitēšana 3. martā, balsošanas dienā; 2) balsošanas kontrole un iejaukšanās balsošanas procesā; 3) biļetenu marķēšana; 4) atsevišķu personu vairākkārtēja balsošana; 5) aizklātās balsošanas procedūras pārkāpumi; 6) pārkāpumi saistībā ar vēlēšanu reģistru. Sūdzības attiecoties arī uz to, ka PSRS militārpersonām dalība tautas aptaujā bija liegta, bet ārzemēs esošie latvieši varējuši balsot (tā nav taisnība, jo šie cilvēki varēja izteikt tikai simbolisku atbalstu vai noraidījumu).

Dīmanis arī uzsvēra, ka vienīgais pareizais veids, kā izmērīt patieso atbalstu demokrātiskai, valstiski neatkarīgai Latvijai, ir ņemt vērā par to nobalsojušo cilvēku īpatnību no visiem balsstiesīgajiem, nevis tikai no tiem, kuri aptaujā piedalījušies. Viņš apgalvoja, ka par neatkarību nobalsojušo nelatviešu skaits īstenībā ir niecīgs.

Interfrontes deputāts Anatolijs Aleksejevs paziņoja, ka Interfronte vienmēr ir uzskatījusi, ka Latvijas turpmākās attiecības ar PSRS var tikt izlemtas vienīgi referendumā, taču viņš šo tautas aptauju uzskata par gatavošanos referendumam. Ņemot vērā it kā notikušo pārkāpumu skaitu, viņaprāt, šī tautas aptauja nav uzskatāma pat par korrektu sabiedrisko aptauju. Aleksejevs apšaubīja arī 3. marta tautas aptaujā piedalījušos starptautisko novērotāju leģitimitāti.

Tādējādi Interfronte un citas partijas, kas iestājas pret Latvijas neatkarību, gan ir ilgstoši apgalvojušas, ka šis jautājums izlemjams tikai referendumā, taču tagad atsakās pieņemt ārkārtīgi pozitīvos 3. marta tautas aptaujas rezultātus. Augstākā padome tos ar balsojumu apstiprināja.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. _____

1991 g. « 7. » martā _____

Telex no Latvijas sūtniecības, Ojārs Kalmiņš
Preses ziņojums no ASV Eiropas drošību un sadarbību komisiju

CSCE NEWS RELEASE--March 6, 1991

HOYER SEEKS TO EXPAND SUPPORT FOR BALTIC STATES

Washington--Rep. Steny Hoyer (D-Md.) was joined by 11 House colleagues in introducing a resolution recommending that the United States expand and solidify its support for the Baltic States.

Hoyer, Chairman of the U.S. Commission on Security and Cooperation in Europe (Helsinki Commission), said the successful conclusion of the war in the Persian Gulf will allow the U.S. "to once again focus on promoting democratic movements" in the Soviet Union.

Hoyer, who recently lead a 13-member Congressional delegation on a fact-finding trip to all three Baltic States, said the resolution is largely the result of meetings the delegation held with the Presidents of all three Baltic States as well as Parliamentary representatives and spokesmen of Parliamentary opposition and national minority groups.

"We were told by the Presidents, Parliamentarians and other government leaders of the Baltic States that American support is paramount to their struggle for freedom and independence," Hoyer said. "This resolution contains many ideas that we discussed with them."

The Joint Resolution seeks to:

--Establish in each of the Baltic States an American presence to serve as a form of political recognition and support, such as through the creation of information offices;

--Channel directly U.S. government humanitarian aid and economic assistance, including management and training assistance, in addition to private sector humanitarian aid, to the Baltic States;

--Recognize, establish and maintain direct contacts with the Parliaments of Lithuania, Latvia and Estonia as the legitimate freely-elected and democratic representatives of the peoples of the Baltic States;

--Propose and seek support for observer status for the Baltic States in the 34-nation Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE) at the next meeting of Foreign Ministers of the CSCE participating states.

Hoyer said that a proposal by the U.S. to allow participation in the CSCE by Latvia, Lithuania and Estonia could place international pressure on the Soviet government to come to a "peaceful resolution" of the dispute between it and the Baltic States.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 76. lp.

1991. gada 7. martā

Telekss no Latvijas sūtniecības, Ojārs Kalniņš

Preses ziņojums no ASV Eiropas drošības un sadarbības komisijas

EIROPAS DROŠĪBAS UN SADARBĪBAS KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PRESEI – 1991. gada 6. martā

HOIJERS CENŠAS PAPLAŠINĀT ATBALSTU BALTIJAS VALSTĪM

Vašingtona – Stenijš Hoijers (demokrāts, Merilendas štata pārstāvis) kopā ar 11 Pārstāvju palātas kolēģiem iesniedzis izskatīšanai rezolūciju par Baltijas valstīm sniedzamā ASV atbalsta paplašināšanu un stiprināšanu.

ASV Eiropas drošības un sadarbības komisijas (Helsinku komisijas) priekšsēdētājs Hoijers sacīja, ka Persijas līča kara sekmīgā izbeigšana ļaus ASV “no jauna pievērsties demokrātisko kustību veicināšanai” Padomju Savienībā.

Hoijers, kurš nesen vadīja no 13 locekļiem izveidotu delegāciju izpētes vizītē Baltijas valstīs, teica, ka rezolūcija tapusi, lielā mērā balstoties uz informāciju, ko šī delegācija ieguvu, tiekoties ar visu triju Baltijas valstu parlamentu priekšsēdētājiem, parlamentu pārstāvjiem, kā arī parlamentu opozīcijas un nacionālo minoritāšu grupu runasvīriem.

“Baltijas valstu parlamentu priekšsēdētāji, parlamentārieši un citas valsts amatpersonas mums pavēstīja, ka Amerikas atbalstam ir būtiska nozīme viņu cīņā par brīvību un neatkarību,” Hoijers informēja un turpināja: “Šajā rezolūcijā ir iekļautas daudzas idejas, ko mēs ar viņiem pārrunājām.”

Kopīgajā rezolūcijā izvirzīti šādi mērķi:

- nodrošināt visās trijās Baltijas valstīs Amerikas klātbūtni kā savdabīgu politiskās atzīšanas un atbalsta veidu, piemēram, nodibinot informācijas birojus;
- līdztekus privātā sektora sniegtajai humānajai palīdzībai Baltijas valstīm tiešā veidā nodrošināt ASV valdības humāno palīdzību un ekonomisko atbalstu, tostarp atbalstu vadībzinībās un apmācībā;
- atzīt, izveidot un uzturēt tiešus kontaktus ar Lietuvas, Latvijas un Igaunijas parlamentiem kā Baltijas valstu tautu leģitīmajiem, demokrātiski un brīvi ievēlētajiem pārstāvjiem;
- nākamajā 34 valstīs vienojošās Eiropas Drošības un sadarbības apspriedes ārlietu ministru sanāksmē ierosināt un aicināt citus atbalstīt novērotāja statusa piešķiršanu Baltijas valstīm.

Hoijers sacīja, ka ASV priekšlikums atļaut Latvijai, Lietuvai un Igaunijai piedalīties Eiropas Drošības un sadarbības apspriedē radītu starptautisku spiedienu uz Padomju Savienību, mudinot miermīlīgi atrisināt domstarpības ar Baltijas valstīm.

1991. g. 7. martā

CSCE NEWS RELEASE--March 6, 1991

Hoyer seeks to expand support for Baltic States

Joining Hoyer in sponsoring the legislation were: Representatives Albert Bustamante (D-Texas), Ben Cardin (D-Maryland), Chris Cox (R-California), Richard Durbin (D-Illinois), Dennis Hertel (D-Michigan), Tom Lantos (D-California), Don Ritter (R-Pennsylvania), Bill Sarpalius (D-Texas), Louise Slaughter (D-New York), Chris Smith (R-New Jersey) and Craig Thomas (R-Wyoming).

Identical legislation is scheduled to be introduced into the Senate tomorrow by Helsinki Commission Co-Chairman Dennis DeConcini (D-Arizona).

1991. gada 7. martā

ASV EIROPAS DROŠĪBAS UN SADARBĪBAS KOMISIJAS
PAZIŅOJUMS PRESEI – 1991. GADA 6. MARTĀ

Hojjers mudina paplašināt atbalstu Baltijas valstīm

Hojjera ierosinātā likumprojekta līdzatbalstītāji:

Alberts Bustamante (demokrāts, Teksasa), Bens Kardins (demokrāts, Merilenda), Kriss Kokss (republikānis, Kalifornija), Ričards Durbins (demokrāts, Ilinoisa), Deniss Hertels (demokrāts, Mičigana), Toms Lantoss (demokrāts, Kalifornija), Dons Ritors (republikānis, Pensilvānija), Bils Sarpalius* (demokrāts, Teksasa), Luīze Slotere (demokrāte, Ņujorka), Kriss Smits** (republikānis, Ņūdžersija) un Kregs Tomass (republikānis, Vaiominga).

Identisku likumprojektu Helsinku komisijas līdzpriekšsēdētājs Deniss Dekonsīni (demokrāts, Arizona) plāno rīt iesniegt izskatīšanai Senātā.

* Domāts Bils Sarpolis.

** Domāts Kristofers Smits.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA
PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nº 1

11.03.90

GORBUNOV'S PREDICTS GORBACHEV COULD BE FORCED TO START
REAL NEGOTIATIONS ON LATVIA INDEPENDENCE

Riga, Latvia - Today, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Republic of Latvia Supreme Council, predicted that USSR President Mikhail Gorbachev might be forced to recognize Latvia's May 4, 1990 Independence Declaration and start negotiations with Latvia and the Baltic States about the restoration of their independence by the end of March 1991, given a negative result in the USSR March 17, 1991 Referendum.

Gorbunovs stated this possibility during his meeting with a delegation of Great Britain Parliament deputies (Quentin Davies - Conservative Party, Paul Phillip Flynn - Labor Party, and Margaret Anne Ewing - Scottish National Party).

Gorbunovs reminded the delegation that the March 17 USSR Referendum in Latvia is not being organized by any Republic of Latvia government body. Since the USSR Referendum in Latvia will only be held in Soviet Army units and some All-Union ministry-controlled factories in Latvia, Gorbunovs believes that it is difficult to talk about its legality.

In contrast, Latvia's March 3 advisory vote included 120 international observers from about 20 countries and the voting process and data was completely open to scrutiny and avoidable to all.

"I hope that Gorbachev will change his policies toward the Baltics, especially if the USSR Referendum fails and the majority of USSR republics fail to sign the proposed All-Union Treaty" stated Gorbunovs.

"The worst result for the Baltics would be a successful USSR Referendum and the institution of presidential rule in the

Nr. 1

1991. gada 11. martā

GORBUNOVS PROGNOZĒ, KA GORBAČOVŠ VAR BŪT SPIESTS SĀKT REĀLAS SARUNAS PAR LATVIJAS NEATKARĪBU

Rīgā, Latvijā – Šodien Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs izteica prognozi – ja PSRS 1991. gada 17. marta referenduma rezultāti būs negatīvi, tad līdz šā gada marta beigām PSRS prezidentam Mihailam Gorbačovam nāksies atzīt Latvijas 1990. gada 4. maija neatkarības deklarāciju un sākt sarunas ar Latviju un pārējām Baltijas valstīm par to neatkarības atjaunošanu.

Gorbunovs uz šādu iespējamību norādīja, tiekoties ar Lielbritānijas parlamenta deputātu delegāciju, kurā ietilpst Kventins Deivijs (Konservatīvā partija), Pols Filips Flinns (Leiboristu partija) un Mārgareta Anna Īvinga (Skotu nacionālā partija).

Gorbunovs delegācijai atgādināja, ka neviena Latvijas Republikas valsts varas iestāde šeit neorganizē PSRS 17. marta referendumu. Tā kā 17. marta referendums Latvijā tiks rīkots tikai Padomju armijas daļās un dažās vissavienības ministriju pārvaldītās rūpnīcās, Gorbunovs uzskata, ka ir grūti šo referendumu uzskatīt par likumīgu.

Savukārt Latvijas tautas aptaujā, kas notika 3. martā, piedalījās 120 starptautiskie novērotāji no 20 valstīm, un balsošanas process un dati bija pilnībā pieejami un izvērtējami ikvienam.

“Es ceru, ka Gorbačovs mainīs politiku attiecībā uz Baltiju, it sevišķi, ja PSRS referendums izgāžas un vairums PSRS republiku neparaksta Savienības līgumu,” Gorbunovs sacīja.

Baltics. But Gorbachev's only support here in Latvia in the Latvia Communist Party (which has little influence locally) and the Soviet Army. All government bodies with the exception of the Kurzeme Region of Riga and the Daugavpils City Council would ignore any order of direct presidential rule here".

FEARS OF MARCH 14 - 15 PROVOCATIONS

Currently, several Latvia Supreme Council deputies, including Dainis Īvāns, First Deputy Chairman of the Supreme Council, are fearful of some serious provocations and incidents in Latvia around March 14-15, prior to the March 17 USSR Referendum. These fears are supported by the recent escalation of military violence in Lithuania and the increased number of USSR Interior Ministry and KGB troupes in Lithuania.

Such provocations and incidents could be an excuse for the anticipated poor results of the USSR March 17 Referendum, both as to participation and actual results.

“Baltijai sliktākais scenārijs būtu sekmīgs PSRS referendums un prezidenta pārvaldes ieviešana Baltijā. Taču Gorbačovu Latvijā atbalsta tikai Latvijas Komunistiskā partija, kam šeit ir maza ietekme, un Padomju armija. Visas valsts varas iestādes, izņemot Rīgas Kurzemes rajona un Daugavpils pilsētas padomes, ignorētu jebkuras prezidenta tiešās pārvaldes izdotas pavēles.”

BAŽAS PAR PROVOKĀCIJĀM 14.–15. MARTĀ

Vairāki Latvijas Augstākās padomes deputāti, tostarp Augstākās padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Dainis Īvāns, ir izteikuši bažas, ka pirms PSRS 17. marta referenduma ap 14.–15. martu Latvijā varētu notikt nopietnas provokācijas un incidenti. Šīs bažas vēl jo vairāk pastiprina nesenā militārās vardarbības eskalācija Lietuvā un tur palielinātais PSRS Iekšlietu ministrijas un VDK darbinieku skaitliskais sastāvs.

Provokācijas un incidenti varētu tikt izmantoti par aizbildinājumu, kā paredzams, sliktajiem PSRS 17. marta referenduma rezultātiem – gan attiecībā uz vēlētāju aktivitāti, gan reālajiem rezultātiem.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Riga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. _____

19__ g. «____» March 13, 1991

REPUBLIC OF LATVIA SUPREME COUNCIL
DECREE

"About the rapid organization of undertakings to support the democratic forces of Russia"

The events of the last few weeks bear witness to the fact that the anti-perestroika forces have renewed an open attack on democracy. After the unsuccessful attempts to overthrow the governments in the Baltic States and the subsequent reaction to this, the focal point has unmistakably been moved to Russia. Here, we can clearly see the unpleasant role being played by the CPSU, which has announced its transition from a defensive tactic to an attack tactic.

The conservative forces, understanding, that the main obstacle in the path to restore dictatorship is Russia's parliament, respectively, that parliament portion based on the "Democratic Russia" movement's ideas of perestroika, have begun a campaign to discredit the RSFSR Supreme Soviet and government.

The Republic of Latvia Supreme Council:

1. Certifies its trust in the democratic efforts of Russia's parliament, supports the parliament's leader Boris Yeltsin's principled position and invites all democratic forces to unite in struggle against the CPSU dictatorship.
2. Asks the Republic of Latvia Council of Ministers to support public organizations and worker collectives offering of humanitarian aid to the children of the striking coal miners.
3. Suggests the convening of a Baltic Council meeting in the near future regarding the issue of cooperation with the democratic forces of Russia.
4. Asks the Republic of Latvia Supreme Council Presidium to undertake the necessary consultations about the possibility to convene a conference of the leaders from the various republics in Riga regarding issues connected with cooperation and the defense of its sovereign statehood.

Republic of Latvia Supreme Council
Chairman
A. Gorbunovs

Republic of Latvia Supreme Council
Secretary
I. Daudiss

Riga, Latvia

March 13, 1991

UNOFFICIAL TRANSLATION

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 80. lp.

1991. gada 13. martā

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀS PADOMES LĒMUMS

Par demokratizācijas procesa atbalstīšanu

Krievijas Padomju Federatīvajā Sociālistiskajā Republikā

Pēdējo nedēļu notikumi liecina, ka pārbūvei naidīgie spēki no jauna sākuši atklātu uzbrukumu demokrātijai. Pēc janvāra neveiksmīgajiem mēģinājumiem izdarīt valsts apvērsumu Baltijas republikās reakcijas smaguma centrs nepārprotami tiek pārcelts uz Krieviju. Te skaidri saskatāma nepievilcīgā loma, ko spēlē PSKP, kas paziņojusi par pāreju no aizsardzības taktikas uz uzbrukuma taktiku.

Konservatīvie spēki, saprazdami, ka galvenais šķērslis diktatūras restaurācijas ceļā ir Krievijas parlaments, respektīvi, tā parlamenta daļa, kas balstās uz kustības “Demokrātiskā Krievija” pārbūves idejām, uzsākusi KPFSR Augstākās padomes un valdības diskreditēšanas kampaņu.

Latvijas Republikas Augstākā padome:

1. Apliecina savu uzticību Krievijas parlamenta demokrātiskajiem centieniem, atbalsta tā līdera B. Jeļcina principiālo pozīciju un aicina visus demokrātiskos spēkus saliedēties cīņā pret PSKP diktatūru.
2. Uzdod Latvijas Republikas Ministru padomei atbalstīt sabiedriskās organizācijas un darba kolektīvus humanitārās palīdzības sniegšanā streikojošo ogļraču bērniem.
3. Ierosina visdrīzākajā laikā sasaukt Baltijas padomes sēdi jautājumā par sadarbību ar Krievijas demokrātiskajiem spēkiem.
4. Uzdod Latvijas Republikas Augstākās padomes Prezidijam veikt nepieciešamās konsultācijas par iespēju sasaukt Rīgā republiku vadītāju konferenci jautājumos, kas saistīti ar sadarbību un savas valstiskās suverenitātes aizsargāšanu.

Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs A. GORBUNOVŠ

Latvijas Republikas Augstākās padomes sekretārs I. DAUDIŠS

Rīgā 1991. gada 13. martā

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1 19. g. « » March 14, 1991
OMON DECLARES ARMED ATTACK ON LATVIA TV IMMINENT BETWEEN MARCH 14-17;
VOTING BEGINS IN LATVIA IN USSR REFERENDUM

Riga, Latvia--This morning, starting at 7 a.m., various voting locations in Latvia opened for the first day of voting in the USSR Referendum, ending Sunday, March 17. The Latvia Communist Party, along with Soviet Army locations and some All-Union Ministry-controlled factories, are organizing these voting locations, since the Republic of Latvia Supreme Council has officially decreed that no official Latvia government body is to participate in the organization of the USSR Referendum.

However, coinciding with this first day of voting, the OMON ("black beret") Commanding Office of the USSR Interior Ministry interior military units issued a declaration which warned of a large-scale attack on the Latvia television center-tower between March 14 and 17. This attack was to be made by an armed group of 50 nationalists who would be dressed in OMON uniforms, armed with automatic weapons and driving in militia vehicles. The OMON declaration stated the alleged purposes of this attack are to discredit and wreck the course of the USSR Referendum in Latvia and to achieve the disbanding of the OMON unit in Latvia. The declaration was prominently printed in boldface type on the first page of the March 14 issue of Sovetskaya Latvija, the Russian-language newspaper of the Latvia Communist Party.

This same warning was also broadcast last night on the Leningrad TV show "600 Seconds" and on the Latvia Communist Party pirate radio station, "Sodruzhestvo".

Latvia's Interior Minister, Aloizs Vaznis, stated that he had no such information that such an attack was being planned and that the Chief of the Latvian SSR KGB, Edmunds Johansons, also did not have any such information. "I am not aware that there is any group in Latvia armed with 50 automatic weapons, and possessing OMON uniforms and militia vehicles other than OMON itself," remarked Vaznis. Yesterday, a high official of the USSR Interior Ministry called Vaznis with this same information. Vaznis views this OMON declaration as either purposeful attempts to create tension and an uncomfortable atmosphere in Latvia on the eve of the March 17 USSR Referendum, or as actual preparations for a large-scale provocation. In either case, Vaznis has ordered the increased guard of the Latvia television studio and TV tower. Vaznis views it to be the responsibility of the USSR Interior Ministry to open an criminal investigation of these claims, if there is any basis to these claims.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 82. lp.

Nr. 1

1991. gada 14. martā

OMON PAZIŅO, KA UZBRUKUMS LATVIJAS TELEVĪZIJAI 14.–17. MARTĀ IR NEIZBĒGAMS; LATVIJĀ SĀKAS BALSOŠANA PSRS REFERENDUMĀ

Rīgā, Latvijā – Šorīt, pirmajā PSRS referendumu dienā, pulksten 7.00 Latvijā tika atvērti vairāki balsošanas iecirkņi; referendums tiks noslēgts svētdien, 17. martā. Balsošanas iecirkņus atvērusi Latvijas Komunistiskā partija kopā ar Padomju armijas daļām un dažām vissavienības rūpnīcām, jo Latvijas Republikas Augstākā padome ir oficiāli nolēmusi, ka neviena Latvijas valsts varas iestāde nepiedalīsies PSRS referendumu rīkošanā.

Taču balsošanas pirmajā dienā PSRS Iekšlietu ministrijas iekšējā karaspēka OMON vienību (“melnās beretes”) pavēlniecība ir izplatījusi paziņojumu, kurā brīdina par liela mēroga uzbrukumu Latvijas Televīzijas galvenajai ēkai laikā no 14. līdz 17. martam. Uzbrukumu plānojot bruņota 50 nacionālistu grupa, viņi būšot tērpušies OMON uniformās, bruņoti ar automatiskajiem ieročiem un pārvietotos ar milicijas transportlīdzekļiem. OMON paziņojumā vēstīts, ka šī it kā plānotā uzbrukuma mērķis esot diskreditēt PSRS referendumu, traucēt tā norisi Latvijā un panākt Latvijā izvietotās OMON vienības izformēšanu. Paziņojums tika publicēts lieliem burtiem krievu valodā iznākošā Latvijas Komunistiskās partijas laikraksta “Sovetskaja Latvija” 14. marta numura pirmajā lappusē.

Šis pats brīdinājums vakar vakarā tika translēts Ļeņingradas TV raidījumā “600 sekundes” un Latvijas Komunistiskās partijas nelegālajā radiostacijā “Sodružestvo”.

Latvijas iekšlietu ministrs Aloizs Vaznis paziņoja, ka nedz viņa, nedz Latvijas PSR VDK priekšnieka Edmunda Johansona rīcībā nav informācijas par šāda uzbrukuma plānošanu. “Nesmu informēts, ka Latvijā bez paša OMON būtu vēl kāds grupējums, kura rīcībā ir 50 automatiskie ieroči, OMON uniformas un milicijas transports,” norādīja Vaznis. Vakars Vaznim zvanijsi augsta PSRS Iekšlietu ministrijas amatpersona un nodevusi to pašu informāciju. Vaznis OMON paziņojumu uzskata par mērķtiecīgu mēģinājumu Latvijā radīt spriedzi un nepatīkamu gaisotni PSRS 17. marta referendumu priekšvakarā vai arī reālu plašas provokācijas sagatavošanas pasākumu. Jebkurā gadījumā Vaznis Latvijas Televīzijas studijai un televīzijas tornim norīkojis papildu apsardzi. Vaznis uzskata, ka PSRS Iekšlietu ministrijai sakarā ar šo paziņojumu būtu jāuzsāk izmeklēšana un jāizvērtē tā pamatotība.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTAKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jekaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

19__ g. «__» March 15, 1991

GORBUNOV'S TALKS WITH YELTSIN BY PHONE & RECEIVES YELSTIN'S SUPPORT

Riga, Latvia--Today, Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Republic of Latvia Supreme Council, had a telephone conversation with Boris Yeltsin, President of Russia's parliament. Yeltsin his satisfaction with the March 13, 1991 decree of Latvia's Supreme Council which stated its faith in the democratic efforts of Russia's parliament and supported Yeltsin's principled position.

During the conversation, Yeltsin again reaffirmed his consistent position regarding the independence efforts of the Baltic States and attested that this position would not change even if political complications arise.

In discussing the situation in Russia's parliament, Yeltsin remarked that currently a large political struggle is occurring. Opposing forces are attempting to influence each Supreme Soviet deputy. Yeltsin is not preparing to make excuses at the Russia Congress of Deputies, but will again state his principled position about the course of reform in the USSR§

Nr. 1

1991. gada 15. martā

JEĻCINS TELEFONSARUNĀ PAUŽ ATBALSTU GORBUNOVAM

Rīgā, Latvijā – Šodien Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājam Anatolijam Gorbunovam bija telefonsaruna ar Krievijas parlamenta priekšsēdētāju Borisu Jeļcinu, kurš pauda gandarījumu par Latvijas Augstākās padomes 1991. gada 13. marta lēmumu, kurā apliecināta ticība Krievijas parlamenta demokrātiskajiem centieniem un Jeļcina principiālajai nostājai.

Sarunas laikā Jeļcins vēlreiz apstiprināja savu nemainīgo nostāju attiecībā uz Baltijas valstu neatkarības centieniem un apliecināja, ka šī nostāja nemainīsies pat politisku sarežģījumu gadījumā.

Pārrunājot situāciju Krievijas parlamentā, Jeļcins atzīmēja, ka šobrīd risinās liela mēroga politiskā cīņa. Pretinieki cenšas ietekmēt ikvienu Augstākās padomes deputātu. Jeļcins gatavojas Krievijas Tautas deputātu kongresā nevis taisnoties, bet gan vēlreiz uzsvērt savu principiālo nostāju attiecībā uz PSRS reformēšanu.

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME
PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 0132) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 0132) 211611

Nr. 1 19__ g. «___» March 19, 1991
LATVIA SUPREME COUNCIL ADOPTS LAW GUARANTEEING CULTURAL AUTONOMY
RIGHTS TO ALL ETHNIC GROUPS IN LATVIA

While the Russia and the USSR Supreme Soviet are anxiously awaiting the results of the March 17 USSR Referendum, the Republic of Latvia Supreme Council convened today to hold its regularly-scheduled plenary session and further debate and pass its own legislation. After a ~~Sunny week~~ and peaceful weekend, during which no significant incidents occurred as a minority of Latvia's inhabitants voted in the March 17 USSR Referendum, the mood in Latvia's Parliament is peaceful and committed to the routine of reviewing legislation necessary to further reforms of Latvia's society.

Today, the Latvia Supreme Council reviewed and passed a new law guaranteeing the unrestricted development and rights of Latvia's nationality and ethnic groups to cultural autonomy. This law is written as a general, umbrella law which guarantees all residents in the Republic of Latvia, irregardless of their nationality, all internationally-recognized human rights standards relating to social, economic and cultural rights and political freedoms.

This new law also gives the right to each resident in Latvia to freely renew or change his/her nationality, as stated in government ~~documents~~ documents, based on his/her national origin or national consciousness. This addresses the previous Soviet policies which directly or indirectly forced many members of ethnic minorities to change their nationality in official documents to avoid discrimination.

Latvia's residents are also guaranteed equal rights to work and salary levels free from nationality discrimination.

The major vehicle for the future development of ethnic group activities in Latvia would be the ~~the~~ national cultural societies formed by each nationality and their participation in the Supreme Council's Consultative Nationality Council. These societies have the obligation to work within the framework of Latvia's laws and to respect Latvia's sovereignty and indivisibility as one Republic of Latvia.

The law also states that the Latvia government should encourage the development of education, language and culture of the ethnic groups and will attempt to develop opportunities for Latvia residents to ~~obtain~~ obtain higher education in their native language outside Latvia through international treaties and agreements. Ethnic groups in Latvia are also guaranteed the rights to freely maintain contacts with their fellow countmen in their ethnic homeland and elsewhere.

Any activity geared to discrimination based on nationality or which promotes nationality superiority or national hatred are punishable by law.

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 86. lp.

Nr. 1

1991. gada 19. martā

LATVIJAS AUGSTĀKĀ PADOME PIENĒM LIKUMU, KAS VISĀM ETNISKAJĀM GRUPĀM LATVIJĀ GARANTĒ TIESĪBAS UZ KULTŪRAS AUTONOMIJU

Kamēr Krievijas un PSRS augstākās padomes ar nepacietību gaida PSRS 17. marta referenduma rezultātus, Latvijas Republikas Augstākā padome šodien sanāca uz kārtējo plenārsēdi, kuras laikā debatēja un pieņēma likumprojektus. Pēc saulainas un mierīgas nedēļas nogales, kurā nekādi nopietni incidenti nav notikuši un tikai neliela Latvijas iedzīvotāju daļa ir piedalījusies PSRS 17. marta referendumā, noskaņojums Latvijas parlamentā bija mierīgs un tika turpināts ikdienas darbs ar Latvijas sabiedrības reformēšanai nepieciešamajiem likumprojektiem.

Šodien Latvijas Augstākā padome izskatīja un pieņēma jaunu likumu, kas Latvijas nacionālajām un etniskajām grupām garantē tiesības uz brīvu attīstību un kultūras autonomiju. Šis likums ir veidots kā vispārējs jumta likums, kas visiem Latvijas Republikas iedzīvotājiem neatkarīgi no viņu tautības garantē visas starptautiskajiem standartiem atbilstošās cilvēktiesības attiecībā uz sociālajām, ekonomiskajām un kultūras tiesībām, kā arī politiskajām brīvībām.

Jaunais likums ikvienam Latvijas iedzīvotājam paredz tiesības saskaņā ar savu nacionālo izcelsmi un pašapziņu likumā noteiktajā kārtībā savos dokumentos atjaunot vai mainīt tautības ierakstu. Tādējādi tiek novērsta sekas, ko radījusi iepriekšējā padomju politika, kas tieši vai netieši daudzu etnisko grupu pārstāvjiem lika mainīt savu dokumentos ierakstāmo tautību, lai izvairītos no diskriminācijas.

Visiem Latvijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem neatkarīgi no viņu tautības ir garantētas vienlīdzīgas tiesības uz darbu un darba samaksu.

Galvenais Latvijas etnisko grupu aktivitāšu turpmākās attīstības dzinulis ir to veidotās nacionālās kultūras biedrības un to līdzdalība Augstākās padomes Mazākumtautību konsultatīvajā padomē. Nacionālajām kultūras biedrībām ir pienākums darboties Latvijas Republikas likumu ietvaros, respektējot Latvijas Republikas suverenitāti un nedalāmību.

Likumā arī noteikts, ka Latvijas valsts institūcijas sekmē etnisko grupu izglītības, valodas un kultūras attīstību un uz starptautisko nolīgumu pamata veicina Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju iespējas iegūt augstāko izglītību dzimtajā valodā ārpus Latvijas. Visām etniskajām grupām Latvijā ir garantētas tiesības brīvi uzturēt kontaktus ar tautiešiem savā vēsturiskajā dzimtenē un citās valstīs.

Jebkura rīcība, kas vērsta uz nacionālo diskrimināciju, kā arī nacionālā pārkāpuma un nacionālā naida sludināšanu, ir sodāma saskaņā ar likumu.

1991. gada aprīļa preses relīzes

Press releases April 1991

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

1991 g. « 11 » April

NETHERLANDS PARLIAMENT DELEGATION SUPPORTS BALTIC STATE PARTICIPATION IN EUROPEAN INSTITUTIONS--FIRST OFFICIAL VISIT TO LATVIA

Riga, Latvia--The first official Netherlands Parliament delegation to visit Latvia concluded its two-day visit today with expressions of support for the Baltic States' independence goals. The 8-member delegation from the Parliament's Foreign Affairs Committee represent 6 political parties, is visiting all three Baltic States (Estonia, Latvia and Lithuania) and Moscow as a "fact-finding mission" of the current political situation. In Latvia, the group met with Anatolijs Gorbunovs, Latvia Supreme Council Chairman, the Supreme Council's Foreign Affairs Commission, the "Equal-Rights" minority opposition faction, the Popular Front of Latvia President Romualdas Ražukas, the Foreign Ministry and Council of Ministers representatives.

Mr. Martin van Traa, the delegation's head and vice-chair of Parliament's Foreign Affairs Committee (a Social Democrat), stated that he will recommend to his Parliament and Government that the Baltic issue be internationalized by using existing European framework to "get the Baltic issue on the agenda". This includes the upcoming Council of Europe Helsinki meeting (June 23-25), the June 1991 CSCE Ministers Conference in Berlin and the September 1991 Human Rights Conference in Moscow.

Two delegation members who are also Council of Europe Assembly members, Mr. D.J. Dees (VVD-Liberal Party) and Mr. D. Bisma ("Democrats '66", a left-liberal party), reported that recently the Council of Europe invited Baltic State representatives to participate in the June 23-25 Helsinki meeting. Both supported the Council of Europe bureau idea to organize a special hearing on the Baltic issue so that Baltic State and USSR representatives could discuss issues connected with Baltic State independence, and observer status for the Baltic States at other CSCE meetings.

Other major concrete steps which they will explore upon return to the Netherlands include:

- Pressure on Moscow to have "real" negotiations with the Baltic States and their independence because they understand the current meetings between the USSR and Baltic State delegations to be "talks about talks", due to Moscow's reluctance.

- Explore possibilities of opening information centers in the Netherlands and/or the Benelux as a basis for contacts with the European Community (either one Baltic States center or one for each of the 3 Baltic States).

- Initiate exchange programs between the Baltic States and the Netherlands through its existing East Europe assistance programs and through the individual political parties, and the establishment of sister cities between Latvia and the Netherlands.

Mr. van Traa also described the visit as an "expression of political support for the activities of the democratically-elected Parliaments of the Baltic States". The delegation intends to "make clear to Moscow that new attempts to interfere here militarily with the democratic processes will be answered by the European Community by cutting down the current economic aid to the USSR".

LNALVA, 290. f., 8. apr., 1067. l., 88. lp.

NĪDERLANDES PARLAMENTA DELEGĀCIJAS PIRMĀ OFICIĀLĀ VIZĪTE LATVIJĀ – ATBALSTS BALTIJAS VALSTU DALĪBAI EIROPAS ORGANIZĀCIJĀS

Rīgā, Latvijā – Šodien, apliecinot atbalstu Baltijas valstu neatkarības centieniem, Nīderlandes parlamenta delegācija noslēdza pirmo oficiālo vizīti Latvijā, kas ilga divas dienas. Šajā delegācijā bija astoņi parlamenta Ārlietu komisijas locekļi, kas pārstāvēja sešas politiskās partijas, un tā izpētes vizītē apmeklēja visas trīs Baltijas valstis (Lietuvu, Latviju un Igauniju), kā arī Maskavu, lai iepazītos ar pašreizējo politisko situāciju. Latvijā delegācija tikās ar Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu, Augstākās padomes Ārlietu komisiju, opozīcijas frakciju “Līdztiesība”, Tautas frontes priekšsēdētāju Romualdu Ražuku, Ārlietu ministrijas un Ministru padomes pārstāvjiem.

Delegācijas vadītājs Nīderlandes parlamenta Ārlietu komisijas līdzpriekšsēdētājs sociāldemokrāts Martins van Trā sacīja, ka ieteiks savam parlamentam un valdībai aktualizēt Baltijas jautājumu starptautiskā mērogā Eiropas institūciju ietvaros, lai tās “iekļautu Baltijas jautājumu darba kārtībā”. Šeit ir runa par gaidāmo Eiropas Padomes sanākumi Helsinkos 23.–25. jūnijā, Eiropas Drošības un sadarbības apspriedes ministru sanākumi 1991. gada jūnijā Berlinē un Cilvēktiesību konferenci 1991. gada septembrī Maskavā.

Divi delegācijas locekļi, kuri ir arī Eiropas Padomes Asamblejas biedri, – D. J. Dīzs (VVD – Liberālā partija) un D. Eisma (kreisi liberālā partija “Demokrāti ’66”) – ziņoja, ka Eiropas Padome nesen uzaicinājusi Baltijas valstu pārstāvjus piedalīties 23.–25. jūnija sanāsmē Helsinkos. Abi atbalstīja Eiropas Padomes biroja priekšlikumu sarīkot īpašu Baltijas jautājumam veltītu sēdi, lai Baltijas un PSRS pārstāvji varētu pārrunāt aspektus, kas saistīti ar Baltijas valstu neatkarību un novērotāja statusa piešķiršanu Baltijas valstīm turpmākajās Eiropas Drošības un sadarbības apspriedes sanāksmēs.

Citi būtiski pasākumi, kurus delegācija solījās apsvērt pēc atgriešanās mājās, ir šādi:

- izdarīt spiedienu uz Maskavu, lai tā sāktu “reālas” sarunas ar Baltijas valstīm par to neatkarību, jo, kā noprotams, Maskavas vilcināšanās dēļ līdzšinējās PSRS un Baltijas valstu delegāciju tikšanās reizēs ir tikai “runāts par runāšanu”;
- izpētīt iespējas Nīderlandē un/vai Beniluksa valstīs atvērt informācijas centru kontaktu veidošanai ar Eiropas Kopienu (vai nu kopīgu Baltijas centru, vai atsevišķu centru katrai Baltijas valstij);
- sākt īstenot Baltijas valstu un Nīderlandes apmaiņas programmas jau funkcionējošās Austrumeiropas atbalsta programmas, atsevišķu politisko partiju sadarbības, kā arī Latvijas un Nīderlandes pilsētu sadraudzības ietvaros.

M. van Trā šo vizīti raksturoja kā “politiskā atbalsta apliecinājumu Baltijas valstu demokrātiski ievēlētiem parlamentiem”. Delegācija vēlas likt Maskavai saprast, ka jebkādi jauni mēģinājumi militāri iejaukties demokrātiskajos procesos izsauks Eiropas Kopienas reakciju – Padomju Savienībai sniegtās ekonomiskās palīdzības samazinājumu.

1991. gada maija preses relīzes

Press releases May 1991

LATVIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ PADOME

PRESES CENTRS

226811, Rīga, PDP, Jēkaba ielā 11

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telcx 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

Nr. 1

1991 g. « 2 » May

NORWEGIAN PARLIAMENTARY DELEGATION-ON POSSIBLE INVITATION TO LATVIAN OFFICIAL VISIT

Deputies from the conservative party of the Norwegian parliament met with the Chairman of the Latvian Supreme Council, Anatolijs Gorbunovs, as well as deputies from the Commission of Foreign Affairs. The outcome of the meeting—the deputies intended to propose to both the Parliament and Government of Norway that the Latvian parliamentary leaders are invited on an official visit. The delegation also consisted of representatives from the press; consequently the critical situation of the press in Latvia was discussed. There was talk of possible cooperation with Norway either in the form of joint ventures or the founding of a Norwegian publishing firm in Latvia. Latvian deputies expressed their pleasure about the possible opening of an information Center in Oslo.

The Norwegian delegation was interested in the process of political party formation in Latvia. Anatolijs Gorbunovs stated that such^a process currently exists but the people of Latvia are reluctant to join these parties on a large scale. Regarding the secret treaty made by the USSR and Norway in 1959 that relates to the property of the Baltic States in Norway in 1940 and vice versa, the Norwegians admitted that the publishing of this treaty was a shock to them but it would not influence the current position of Norway in relation to the Baltic States.

Nr. 1

1991. gada 2. maijā

**NORVĒGIJAS PARLAMENTA DELEGĀCIJA –
PAR IESPĒJAMO UZAICINĀJUMU LATVIJAS AMATPERSONĀM
IERASTIES OFICIĀLĀ VIZĪTĒ**

Norvēģijas parlamenta konservatīvās partijas deputāti tikās ar Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu, kā arī Ārlietu komisijas deputātiem. Tikšanās laikā tika nolemts, ka norvēģu deputāti mudinās savu parlamentu un valdību uzaicināt Latvijas parlamenta vadību apmeklēt Norvēģiju oficiālā vizītē. Delegāciju pavadīja arī preses pārstāvji, tāpēc tika pārrunāta arī kritiskā Latvijas preses situācija. Tika runāts par iespējamu sadarbību ar Norvēģiju kopuzņēmumu formātā vai arī dibinot norvēģu izdevniecību Latvijā. Latvijas deputāti pauda gandarījumu par iespējamo informācijas centra atvēršanu Oslo.

Norvēģijas delegācija interesējās par politisko partiju veidošanās procesu Latvijā. Anatolijs Gorbunovs norādīja, ka šis process ir sācies, taču Latvijas iedzīvotāji nebūt nesteidzas masveidā stāties partijās. Attiecībā uz 1959. gadā PSRS un Norvēģijas noslēgto slepeno vienošanos, kas attiecas uz Baltijas valstu īpašumiem Norvēģijā un Norvēģijas īpašumiem Baltijas valstīs 1940. gadā, norvēģi atzina, ka šīs vienošanās publicēšana viņus šokējusi, taču tas nekādā veidā neietekmēsot Norvēģijas pašreizējo nostāju attiecībās ar Baltijas valstīm.

SUPREME COUNCIL OF THE REPUBLIC OF LATVIA

PRESS CENTER

11, Jekaba St., 226811, Riga, Latvia

Tel. (007 013 2) 326093, 323322
Telex 161148 LR AP SU
Fax (007 013 2) 211611

4.05.91.

Today is the 1st anniversary of the Declaration of Independence of the Republic of Latvia, as well as the day of the 1st convocation of the Parliament in the Republic of Latvia.

The plenary meeting of the Supreme Council of the Republic of Latvia was held in Riga. Its purpose was to give the assessment of the 1st year on the way to reestablishing the independent statehood of Latvia.

The chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia Anatolijs Gorbunovs and the chairman of the Council of Ministers Ivars Godmanis reported at the meeting.

Mr. Gorbunovs remarked that this year the Republic of Latvia has been moving gradually towards international recognition and integration into the world's and European democratic processes in particular. As a result the Baltic issue has become a topical item on the international agenda. In any case the world has become aware of the fact that 50 years ago with the use of force and illegal methods the Baltic States have been denied their proper place within the international community. Now these nations are fully determined to regain it. We haven't spared effort to internationalize the Baltic issue and make the S.U. acknowledge that the Baltic is a direct consequence of World War II. This issue is to be solved at interstate negotiations, first and foremost with the Soviet Union in compliance with the provisions of international law.

Mr. Godmanis pointed out that the independent budget of the Republic of Latvia is this year's major achievement. It is regularly supplemented by tax payments from the enterprises located in the republic. According to the legislation of the Republic of Latvia the taxes are also paid by all-Union enterprises. On the whole the new taxation system ensures the formation of the Republican budget, though the dependence on political and economic

1991. gada 4. maijā

Šodien tiek atzīmēta Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pieņemšanas, kā arī atjaunotā Latvijas Republikas parlamenta pirmās sēdes pirmā gadadiena.

Rīgā notika Latvijas Republikas Augstākās padomes plenārsēde, kurā tika vērtēts, kas šā pirmā gada laikā sasniegts ceļā uz Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu.

Plenārsēdē ziņojumus sniedza Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs un Ministru padomes priekšsēdētājs Ivars Godmanis.

Gorbunovs atzīmēja, ka šā gada laikā Latvija ir pakāpeniski tuvojusies starptautiskai atzīšanai un integrācijai pasaules un Eiropas demokrātiskajos procesos. Rezultātā Baltijas jautājums ir aktualizēts starptautiskajā darba kārtībā. Katrā ziņā pasaule ir uzzinājusi, ka pirms 50 gadiem Baltijas valstīm ar spēku un pretlikumīgām metodēm tika atņemta vieta, kuru tās pēc taisnības ieņēma starptautiskajā kopienā. Nu šīs tautas ir apņēmušās to atgūt. Mēs neesam taupījuši spēkus, lai starptautiski aktualizētu Baltijas jautājumu un liktu Padomju Savienībai atzīt, ka situācija Baltijā ir tiešas Otrā pasaules kara sekas. Šis jautājums ir jārisina starpvalstu sarunās, visupirms jau ar Padomju Savienību, atbilstoši starptautisko tiesību normām.

Godmanis norādīja, ka šā gada galvenais sasniegums ir neatkarīgā Latvijas Republikas budžeta izveide. Šo budžetu regulāri papildina republikā funkcionējošo uzņēmumu nodokļu maksājumi. Saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem nodokļus maksā arī vissavienības uzņēmumi. Kopumā jaunā nodokļu sistēma nodrošina republikas budžeta veidošanu, lai gan atkarība no Latvijā un it sevišķi Padomju Savienībā notiekošajiem politiskajiem un ekonomiskajiem procesiem rada diezgan daudz problēmu.

developments in Latvia and particularly in the Soviet Union give rise to a number of problems.

The plenary meeting was attended by the Government of the Republic of Latvia, the leaders of the Latvia Popular Front, the Soviet Union People's deputies from Latvia, the chairman of the Supreme Council of Estonia Arnold Rūtel, chairmen of the Supreme Council commissions of Lithuania Mr. Čepaitis and Mr. Laučus.

The deputies laid flowers at the Freedom Monument and the graves of the victims of the tragic events in January this year.

Plenārsēdi apmeklēja Latvijas Republikas valdība, Latvijas Tautas frontes vadība, Latviju pārstāvošie Padomju Savienības tautas deputāti, Igaunijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Arnolds Rītels, Lietuvas Augstākās padomes komisiju priekšsēdētāji Čepaitis un Laučus.

Deputāti nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa un šā gada janvāra traģiskajos notikumos bojā gājušo atdusas vietās.

SATURS | CONTENTS

Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētājas Ināras Mūrnieces ievadvārdi	4
Foreword by Ināra Mūrniece, Speaker of the Saeima of the Republic of Latvia.	6
Asinīm rakstītā patiesība	9
Dainis Īvāns, Latvijas Tautas frontes priekšsēdētājs (1988–1990), LR AP priekšsēdētāja pirmais vietnieks (1990–1992)	
Truth wirtten in blood	13
Dainis Īvāns, Chairman of the Popular Front of Latvia (1988–1990), Deputy Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia (1990–1992)	
Rietumvalstu vadītāju un diplomātu atbildes vēstules	16
uz Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētāja Anatolija Gorbunova 1990. gada 7. maija vēstuli, kurā tika paziņots par Augstākās padomes 4. maijā pieņemto deklarāciju “Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”	
Responses of the Western leaders and diplomats to the letter	16
that Anatolijs Gorbunovs, Chairman of the Supreme Council of the Republic of Latvia, sent out on 7 May 1990 announcing the adoption of the Declaration on the Restoration of Independence of Latvia on 4 May	
1991. gada janvāra preses relīzes Press releases January 1991	41
Sarakste par Anatolija Gorbunova piedalīšanos Pasaules ekonomikas forumā Davosā.	307
Correspondence regarding Anatolijs Gorbunovs’ participation in the World Economic Forum in Davos	307
1991. gada februāra preses relīzes Press releases February 1991	315
1991. gada marta preses relīzes Press releases March 1991.	367
1991. gada aprīļa preses relīzes Press releases April 1991	407
1991. gada maija preses relīzes Press releases May 1991	411

SAĪSINĀJUMI | ABBREVIATIONS

LR AP	Latvijas Republikas Augstākā padome Supreme Council of the Republic of Latvia
LNALVA	Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīvs / The State Archives of Latvia The State Archives of Latvia
f.	fonds / fund
apr.	apraksts / description
l.	lieta / file
lp.	lapa / page

Janvāra hronika

Latvijas Republikas Augstākās padomes barikāžu laika preses relīzes

January Chronicles

Press Releases Issued by the Supreme Council of
the Republic of Latvia, 1991

Atzīmējot Latvijas Republikas Konstitucionālā likuma "Par Latvijas Republikas valstisko statusu" pieņemšanas 25. gadadienu, 2016. gada augustā paredzēts sagatavot šī izdevuma otro daļu, kurā tiks iekļautas preses relīzes no 1991. gada maija līdz decembrim.

In honour of the 25th anniversary of the adoption of the Law on the Statehood of the Republic of Latvia, a second volume of this compilation will be published in August 2016, covering the press releases from May to December 1991.

Sastādītājs Aleksandrs Mirlins. Vāka mākslinieks Jānis Pavlovskis. Maketa aplauzējs Kristaps Zvaigznīte. Tulkotāji Ivo Puzo, Ieva Upmace, SIA "A&A Translations". Redaktori Lilita Kainaize, Marika Sauriņa. Korektori Lauma Andersone, Dace Kraule, Ārija Ķaune, Antra Luksa. Datoroperatori Sandra Bērziņa, Vija Šmite. Arhiviste Sondra Smilga. Attēlu apstrāde Kristaps Zvaigznīte. Redakcijas grupas vadītāja Raimonda Klančberga. Galvenais redaktors Artis Ērglis.

Nodots salikšanai 2015.21.XII. Parakstīts iespiešanai 2016.11.I. Formāts 72x102/16. Ofseta papīrs *Amber Graphic* 90 g/kv. *Minion* garnitūra. Ofseta iespiedums. Metiens 1000 eks. Latvijas Republikas Saeimas izdevums. Nekomerציāls izdevums. Iespiests un iesiets Jelgavas tipogrāfijā, Langervaldes ielā 1a, Jelgavā, LV 3002. www.jt.lv

Visas tiesības aizsargātas. Neviena daļa no šīs grāmatas nedrīkst būt pavairota vai kā citādi atveidota, saglabāta vai izplatīta (tai skaitā digitālā vidē), vai izmantota jebkādā veidā bez izdevēja – Latvijas Republikas Saeimas – atļaujas, izņemot recenziju, reklāmas vai zinātnisku darbu gadījumā.

- © D. Īvāns, teksts, 2016
- © I. Puzo, I. Upmace, tulkojums, 2016
- © J. Pavlovskis, vāks, 2016
- © J. I. Straume, foto, 2016
- © K. Zvaigznīte, makets, 2016
- © Latvijas Republikas Saeima, izdevums, 2016

1991. gada janvāra barikāžu laiks, kura 25. gadskārtu šogad atzīmējam, līdztekus Brīvības cīņām par neatkarīgu Latvijas valsti pieder pie tiem vissvētākajiem mūsu valsts vēstures notikumiem, kuros Latvijas tauta apliecināja nelokāmu gribu nodibināt neatkarīgu Latvijas valsti un atjaunot Latvijas Republikas neatkarību.

Alongside the initial freedom struggle for an independent Latvia, the 1991 barricades, the 25th anniversary of which we commemorate this year, are among the most sacred events in our history, when the Latvian people demonstrated an unwavering desire to establish an independent state of Latvia and restore the independence of the Republic of Latvia.

Līdz ar valsts atjaunotās neatkarības aizstāvēšanu vēl viens būtisks janvāra barikāžu uzdevums bija parādīt pasaulei, ka neatkarība ir Latvijas tautas neapšaubāma griba un tās tiesības, ka tieši Maskava un PSRS centrālā vara bremzē un kavē valsts demokratizāciju un šauj uz saviem pilsoņiem.

1991. gada janvārī Latvijas Augstākās padomes Preses centrā bija akreditējušies gandrīz tūkstoš žurnālistu, 20. un 21. janvārī vien akreditējās 434 ārvalstu žurnālisti. Janvārī Rietumu medijiem un valdību pārstāvniecībām angļiski tika izplatīti vairāki simti preses relīžu. Šajā izdevumā apkopotas 129 preses relīzes, kas aptver laika posmu no 1991. gada janvāra līdz 4. maijam, un to tulkojums latviski. Grāmata laista klajā, atzīmējot janvāra barikāžu 25. gadadienu.

Alongside defending the restored independence of the state, another important task of the January barricades was to show the world that independence was a steadfast desire and right of the Latvian people; that it was Moscow and the central government of the USSR that was hindering and obstructing democratisation, whilst shooting at their own citizens.

In January 1991 nearly one thousand journalists were accredited by the Press Centre of the Supreme Council of Latvia; 434 foreign journalists applied for accreditation on 20-21 January. During January alone hundreds of press releases in English were sent out to Western media and embassies. This is the first publication of 129 press releases with translations into Latvian, spanning from January 1991 till 4 May 1991. This book is published in honour of the 25th anniversary of the January barricades.

ISBN: 978-9934-14-777-7

9 789934 147777